ISAAC

ASİMOV

Karadul Bulmacaları

İNKILÂP

© 1990, Isaac Asimov
Kesim Telif Hakları Ajansı
aracılığı ile Türkiye'deki yayın hakkı:
©1998, İnkılâp Kitabevi Yayın
Sanayi ve Tic. A.Ş.

Bu kitabın her türlü
yayın hakları Fikir ve Sanat
Eserleri Yasası gereğince
*İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve
Ticaret A.Ş.*'ye aittir.

Dizgi:
Girişim

Düzelti:
Murat Varlı

Kapak:
Cem Günübek

Baskı:
Teknografik
Matbaacılar Sit. No.: 38
Bağcılar- İstanbul

ISBN 975-10-1391-7
98-34-Y-0051-0238

98 99 00 01 02 03 9 8 7 6 5 4 3 2 1

İNKILÂP
Kitabevi Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Ankara Cad. No.: 95
Sirkeci 34410 İSTANBUL
Tel.: (0 212) 514 06 10 (Pbx)
Fax:(0 212)514 06 12

Web sayfası : http://www.inkilap.com
e-posta: posta@inkilap.com

ISAAC ASIMOV

KARADUL BULMACALARI

PUZZLES OF THE BLACK WIDOWERS

Çeviren:
Suzan Mıhladız

İNKILÂP KİTABEVİ

Mario Gonzalo ve James Drake'e ilham kaynağı olan Linwood V. Carter (1930-88) ve John D. ("Doc") Clark'ın (1907-88) anısına.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 6
DÖRDÜNCÜ SESTEŞ 8
EŞİTSİZLİK GÖRECELİDİR 20
ŞANS PARASI 34
ÜÇLÜ ŞEYTAN 48
SUYUN ÜSTÜNDE GÜNBATIMI 61
ADAM NEREDE? 74
ESKİ ÇANTA 88
SESSİZ YER 100
DÖRT YAPRAKLI YONCA 112
ZARF 124
TANIK 136
YEMEK TARİFİ 148

GİRİŞ

İlk Karadul hikâyem "Açgözlü Kıkırdama" 1971 yılında yazılmış ve Ocak 1972'de Ellery Queen'in Gizemli Hikâyeler Dergisi'nde yayınlanmıştı. Karadulları tek bir hikâye olarak yazmıştım, ancak Ellery Queen'in iki yazarından biri olan Frederic Dannay bunun çok güzel bir seri olacağını belirtince ben de yazmaya devam ettim. Yazdığım altmış civarındaki Karadul hikâyelerini on ikişer hikâyelik kitaplar olarak beğeninize sunduk. Karadul Bulmacaları ismindeki bu kitabım Karadul serisinin beşinci kitabı.

Ancak ilk Karadul hikâyem ile altmışıncısı arasında on yedi yıllık bir zaman dilimi bulunduğu için, bu arada birçok değişiklikler oldu. Örneğin geçen on yedi yıl zarfında üç dört yıl yaşlandığımı hissetmem iflah olmaz kötümserliğimin bir yansımasıydı. Daha büyük bir değişimse Fred Dannay'ın 1982 yılındaki vefatıydı; bu, polisiye roman yazarlığı için çok büyük bir kayıp oldu.

Bu seriyi oluşturan kulüpte de bazı değişiklikler oldu. Size serinin daha önceki kitaplarında, Karadullara çok benzeyen ve varlığını kırk yıldan daha fazla bir süredir sürdüren Bodrum Örümcekleri isminde gerçek bir topluluktan söz etmiştim. Aslında en ufak bir utanç duygusu hissetmeden Karadulları onlardan uyarlamıştım.

O örümceklerden altı tanesini rasgele seçip kendilerinden izin aldıktan sonra Karadul üyeleri olarak kullandım. Onları sadece karakterlerimin fiziksel görünümlerine ve Emmanuel Rubin'in dik kafalığı, Thomas Trumbull'un asabiyeti, Geoffrey Avalon'un detaylar üzerindeki bilgiçliği gibi özelliklerine model olarak aldım.

Karadulların arkasında bulunan gerçek kişilerin listesi:

Lester del Rey - Emmanuel Rubin

L. Sprague de Camp - Geoffrey Avalon

Don Bensen - Roger Halsted

Lin Carter - Mario Gonzalo

Gilbert Cant - Thomas Trumbull

John D. Clark - James Drake

Bodrum Örümcekleri on yedi yıl sonra bile varlıklarını sürdürüyor. Bazı üyeleri değişmiş olsa bile kulüp hâlâ gücünden pek bir şey kaybetmedi. Doğal olarak birkaç yaşlı üye vefat ederken, bazı adaylar yeni üye olarak kulübe dahil edildi.

Çok saygı duyduğum ve Karadullara model olarak kullandığım üç kişi ne yazık ki gökyüzündeki o sonsuz ziyafete çağrıldılar. 1982'de vefat eden Gilbert Cant ve 1988 yılında aramızdan ayrılan Lin Carter ile John D. Clark'ı çok özlüyoruz.

En azından bir parçaları Karadullar içinde yaşamaya devam ediyor ve ben yaşlı bedenim için bir meşgale peşinde koştuğum sürece de yaşamaya devam edecekler.

Hiç biri yaşlanmayacak, hastalanmayacak, ya da yatağa düşmeyecek. Karadul hikâyeleri içinde zaman varolmadığı için bulmacalar sonsuza kadar varlıklarını sürdürecek.

Henry için hiç kimseyi model olarak almadığımı bir kez daha yinelemek istiyorum. Onu ben yarattım (Gerçi birkaç kişi onu RG. Wodehouse'ın "jeeves"inden esinlenip esinlenmediğimi merak edip bunu bana sordu. Kimbilir, belki bir PGW hayranı olduğum için ondan esinlenmiş olabilirim.) Henry de yaşlanmayacak ve içiniz rahat olsun, ben yaşadığım sürece önüne gelen her bulmacayı başarıyla çözmeye devam edecek.

DÖRDÜNCÜ SESTEŞ

"Sesteş sözcükler" dedi, Nicholas Brant. Kendisi o ay Thomas Trumbull'un evsahipliğini üstlendiği geleneksel Karadullar yemeğinin konuğuydu. Oldukça uzun boylu ve genç görünen yaşına kıyasla gözlerinin altındaki torbacıklar oldukça belirgindi. Uzun ince yüzünde hiç kıl yoktu ve kahverengi saçlarına da henüz hiç ak düşmemişti. "Sesteş sözcükler" diye tekrar etti.

"Ne?" Mario Gonzalo hiçbir şey anlamamıştı.

"Aynı telaffuza sahip sözcüklerden söz ediyorum. Onlara dilbilgisinde sesteş denir."

"Öyle mi?" dedi, Gonzalo. "Peki nasıl yazılıyor?"

Brant, harf harf tekrarladı.

Emmanuel Rubin kalın gözlüklerinin ardından, Brant'a baykuş gibi bir bakış attı. "Mario'nun kusuruna bakmayın Bay Brant, elbet bir gün dilimizi öğrenecek."

Gonzalo, ceketinin kollarındaki toz zerreciklerini silkeledi. "Manny kıskançlığından böyle konuşuyor. Bir kelime oyunu keşfetmemi hâlâ içine sindiremedi. Kelimeleri bilmesine rağmen, beyninde hiçbir yaratıcılık kıvılcımı oluşmadığı için kahroluyor."

"Bay Rubin'in yaratıcılığına herhangi bir söz söyleyemezsiniz," dedi Brant. "Bazı kitaplarını okudum."

"O zaman ne söylesem boş," dedi Gonzalo. "Her neyse, oyunumun adına, aynı telaffuz yerine, sesteş demeyi kabul ediyorum. Oyunun amacı bir durumu aynı telaffuza sahip iki kelimeyle açıklayacak bir olayı tarif etmek. Size bir örnek vereyim: Eğer gökyüzü masmavi ise, kıra gidip piknik yapmaya karar vermek kolay olur. Eğer bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyorsa, pikniğe gitmemeye karar vermek kolaydır. Peki, ama ya gökyüzü parçalı bulutlu ise, bazı yerler havanın güzelleşeceği intibaını verirken, bazı yerlerde yağmur bulutları gördüğünüz için pikniğe gidip gitmeme konusunda kararsızsanız, buna ne dersiniz?"

"Aptalca bir hikâye," dedi Trumbull. Dalga geçtiği her halinden belli oluyordu.

"Oh, yapma. Oyuna bir şans tanı," dedi Gonzalo. "Yanıt, sesteş iki kelime olacak." Uzun süren sessizliği yine Gonzalo bozdu. "Yanıt, belirsiz hava (Whether weather) olur. Hava belirsiz olduğu için, pikniğe gidip gitmeme konusunda kararsız kalırsınız. Belirsiz hava. Hâlâ anlamadınız mı?"

James Drake sigarasını kül tablasına bastırdı. "Anladık anlamasına da, nasıl geçiştireceğiz diye düşünüyoruz."

Roger Halsted her zamanki ses tonuyla söze girdi. "Sen ona bakma Mario, aslında güzel bir kelime oyunu, ancak pek fazla seçenek çıkacağını sanmıyorum."

Geoffrey Avalon, bir doksanlık boyunun avantajını kullanarak herkesi tepeden süzüyordu. "Aslında sandığından çok daha fazla var. Farz edelim güzel havalarda neşeli ve kötü havalarda mutsuz olan iğdiş edilmiş bir koça sahibiz. Hava belirsiz olunca bu koçun nasıl bir ruh halinde olduğunu merak edebilirsiniz. O zaman bu hava, 'Belirsiz, iğdiş edilmiş koç havası' olur. (Whether wether weather)

Herkes aynı anda konuştu. "Ne?"

Avalon her zamanki tavrıyla açıkladı. "İlk sözcük, öyle ya da böyle veya belirsiz anlamına gelen, w-h-e-t-h-e-r, sonuncu kelime meterolojik hava anlamına gelen, w-e-a-t-h-e-r, ortadaki kelime ise, iğdiş edilmiş koç anlamına gelen, w-e-t-h-e-r. Eğer inanmıyorsanız sözlüğe bakın."

"Gerek yok," dedi Rubin. "Doğru söylüyor."

"Tekrar ediyorum," diye homurdandı, Trumbull. "Bu aptalca bir oyun."

"Aslında sadece oyun sayılmaz," dedi Brant. "Avukatlar dilin yarattığı bu tip ilginç durumları sık sık yaşarlar. Ve, sesteş sözcükler bazen sorun yaratabilir."

Karadullar'ın vazgeçilmez garsonu Henry'nin nazik sesi duyulunca, herkes sustu.

"Beyler" dedi. "Böyle bir sıcak sohbeti bölmek istemezdim, ancak yemek servise hazır."

Tütsülenmiş alabalık servisi yapılırken, Gonzalo söze girdi. "Bir tane daha buldum. Birisi bütün rakamları kağıda yazmış ve bir tanesi hariç hepsinin üzerine insan suratları yerleştirmiş. Onu izleyen bir çocuk, bu insan suratlarım çok beğenmiş, ama yapılmamış olan rakama da surat çizmesini istemiş. Çocuk ne der?"

Alabalığının üzerine, Henry'nin özel turp sosundan süren, Halsted yanıtladı. "Bunu ikiye de yap, der. (Do that **to two, too**)"

Gonzalo bu doğru yanıt karşısında bozulmuştu. "Yoksa daha önce duymuş muydun?"

"Hayır," dedi Halsted. "Ancak, bunun matematiksel bir soru olduğunu unutma. Hiç kimse, 'Two' üzerinde türetilmiş esprilere yanıt vermeden ortaokulda matematik hocalığı yapamaz."

Gonzalo kaşlarını çattı. "Aklınca komiklik yapıyorsun, öyle değil mi Roger?"

"Kim? Ben mi?"

Trumbull araya girdi. "Ev sahibi olarak konuyu artık değiştirmeyi öneriyorum."

Kimse onu dikkate almadı. "Sesteş sözcükler genelde dil tarihinde meydana gelen bazı kazalardan türemiştir," dedi Avalon. "Örneğin, gece anlamına gelen, 'Night', Almanca 'Nacht' kelimesinden türemiştir. Ancak, şövalye anlamında kullanılan ve aynı şekilde telaffuz edilen, 'Knight', Almanca Knecht kelimesine dayanır. İngilizce'de sesli harfler değişip, 'kn' söylenirken, baştaki 'K' harfi söylenmediği için iki kelime farklı yazılıyor olsa da aynı şekilde telaffuz ediliyor."

"Aslında kökeni olduğu kelimede K harfi de telaffuza katılıyor," dedi Rubin. "İngilizce tarafından daha yeterince sindirilememiş bazı kelimeler de var. Yahudi bir arkadaşım, çok iyi huylu, Musevi olmayan bir genç bayanla evlenmişti. Genç gelin,

kocasını mutlu etmek için alışverişe çıkmış ve onun yöresine özgü bazı yiyecekler almıştı. Neler aldığını anlatırken 'Bir de sana "nish" (argoda münasip yer) aldım deyince arkadaşım kahkahalara boğulmuş ve kadın şaşkın şaşkın kocasına bakakalmıştı."

"Bir şey anlamadım," dedi Drake.

Rubin öfkesini içine atarak kısaca açıkladı. "Knish" demek istemişti ancak bu sözcükte baştaki K özellikle vurgulanır (Ke-nişş), Yahudilerin geleneksel patatesli ya da kıymalı hamur işine denir. Bunu bilmeyen New Yorkluyum demesin."

Trumbull derin bir iç çekti, "Madem ki bu konuyu kapatmayacaksınız, bir soru da ben sorayım. Bana birbirleriyle sesteş olan dört kelime söyleyebilir misiniz? Hepsi farklı yazılıp, farklı anlam taşıyacak ancak telaffuzları aynı olacak. Size düşünmek için beş dakika süre veriyorum, bu süre boyunca biraz çenenizi kapatın da yemeğin keyfini çıkartalım."

Beş dakika boyunca kırılan ıstakoz kabuğu sesleri odayı doldurdu ve nihayet Trumbull konuştu, "Size kelimelerden birini söyleyeceğim. 'Right' solun zıttı anlamına gelen 'sağ' demektir. Diğer üçü ne?"

Halsted ıstakozun kıskaçları ile cebelleşiyordu. "Yazmak anlamına gelen 'write' ve dinsel ayin anlamında 'rite' var ancak bir dördüncüsü olduğunu sanmıyorum."

"Evet var" dedi Avalon. "Bir de imal eden, üreten anlamına gelen 'wright' var."

"Ama o artık kullanılmayan bir sözcük" diye karşı çıktı Gonzalo.

"Hiç olur mu? Tiyatro oyunu yazan, yani üreten kişilere hâlâ 'playwright' diyoruz."

Brant söze girdi, "Arkadaşım Tom, 'right' kelimesini sağ yön olarak kullandı ancak aynı kelime hem doğru, hem de dik anlamına da geliyor. Bunları beşinci ve altıncı sesteşler olarak görebilir miyiz?"

"Hayır," dedi Gonzalo, "Kelimelerin sesteş olması için yazımlarının farklı olması gerekir, en azından benim oyunumun kuralı bu."

Avalon söze girdi, "Bu her zaman geçerli değil, Mario. İki sözcük aynı şekilde yazılsa bile, eğer farklı etimolojik kökenden geliyorsa sesteş sayılır. Örneğin 'bear' hem ayı, hem de taşımak, dayanmak anlamına gelse de farklı kökenlerden geldikleri için sesteş sayılırlar, buna üçüncü sesteş olarak çıplak anlamına gelen 'bare' sözcüğünü de ekleyebiliriz. Ancak '**right** hand (sağ el), **right** answer' (doğru yanıt) ve '**right** angle' (dik açı) sözcüklerinde 'right' kelimesi farklı anlamlar taşısa bile kökenleri tek bir kelimeye dayandığı için sesteş sayılmazlar."

On beş dakika kadar sonra Trumbull konuşmayı kesme vaktinin geldiğini düşünerek, kaşığı ile su kadehini tıngırdatınca herkes sustu.

"Hiçbir Karadul yemeğinde sohbeti sona erdirmek için bu kadar istekli olmamıştım" dedi. "Eğer yemeğin evsahibi olarak mutlak bir güce sahip olsaydım bunu başlattığı için Mario'ya beş dolar ceza verirdim."

"Sen de bize katıldın, Tom" dedi Gonzalo.

"Sırf konuyu kısa kesmek için birkaç yorumda bulundum... artık bu konuyu kapatalım." dedi Trumbull. "Konuğum Nicholas Brant'ı artık tanıdınız sayılır. Jeff, sen herkesten çok daha fazla sesteşleşmiş olmana rağmen, konuğu sıkıştırma şerefini sana veriyorum."

Avalon'un gür kaşları çatıldı "Sesteleşmiş kelimesinin pek dilimize uyduğunu sanmıyorum, Tom." Sonra konuğa döndü, "Bay Brant, varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz?"

Brant muzır bir ifade ile gülümsedi "Avukat olduğum için aslında var olmayı hak ettiğimi söyleyemem. Belki de avukatlar hakkındaki şu fıkrayı duymuşsunuzdur. Tanrı bir gün şeytana çok kızmış ve seni dava edeceğim demiş. Şeytan da onu yanıtlamış; 'Nasıl yapacaksın? Bütün avukatlar bende!' Gerçi ben dava kazanmak için yargıç ve jüri önünde her türlü şaklabanlığı yapabilen avukatlardan değilim. Genelde ofisimde oturup, belgelere yazılması gereken şeylerin doğru olarak yazılıp yazılmadığını kontrol ediyorum."

Avalon söze girdi "Ben de bir avukat olduğum için lütfen bu soruyu kötü niyetle sorduğumu düşünmeyin. Hiç yazdığınız belgede bilinçli olarak anlam kayması yaptırmaya çalıştınız mı? Sözcüklerle oynayarak karşı tarafı köşeye sıkıştırmaya çalıştığınız oldu mu?"

"Doğal olarak, yazdığım belgelerin müvekkillerime mümkün olduğunca geniş hareket sahası vermeye çalışırken, karşı tarafın da elini kolunu bağlamak için uğraşırım. Ancak karşı tarafın avukatı da aynı şeyi kendi müvekkili yararına yapmaya çalıştığı için genelde ortaya oldukça tarafsız ve iki tarafı da bağlayan belgeler çıkıyor."

Avalon bir süre tereddüt ettikten sonra, kafasına takılan soruyu sormaya karar verdi. "Yemekten önce sohbet ederken, sesteş kelimelerin bazen sorun yaratabildiğim söylemiştiniz. Yoksa profesyonel yaşamınızda karşılaştığınız bir sesteş, beklenmedik sorunlar yaşamanıza mı neden oldu?"

Brant iki kolunu da havaya kaldırdı. "Yo yo, hayır. Öyle bir şey olmadı. O sözleri söylerken kafamdan geçenlerin şu andaki konumuzla hiçbir ilgisi yok."

Avalon parmağını su kadehinin kenarında dolaştırıyordu. "Burada sorguya çekilmiyorsunuz, Bay Brant. Ortada tartışılan herhangi belirli bir konu olmadığı gibi, hiçbir şey ilgisiz olarak nitelendirilemez. Sorumu tekrar ediyorum."

Brant bir süre sessiz kaldıktan sonra konuştu, "Bu yirmi yıl kadar önce olmuş bir olaydı ve o zamandan beri arada sırada aklıma gelir. Bay Gonzalo'nun sesteş sözcükler oyunu onu hatırlamama neden oldu, ama gerçekten... önemli bir şey değil. Herhangi bir hukuki sorun ya da yanlış anlaşılma yaratmış değil. Sadece bir bulmaca... çözülmesi imkânsız olduğu için tartışmaya bile değmeyecek bir şey."

"Acaba gizli kalması gereken bir olay mı?" dedi Gonzalo. "Çünkü eğer öyleyse..."

"Hiçbir gizli saklı yönü yok," dedi Brant. "Ne gizli, ne de hassas bir konu. O yüzden ilginç de değil."

Gonzalo söze girdi, "Çözümsüz her bulmaca ilgimizi çeker, öyle değil mi, Henry?"

Henry boşalan brendi bardaklarını dolduruyordu, "En azından üzerinde tahmin yürütülebilecek bir bulmaca olduğu sürece ilgimi çeker. Bay Gonzalo."

"Şey, bu durumda bence..."

Avalon, Gonzalo'nun sözünü kesti, "Mario, devam etmeme izin verir misin lütfen... Bay Brant, acaba bize bu çözümsüz bulmacınızın detaylarını anlatabilir misiniz? Bu tip konular hepimizin ilgisini çeker."

"Hayal kırıklığına uğrarsınız."

"Bu riski göze alıyoruz."

"Öyleyse biraz o günleri düşünmeme izin verirseniz..."

Elini şakağına dayayıp, uzun uzun düşünürken, Henry her zamanki yerini aldı ve altı Karadul da ses çıkarmadan bekledi.

Brant söze girdi. "Önce Alfred Hunzinger'i anlatayım. O fakir bir göçmen ailesinin oğluydu ve kayda değer bir eğitim almamıştı. Liseyi bile bitirmediğinden eminim. On dört yaşlarında çalışmaya başlamıştı. Birinci Dünya Savaşı'ndan önceki dönemde eğitim bir hak olmadığı gibi işçi sınıfı için çok gerekli bir şey olarak da görülmüyordu.

"Hunzinger sıradan bir işçi değildi. Olağanüstü zeki ve girişimci bir insandı. Zekâ ve eğitim her zaman birlikte olamıyor"

Rubin araya girdi. "Bu konuda haklısınız. Ben de birçok üniversite mezunu salak tanıdım."

"Hunzinger bunların tersiydi," dedi Brant. "O hiç eğitim almamış, dâhi bir iş adamıydı. Dokunduğu her şeyi paraya çeviren sihirli bir değneği vardı sanki. Elini attığı her şey verimli bir yatırıma dönüştüğü için öldüğünde arkasında muhteşem bir imparatorluk bıraktı."

"Ancak bu onun için yeterli değildi. Eğitim alamamış olmanın ezikliğini hep içinde hissettiği için evde çalışmaya başladı. Gerçi işi her zaman önce geldiğinden düzenli vakit ayıramıyordu. Nadiren kitap okumaya fırsat bulduğu için kendini eğitme konusunda pek yol alamamıştı. Onunla sohbet ettiğinizde köylülük ve saflığım gizlemekte pek başarılı olmadığını görebiliyordunuz."

"Anladığım kadarıyla onu şahsen tanıyorsunuz," dedi Avalon.

"Pek sayılmaz. Çok yakın değildik. Birkaç iş için onun avukatlığım üstlendim ve vasiyetini düzenledim. Eğer bu işler hakkıyla yapıldığında birçok karmaşık şirketi paylaştırmak gerekiyorsa çok fazla zaman alır ve ortaya uzun bir belge çıkar. Zaman zaman bu belge değiştirilmeli ya da sahibinin arzusuna göre çeşitli eklemeler yapılmalı, değişen vergi yasaları yüzünden bazı maddelerin yazımları değiştirilmelidir. İnanın bana, neredeyse bütün vaktimi bu işe adamıştım ve saatlerce onunla toplantı yapmak zorunda kalıyordum. Ancak, aramızdaki ilişki bununla sınırlıydı. İş hayatını en ince detayına kadar öğrenmiş olmama rağmen, insan olarak onu ancak yüzeysel olarak tanıyordum."

"Hiç çocuğu var mıydı?" diye sordu, Halsted.

"Evet, vardı," dedi Brant. "Çok geç evlendi. Eğer yanlış hatırlamıyorsam kırk iki yaşındaydı. Eşi ondan çok daha gençti ve ideal bir evlilikleri olmasa da başarılı sayılırdı. Herhangi bir boşanma girişiminde bulunmadılar. Ve, bayan Hunzinger beş yıl kadar önce vefat etti. Dört çocukları olmuştu. Üç oğlan ve bir kız. Kız, iyi bir evlilik yaptı ve hâlâ hayatta. İyi bir aile düzeni var ve herhangi bir sıkıntı çekmiyorlar. Mirasta ismi çok az geçiyordu. Hunzinger bazı yatırımlarını daha hayatta iken onun üzerine geçirmişti.

"İşleri üç eşit parçaya bölünüp, üç oğlu arasında paylaştırılmıştı. Onların isimleri ise Frank, Mark ve Luke idi."

"Yaş sırasına göre mi söylediniz?" diye sordu, Drake.

"Evet en büyük oğlanın kimliğinde, B. Franklin Hunzinger yazıyordu. Ortanca oğlanın gerçek adı, Mark David Hunzinger ve en küçüğün adı da Luke Lynn Hunzinger idi. Doğal olarak işini üç eşit parça olarak oğulları arasında pay etmesinin ilerde çok büyük sorunlar doğuracağını belirttim. Gelir eşit olarak bölünebilirdi, ancak yönetme gücü ve karar verme yetkisi tek bir kişide olmalıydı.

"Bu konuda çok ısrarlıydı. Oğullarını Roma döneminin ahlâki idealleri ile yetiştirdiğini ve oğullarının babalarının sözünden öldükten sonra bile dışarı çıkmayarak, bu birlikteliği götüreceklerini iddia etti."

"Haddimi aşıp, oğullarının kendisi hayatta iken ideal bir kişilik sergileyebileceklerini ve onun yönetimi altındayken herhangi bir sorun çıkmasa bile ölümünden sonra aralarında rekabetin baş gösterebileceğini vurguladım. Asla böyle bir şey olmaz, diye beni yanıtladı. Bir an için acaba çok mu saf diye düşünmüştüm. İş hayatında bu kadar başarılı olan ve dünyevi işlerde bu kadar gerçekçi hareket eden biri, ailesi söz konusu olunca bu kadar hayalci olabilir miydi?"

"Kızının adı neydi?" diye sordu Drake.

"Claudia Jane," dedi Brant. "Evlendikten sonraki soyadını şu anda hatırlamıyorum. Niçin sordunuz?"

"Sadece merak ettim. Onun da bu konuda ihtirasları olabilirdi, öyle değil mi?"

"Hiç sanmıyorum. En azından iş konuları ile pek ilgili değildi. Şirketlerden herhangi bir pay beklemediğini ve istemediğini açıkça ifade etmişti. Kocası köklü bir aileden gelen, konumu ve serveti oldukça iyi düzeyde olan bir adamdı. Hayatında istediği en son şeyin bir süpermarket yönetmek olduğunu sık sık dile getirmişti."

"Şey, bunu anlayabiliyorum," dedi Drake.

"İtiraf etmeliyim ki, aile oldukça uyumlu bir birliktelik sergiledi," dedi Brant. "Oğulları ile çeşitli zamanlarda görüşme fırsatı buldum. Üçü de, birbirlerini çok seven, uyumlu ve babalarının sözünden çıkmayan zeki çocuklardı. Bir gün, yaşlı adamın sekseninci yaşgününün kutlanacağı bir parti için davetiye aldım. O partide Hunzinger, kalp krizi geçirerek öbür dünyaya göçtü. Yıllardır kalbi ile sorunları olduğu için bu pek beklenmedik bir şey olmasa da, yaşgününe rastlaması büyük bir talihsizlikti.

"Tabii partiye hemen son verildi. Onu bir kanepeye yatırıp, doktor çağırdılar. O arada oluşan sessiz kargaşada onun yanına varabildim. Size çok ters gelebilir, ama bunun görevim olduğuna inanıyordum. Hâlâ üç oğlundan birini başkan olarak atamamıştı. Yazılı bir belge hazırlamak için çok geç olsa da söyleyeceği bir şey aile içinde kabul görebilirdi.

"Kafamdan neler geçtiğini bilmeyen oğullan doğal olarak oradaydı. Ufak bir şok geçiren anneleri hemen yatak odasına götürülmüştü. Kimse o anda ne yaptığının farkında değildi. Yaşlı adamın kulağına eğildim ve 'Oğullarınızdan hangisi başkan olarak atıyorsunuz, Bay Hunzinger?' diye sordum.

"Çok geç kalmıştım. Gözleri kapalı, nefesi düzensizdi. Acaba beni duydu mu diye merak ederken, doktorun bize doğru yaklaştığını görünce bunun son şansım olduğunu düşünerek ona tekrar sordum. Bu sefer adam gözlerini kırpıştırdı ve sanki bir şeyler söylemeye çalışırmış gibi dudakları oynadı. Ancak tek bir sözcük duyabildim. Bana sanki, 'To' diyormuş gibi geldi. Başka hiçbir şey duyamadım. Bir saat kadar dayanmasına rağmen, bir daha tek bir kelime bile etmedi ve o yatırıldığı kanepenin üzerinde vefat etti... Hepsi bu kadar."

"Peki, işlerine ne oldu?" diye sordu Gonzalo.

"Hiçbir şey," dedi Brant. "Yaşlı adam haklı çıktı. Üç oğlan uyum içinde işleri yönetiyor. Gerçekten eşi olmayan bir durum. Karar verilmesi gerektiğinde hemen bir araya gelip tek bir kişiymiş gibi davranıyorlar. Gerçekten inanılmaz bir şey. Eğer bu durum bulaşıcı olsaydı, avukatlar açlıktan ölürdü."

"Öyleyse yaşlı adamın ne dediği hiçbir önem arz etmiyor." dedi Gonzalo.

"Hem de hiç. Yalnız bir süre için ilgimi çekmişti. Acaba ne söylemeye çalışmıştı? Tabii, koşulların çok zor olduğunu anlamışsınızdır."

"Elbette," dedi Drake. Bir taraftan da küçük gri bıyıkları ile oynuyordu. "Tek bir sözcükle pek bir şey anlatılamaz." •

"Bundan daha da kötü," dedi Brant. "Hangi sesteş? '**t-o**' mu, **t-o-o** mu, yoksa **t-w-o** mu, demişti? İngilizce'de üç tane 'tu' diye okunan sözcük vardır. İlk 'tu', **to** olarak yazılır ve '-a' eki olarak kullanılır. İkinci 'tu', **too** olarak yazılıp, '-a da' eki anlamına gelir. Üçüncü 'tu' ise, **two** olarak yazılır ve iki anlamına gelir.

"Sonuçta hangi 'tu'yu kullanmış olduğunu bilsem bile bir işime yaramazdı."

"Tek bir kelime bile olmayabilir, Nick," dedi Trumbull. "Daha uzun bir sözcüğünün bir hecesini duymuş olabilirsin."

"Olabilir," dedi Brant. "Öyle olmadığını ispat edemem, ancak o zamanlar bunun tek bir kelime olduğuna inanıyordum. Sanırım dudaklarını okumak için çok büyük bir çaba harcıyordum ve bana, 'Başkanlığı bilmem kime ver' (headship **to** so-and so) derken, sadece 'to'yu duyduğumu sanıyorum. Tabii sonuçta hiçbir şey elde edememiş oldum. Yani dediğim gibi bu zaten önemli değil. Oğlanlar çok iyi anlaşıyor, ama yine de..."

Brant başını salladı. "Bir avukat olarak, her şeyi en ince detayına kadar hazırlamışken, böyle bir belirsizliğin olması canımı sıkmıştı. Hiç kimseyi seçmemiş

olsa bile, 'Hiç kimseye bırakmıyorum' (Not **to** anyone) demiş olsa bile, bu onun son arzusu olacaktı ve belgeleri arzu ettiği şekilde düzenleyebileceksin. O yüzden bir süre bu olay üzerinde düşündüm. Şimdi tekrar bunu kafama taktığınıza göre bir süre daha düşünmeye devam edeceğim... Sonuçta varılacak bir nokta olmadığı için düşündüğümle kalacağım."

Masaya çöken sessizliği Gonzalo bozdu. "En azından sesteş sözcükler oyunu hakkında iyi bir hikâye öğrenmiş olduk. Peki hangi sesteşti?"

"Ne fark eder ki?" dedi Trumbull. "Üç sözcükten hangisi olursa olsun, adamın söylediği şeye herhangi bir anlam katmıyor."

"Size söylemiştim," dedi Brant. "Bu çözümü olmayan bir bulmaca. Ortada çözmek için yeterli bilgi yok."

"Onu çözmek zorunda değiliz ki," dedi Halsted. Ortada bu bulmacanın çözülmesini zorunlu kılan bir kriz yok. Tek yapmamız gereken, sizin düşüncelerinizi rahatlatmak için mantıklı bir olasılık önermek. Örneğin, farzedelim, '**Two**' (iki) demişti."

"Bu bize ne sağlıyor?" diye sordu Avalon.

"O zaman 'iki numaralı oğluma verin' demiş olabilir."

Brant başını salladı. "Duyduğum, 'tu'nun, söylemeye çalıştığı şeyin ortasında yer aldığını düşünüyorum. Dudakları 'tu' sözcüğünden önce ve sonra da oynamıştı."

"Bunun bir şey ifade edeceğini sanmıyorum," dedi Rubin.

"Dudaklarının kontrolü altında olduğunu sanmıyorum. Siz konuşmaya çalıştığını düşünürken, onun dudakları sadece titriyor olabilirdi."

"Bu da durumu daha da zora sokuyor." dedi Brant.

"Bir saniye," dedi Halsted. "Benim düşüncem bu durumda bile bir işe yarıyor. Kelime cümlenin ortasında kullanılmış olsa bile, 'Liderlik ikinci oğlumda' demiş olabilir."

Trumbull homurdandı. "Charlie Chan böyle konuşabilir. Ancak, Hunzinger'in oğullarına numara ile hitap ettiğini hiç sanmıyorum."

"Ben de öyle konuştuğunu hiç duymadım." dedi Brant.

"Öyleyse ölüm döşeğinde iken niçin öyle konuşmuş olabilir ki?" diye sordu Trumbull.

"Aklıma bir şey geldi," dedi Rubin. "İkinci oğlunun adı Mark, bu aynı zamanda İkinci Gospel'in yazarının adı. Üçüncü oğlunun adı ise, Üçüncü Gospel'in yazarı olan Luke. Bahse girerim, eğer dördüncü bir oğlu olsaydı, ona John adını verirdi."

"Böyle bir iddiaya girmenin ne anlamı var ki?" dedi Gonzalo. "Bir sonuca ulaşması imkansız."

"Öyleyse ilk oğlunun adı niçin Matthew değil?" diye sordu Avalon.

"Belki yaşlı adam bunu ilk çocuğu doğduktan çok soma aklı etti. Belki de Matthew adından hoşlanmıyordu. Her neyse, eğer sözcük Two ise çift anlamlı bir

sözcük olurdu. Hem ikinci oğlunu, hem de İkinci Gospel'i işaret eder, ve her iki durumda da Mark'ı kastetmiş olurdu." dedi Rubin.

Trumbull söze girdi. "İki sözcüğünün Mark'ı işaret ettiğini öne sürebileceğimiz yüzlerce neden olabilir. Ancak hepsi bir araya gelse bile sonuçta Halsted'in varsaymamdan pek farklı bir sonuç çıkmıyor. Eğer Mark'ı kastediyor ise niçin sadece Mark demedi?"

"Sonuçta Mark'a (**To** Mark) demiş olabilir. Ve ben de sadece 'to'yu duymuş olabilirim," dedi Brant.

Avalon söze girdi. "Bay Brant, acaba Bay Hunzinger'in herhangi bir zamanda oğullarından birine daha fazla değer verdiğini, iş hayatında onun fikirlerine daha çok önem verdiğini gördünüz mü?"

Brant tekrar elini şakağına dayayıp bir süre düşündükten sonra yanıt verdi. "Ne yazık ki hayır. Böyle bir olay olmuş olsa bile ben hatırlamıyorum. Tabii daha önce belirttiğim gibi, ben yakın bir aile dostu değilim. İlişkimiz sadece bir iş ilişkisinden ibaretti. Yaşlı adam, ancak vasiyeti ile ilgili bazı durumlarda bana ailesinden söz etti, hepsi bu."

Gonzalo söze girdi. "Sürekli oğullarından söz ediyoruz. Adamın kızına daha çok değer vermediğini nereden biliyoruz? İşlerini üç oğluna eşit olarak paylaştırmış olsa bile kritik kararları kızının vermesini istemiş olabilir. Kız, şirketlerle ilgilenmek istemese de, babası en iyi ticari zekânın onda olduğunu farketmiş olabilir."

"Bu fikre nereden kapıldın, Mario?" diye sordu, Avalon.

"Farzedelim sözcük, '**too**' idi, belki de 'kızım **da** işin içinde olmalı' (My Daughter, **too**, should be involved) gibi bir şey dedi."

"Hiç sanmıyorum," dedi Brant. "Bay Hunzinger işleri ile ilgili olarak kızından hiç söz etmedi. Hem değer yargılarının kadınların oy bile kullanamadığı Birinci Dünya Savaşı öncesi döneme ait olduğunu da unutmayın. Hiçbir şekilde kadın erkek eşitliğine inandığını sanmıyorum. Karısı, kesinlikle bir ev kadınıydı ve adam da öyle olmasını tercih ediyordu. Kızının zengin bir adamla evlenmesine özen gösterdi ve onun için başka bir şey yapma gereği duymadı. En azından vasiyet üzerine yaptığımız bazı tartışmalar sonucunda, onun böyle düşünce yapısına sahip olduğuna inanıyorum."

Masaya tekrar bir sessizlik çöktü. Ve bu sessizliği derin bir iç çeken Avalon bozdu. "Ne kadar yaratıcı ve zeki bir tez öne sürsek bile, bunun diğer tezlerden daha mantıklı olması mümkün değil. Ne dersek diyelim boşa kürek çekmiş olacağız. Korkarım bu sefer konuğumuza hak verip bu bulmacanın çözümsüz olduğunu kabul edeceğiz."

"Henry'e sormadan olmaz," dedi Gonzalo.

"Henry mi?" Brant çok şaşırmıştı. Fısıldayarak konuştu. "Yani, garsona mı?"

"Fısıldamana gerek yok, Nick. O da kulübümüzün bir üyesi," dedi Trumbull.

"Öyleyse soralım." dedi, Gonzalo. "Henry, sen bu konuda ne düşünüyorsun?"

Henry her zamanki nezaketi ile gülümseyip söze girdi. "Ben en büyük oğlanın ön adının ne olduğunu merak ettiğimi itiraf etmeliyim, Bay Gonzalo."

"Frank olduğunu unuttun mu?" diye sordu Gonzalo.

"Özür dilerim, Bay Gonzalo, ama anımsadığım kadarı ile en büyük oğlanın ismi B. Franklin Hunzinger idi. Ben, B'nin neyin baş harfi olduğunu merak ettim."

Bütün gözler Brant'a döndü. "Babasının vasiyeti dahil bütün yasal işlemlerde adı B. Franklin olarak geçiyor. Gerçi ben onun hep Benjamin'i ifade ettiğini düşündüm."

"Bu çok normal, B. Franklin adındaki her Amerikalı, Benjamin Franklin olarak varsayılır. Ama ailesinden birinin, ya da herhangi birinin ona Benjamin veya Ben diye hitap ettiğini duydunuz mu?"

Brant yavaşça başını salladı. "Böyle bir olay anımsamıyorum, ama olay yirmi yıl önceydi ve ben aile içinde pek bulunmadım."

"Peki ya merhum Hunzinger'in vefatından sonra?"

"O zamandan beri onlarla hiç görüşmedim sayılır. Yasal işlemleri bile kendi avukatlarına havale etmişlerdi."

"Nereye varmaya çalışıyorsun, Henry?"

"Aslında 'tu' sözcüğünün dördüncü bir sesteşi olduğunu düşündüm de."

Avalon şaşkın bir ifade ile sordu. "Dört mü? Yani 'bear' örneğinde olduğu gibi aynı şekilde yazılsa bile farklı kökenden gelen dördüncü bir sesteş mi var?"

"Hayır, Bay Avalon. Farklı bir şekilde yazılan dördüncü bir sesteşten söz ediyorum."

Avalon bir süre düşündü. "Bu mümkün değil Henry. Manny sen '**to**', '**too**' ve '**two**' dışında dördüncü bir sesteş biliyor musun?"

"Hayır" dedi Rubin. "Dördüncü bir sesteş yok."

Henry yanıtladı. "Bir ihtimal olabilir. Hepsi B. Franklin'in isminin ne olduğuna bağlı."

"Henry, çok gizemli davranıyorsun ve hepimizin kafasını karıştırdın. Şimdi açıklar mısın, lütfen" dedi Drake.

"Elbette, Doktor Drake. Bay Brant, merhum Hunzinger'in kendi kendini yetiştirmiş birisi olduğunu ve Roma Tarihine ilgi duyduğunu söylemişti. Çocuklarını, Roma ideallerine göre yetiştirmiş ve onlara geleneksel Roma isimleri vermişti. Kızının adı Claudia; oğullarından biri Mark, yani Marcus; diğeri ise Luke. Yani Lucius.

"Hatta çocuklarının asıl isimlerinin, Marcus ve Lucius olma ihtimali büyük. Gençler, Mark ve Luke isimlerini çağımıza daha uygun bulmuş olabilirler. Şimdi, eğer en büyük oğlunun da bir Roma dönemi ismi olsa ve bu ismin İngilizce'de bir karşılığı olmasa, genç adam onu hiç kullanmadan Franklin adım benimsemiş olabilir. Bu sonra genel kabul gören, Frank'e dönüşmüş olabilir.

"B ile başlayan ve İngilizce'de bir benzeri bulunmayan Roma dönemi adlarından bir tanesi Brutus'tur."

"Aha!" dedi, Rubin.

"Evet, Bay Rubin," dedi Henry. "Eğer merhum Bay Hunzinger, biraz Latince kapmış ise, Jül Sezar'ın son sözleri, dünyanın en ünlü latince deyimi, ona hiç yabancı olmazdı. Bu deyim, '**Tu**' kelimesini içeriyor ve bizim dilimizde, 'Sen' anlamına geliyor. (Sen de mi, Brutus? - Et **tu** Brute?) Bu sözcük eğitim almış İngilizce konuşan insanlar arasında çok iyi bilindiği için, rahatlıkla dördüncü sesteş olarak görülebilir."

"Siz ona hangi oğlunun başa geçmesini istediğini sorduğunuzda, oğluna verdiği asıl ismi düşünmüş olabilir. Ve, 'Bütün oğullarım paylaşsın ve sen de Brutus lider ol' demiş olabilir. Son bölümünü söylerken, o ünlü Latince deyimi 'Et tu Brute' (tam Türkçe karşılığı: Ve sen, Brutus...) derken, sadece 'tu' duyulmuş olabilir.

"Aman Tanrım!" diye mırıldandı Brant. "Kimin aklına böyle bir şey gelir ki?"

"Ama dâhice olduğu kesin," dedi Avalon.

"Umarım haklısındır, Henry. Böyle bir mantığın boşa gitmesini istemem. Acaba Hunzinger'i arayıp bize ilk adını söylemesini istesek mi?"

Gonzalo heyecanla söze girdi. "Bir saniye, Jeff. Ünlü Amerikalılar Ansiklopedisinde genelde iş adamlarına da yer verilir."

"İsmini sadece B. Franklin Hunzinger olarak geçmiş olabilirler," dedi Avalon. "Tabii bazen kullanılmayan ismi parantez içinde ekleyerek varolduğunu ancak kullanılmadığını belirtirler."

"Bir bakalım," dedi Gonzalo. Raftan ansiklopedinin ilk cildini indirdi ve birkaç dakika sayfaları çevirdi. Birden heyecanla bağırdı. "Brutus Franklin Hunzinger B'den sonra ki 'rutus'u parantez içine almışlar."

Brant kafasını ellerinin arasına aldı. "Yirmi yıldır bu olay kafamı kurcaladı ve eğer Ünlü Amerikalılar Ansiklopedisi'ne baksaymışım bulacakmışım... ama, durup dururken niçin böyle bir şey yapacaktım ki?" Başını salladı. "Onlara söylemeliyim. Bunu bilmeliler."

Henry karşı çıktı. "Bence bu hiç de akıllıca olmaz, Bay Brant! Şu anda aralarında herhangi bir sorun yok ve çok iyi anlaşıyorlar. Eğer babalarının aralarından birini lider olarak seçtiğini öğrenirlerse... ki, bu durumdan şu anda bile hiç kimse emin olamaz. ... kötü duygular tohum verebilir. Hiç kimse bozulmamış bir şeyi tamir etmeye kalkışmamalı."

AÇIKLAMA

Bazı Karadul hikâyelerim İngilizce dilinin garipliklerine dayanır. Bu dile büyük bir ilgi ve hayranlık duyduğum için, bu elimde olan bir şey değil.

İtiraf etmeliyim ki, bir hikâye bu kadar çok İngilizceye dayanınca, çevirmenlerin çok zor anlar yaşayacağını ve hatta hikâyemin yabancı dillere çevrilmesinin imkânsız bile olacağının farkındayım. Olay yabancı dildeki baskıların iyi para getirmesi değil. (Karakterimin paraya ilgi duymayacak kadar asil ve seçkin olduğunu herkes bilir.) Ancak, bu yabancı baskıların beni, aksi halde okuyamayacak kitlelere ulaştırdığını da yadsıyamam. Sonuçta yaygın olarak okunmak benim ilgi alanıma giriyor.

Ancak, dilin bu kadar uç bir yönü ilgimi çektiği zaman, bunu bir hikâyeye dönüştürmeden geçemiyorum. Siz de az önce bunlardan birini okudunuz.

Bu hikâye ilk kez Ellery Queen'nin Gizemli Hikâyeler Dergisi'nin Mart 1985 sayısında yayımlandı.

EŞİTSİZLİK GÖRECELİDİR

Emmanuel Rubin yüzündeki gülümsemenin içten olduğunu kabul etmektense ölmeyi yeğlerdi. Ancak ne kadar çabalarsa çabalasın, ses tonuna yansıyan gururu, ya da gözlerindeki ışıltıyı saklayamıyordu.

"Sevgili Dullar, artık Tom Trumbull bile teşrif ettiğine göre, size bu akşamki konuğumuzu tanıştırayım," dedi. "Bu benim yeğenim Horace Rubin. Küçük kardeşimin en büyük oğlu ve yeni neslin ışıl ışıl parlayan yıldızlarından biri."

Horace hafifçe gülümsedi. Amcasından biraz daha irice ve oldukça uzun boyluydu. Koyu renkli kıvırcık saçları, belirgin kemerli burnu ve geniş bir ağzı vardı. Kesinlikle yakışıklı sayılmazdı ve Karadulların ressamı olan Mario Gonzalo karakalem çiziminin hatlarını abartmamak için büyük bir savaş veriyordu. Karikatürünü yapmak yerine, olanı yansıtmak yeterli olacaktı. Ancak genç adamın gözlerindeki zekâ pırıltısını farketmek için ressam olmaya gerek yoktu.

"Yeğenim Columbia Üniversitesi'nde Kimya Doktorası yapıyor! Ve bunu şimdi yapıyor Jim, senin gibi yüzyılın başında değil." dedi Rubin.

James Drake, doktorasını resmi olarak tamamlamış tek Karadul (gerçi kulüp kurallarına göre hepsine doktor diye hitap edilebiliyordu) cevap verdi, "Onun adına sevindim... Ben doktoramı savaştan önce almıştım; Tabii ikinci Dünya Savaşı." Bir baca gibi tüten sigarasının dumanlarının ardından gülümsedi.

Thomas Trumbull her zamanki gibi geç geldiği için içki bardağını hızla tüketiyordu.."Niçin böyle davranıyorsun, Manny? Bu tip detayları yemekten sonraki sıkıştırma seansında konuşmamız gerekmiyor mu? Niçin bu kadar acelecisin?" Bu arada Drake'in sigarasından rahatsız oldu ve eliyle dumanları kovalayarak uzaklaştı.

"Yemek sonrası sohbet için temel hazırlıyorum," dedi Rubin gururla. "Horace'i yakında gireceği doktora sınavı hakkında sıkıştırmanızı bekliyorum. Karadulların arada sırada bir şeyler öğrenmesinde fayda var."

"Yeğeninin laboratuvarda ne yaptığını anladığını iddia edip bizi güldürmek mi istiyorsun, Manny?" dedi Gonzalo.

Rubin'in yüzü öfkeden al al oldu. "Ben kimya hakkında sandığından çok daha fazlasını bilirim."

"Bundan hiç kuşkum yok, çünkü bence hiçbir şey bilmiyorsun." Gonzalo, Roger Halsted'e döndü. "Manny'nin master'ını açık öğretimde Babil Çömlekleri üzerine yaptığını biliyorsun değil mi?"

"Bu doğru değil," dedi Rubin. "Hem öyle olsa bile senin master'ından bin kat daha iyidir." Kapışmayı ilgisizce izleyen Geoffrey Avalon genç doktora öğrencisine döndü. "Kaç yaşındasınız Bay Rubin?"

"Bana, Horace diye hitap ederseniz iyi olur," dedi genç adam, beklenmeyecek kadar gür çıkan sesiyle. "Yoksa, Manny Amca her sorduğunuz soruya cevap verir ve ben de araya tek kelime bile sıkıştıramam."

Avalon gülümsedi. "Ona izin verdiğimiz sürece sohbeti tekelinde tutmaya her zaman meyilli olmuştur. Kaç yaşındasın, Horace?"

"Yirmi iki efendim."

"Bir doktor adayı için oldukça genç değil misin? Yoksa daha yeni mi başladın?"

"Hayır, yakında tezime başlayacağım ve altı ay sonra sınava gireceğim. Evet, biraz genç sayılabilirim, ancak Robert Woodward kimya doktorasını aldığında yirmi yaşındaydı. Tabii on yedi yaşında iken az kalsın okuldan atılıyordu."

"Yirmi iki de fena sayılmaz."

"Gelecek ay yirmi üç olacağım. Eğer bu yaşta doktoramı alamazsam, bir daha asla alamam." Birden morali bozulmuştu.

Karadul yemeklerinin vazgeçilmez garsonu Henry'nin yumuşak sesi sohbeti yarıda kesti. "Beyler, yemek servise hazır. Körili kuzu kapama yiyeceğiz ve korkarım şefimiz köriyi çok sevdiği için herkesin sevmesi gerektiğini düşünüyor. O yüzden, eğer daha sade bir yemek tercih etmek isteyen varsa hemen aşağıda bir şeyler hazırlayabilirim."

"Eğer, körili kuzu yerine yumurta yemek isteyen bir zevksiz çıkarsa, lütfen onun payına düşeni de bana getir, ziyan olmasın," dedi Halsted.

"Sonra şişmanladığın için bizi suçlayacaksın, öyle değil mi Roger?" diye homurdandı Trumbull. "Buna izin veremeyiz. Hepimiz köri yeriz, Henry. Yanında diğer sosları getirmeyi de unutma. Bugün rejimime ara vereceğim."

"O zaman masaya karbonat da getirsen iyi olur, Henry," dedi Gonzalo. "Tom'un niyeti bozuk ama midesi çoktan iflas etmiş durumda."

Henry, brendi servisi yaparken, Rubin kaşığını su bardağına vurarak söze girdi. "İşimize bakalım, beyler. Gördüğüm kadarıyla yeğenim oldukça iştahlı biriymiş. Şimdi yediklerinin karşılığını verme zamanı geldi... Jim, sen de kimyager sayıldığın için sıkıştırmacı olarak seni atamam gerekirdi. Ancak, istemiyorum. Roger sen bir matematikçi olduğuna göre bu iş için çok daha uygun sayılırsın. Bu şerefi kabul ediyor musun?"

"Seve seve," dedi Halsted. İçki bardağından bir yudum aldıktan sonra söze girdi." Genç Rubin... ya da Horace... varlığının amacını nasıl açıklıyorsun?"

Horace söze girdi. "Doktoramı alıp iyi bir fakülteye kabul edilirsem, varlığıma bir yol çizmek için elimden geleni yapacağımdan eminim. Aksi halde ..." Başını öne eğdi.

"Biraz kuşkulu gibisin delikanlı. Yoksa iş bulmakta zorlanacağını mı düşünüyorsun?"

"Bu konuda kimse kesin konuşamaz efendim, ama ben birkaç mülakata katıldım ve görünüşe bakılırsa her şey yolunda gittiği sürece arzu ettiğim bir yere girebileceğim."

"Her şey yolunda gittiği sürece dedin, yoksa araştırmanda bir sorun mu var?"

"Hayır, kesinlikle yok. Güvenli bir konu seçecek kadar kafam çalışıyor. Evet, hayır, ya da belki sonuçlarından herhangi biri doktoram için yeterli olur. Neyse ki vardığım sonuç evet ve bu da göz boyamak için en uygun sonuç. O yüzden bu konuda bir sorun çıkacağını sanmıyorum."

Drake araya girdi. "Senin hocan kim, Horace?"

"Doktor Kendall efendim."

"Kinetikçi mi?"

"Evet, efendim. DNA kopyalamasının kinetiği üzerinde tez hazırlayacağım. Fiziksel kimya teknikleri daha önce bu konu ile birlikte pek kullanılmadı. Şu anda ben, bu süreci bilgisayar grafikleri olarak gösterebilecek durumdayım."

Halsted araya girdi. "O konuya sonra tekrar döneriz, Horace. Ben şu anda senin canını sıkan şeyin ne olduğunu bulmaya çalışıyorum. İş olanakların parlak görünüyor, araştırmanda bir sorun yok, peki ya okuldaki durumun?"

"Orada hiç sorun yok. Yalnız..."

Halsted genç adamın sözünü bitirmesini bekledi. Ancak cümle yarım kalınca üsteledi. "Yalnız ne?"

"Laboratuvar derslerinde o kadar başarılı değildim. Özellikle de organik laboratuvarında. Ben daha çok bir teorisyen sayılırım."

"Yoksa zayıf mı aldın?"

"Hayır, tabii ki böyle bir şey olmadı. Sadece en yüksek notu alamadım, hepsi bu."

"Öyleyse seni rahatsız eden şey nedir? Yemekten önce Jeff'e doktoranı ya yirmi üç yaşında alacağını, aksi halde asla alamayacağını söylediğini duydum. Niçin asla alamayabilirsin? Bu olasılık nereden kaynaklanıyor?"

Genç adam duraksadı. "Aslında burası bu tip şeyleri tartışmanın yeri değil..."

Öfkelendiği her halinden belli olan Rubin kaşlarını çattı. "Horace, bana hiç sorunun olduğundan söz etmemiştin!"

Horace, kaçabileceği bir delik arıyordu. "Şey, Manny Amca, sen bir sorunun olduğunda gelip benden yardım filan istemiyorsun. Ben de bu savaşı kendim vereceğim."

"Ne savaşı?" diye gürledi Rubin, ses tonu giderek yükseliyordu.

"Burası yeri değil," diye tekrar etti Horace.

Rubin iyice öfkelenmişti. "Bir, burada söyleyeceğin her şey tamamen gizli kain. İki, sorulan her soruya geçerli bir yanıt vermek zorunda olduğunu sana daha önce

hatırlatmıştım. Üç, eğer oyun oynamaya devam edersen, boyuna posuna bakmadan tokadı patlatırım."

Horace, derin bir iç çekti. "Peki, Manny Amca... Bilginiz olsun diye söylüyorum, amcam beni iki yaşımdan beri böyle tehdit eder, ama şimdiye kadar tek bir fiske bile vurmamıştır. Hem zaten öyle bir durumda annem onu parçalar."

"Her şeyin bir ilki vardır ve annen beni korkutmuyor. Ben onu idare ederim," dedi Rubin.

"Tabii, Manny Amca, ne demezsin... Neyse, benim sorunum Profesör Richard Youngerlea."

"Eyvah!" dedi Drake.

"Onu tanıyor musunuz, Doktor Drake?"

"Evet."

"Sizin dostunuz mu?"

"Hayır. İyi bir kimyagerdir, ama doğrusunu söylemek gerekirse ondan nefret ediyorum."

Horace'in sıkıntılı yüzü birden ışıldadı. "Öyleyse rahat konuşabilir miyim?"

"Zaten konuşabilirdin," dedi, Drake.

"Öyleyse anlatayım," dedi Horace. "Youngerlea'nın tezimi sunacağım kurulda yer alacağından eminim. Böyle bir fırsatı asla kaçırmaz ve kurul üzerindeki ağırlığı çıkan kararı etkileyecek düzeyde biri."

Avalon söze girdi. "Anladığım kadarıyla ondan pek hoşlanmıyorsun, Horace."

"Hem de hiç hoşlanmıyorum."

"Onun da senden hoşlanmadığını tahmin ediyorum."

"Korkarım öyle. Organik laboratuvar hocamdı ve daha önce belirttiğim gibi pek başarılı olamadım."

"Her öğrencinin son derece başarılı olması mümkün değil. Bütün vasat öğrencilerinden nefret mi ediyor?" diye sordu Avalon.

"Şey, pek sevmiyor diyelim."

"Anladığım kadarıyla onun kurula girip doktoranı zora sokacağını düşünüyorsun. Parlak bir laboratuvar öğrencisi olmayan herkese böyle mi davranıyor?"

"Şey, laboratuvarın kimyanın anası olduğunu savunuyor olsa da, sırf parlak bir öğrenci olmadığım için böyle bir şeye yeltenmez."

Halsted tekrar sıkıştırmacı görevini üzerine aldı. "Anlaşılan sorununa yaklaşıyoruz. Ben de bir ortaokul öğretmeniyim ve kibirli buldu... bu nereden kaynaklanıyor?"

Horace'in kaşları çatıldı. "Ben kibirli değilim. Asıl, Youngerlea öyle sayılır. O tam bir kabadayı. Bazı öğretmenler bulundukları konumdan güç alarak öğrencilerine

çok kötü davranır. Onları sözle dövüp, herkesin içinde küçük düşürürler. Öğrenciler kötü not alma korkusu ile kendilerini savunamaz bile. Youngerlea eğer C yerine F verirse, onunla kim tartışabilir ki? Kurulda belirli bir öğrencinin iyi bir kimyager olacak niteliğe sahip olmadığım belirtince, üniversitedeki ağırlığını göze alarak hiçbir kurul üyesi ona karşı çıkamaz."

"Yoksa seni küçük mü düşürürdü?" diye sordu Halsted.

"O herkesi küçük düşürürdü. Bir tane İngiltere'den gelen öğrenci vardı ve Friedel Crafts reaksiyonunda katalizör olarak kullanılan alüminyum kloritten söz ederken, Amerikalıların dediği gibi 'aluminum' demeyip, son heceyi, 'yum' olarak söylemişti. Sonuçta İngilizler hep öyle telaffuz eder. Ancak, Youngerlea onu çiğ çiğ yedi. Onun ifadesi ile söylemek gerekirse, bir kimyasal terimin gerektiğinden daha uzun bir şekilde telaffuz edilmesi ve adına fazladan bir harf katılması kadar iğrenç bir şey olamazdı. Bu, incir çekirdeğini bile doldurmayacak kadar küçük bir sorundu, ancak zavallı çocuğu herkesin önünde aşağıladı. Çocuk kendini savunmak için ağzını bile açamadı. Tabii sınıftaki bütün psikopatlar da bu durumla eğlendi."

"Peki seni diğerlerinden farklı kılan nedir?"

Horace biraz utandı, ancak yanıtlarken ses tonundaki gurur kendini belli ediyordu. "Ben karşılık veriyorum. Üzerime geldiği zaman başımı öne eğip olayı kabullenmiyorum. Hatta bu alüminyum-alüminum olayında da devreye girdim. Ve, yüksek sesle, 'Bir maddenin ismi sadece insanların terimidir Profesör, doğa yasası değil.' dedim. Bu sefer de beni hedef aldı. 'Ah... Rubin, son zamanlarda kaç tane test tüpü kırdın?' dedi."

"Ve, sınıf kahkahaya boğuldu herhalde." dedi Halsted.

"Elbette güldüler. Geri zekâlılar. Bütün yıl boyunca sadece bir tane test tüpü kırdım. Bir tanecik. Ve, o zaman da birisi koluma çarptığı için elimden düşmüştü. ... Ve sonra, bir keresinde Youngerlea'yı kimya kütüphanesinde Beilstein'da bir bileşik ararken gördüm..."

"Beilstein nedir?" diye sordu, Gonzalo.

"Yetmiş beş ciltlik bir referans kitabıdır. Bu ciltlerde binlerce organik bileşik, belirli bir mantık içersinde, çok karmaşık sistemle listelenmiş ve her biri hakkında detaylı bilgi sunulmuştur. Youngerlea'nin masasında birkaç tane cilt vardı ve içlerinde bir bileşik arıyordu. Merak edip hangi bileşiği aradığını sordum. Bana söyleyince içimi bir heyecan kapladı, çünkü bileşiği yanlış ciltlerde arıyordu. Sessizce Beilstein ciltlerinin yer aldığı raflara yöneldim, bir cildi elime alıp, Youngerlea'nin bulmaya çalıştığı bileşiği otuz saniyede buldum ve masasına gidip elimdeki cildi doğru sayfası açık olarak önüne koydum."

"Herhalde sana teşekkür etmedi." dedi Drake.

"Hayır, etmedi," dedi Horace. "Gerçi o anda pis pis sırıtıyor olmasaydım, belki ederdi. Ancak o anda doktoramdan çok o keyfi yaşamak istiyordum... ve sonunda herhalde o keyifle yetinmek zorunda kalacağım."

"Ben zaten seni hiçbir zaman dünyanın en nazik insanı olarak görmedim, Horace." dedi Rubin.

"Değilim, Manny Amca. Annem sana çektiğimi söylüyor. Gerçi bunu bile bana sadece çok kızdığı zamanlar söyler."

Bu yanıt karşısında Avalon bile katıla katıla gülerken Rubin, ağzının içinde bir şeyler mırıldandı.

Gonzalo tekrar konuya döndü. "Peki sana ne yapabilir ki? Eğer notların iyi ise, tezinde bir sorun yoksa ve sınavda iyi performans gösterirsen seni geçirmek zorundalar."

"O kadar kolay değil, efendim," dedi Horace. "Öncelikle bu sınav sözlü yapılacağı için üzerimizde çok yoğun bir baskı olacak. Youngerlea gibi bir adam bu baskıyı artırma konusunda bir uzmandır. Beni orada parçalara ayırabilir, ya da beni iyice kızdırıp işi karşılıklı küfürleşmeye kadar tırmandırabilir. İki durumda da benim iyi bir kimyager olmak için gerekli psikolojik olgunluğa sahip olmadığımı iddia edebilir. Bölümde sözü geçen bir hoca olduğu için de kuruldan istediği kararı çıkarma olanağına sahip. Eğer ona rağmen sınavı seçip doktoramı alsam bile, kimya çevrelerinde olan ağırlığı sayesinde arzu ettiğim görevleri almamı engelleyebilir."

Masaya sessizlik çöktü.

"Peki ne yapacaksın?" dedi Drake.

"Şey,... onunla barış yapmaya çalıştım. Bunun üzerinde uzun uzun düşündükten sonra kendisi ile görüşebilmek için bir randevu alıp, aramızdaki sürtüşmeyi noktalamak istedim. Ona yıl boyunca sürekli sürtüşmemize rağmen benim kötü bir kimyager olacağımı düşünmemesini umduğumu söyledim... Kimya gerçekten benim hayatımın bir parçası. Herhalde ne demek istediğimi anladınız."

Drake başıyla onayladı. "Peki, o ne dedi?"

"Bu durumun keyfini çıkardı. Beni istediği kıvama getirmişti ve süründürmek için de elinden geleni yaptı. Bana akıllı bir çocuk olmama rağmen sinirlerime hâkim olamadığımı ve bunun kariyerim için bir eksi puan olduğunu söyledi. Sonra bunun gibi birkaç şey daha söyleyerek beni sinirlendirmeye çalıştı. Bu sefer kendime hâkim oldum ve sakin bir ses tonuyla yanıtladım. 'Herkesin kendine özgü kişiliği olabileceğini, ancak bunun onun kötü bir kimyager olacağı anlamını taşımadığını söyledim.

"Ve, o dedi ki, 'Bakalım gerçekten söylediğin kadar iyi bir kimyager misin? Eşi olmayan bir kimyasal elementin adını düşünüyorum. Bana o elementin hangisi olduğunu, niçin eşsiz olduğunu ve niçin onu düşündüğümü söylersen iyi bir kimyager olacağını kabul edeceğim.'

'Bunun benim iyi bir kimyager olmamla ne ilgisi var?' diye sordum.

'Bunu anlamaman bile senin için eksi bir puan. Bu soruyu mantığınla çözebilmelisin ve mantık, her kimyagerin en büyük silahıdır. Senin gibi teoriye önem veren, o yüzden de laboratuvar derslerine burun kıvıran birisi böyle bir şeye karşı çıkmamalı. Mantığını kullan ve hangi elementi düşündüğümü bul. Sana bir hafta süre tanıyorum. Gelecek Pazartesi akşam saat beşe kadar süren var. İkinci bir şansın olmayacak. Eğer bana verdiğin element ismi yanlış çıkarsa itiraz etme hakkın olmayacak.' dedi.

"Profesör Youngerlea yüzden fazla element var, bana hiç ipucu vermeyecek misiniz?" diye sordum.

"Verdim bile," dedi. 'Sana eşsiz olduğunu söyledim. Bundan başka bir ipucu alamazsın.' Yüzünde tıpkı Beilstein olayında benim yüzümde beliren türde bir gülümseme vardı.

"Peki, Pazartesi günü gelip çatınca ne oldu? Problemi çözdün mü?" diye sordu Avalon.

"Daha sürem bitmedi, efendim. Gelecek Pazartesi doluyor, ama ben takılıp kaldım. Yanıtı bulmanın hiçbir yolu yok. Yüzde bir şansım var ve elimdeki tek ipucu da elementin eşsiz olduğu."

Trumbull söze girdi. "Peki, adam dürüst biri mi? Öğrencilerini aşağılayan bir kabadayı olarak eğer düşündüğü elementi söylesen bile bunu doğru yanıt olarak kabul edeceğine ihtimal veriyor musun? Ne cevap verirsen ver, yanıldığını söyleyip bunu sana karşı kullanmayı düşünmüş olamaz mı?"

Horace yüzünü buruşturdu. "Şey, aklından geçenleri bilemem, ama gerçek bir bilim adamı olduğu kesin. Aslında çok iyi bir kimyager ve bildiğim kadarıyla iş ahlâkı konusunda çok duyarlı. Ayrıca, kağıda geçirdiği araştırmalar son derece açık, net ve konuya hâkim. Asla argo kullanmaz ve eğer daha kısa bir kelime varsa kesinlikle uzununu tercih etmez. Daha basit bir cümle varken, asla daha karmaşık bir cümle yazmaya yeltenmez. Bu konuda ona hayran olmamak elde değil. O yüzden bilimsel bir soru sorduğunda dürüst olacağına eminim."

"Hiçbir çözüm bulamıyor musun?" diye sordu Halsted. "Hiçbir şey çıkmıyor mu?"

"Tam tersi, çok fazla şey buluyorum, ama çok seçenek de hiç bulmamak kadar kötü. Örneğin, aklıma gelen ilk element hidrojen oldu. O, en basit ve en hafif atomdur. Atomik numarası bir. Çekirdeğinde tek bir parçacık olan tek atom... Sadece bir proton var. Çekirdeğinde hiç nötron olmayan tek atom olarak rahatlıkla eşsiz olduğunu söyleyebiliriz."

"Ama sen hidrojen-1'den söz ediyorsun," dedi Drake.

"Haklısınız." dedi Horace. "Hidrojen doğada üç ayrı çeşitte ya da izotopta bulunur. Hidrojen 1, Hidrojen 2 ve Hidrojen 3. Hidrojen 1 'in çekirdeği tek bir proton'dan oluşur. Ancak hidrojen 2'nin çekirdeğinde bir proton bir nötron ve hidrojen 3'linkinde ise, bir proton iki nötron bulunur. Tabii, hidrojen atomlarının neredeyse tamamı hidrojen 1 'dir. Fakat, Youngerlea bir izotop değil, element sordu. Ve eğer ben bu eşsiz elementin hidrojen olduğunu çünkü çekirdeğinde hiç nötron olmayan tek element olduğunu söylersem yanılırım. Beni tefe koyar."

"Hâlâ en basit ve en hafif element olur," dedi Drake.

"Evet, ama bu çok basit bir cevap. Ayrıca, başka olasılıklar da var. İki numaralı element olan Helyum, en az reaksiyona giren elementtir. En düşük kaynama noktasına sahiptir ve mümkün olan en düşük ısı olan -273'te bile donmaz. Çok düşük ısılarda Helyum 2'ye dönüşür ve bu elementin özelliklerini kainattaki başka hiçbir elementte bulamazsınız."

"Peki, onun ayrı çeşitleri var mı?" diye sordu, Gonzalo.

"Doğada bulunan iki izotop'u var. Helyum 3 ve Helyum 4. Ancak bu eşi olmayan özellikler ikisini de kapsıyor."

"Unutma," dedi Drake. "Helyum dünyadan önce uzayda keşfedilen tek elementtir."

"Biliyorum, efendim. Güneşte keşfedilmişti. Helyumda birçok yönden eşi olmayan bir element sayılabilir. Fakat bu da çok basit bir yanıt olur. Youngerlea'nin bu kadar basit bir şeyi düşündüğünü hiç sanmıyorum."

Drake sigarasının dumanından halkalar yaptı ve onları keyifle izledi. "Herhalde insan eğer yeterince düşünürse her element hakkında ayrı bir özellik bulabilir."

"Çok doğru," dedi Horace. "Ve sanırım ben hepsini yaptım. Örneğin, 3 numaralı element olan Lityum, yoğunluğu en az olan metaldir. 55 numaralı element Sezyum ise en aktif olanıdır. 9 numaralı Flor, en aktif non-metal'dir. 6 numaralı element Karbon, yaşayan dokular dahil olmak üzere bütün organik moleküllerinin temelini oluşturur. Böyle bir rolü üstlenebilecek başka bir atom bulunamaz. O yüzden yaşamın eşi olmayan elementi sayılabilir."

"Bana sorarsanız, yaşam için eşi olmayan bir element yeterince eşsiz sayılır," dedi Avalon.

"Hayır," dedi Horace. "Bu doğru olma ihtimali en düşük olan yanıt Youngerlea'nin uzmanlık dalı organik kimya olduğu için, sadece karbon bileşikleri ile ilgilenir. Bu kadar bariz bir elementi seçeceğine ihtimal vermiyorum. Sonra 80 numaralı element Civa var..."

"Bütün elementleri numarası ile biliyor musun?" dedi Gonzalo.

"Geçen Pazartesine kadar bilmiyordum. O günden beri her anımı element listesi ile geçiriyorum. Bakın." Ceketinin iç cebinden bir kağıt çıkardı. "Bu elementlerin periyodik tablosu. Neredeyse hepsini ezberledim."

"Anladığım kadarıyla bir işine yaramadı," dedi Trumbull.

"Ne yazık ki öyle. Nerede kalmıştım? 80 numaralı element olan Civa, metaller arasında en düşük erime noktasına sahip olan elementtir. O yüzden oda sıcaklığında sıvı bir metal olarak bir eşi yoktur.

"Olayın estetik yönüne bakmak istiyorsanız, Altın en güzel ve en değerli elementtir," dedi Rubin.

"Altın 79 numaralı element," dedi Horace. "En güzel ya da en değerli madde olduğu tartışılabilir. Birçok insan iyi kesilmiş bir elmasın daha güzel olduğunu düşünebilir. Ve ağırlığına oranla çok daha değerli olacağı da kesin. Elmas ise sonuçta saf Karbon'dur.

"Yoğunluğu en yüksek olan metal, 76 numaralı Osmiyum ve 77 numaralı İridyum ise en az aktif olan metal. Erime noktası en yüksek olan metal olan Tungsten, 74 numaralı element. Ve, en manyetik metal ise, 26 numaralı Demir. 43 numaralı Teknetyum, kararlı bir izotop'u bulunmayan en hafif element; Bütün izotopları

radyoaktif ve laboratuvarda üretilmiş ilk element. 92 numaralı element Uranyum, dünya yüzeyinde bulunan en karmaşık yapılı Atom. 53 numaralı İyot, insan hayatı için gerekli olan elementler arasında en karmaşık olanı. Bu arada Bizmut, 83 numaralı element, kararlı bir izotop'u bulunan en karmaşık element. Ve Doktor Drake'in dediği gibi listeyi istediğiniz kadar uzatabilirsiniz. Üzerinde kafa patlattığınız sürece, her elemente eşsiz bir özellik katabilirsiniz. Ancak, Yourgerlea'nın hangi elementi düşündüğünü ortaya çıkaracak hiçbir şey yok. Onun hangi eşsizliği düşündüğünü bulamıyorum ve eğer doğru yanıtı veremezsem, benim yeterli düşünme kapasitesine sahip olmadığımı iddia edecektir."

"Eğer hepimiz kafa kafaya verirsek..."

Trumbull, Drake'in sözünü kesti. "Bu doğru olur mu? Eğer delikanlı yanıtı bir başkasından alırsa acaba bu..."

"Oyunun kuralları nedir, Horace?" diye sordu Avalon. "Profesör Youngerlea sana bir başkasına danışamazsın, dedi mi?"

Horace başını salladı. "Bu konuda herhangi bir şey söylemedi. Bu periyodik tabloyu kullanıyorum. Ansiklopedileri karıştırıyorum. Bu durumda başkalarına danışmamda da bir sakınca olamaz. Sonuçta kitaplar da insanların ağzından çıkan sözcüklerin yazıya dökülmesinden oluşuyor. Ayrıca, siz ne önerir-seniz önerin, önerinin ne iyi ne de kötü olduğuna karar verecek olan kişi benim. Sonuçta o riski ben üstleneceğim... Peki ama bana yardım edebilecek misiniz?"

"Edebiliriz," dedi Drake. "Eğer, Youngerlea dürüst bir bilim adamı ise, sana çözüme ulaşmanın imkansız olacağı bir soru sormuş olamaz. Mantık yürüterek bir çözüm yolu mutlaka bulunmalı. Sonuçta, eğer sen çözemezsen ondan doğru yanıtı talep edebilirsin. Eğer sana bir yanıt veremezse, ya da saçma sapan bir mantık yürütürse, bunu şikayet konusu yapma hakkına sahip olursun. Bu da onun itibarım sarsar."

"Öyleyse ben denemeye hazırım. Acaba masada Doktor Drake dışında kimyager olan var mı?"

"Elementler hakkında biraz bilgi sahibi olmak için doktora seviyesinde kimya okumaya gerek yok," dedi Rubin.

"Pekâlâ, Manny Amca, öyleyse doğru yanıt nedir?"

"Ben şahsen Karbon'a takılmış durumdayım. Sonuçta hayatın varolmasını sağlayan element ve elmas formunda ise çok daha farklı özellikleri var. Bunun gibi birbirinden çok farklı özelliklere sahip başka element var mı?"

"Onlara alotrop denir amcacığım."

"Bana ukalalık taslama. Elmas gibi farklı alotropa sahip başka bir element var mı?"

"Yok. Ayrıca, güzelliği de değerini bir yana bırakırsak, elmas doğal şartlar altında en sert madde olarak bilinir."

"Öyleyse sorun nedir?"

"Bir organik kimya hocasının, Karbon elementini düşünmesi çok bariz bir çözüm olur."

"Elbette," dedi Rubin. "Bu nedenden ötürü onu seçmeyeceğini bildiği için belki de onu seçmiştir."

"Bir polisiye roman yazarından başka bir şey beklenemezdi," diye mırıldandı Trumbull.

"Bir şey farketmez. Bu çözümü kabul etmiyorum." dedi, Horace. "Her biriniz bana öneride bulunabilirsiniz, ancak sonuçta kararı ben vereceğim. Başka fikri olan var mı?"

Masaya derin bir sessizlik çöktü.

"Size başka bir düşüncemi söyleyeyim. Youngerlea bana eşi olmayan bir elementin adını düşünüyorum demişti. Elementi değil, elementin adını düşündüğünü söylemek istemiş olabilir."

"Doğru hatırladığından emin misin?" dedi Avalon. "Herhalde o konuşmayı banda kaydetmedin. İnsan hafızası bazen oyun oynayabilir."

"Hayır, hayır, çok iyi hatırlıyorum. Bu konuda en ufak bir kuşkum yok. O yüzden dün önemli olan şeyin elementlerin fiziksel ya da kimyasal özellikleri olmadığını düşünmeye başladım. O sadece işin kandırmacasıydı. Asıl önemli olan elementin adı."

"Peki, eşsiz bir isim buldun mu?" diye sordu, Halsted.

"Ne yazık ki, isimler de tıpkı özellikler gibi insana pek çok seçenek sunuyor. Eğer elementleri alfabetik sıraya dizerseniz, 89 numaralı element Aktinyum listedeki ilk element olurken, 40 numaralı Zirkonyum sonuncu oluyor 66 numaralı Disprosyum D ile başlayan tek element. 36 numaralı Kripton K ile başlayan tek isim. Aynı şekilde, Uranyum, Vanadyum ve Zenon(Xenon) U, V ya da X ile başlayan tek elementler. Bu beşi arasında nasıl bir seçim yapacağım? Aralarında tek sesli harf, U. Ancak, bunun da doğru sonuç olduğunu sanmıyorum."

"Peki, bir harfle başlamayan herhangi bir element var mı?" diye sordu Gonzalo.

"Üç tane var. J,Q, ya da W, ile başlayan hiç element yok... Ama bunun ne önemli var ki? Bir elementin varolmadığı için eşsiz olduğunu iddia edemezsiniz. Hatta, var olmayan sonsuz sayıda element olduğunu tartışabiliriz."

"Civa'nın başka bir adı daha var. 'Quicksilver' ve bu, Q ile başlıyor," dedi Drake.

"Biliyorum, ama onun da doğru yanıt olması çok düşük bir olasılık," dedi Horace. "Almanca'da I, ve J, baskıda birbirine çok benzer. İyot'un kimyasal sembolü, I'dır. Ancak, bazı Alman kitaplarında sembolü olarak J'nin kullanıldığını gördüm. Ama, bunun doğru yanıt olması daha da düşük bir olasılık."

Söz sembollerden açılmışken, 13 elementin tek harfli sembolü olduğunu söyleyebilirim. Hemen hemen her zaman elementin baş harfi sembol olarak kullanılır. Böylece Karbon'un (carbon) sembolü, C; Oksijeninki O, Nitrojen'inki, N, Fosfor'unki,

(phosphorus) P ve Kükürt'ünkü (sülfür) S'dir. Ancak, Potasyum elementinin sembolü ise, K'dır."

"Neden?" diye sordu Gonzalo.

"Çünkü, Almancası olan Kalyum'un ilk harfini almıştır. Eğer bu durum tek olsaydı üzerinde ciddi olarak durabilirdim. Ancak Tungsten'in sembolü ise W, Almancası olan Wolfram'dan geliyor. Sonuçta ikisi de eşsiz değil. Strontiyum üç sessiz harfle başlayan bir element. Ama, Klor (chlorine) ve Krom, (chromium) da aynı durumda. İyot, (iodine) iki sesli harfle başlıyor, ama Aynştaynyum, (einsteinium) ve Evropiyum (europium) da öyle. Hiç durmadan duvara tosluyorum."

Gonzalo söze girdi. "Peki, elementlerin çoğunda aynı olan bir harf grubu var mı?"

"Hemen hemen tümü, num ile bitiyor."

"Sahi mi?" dedi Gonzalo. "Peki, İngiltere'de farklı telaffuz edilen elementlere ne demeli? Onlar Alüminyum derken, biz Alüminyum diyoruz. Hatta profesörün bu yüzden bir çocuğu aşağıladığından söz etmiştin. Belki de aluminum eşsizdir."

"İyi bir fikir," dedi Horace. "Ancak, Lantanyum, Molibdenyum ve Platin (platinium) da aynı kategoriye girer. Ayrıca, İn, En ve On ile biten elementler de var. Ancak hepsinden çok sayıda var. Hiç biri eşsiz değil. Hiç biri!"

"Fakat, yine de bir şey olmalı," dedi Avalon.

"Öyleyse ne olduğunu söyleyin. Renyum doğada keşfedilen en sonuncu kararlı elementtir; Prometyum tek radyoaktif ağır metaldir; Gadolinyum, bir insanın anısına adlandırılmış tek kararlı elementtir. Hiç biri işe yaramıyor. Hiç biri ikna edici değil "

Horace çaresizlik içinde başını salladı. "Yine de bu olay dünyanın sonu sayılmaz. Youngerlea'ye gidip en iyi tahminimi söyleyeceğim. Ve, eğer doğru değilse elinden geleni ardına koymasın. Eğer çok başarılı bir tez hazırlarsam Youngerlea'ye rağmen sınavı geçebilirim. Eğer, Youngerlea, M.I.T'ye, ya da Cal Tech'e girmemi engellerse başka bir yerde işe başlar ve kendimi ispat ede ede yükselirim. Onun hayatımı mahvetmesine izin veremem.

"İşte doğru düşünce tarzı bu," dedi Drake.

Henry seslendi. "Bay Rubin?"

Rubin, Henry'ye döndü. "Efendim, Henry."

"Özür dilerim, efendim, ama ben yeğeninize, genç bay Rubin'e seslenmiştim."

Horace başını kaldırdı. "Ne var, garson? Yoksa hesabı benden mi talep edeceksin?"

"Hayır, efendim. Acaba bu eşsiz element hakkında bir de benim önerimi dinlemek ister misiniz diye merak etmiştim."

Horace'in kaşları çatıldı. "Yoksa sen kimyager misin?"

Gonzalo araya girdi. "Bir kimyager değil, ama o Henry'dir. Ve, ona kulak vermeni öneririm. O bu odadaki herkesten çok daha zekidir."

"Bay Gonzalo!" derken Henry hafifçe kızarmıştı.

"Bu yalan değil, Henry," diye üsteledi Gonzalo. "Haydi konuş, önerini bekliyoruz."

"Yanıtı olmayan bir soruyu düşünürken, soruyu soran kişinin karakterini ele almak bize yardımcı olabilir. Belki de Profesör Youngerlea'nin bir takıntısı, ona diğerleri için önemsiz gelebilecek bir ayrıntının, onun için eşsiz bir özellik taşımasının nedeni olabilir."

"Yani, eşsizlik göreceli bir kavramdır mı demek istiyorsun?"

"Kesinlikle," dedi Henry.

"Sonuçta insanın söz konusu olduğu her yerde görecelik kavramı vardır. Eğer, Profesör Youngerlea'nin durumunu göz Önüne alırsak, İngilizceyi çok sade ve dikkatli kullandığını söyleyebiliriz. Daha basit bir cümle varken, asla karmaşık bir cümle kullanmıyor ve daha kısa bir kelime kullanabilecekse uzun olanını tercih etmezmiş. Ayrıca, bir öğrencisini sırf Alüminuma, tamamen doğru bir telaffuz şekli olan, Alüminyum diyerek fazladan bir harf eklediği için herkesin önünde haşlamıştı. Buraya kadar bir hatam var mı, Bay Rubin?"

"Hayır. Bunların hepsini ben söyledim," dedi Horace.

"Kütüphanedeki ansiklopedilerden birinde bütün elementleri içeren bir liste buldum. Ve hepsinin yanında nasıl telaffuz edildiklerini de not düşmüşlerdi. Siz tartışırken kafama takılan bir hususu kontrol etme fırsatı buldum."

"Ee?"

"Bana sorarsanız, 59 numaralı element olan Praseodimiyum, Profesör Youngerlea'nin takıntısına dokunacak kadar eşsiz bir element. Praseodimiyum, altı heceden oluşan tek element adı. Diğer bütün isimler, beş ya da daha az heceye sahip. Böyle bir elementin, Profesör Youngerlea için ne kadar çekilmez olduğunu bir düşünün. Ve bu açıdan bakıldığında bir eşi benzeri de yok. Eğer, işi gereği o elementi kullanma zorunda kalsaydı, bu durumu şikayet etmek için mutlaka sürekli gündeme getirirdi. Acaba böyle bir şikayette bulunduğuna hiç şahit oldunuz mu?"

Horace'in gözleri ışıl ışıl parlıyordu. "Hayır, ama bir organik kimya hocası olarak o elementle hiçbir ilgisi olmazdı. O yüzden de bu konu hakkında şimdiye kadar bir yorum getirmemiş olması çok doğal fakat hakkın var Henry, o elementin varlığı bile onu sürekli rahatsız ediyordur. Bu öneriyi kabul ediyorum ve Pazartesi günü ona bu elementin adını vereceğim. Eğer yanlışsa yanlıştır, ama... "Bir anda iyice heyecanlanmıştı."... ama, doğru olduğuna bahse girerim. Buna kellemi koyarım."

"Eğer yanlış çıkarsa yine de daha önce belirttiğiniz gibi çok çalışarak arzu ettiğiniz konuma gelebileceksiniz, öyle değil mi?" dedi Henry.

"Merak etme. Bu konuda bir kuşkun olmasın. Ancak, Praseodimiyum'un doğru yanıt olduğundan eminim... Keşke onu kendim düşünüp bulmuş olsaydım, Henry. Ama sen buldun."

"Bu durumu lütfen abartmayın, efendim," dedi Henry. "Siz de doğru yolda ilerleyip eşsizliğin ismin kendisinde olduğuna kanaat getirmiştiniz. Praseodimiyum'un farkı, mutlaka kısa bir süre içinde gözünüze çarpacaktı. Siz beni

doğru yola sokup, diğer ihtimalleri de elimine edince, bana sadece ortada kalanı belirtmek kaldı."

AÇIKLAMA

"Eşsizlik Görecelidir", ve bir sonraki hikâyem "Şans Parası", talep üzerine sadece bu tip hikâyeler yayınlayacak olan bir dergi için yazılmıştı. İki hikâye için bonkörce ödeme yaptılar ancak, bazen yayıncılık dünyasında olduğu gibi, bir şeyler ters gitti ve dergi hiç yayınlanmadı.

Ben de bir süre sonra "Eşsizlik Görecelidir" hikâyemi, hem bilimkurgu hikâyelerimin hem de bilimsel yazılarımın bir arada yayınlanacağı kitabıma kattım. (Böylece okuyucularım, eğer sadece bir tarzdaki yapımlarımı okuyorsa, diğerlerine aşina olup çılgınca onları da satın almaya başlayacaklardı) "Eşsizlik Görecelidir", 1985 yılında Tor yayınları tarafından yayımlanan, *Yarının Sınırı* isimli kitabımda yer alan, daha önce yayımlanmamış tek eserim oldu.

Sıkça yaptığım gibi bu hikâyenin temelini oluştururken kendi yaşamımdan kesitler kattım. Ben üniversiteye devam ederken, Profesör Youngerlea'ye çok benzeyen bir hocam vardı ve ben de tıpkı, Horace Rubin gibi tepki veriyordum. Hikâyede tarif edilen Beilstein olayı benim başımdan geçti. Zamanında, geleceğimi tehlikeye atarak o profesörü küçük düşürmek için hiçbir fırsatı kaçırmadım. O keyfi yaşamak için geleceğimi feda etmeye çoktan razıydım.

ŞANS PARASI

"Bay Silverstein," dedi Thomas Trumbull. "Varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz?"

Albert Silverstein, o ayki Karadullar yemeğine James Drake'nin konuğu olarak katılmıştı. Oldukça ince yapılı, kafasındaki kele kadar esmer tenli ve yüzünden tebessüm eksik olmayan bir insandı.

Soruya yanıt vermeden önce gülümsemesi iyice yayıldı. "Birçok insanın kendisini güvende hissetmesini sağladığımı söyleyebilirim."

"Sahi mi?" dedi, Trumbull. Ve esmer alnında kırışıklıklar oluştu. "Peki bunu nasıl başarıyorsunuz?"

"Şey," dedi Silverstein. "Hediyelik eşya ve şaka dükkânları zincirim var. Hepsi oldukça masum şakalardır. Ama tahmin edebileceğiniz gibi bazıları her insanın hoşuna gitmeyebilir."

Mario Gonzalo çizgili ceketinin yakasını düzelttikten sonra hafif alaycı bir ses tonuyla araya girdi. "Köpeğinizle ziyaretine gittiğiniz arkadaşınızın salonundaki en pahalı halının üzerine bıraktığınız kilden yapılma köpek dışkısı şakası gibi mi?"

Silverstein güldü. "Hayır. Böyle bir parçamız olmadı. Ancak babamın döneminde çok popüler olan eşyalardan biri kauçuktan yapılmış mürekkep hokkası ile mürekkep lekesi izi idi. Bunu arkadaşınızın yemek masasındaki ipek örtüye koyabiliyordunuz. Ancak, tükenmez kalem icat edilince hokkalar kullanımdan kalktı ve bu sözünü ettiğim şaka da anlamını yitirdi. Bu sektörde teknolojik gelişmeleri sürekli takip etmek zorundasınız-"

"Peki bu güven duygusu nereden kaynaklanıyor?" diye sordu Trumbull.

"Dükkânlarımızda en çok satan mallardan biri, şans getirdiğine inanılan nesnelerdir... Şunun gibi." Elini ceketinin cebine atıp küçük bir plastik dört köşe anahtarlık çıkardı. Plastiğin içinde dört yapraklı yonca bulunuyordu. "En iyi satan mallarımızdan biri" dedi. "Her yıl bundan binlerce satıyoruz."

Silverstein'ın yanında oturan Geoffrey Avalon anahtarlığı elinden alıp şaşkınlık ve küçümseme karışımı bir ifadeyle onu yakından inceledi. "Yani gerçekten binlerce insan bir yonca mutasyonunun kainatı kendilerinin çıkarı doğrultusunda değiştireceğini düşünüp bunun için para mı veriyor?" diye sordu.

"Elbette," dedi Silverstein neşeli bir ses tonuyla. "Her yıl binlercesi gelip gidiyor. Tabii günümüzde insanlar batıl inançlara sahip olduklarını itiraf etmekten çekiniyor, çocukları için ya da batıl inançları olan bir dostlarına onu hediye olarak aldıklarını söyleseler de, ya arabalarına takıyor, ya da ceplerinde taşıyorlar. Bu nesnenin satış fiyatı tam beş dolar."

"Bu iğrenç bir şey," dedi Trumbull. "İnsanların zaaflarından para kazanıyorsunuz."

Silverstein'ın yüzündeki tebessüm bir anda kayboldu. "Kesinlikle hayır," dedi ciddi bir ifadeyle. "Bu para sattığım eşyanın değil, onlara verdiğim güven duygusunun karşılığı. Ve dediğim gibi, bu duygu oldukça değerlidir. Aslında ben onu ederinin çok altına satıyorum. Dört yapraklı yoncaya sahip olan birisinin üzerindeki korku duygusu biraz hafifler. Artık eskisi kadar ıssız sokaklarda yürümekten ve kötü haber almaktan korkmazlar. Önlerinden bir kara kedi geçse ya da dalgınlıkla bir merdivenin altından geçseler, artık onu bu kadar dert etmezler."

"Fakat bu sahte bir duygu."

"Hayır değil, efendim. Yaşadıkları güven duygusu bir aldatmaca değil. Kaynağı tartışılır olsa da, arzu edilen netice elde ediliyor. Ayrıca, insanların yaşadıkları korkuların büyük bir bölümünün de aldatmaca olduğunu söyleyebiliriz. Sonuçta, ıssız bir sokaktan her geçişinizde saldırıya uğramazsınız. Aldığınız her mektup kötü haber değildir. Ayağınızın her kayışında bacağınızı kırmazsınız. Aslında bunlar çok nadir olan şeylerdir. Uğur getiren nesnelerim, insanların içlerindeki bu gereksiz korkuların kaybolmasına, ya da en azından azalmasına neden olarak ruhumuzda taşıdığımız yükün hafiflemesine yardımcı oluyor. O yüzden insanlığa hizmet ettiğimi düşünüyorum. Sizi temin ederim ki, o dört yapraklı yoncaya vereceğiniz para ile ancak beş dakikalık bir psikolog seansına girebilecekken, ben size ömür boyu güven duygusu vaad ediyorum."

Roger Halsted anahtarlığı inceledikten sonra onu Emmanuel Rubin'e uzattı ve Silverstein'a döndü. "Her yıl binlerce dört yapraklı yoncayı nereden buluyorsunuz? Yoksa yüzlerce insana yonca tarlalarını taramaları için para mı veriyorsunuz?"

"Elbette hayır," dedi Silverstein. "Eğer sırf bu yüzden yüzlerce insan çalıştırıyor olsaydım bu nesnenin birkaç bin dolara satılması gerekirdi. Bir uğur için bu kadar para verecek kadar batıl inanca sahip çok az insan vardır. Bunlar aslında..." dedi ve duraksadı. "Jim Drake bana bu toplantılardaki herşeyin bu masada kaldığını söylemişti."

"Kesinlikle öyle Al," dedi Drake, sigara içmekten kısılmış sesiyle.

Silverstein'ın gözleri garsona takılınca, Halsted hemen araya girdi. "Garsonumuz Henry de Karadulların bir üyesidir bayım. Ondan kuşkulanmanız için bir neden yok."

"Öyleyse açıklayayım," dedi Silverstein. "Her yerde bol miktarda bulunan üç yapraklı yoncalardan dört tanesi ile üç tane dört yapraklı yonca elde edebiliyorsunuz. Elinizde tuttuğunuz nesnedeki dört yapraklı yonca aslında üç yapraklı yoncaya dikkatle yapıştırılmış bir yonca yaprağı ile elde edildi. Eğer büyüteçle bakarsanız ekleme noktasını görebilirsiniz. Ama şimdiye kadar hiç kimse bunu şikâyet konusu yapmadı."

"Ya böyle bir şikâyet gelirse?" diye sordu, Gonzalo.

"Bazen plastikle kaplanırken yaprakların kırılabildiğini söyler ve parasını iade ederiz."

"Ama bu dolandırıcılık," diye köpürdü Trumbull. "Onlara sahte uğur satıyorsunuz."

"Söylediklerinizüzerinde biraz düşünün Bay Trumbull," dedi Silverstein. "Bir eşyanın uğuru ancak sahibinin beyninde var olabilir. Dört yapraklı yonca, aslında hiçbir uğur getirmediği gibi bir yaprak eklenmiş üç yapraklı yonca ile arasında da hiçbir fark yoktur. Sahibi o nesnenin uğur getirdiğine inandığı sürece o nesne uğurludur."

"Aynı tezi alüminyum at nalları ve kedi kürkünden imal edilmiş tavşan ayağı içinde kullanabiliriz. Aşkı sonsuz kıldığı söylenen birbirine geçmiş iki kalpli yüzüklerde sonuçta birer teneke parçasıdır. Biz hiçbir şey garanti etmiyor ya da sattığımız nesnenin bir şey yapacağını söylemiyoruz. Ancak hiçbir şey böyle bir inanışın olduğunu söylememizi engelleyemez, çünkü bu yalan değil."

"Büyükbabamın döneminde çok popüler olan nesnelerden biri uğur parasıymış. Aslında bir yüzünde iyi şanslar yazan, diğer yüzünde de gamalı haç bulunan basit bir pirinç sikkeden başka bir şey değildi. Bilirsiniz, gamalı haç eski zamanlarda iyi şansı sembolize edermiş. Büyükbabam 1938 yılında onları satmaktan vazgeçmiş. Tabii bunun nedenini tahmin edebilirsiniz. Bu sektör aynı zamanda toplumsal değişimleri de göz önüne almak zorunda. Herhalde gamalı haç bir daha asla uğur sembolü olarak kullanılmayacaktır."

Birden masaya bir sessizlik çöktü. Silverstein'ın hatırlattığı günler hepsini biraz durgunlaştırmıştı. Silverstein sözüne devam etti. "Bir daha böyle bir şey olmamasını dilemekten başka yapabileceğimiz bir şey yok. Bu arada bir uğur parasının gücü hakkında ilginç bir örnek anımsadım. Tabii, paranın uğur getirme gücünden değil, ona olan inançtan söz ediyorum. Ancak sonuçta buraya yemek yiyip sohbet etmeye geldik. Ve böyle uzun bir öykü amacımıza uygun olmayabilir."

"Bir saniye," diye atıldı Gonzalo. "İlginç dediğimiz örnek, ne kadar ilginçti?"

"Bana sorarsanız çok ilginçti."

"Bu durumda lütfen bize de anlatır mısınız?"

"Şimdi bu da nereden çıktı?" dedi, Trumbull ve yüzünü buruşturdu. "Hediyelik eşya sektörünün diğer ilginç yönlerini de öğrenmek istiyordum." •

"Olmaz," dedi Gonzalo. Ve Trumbull kadar kaşlarını çatmayı becererek." Benim sorumda geçerliydi. Yoksa beni bir Karadul olarak görmüyor musunuz? ... Jim?"

Drake sigarasının dumanına düşünceli düşünceli baktıktan sonra ev sahibi olarak kararını verdi. "Mario bir soru sordu ve doğal olarak bir yanıt bekliyor. Lütfen anlat, Al. Ben de merak ettim."

"Memnuniyetle," dedi Silverstein. "Sekiz dokuz yıl kadar önce olmalıydı. Eşimle birlikte küçük bir tatil beldesine gitmiştik. Ve eşim benim hiç ilgi duymadığım bir açık hava konserine gitmek istiyordu. Neyse ki yalnız gitmeyi kabul ettiği için o işkenceden kurtuldum.

"Akşamleyin kaldığımız pansiyonun salonunda benim gibi sırf oynuyor diye üçüncü sınıf bir temsile gitmek istemeyen bir düzine kadar insanla birlikte oturuyordum. Yanımda bir adam, karısı ve oğlu ile birlikte oturuyordu. Öykümde bu ailenin de bir rolü var. Adam gergin ve içine kapanık bir insandı. Karısı da pasif ve

sessiz bir kadındı. Oğulları on iki yaşlarında akıllı uslu ve çok zeki olduğu gözlerinden okunan bir çocuktu. Soyadları Winters idi.

"Sonra eşimin özel sohbetlerimizde bana geveze diye sözünü ettiği bir kadın vardı. İsmi, eğer yanlış hatırlamıyorsam, Bayan Freed olacaktı. İyi huylu ve zengin bir hayal gücüne sahip bir kadın görüntüsü çiziyordu. En çabuk farkedilen özelliği ise hiç durmadan konuşuyor olmasıydı. Araya laf sıkıştırabilmiş olan insanların ne söylediğini duymak haricinde sanki hiç susmuyor gibiydi. Aslında insanı rahatsız eden bir ses tonu ya da dırdın yoktu. Biraz daha az konuşsa ne kadar güzel konuşuyor bile diyebilirdim.

"Kocasının çarpık duruşu herhalde karısının ağzından gelen sözcük akıntısının onu yana eğmesinden kaynaklanıyor olmalıydı. Tabii onun nadiren konuştuğunu söylememe gerek yok.

"Salonda altı kişi daha vardı. Yanlış hatırlamıyorsam iki çift ve iki yalnız adam. Bu adamlar belki bekârdı belki de eşleri benim eşim gibi temsile gitmişti."

"Geveze hiç durmadan konuşurken aynı ahenkle bir taraftan da örgü örüyordu. Bu ikisinin arasında hipnotize olmuş gibi dalıp gitmiştim. Ara ara örgüsünün ipini çektikçe yumak yuvarlanıp kendisinden uzaklaşıyor ve her seferinde kalkıp onu yaklaştırıyordu. Bir seferinde yumak Winters'lerin ayaklarının dibine yuvarlanınca küçük oğlan kalkıp yumağı ona uzattı. Kadın ona teşekkür edip saçını okşadı ve gülümsedi. O anda kadının hiç çocuğu olmadığını, o yüzden başkalarının çocuklarına gıpta ile baktığını düşünmüştüm.

"Sonra bir ara çantasından nane şekeri çıkarmak istedi... Herhalde dilini ıslak tutmak için hiç durmadan nane şekeri emmesi gerekiyordu... Ve çantasının fermuarı cırt diye açıldı. Aslında çantanın birçok bölmesi olduğu için birkaç tane cırt sesi duyuldu. Sonuçta nane şekerinin hangi bölmede olduğunu hatırlayamıyordu.

"Diğer kadınlardan bir tanesi çantasının ne kadar değişik olduğu hakkında bir yorumu araya sıkıştırabildi. Gerçekten de çanta oldukça büyüktü. Geveze, onu yanıtlarken çantanın ne kadar ilginç olduğunu da belirtmeden geçemedi. 'Gerçekten de çok değişiktir. Onu New Orleans'ta küçük bir dükkândan satın almıştım. Artık o dükkân kapanmış ve çantayı imal eden şirket de iflas etmiş. Gerçekten de ne zaman bir şey hoşuma gitse aynısından bir daha bulmam mümkün olmuyor. Bu çantanın tam yedi bölmesi ve yedi fermuarı var. Fermuarlardan üçü daha alt bölmeleri ayırdığı için her şeyimi değişik bölmelere yerleştirebiliyorum. Makyaj malzemelerim, param, kimliklerim ve yazdığım mektuplar ayrı ayrı bölmelerde durabiliyor. Ayrıca, çantanın içi tamamen kaygan bir kumaşla kaplanmış olduğu için istediğim bölmeyi ya da çantanın tamamını ters çevirip boşalttığımda çantada en ufak bir şey kalmıyor. Böylece çantamı değiştirmem gerektiği zamanlarda hiçbir şeyi unutmamış oluyorum. Ama, bu çantayı değiştirmeyi asla düşünemem. Bakın size göstereyim'...

"İşte böyle. Nefes bile almadan konuşup duruyordu. Sonra çantanın özelliklerini göstermek için fermuarlarını çınlatmaya başladı ve kendisi için fazla sorun yaratmadan boşaltabileceği bir bölme aramaya koyuldu.

"Kararım verip çantayı ters çevirip sallayınca bölmedeki bütün bozuk paralar ve imitasyon mücevherler yerlere saçıldı.

"Bir zafer edasıyla, 'Bakın hiçbir şey kalmadı.' dedi ve bölmenin ağzını iyice açarak biraz önce çantası hakkında yorum yapma hatasında bulunan kadına gösterdi. Sonra saçılanları tekrar bölmeye yerleştirdi ve fermuar cırtları tekrar başladı. Herhalde boşaltabileceği başka bir bölme daha arıyordu. Ancak daha sonra bundan vazgeçip çantasını yanına koydu ve tekrar konuşmaya başladı.

"Bu olayı çok iyi anımsıyorum. Bunu size aktarıyorum, çünkü bizim sektörümüzde insanların gözlerini ve kulaklarını dört açması gerektiğini çok iyi anlatıyor. Onu dinlerken çantası bana altı delik çanta yaratma konusunda ilham verdi. Bu çantanın üstünde üç fermuar ve altında da gizli bir fermuar olacaktı. Yukarıdaki iki fermuar sıradan fermuarlardı ve çantanın iki bölümünü açacaktı. Ancak bu fermuarlar göze çarpmayacaktı. Ortadaki fermuarın renkli ve büyük açma kapama yeri, kurbanların ilk gözüne çarpan fermuar olacaktı.

"Çantanın sahibi onu önemsiz nesnelerle doldurduktan sonra bir partide utangaç bir adama ya da kadına yönelip, 'Bunu benim için biraz tutar mısınız?' dedikten sonra, örneğin kendisine içki doldururken eline biraz döker ve 'Acaba çantamın içinden mendilimi uzatabilir misiniz?' der. Kurban doğal olarak ilk gözüne çarpan fermuarı açarken aynı zamanda alttaki gizli fermuarı da açar ve çantanın içindeki her şey kurbanın dehşet dolu bakışları arasında bir anda etrafa saçılır."

Avalon söze girdi. "Ve bir dostluk daha sona erer."

"Kesinlikle hayır," dedi Silverstein. "Olayın bir şaka olduğu ortaya çıktıktan sonra insanların arasındaki samimiyet daha bir artar. Özellikle kurban seçilen kişi kendisine gösterilen ilgiden memnun kalır ve herkesten daha çok güler. Tabii bir de şakayı yapanın yere eğilip etrafa saçılan eşyalarını toplamasını izlemek var.

"Altı ay sonra onu piyasaya sürdük ve iyi iş yaptı. Bize servet kazandırdı diyemem ama hiç de fena sayılmazdı. Sonuçta bu bir bayan eşyası, ama bayanların bu tip şeylere ilgi duymadıklarını söylemek yanlış olur. Bizim işimizde..."

"Sözünü ettiğiniz ilginç olay bu mu? Çantanın içindekilerin etrafa saçılması mı?"

Silverstein bir an şaşırdıktan sonra kızardı ve utanarak gülümsedi. "Şey hayır. Aslında daha o bölüme gelemedim. Sonuçta mesleğimden söz ederken ben de biraz geveze oluyorum galiba.

"Bu çanta olayından bir süre sonra Winterslerin oğlu dikkatimi çekti. Daha önce ilgiyle her şeyi dinleyip izlerken birden çok endişeli bir ruh haline bürünmüştü. Kısa bir süre kararsız kaldıktan sonra babasına döndü ve fısıldayarak panik halde bir şeyler anlatmaya başladı. Babası onu dinlerken kasıldı ve yüzü bembeyaz oldu. Karısına bir şeyler mırıldandıktan sonra üçü kalkıp yerlere ve sandalyelerin altına bakmaya başladılar. Hepsi, özellikle de baba çok endişeli görünüyordu.

"Ben de her insanın yapacağını yaptım ve 'Bir şey mi kaybettiniz?' diye sordum.

"Baba, doğrulup bana baktı ve sanki çok zor bir soru sormuşum gibi bir süre düşündükten soma ayağa kalkıp kendine özgü tarzıyla 'Korkarım oğlum çok değer verdiği şans parasını kaybetmiş. Belki çok pahalı bir şey değil ama oğlum için değeri çok büyük. İki yüzünde de çeşitli uğurlu işaretler bulunan bir sikke. Buralarda bir yere yuvarlanmış olabilir.'Eğer bir gören olursa..."

"Hepimiz sonuçta kaybolan eşyanın bize ait olmadığının rahatlığı içinde ayaklanıp aramalarına yardımcı olmayı önerdik. Sonuçta oda baştan aşağı arandı. İki adam kanepeyi çekip altındaki toz katmanını bile inceledi. Sönmüş şöminedeki küller bile gözden geçirildi. Ve halının altına bakıldı. Uğur parası hiçbir yerde yoktu.

"Kendimi suçlu hissetmiştim. Tarif ettikleri uğur parası bizim ürünlerimizden biri değildi, ancak kendimi sorumlu hissettiğim için oğlana gidip yumuşak bir ses tonuyla, 'Biliyor musun, evlat, bu uğur paraları aslında uğur getirmez. Yani, sırf onu kaybettin diye şansının döneceğini düşünme.' dedim.

"Oğlan zekâ fışkıran gözleriyle bana baktıktan soma 'Onu biliyorum, ama sadece bir şey kaybetmek hoşuma gitmiyor.' dedi.

"Ancak zaman geçtikçe daha da huzursuzlaşıyordu. Bu işte batıl inançları iddia edenlere biz pek inanmayız. Genelde inkâr edenler de en az batıl inançları olanlar kadar inanırlar.

"Parayı bulamayınca herkes yine yerine oturdu. Birisi oğlana dönüp, 'Belki de onu odaya girmeden önce düşürdün.' dedi.

"Bay Winters oğluna 'Bu mümkün mü Maurice? diye sordu.

"Maurice iyice korkmuş görünüyordu. Ama kararlı bir ses tonuyla yanıtladı. 'Hayır Baba, buraya girerken uğur param cebimdeydi. Bundan hiç kuşkum yok.'

"Bay Winters oğlunun verdiği yanıtın bu ihtimali tartışmasız bir şekilde bertaraf ettiğini düşünerek boğazını temizledi ve ayağa kalkıp bütün utangaçlığına rağmen kararlı bir ses tonuyla, 'Bayanlar ve baylar. Belki de aranızdan biri bu olay ortaya çıkmadan önce onu yerde buldu ve düşünmeden cebine attı. Ve şimdi de utancından bunu itiraf edemiyor. Bunun utanılacak bir yanı yok. Bu herkes için doğal sayılabilecek bir davranış. O uğur parası oğlum için çok şey 'ifade ediyor. Lütfen bu konuda biraz anlayışlı olun.'

"Kimse tek bir kelime bile etmedi. Herkes birbirine bakıyor ve merak içinde kimin ayağa kalkıp parayı cebinden çıkaracağını bekliyordu. Bay Winters'ın yüzü kıpkırmızı olmuştu. Ve gözleri gevezenin çantasına takıldı. Ben de o sırada geveze bize çantasını gösterirken bazı bozuk paraların etrafa saçılmış olduğunu anımsadım.

"Geveze de araştırmamıza katılmıştı ve o zamandan beri neredeyse hiç konuşmamıştı. Bakışları farkedince ne anlama geldiklerini hemen anladı. Biraz gerilemesine rağmen bunu kendisine bir hakaret olarak algılamadı ve, 'Herhalde onun çantamda olmadığını söylemem sizi ikna etmez. İsterseniz onun çantamda olmadığını ispat etmek için çantamı masanın üzerine boşaltayım.'dedi.

"Gerçekten de çok etkileyici ve ikna edici gösteri oldu. Çantasını masanın üstüne koyduktan sonra yavaşça saymaya başladı. 'Bir... İki... Üç... Dört... Beş... Altı... Yedi.' Her rakamla birlikte açılan fermuarın cırt sesini duyuyorduk. Sonra çantasını ters çevirip içinde ne var ne yoksa masanın üzerine yayılmasına izin verdi. Bir kadının çantasında bu kadar çeşitli eşyanın olabileceğine gözlerimle görmesem inanmazdım. Bazı şeyler yere yuvarlansa da onları yakalamaya çalışmadı. Çantasını sallayarak içinde hiçbir şey kalmadığını vurguladıktan sonra bir köşeye attı.

"Hiç sinirlenmeden sakin bir ses tonuyla çocuğa 'Sen uğur paranın neye benzediğini biliyorsun. O yüzden masada bulunan ve yere düşen herşeyi araştırabilirsin. İstersen cüzdanımın içine ya da mektuplarımın bulunduğu zarflara da bakabilirsin. Sana ait olmayan bir şeyi almayacağını biliyorum.'

"Bu sözler üzerine çocuk herşeyi dikkatle araştırırken, babası da yanında onu dikkatle izliyordu. Sonunda oğlan babasına dönüp, 'Burada yok,' dedi.

"Bay Winters başıyla onu onayladı ve geveze eşyalarını tekrar çantasına doldurdu. Her eşyayı çantasının hangi bölmesine yerleştireceğine karar verirken bir taraftan da, niçin hangi eşyayı hangi bölmeye koyduğu konusunda bizi aydınlatıyordu. Yere dökülen eşyalarını da çocuk onun için topladı.

"Gevezeden sonra diğer iki bayan da çantalarını boşaltmak zorunda kaldı. Ama onlar bu durumu geveze kadar iyi karşılamadılar. Ceplerini boşaltan ilk erkek ben oldum. Sonra diğer erkekler ceplerini boşalttı.

"Uğur parası hiçbir yerden çıkmadı. Bütün çantalar ve cepler araştırılmış olmasına rağmen Bay Winters pes etmişe benzemiyordu. Ancak şimdi ne yapması gerektiği konusunda da kararsızdı.

"Kendimi biraz sorumlu hissetmeme karşın bu durum artık canımı sıkmaya başlamıştı. O yüzden bir öneride bulundum. 'Bay Winters, eğer kendinizi daha iyi hissedecekseniz, birlikte yan odaya geçip kapıları kapatır, perdeleri çeker ve ben soyunup eşyalarımı aramanıza izin veririm. Ayrıca bu şekilde onu derime yapıştırıp yapıştırmadığımı da görmüş olursunuz.'

"Böyle bir öneriye olumlu bakacağına ihtimal vermemiştim, fakat hemen üzerine atladı. Yan odada elbiselerimi arayıp vücuduma yapıştırmış mıyım diye önümü arkamı ve yanlarımı dikkatle süzdüğü o beş dakika hayatının en rahatsız ve utanç verici beş dakikası oldu.

"Artık çeşitli mahrem bölgelerimi de inceleyeceğinden korkmaya başlamıştım. Fakat uğur parası öyle bir yerde saklanamayacak kadar büyük olduğu için kendimi şanslı hissettim.

"Birer birer diğer erkekler beni izledi. İçlerinden biri karşı çıkmaya yeltense de bütün şüpheli gözler onun üzerine odaklanınca çaresiz kabullendi. Ancak sırasını savar savmaz büyük bir öfkeyle odayı terk etti. Belki de kirli bir iç çamaşırı giyiyordu.

"Erkekler arandıktan sonra geveze ayağa kalkıp, 'Eğer Bayan Winters, bayanları aramak istiyorsa şimdi birlikte yan odaya geçebiliriz. Sonuçta onu sutyenime saklamış olabilirim. Orada bol bol yer var ve üzerimdeki bu elbiseyle hiç belli olmaz.'

"Yan odaya geçtiler ve geveze geri dönünce diğer iki bayan da aynı şekilde aranmayı kabul etmek zorunda kaldı."

Silverstein içkisinden bir yudum almak için hikâyeye ara verince, Halsted konuştu. "Anladığım kadarıyla uğur parası bulunamadı."

"Evet öyle," dedi Silverstein. "Bulunamadı. Ancak Bay Winters da o kadar .çabuk pes etmedi. Otel müdürü ile konuşup uğur parasını ararken ona yardımcı olmaları için

iki çalışanını görevlendirmesi konusunda onu ikna etti. Odayı, o kattaki koridorları, lobiyi ve hatta odanın dışındaki bahçeyi bile büyük bir titizlikle aradılar. En azından ben görmesem de ertesi gün herkes bundan söz ediyordu."

"Peki onu buldular mı?" diye sordu, Halsted.

"Hayır," dedi Silverstein. "Winters ertesi gün ruh gibi dolaşıyordu. Akşamleyin otelden ayrılırken tatillerini yanda kestiklerini tahmin edebiliyordum müdürün ona uğur parasını aramaya devam edeceklerini ve bulur bulmaz ona haber vereceklerini söylediğini kendi kulaklarımla duydum."

"Peki sonradan bulundu mu?"

"Hayır bulunmadı. En azından bir hafta daha orada kaldığımız için bulunmuş olsa mutlaka haberimiz olurdu... Ancak olayın ilginçliğini görüyorsunuz değil mi?"

"Elbette. Bir eşya hiçbir iz bırakmadan yok olmuş" dedi Gonzalo.

"Tabii ki hayır," diye söze girdi Avalon. "Uğur parasının en baştan var olduğunu nereden biliyoruz? Bütün bu olay bir mizansen olabilir."

"Niçin böyle bir şey yapsınlar ki?" diye sordu Drake ve yüzünü buruşturdu.

"Kaybolduğunu duyurmak için tabii ki," dedi Avalon.

"Ama neden?" diye üsteledi Drake. "Eğer gerçekten çok değerli bir şey olsaydı, Winters'ın sigortadan para almak için böyle bir mizansen hazırladığını düşünebilirdik... Ama bir uğur parasının değeri nedir ki? Yetmiş beş sent mi?"

"Niyetinin ne olduğunu bilmiyorum," dedi Avalon umarsızca. "Ancak Winters'ın kendine göre bir nedeni olması gerekir. Bir nesnenin buharlaşıp yok olacağına inanmaktansa Bay Winters'ın bilmediğimiz bir nedeni olduğunu düşünmeyi yeğlerim."

Silverstein başını salladı. "Bunun bir mizansen olduğunu sanmıyorum, Bay Avalon. Eğer Winterslar bir mizansen düzenledilerse çok iyi rol yapıyorlardı. Adam ve kadın iyi bir tiyatrocu olabilir, ancak küçük oğlan Maurice'in rol yapmadığından eminim. Çocuğun korktuğu her halinden belli oluyordu.

"Hem ayrıca bu bir mizansen olsaydı Bay Winters niçin bu kadar ileri gitme ihtiyacı hissedecekti ki? Çok daha basit bir arama, uğur parasının kaybolduğunu vurgulamak için yeterli olurdu. Tabii eğer amacı bu ise. Bana asıl ilginç gelen şey, Winters'ın arayışlarını bu kadar ileri götürmesi ve küçük Maurice'in sadece üzülmesi gerekirken niçin bu kadar korktuğu idi. Nedenini anlamadınız mı? Bence çok açık."

Karadullar arasında uzun süren bir sessizlik oldu. Birkaç dakika sonra Rubin söze girdi. "İsterseniz nedeni siz bize açıklayın, Bay Silverstein. Bunun doğru olup olmadığını sonra tartışırız."

Silverstein gülümsedi. "Oh. bana hak vereceksiniz. Olayı açıkladıktan sonra başka türlü olamayacağını siz de göreceksiniz... O şey çocuğun değil babanın uğur parası idi. Bay Winters oğlunun bir süre onu cebinde taşımasına izin vermiş ve oğlan da onu kaybetmişti. Oğlan babasının o uğur parasına ne kadar değer verdiğini bildiği için o kadar korkmuş görünüyordu. Bence o kadar korkması çok doğal. Ayrıca, Winters'ın

kendi uğur parasını aradığını kabullendiğimiz zaman niçin onu bulmak için bu kadar ileri gittiğine de açıklık getirebiliriz."

"Ama o uğur parasının oğluna ait olduğunu ısrarla vurgulamıştı," dedi Halsted.

"Elbette. İnsanların batıl inançları olduğunu kabul etmekten çekindiklerini size daha önce söylemiştim. Özellikle de zeki ve eğitimli insanlar, başka zeki ve eğitimli insanların bulunduğu bir ortamı paylaşıyorsa. Ve özellikle de eğer batıl inançları kendilerini bile rahatsız edecek kadar güçlü ise. Bunun bir takıntı olduğunu bilecek kadar zeki olmalarına rağmen ona bu kadar derinden inanmanın verdiği utanç duygusu onları bu yöne sev-keder. Ben bu konularda uzman sayılırım. O yüzden sözüme güvenebilirsiniz. Tabii ki, uğur parası sanki oğluna aitmiş gibi davranacaktı. En başta ben de buna inandım ancak Bay Winters'ı izlerken sonsuza kadar şansı dönmüş bir insanın yaşadığı dehşeti için için yaşadığını farkettim. Kaybolan güven duygusunu tekrar kazanmak için bir uyuşturucu müptelasının eroin araması gibi, uğur parasının peşine düşmüştü."

"Ve siz bu uyuşturucuya benzer nesneyi insanlara satmakta bir sakınca görmüyorsunuz," dedi Trumbull.

Silverstein başını salladı. "Çok çok önemsiz bir yüzde bu kadar aşırı etkilenir. Bazı insanlar penisiline karşı duyarlı diye o yararlı ilacın üretiminden vazgeçmemiz mi gerekiyor?.. Ee, Bay Rubin haklı mı, haksız mıyım?" Kendinden emin bir şekilde gülümsedi.

Rubin söze girdi. "Korkarım haksızsınız. Bay Winters'a birbirine zıt iki davranış yüklüyorsunuz. Eğer uğur parasına insanları çırılçıplak soyup üstlerini arayacak kadar derinden bağlıysa, o zaman onu bir oyuncak gibi çocuğuna vermezdi. Hayır, ben bu açıklamaya inanmakta güçlük çekiyorum. Bana hiç mantıklı gelmedi."

Silverstein çok zekice olduğunu düşündüğünü fikrin bu şekilde değerlendirilmesinden duyduğu hayalkırıklığını gizlemeden sordu. "Daha mantıklı bir açıklaması olan varsa onu da dinleyelim."

"Sorun değil," dedi Rubin. "Ben de uğur parasının aslında çok değerli bir nesne olduğunu iddia edebilirim.

"Yani, onun altından yapıldığını ya da üzerinde gerçek mücevher olduğunu veya bir sanat eseri olduğunu mu ima ediyorsunuz?" dedi Silverstein dudak bükerek." Bu durumda sizin itirazınız hâlâ geçerli olur. Niçin onu oynaması için çocuğa versinler ki? Hatta niçin ona uğur parası desinler? Eğer Winters onun değerli olduğunu açıklamış olsaydı, hem biz aranmasına daha yoğun bir şekilde katılır, hem de bizleri ararken ona daha bir anlayışlı davranırdık."

"Olabilir," dedi Rubin. "Peki ya nesnenin değerinin sır olarak kalması gerekiyorsa? Örneğin, gizli bir kasanın anahtarı olabilir, ya da üzerinde şifreli bir mesaj veya içinde minik bir mikrofilm olamaz mı?"

Silverstein'ın kaşları çatıldı. "Yani, Winters bir casus muydu?"

"Bunu da bir varsayım olarak kabul edebiliriz," dedi Rubin. "Winters peşinde birilerinin olduğundan şüpheleniyorsa nesnenin yerine ulaşmasını sağlamak için

hedef saptırarak herkes kendisinden şüphelenirken oğlunun o nesneyi hiç şüphe uyandırmadan üzerinde taşıyabileceğini düşünmüş olabilir."

Avalon buna şiddetle karşı çıktı. "Bir baba bu kadar acımasız olamaz."

"Öyle bir şey söz konusu değil" dedi Rubin. "Eğer ortada tehlikeli bir durum söz konusu ise, saldırıya uğrayacak olan kişi yine Winters olacaktı. Onu arayıp nesneyi üzerinde bulamayınca, küçük çocuktan şüphelenmeyecekleri için çocuk fazladan bir tehlikeye maruz kalmayacaktı. En azından öyle umut etmiş olmalı. Ve eğer gerçekten çocuğunu tehlikeye atıyorsa, belki de ülkesini her şeyin üzerinde tutan bir vatansever olabilir."

"Nesnenin kaybolduğu ortaya çıkınca, Bay Winters onun kazara yere düşmüş olabileceğini düşünmüş olmalı. Ama, onu hemen bulamayınca düşmanın onu çalmış olduğu sonucuna varabilir. O zaman çok detaylı bir aramaya geçerek hem nesneyi geri almak hem de düşmanını açığa çıkarmak istemiş olabilir. Doğal olarak çok değersiz bir şey arıyormuş gibi davranmak zorunda kalır. Ama nesneyi yine bulamayınca, görevi yerine getirememiş bir casus olarak, kimliğinin düşmanlar tarafından deşifre edildiğini düşünerek oteli apar topar terketmiş olabilir. Ben şahsen onun yerinde olmak istemezdim. Ve eğer çocuk da söz ettiğimiz gibi zeki bir çocuk ise bu kadar korkmuş olmasını normal karşılamak lâzım."

Karadullar bu varsayım karşısında büyük bir coşku göstermediler. Drake başını salladı.

Rubin düşünceli bir ses tonuyla, "Sen ne dersin, Tom? Bu sana uygun bir bilmece," dedi.

Trumbull burun kıvırdı. "Kesin bir şey söylemek için elimizde yeterli bilgi yok. Bu olay dokuz yıl önce oldu demiştiniz değil mi, Bay Silverstein?"

"Evet öyle."

"Öyleyse Güney Afrika'nın nükleer bomba yaratma çabaları ile ilgili bir şey olabilir... Gerçi Amerikalılar bu olayla hiçbir şekilde ilgilenmediler."

"Kamuoyuna yansımış bir şey olması gerekmez," dedi

Rubin. "Ama böyle bir yorumun doğru olma olasılığı var."

"Evet, olabilir, ama bunu ispat etmek de hiç kolay değil."

Gonzalo söze girdi. "Bir noktayı atlıyorsunuz. Hepiniz niçin çocuğun korktuğundan ve adamın niçin delicesine aradığından söz ediyorsunuz. Ancak asıl bilmece ile hiç kimse ilgilenmiyor. O nesnenin bir uğur parası ya da nükleer bir bombanın tetiği olması neyi değiştirir? O nereye gitti? Nasıl kayboldu?"

Avalon onu tersledi. "Orada bir bilmece filan yok. Bir nesnenin bu şekilde yok olabilmesi onun ancak odaya en baştan beri sokulmaması ile izah edilebilir. Küçük çocuk bunu inkâr etse de onu daha odaya girmeden kaybetmiş olmalı. Tabii eğer gerçekten de böyle bir nesne varsa. Sonuçta ne kadar zeki olursa olsun o daha on iki yaşında bir çocuk. Dayanamayıp onunla oynarken belki geri almanın mümkün olmadığı bir yere düşürmüştür. Babası için taşıdığı önemi bildiği için hiçbir şey söylememiş olabilir. Soma odada babası o nesne yanında mı diye sorunca olmadığını

itiraf etmek zorunda kalmıştır. Fakat bir süre önce kaybettiği halde bunu itiraf etmeye çekindiği içinde onu arada düşürdüğünü söylemiştir."

"Hayır," dedi Silverstein. "O öyle davranacak bir çocuk değildi. Katı bir aile disiplini içinde yetiştirildiği belli oluyordu. Babası ona hiçbir şey sormadan oğlan kalkıp kendiliğinden uğur parasının kaybolduğunu söyledi. Eğer daha önce kaybetmiş olsaydı mutlaka bunu daha önce açıklardı. Bundan hiç kuşkum yok."

"Farzedelim kazara kaybetti ve kaybettiğinin farkına varmadı. Bir saat kadar önce burnunu silmek için cebinden mendilini çıkartırken nesne cebinden çimenlerin üstüne düşmüş olabilir. Belki odaya girene kadar onun yokluğunu farketmedi" dedi Drake.

"Hayır," diye tekrarladı Silverstein. "Oğlan odaya girerken onun cebinde olduğunu söyledi ve babası bunu hiç sorgulamadan kabul etti. Oğlunu çok iyi tanıyordu."

"Aa, Bay Silverstein eğer nesnenin gerçekten var olduğunda ısrarlıysanız ve eğer gerçekten odada kayboldu ise nereye düşmüş olabileceği hakkında bir fikriniz var mı?" diye sordu Avalon.

Silverstein, "Bilmiyorum," dedi. "Belki bir çatlaktan bodruma düşmüş olabilir. Belki de ortalıkta bir yerdeydi ama hiç kimse onu göremedi. Birçok kez ben de evimde bir eşyamın sanki buharlaşıp uçtuğunu düşündüm, ama sonra onu bulunca aslında hep gözümün önünde olduğunu farkettim."

"Evet, ama buldunuz," dedi Avalon. "Birisi kaybettiği bir eşyayı biraz dikkatlice aradığı zaman mutlaka bulur. Özellikle de Winters gibi yoğun olarak aramış olan bir kişi mutlaka bulurdu."

Masaya çöken sessizliği Trumbull bozdu. "Kısır döngüye girmiş sayılırız. Çok ilginç bir bulmaca olsa da herhangi bir çözüme ulaşabileceğimize ihtimal vermiyorum. Elimizde yeterince bilgi yok."

Gonzalo araya girdi. "Dur bakalım. Daha Henry'nin bu konudaki yorumunu dinlemedik."

"Henry'ye bu kadar bel bağlama," dedi Trumbull. "Eğer bir bilmecenin çözümü yoksa Henry'nin bile ona bir çözüm getirmesi imkânsızdır."

Gonzalo kararlıydı. "Peki gerçekten çözümü yok mu? Bunu Henry'nin ağzından duymak isterim... Henry?"

Servis masasının yanında ayakta duran Henry, yüzünde ufak bir tebessümle sohbeti en baştan beri dikkatle takip ediyordu. "Aslına bakarsanız Bay Gonzalo, önerebileceğim bir çözüm olabilir. Nesnenin ortadan nasıl kaybolduğunu sanırım açıklayabilirim."

Trumbull kaşlarını kaldırdı. "Gerçekten mi Henry? Önerin nedir?"

"Şey, Bay Silverstein'ın o çok konuşan kadının çantasından ilham alarak hileli bir çanta imal ettiğini hatırlamanızı isterim."

Silverstein, dönüp Henry'ye baktı. "Yani gevezenin çantası hileli miydi?"

"Hayır efendim, ama yedi fermuarlı ve yedi bölmeli sıradan bir çanta ile de iyi bir numara yapılabileceğini düşünüyorum."

"Bize de açıklasan iyi olur," dedi Drake.

Henry anlatmaya başladı. "Tabii bunların hepsi bir varsayımdan ibaret. Belki de Bayan Freed bilinçli olarak hiç durmadan konuşuyordu. Geveze lakabını hak edecek kadar çok konuşan birisi başkaları tarafından küçük görülmeye meyillidir... Bu da bir casus için çok iyi bir avantajdır..

"Farzedelim nesnenin varlığından haberdardı ve onun çocuğun cebinde olduğunu farketmişti. Yün yumağı birkaç kez yere düşmüş ve Bay Silverstein'ın dediğine göre en az bir kere Maurice'in olduğu yöne doğru yuvarlanmıştı. Çocuk hemen ayağa kalkmış ve onu geri getirmiş, geveze de onun başını okşayarak yankesicilerin yaptığı gibi dikkatini başka yöne çekmiş. Artık nesne çocuğun cebinde değil, Bayan Freed'in elindeydi."

"Sonra nane şekeri çıkarma bahanesiyle nesneyi boş ve fermuarı açık olan bir bölmeye attı. Nane şekerlerini ararken fermuarlarla oynayarak işi bittiğinde bütün fermuarların çekilmiş olmasını sağladı. Böylece nesne güvene alınmıştı."

"Sonra çantanın ne kadar kesin ve kolay boşaldığını göstermek amacıyla bir bölmenin fermuarını açtıktan sonra çantasını ters çevirdi. Herkesi etkileyen bu gösteriden sonra tekrar fermuarlarla oynadı. Bay Silverstein'e göre o sırada gösteriyi tekrarlamak için başka bir bölme arıyordu. Ama sonra bunu yapmamaya karar vermişti. Bayan Freed çantasını tekrar yanına koyduğunda içinde nesne olan bölmenin fermuarı açık ve diğer bölmelerin fermuarlarının hepsi kapalıydı. Ondan sonra tek yapması gereken beklemekti. Eğer nesnenin kaybolduğu farkedilmezse sorun yoktu. Ancak farkedilse bile artık hazırlıklıdır.

"Kayıp farkedildi ve Bay Winters'ın gözü Bayan Freed'in çantasına takılınca hemen onu boşaltmayı önererek birden yediye kadar sayarken tek tek fermuarları çekti. Sonunda yedi fermuar sesi duyuldu, ancak altı bölme açılırken içinde aranan nesneden başka bir şey olmayan bölme kapatıldı.".

"Sonra çantasını ters çevirince nesne hariç çantanın içindeki her şey masanın üstüne saçıldı. Ve, boş bir geveze kadın imajı çizmek için çok uğraştığından ayrıca hırsızlığı çok iyi planlayıp arama çalışmalarına katılmaya gönüllü olduğundan hiç kimse boş olduğu varsayılan çantayı aramayı düşünmedi. Sonuçta nesne sanki buharlaşıp yok olmuş gibi göründü."

Henry'nin sözlerini şaşkınlıktan ağzı açık kalmış bir şekilde dinleyen Bay Silverstein konuşmak için kendini zorladı. "Bu anlattıklarınız gördüklerime tamamen uyuyor. Ve son dokuz yıldır bu hikâyeyi o kadar çok kere anlattım ki o gün gördüklerimi unutmadığımdan en ufak bir kuşkum yok. Yine de bundan kesinlikle emin olamayız."

"Doğru," dedi Trumbull. "Ama bahse girerim bundan sonra elinde garip çanta taşıyan geveze kadınlara karşı daha bir dikkatli olacağız."

"Sadece, eğer çanta fermuarlı ise efendim," dedi Henry. "Çıtçıtlı çantalar sessizce açılır ancak gürültülü bir tık sesi ile kapanır. Fakat fermuarın açılma ve kapanma sesi kesinlikle ayırt edilemez."

AÇIKLAMA

Bir önceki açıklamamda belirttiğim gibi, "Şans Parası" hikâyesi satın alınmış ve parası ödenmesine rağmen basılacağı dergi bir türlü yayınlanamadığı için hikâye ilk kez bu kitapta okuyucu ile buluşuyor. Bu beni rahatsız etmedi. Her Karadul Kitabıma daha önce hiç yayınlanmamış birkaç hikâye koymayı başardım. Bunu bu kitapları alacak kadar bonkör olan okuyucularıma güzel bir sürpriz olsun diye yaptım.

Arada sırada hikâyenin temelini oluşturan insanların geçmişi hakkında bazı detaylar aktarmak zorunda kalıyorum. Örneğin, "Uğur Parası" hikâyesinde, hediyelik eşya ve şaka sektörü hakkında çeşitli detaylara iniyorum. Bu konuda çok araştırma yapmış olduğuma kanaat getirip bunu hayranlıkla karşılayabilirsiniz. Ama lütfen yapmayın. Ben araştırmaya vakit ayıramayacak kadar tembel (ve bir sürü başka konu hakkında yazı yazan) birisiyim. Bu konu hakkındaki detayları hayal gücümü kullanarak uydurdum. Sonuçta eğer siz bu sektörde iş yapıyorsanız ve eğer bir hatamı yakaladıysanız, lütfen mektup yazıp beni aydınlatın.

ÜÇLÜ ŞEYTAN

Karadulların bu yemeğindeki sohbet konusunun dönüp dolaşıp sıfırdan bir yere gelen adamlara çevrilmesi kimseyi şaşırtmamıştı.

Sonuçta bu akşamki ziyafetin ev sahibi olan Mario Gonzalo konuk olarak büyük bir kitapçı dükkânı zinciri olan ve artık kendini emekliye ayırmış Benjamin Manfred'i davet etmişti. Manfred'in elli yıl kadar önce gazete dağıtımı yaptığını ve çok fakir ama aynı zamanda çok dürüst bir aileden geldiğini bilmeyen yoktu. Hem de... Çok çok dürüst ve çok çok fakir bir aileden.

Günümüzde bir Onassis ya da Rockerfeller olmasa da durumu oldukça iyi sayılırdı. Dört çocuğu ve bütün torunları zincirinin çeşitli bölümlerini yönettiği için bir hanedan sahibi bile sayılabilirdi.

Manfred telefon açıp üzülerek biraz gecikeceğini bildirdiği için yemekten önceki kokteyli kaçırıyordu ve onun yokluğu bu konunun rahatça tartışılmasına olanak sağlamıştı.

Bu konuda en güçlü itirazın Emmanuel Rubin'den gelmesi de hiç şaşırtıcı değildi.

"Sıfırdan var olmuş bir erkek ya da bir kadın diye bir şey olamaz," dedi Rubin. Coşkulu konuştuğu zamanlar herkes dikkat kesilirdi. Bir altmışlık boyuyla Karadulların en kısa boylusu olsa da en gür sesli olanıydı. Buna gri sakalını ve gözlerini olduğundan büyük gösteren gözlüklerini eklediğimiz de, es geçilmesi çok zor bir insan olduğunu kabul etmelisiniz.

"Ben Manfred sıfırdan bugünlere gelmiş bir insandır," diye savundu Gonzalo.

"Belki öyledir," dedi Rubin. Ama, biraz önce savunduğu genellemeye bir istisna getirmek de istemiyordu. "Ama o kendini 1920'lerde 1930'larda geliştirdi. Ben günümüzden, İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki Amerika'dan söz ediyorum. Artık insanlar sadece zenginlik ve para düşünüyor. Okul döneminde her zaman yardım bulabilir. Bir şekilde çeşitli burslar ya da yardımlar aracılığı ile belirli bir noktadan işe başlayabilirsiniz. Ancak tek başınıza hiç kimseden yardım almadan bunu asla başaramazsınız. Her zaman arkanızda size yardımcı olacak çeşitli devlet olanakları bulunur."

"Belki de bu sözlerinde bir gerçek payı vardır, Manny," dedi Geoffrey Avalon. Bir doksanlık boyu ile en uzun Karadul olarak Rubin'e hafif yukarıdan alaycı bir ifadeyle bakıyordu.

"Peki kendim" tek basma başarıya ulaşmış bir insan olarak görmüyor musun? Sana miras kaldığını ya da zengin bir kadınla evlendiğini filan duymadım. Nedense seni devlet yardımı alırken de hayal edemiyorum," dedi Rubin. "Ama belli bir seviyeye gelmeden ben bunları tek başıma elde ettim diyecek durumda olamazsınız. Babam zengin bir insan sayılmazdı. Karım da zengin sayılmaz. Ben de kendimi zengin olarak görmüyorum. Hayatın bazı güzelliklerine para ayırıyor olabilsem de ben zengin değilim. Bizim önce sözünü ettiğimiz tanımda anlaşmamız lâzım. Benim

sözünü ettiğim insanlar karnını doyurmayı başarabilen insanlar değil. Beş parasız işe başlayıp, dışardan hiç yardım almadan çok çalışarak ve aklını kullanarak ya da olağanüstü bir yetenek sergileyerek milyoner olabilenler."

"Peki şansa ne demeli?" diye söze girdi. Thomas Trumbull. "Farzedelim birisine piyangodan büyük ikramiye çıktı, ya da at yarışlarında sık sık para kazandı."

"Bunun bu kategoriye girmediğini biliyorsun," dedi Rubin. "O zaman sadece şansı yaver gitmiş bir adam olursun. Buna aynı zamanda son anda ezilmekten kurtardığın yaşlı bir zenginin sana minnettarlığını belirtmek için bütün mirasını bırakması da dahil. Ayrıca yasadışı işlerle zengin olmuş kişileri de katmıyorum. Al Capone otuz yaşından önce yılda altmış milyon dolar kazanan bir iş kurmuştu. Ve o zamanlar bir dolar şimdiki gibi yirmi iki sent etmiyordu. Ayrıca hiç vergi de ödemedi. Onun da sıfırdan başladığını söyleyebiliriz. Ama benim tanımıma uymaz."

"Senin de sorunun bu Manny," dedi Roger Halsted. "Sen bu tanımı kendi ahlâk değerlerine uyan insanlar için kullanmak istiyorsun. Andrew Carnegie de sıfırdan milyoner oldu ve milyonlarını yaptıktan sonra kendini hayır işlerine adadı. Ve bildiğim kadarıyla hiçbir zaman hapse düşmedi. Yine de para kazandığı dönemde bazı yasadışı işler çevirmiş olduğuna ve bazen fakirleri ezmek zorunda kaldığına bahse girerim."

"Yasaların içinde kalsınlar yeter. Ben. kimsenin melek olmasını beklemiyorum," dedi Rubin.

Gonzalo rol olduğu için belli olan masum bir tavırla sordu. "Peki arkadaşın Isaac Asimov'a ne demeli Manny?"

Rubin hemen zokayı yuttu. "Arkadaşım mı? Sırf kirasını ödesin diye ona verdiğim birkaç doları geri istemediğim için her tarafta benim arkadaşım olduğunu iddia ediyor."

"Yapma Manny. Hiç kimse böyle bir şeye inanmaz. Onun banka cüzdanı oldukça kabarık, ve biyografisine bakılırsa o da sıfırdan başlamış. Babasının şeker dükkânında çalışmış ve sabahları gazete dağıtmış. Sonuçta sıfırdan şimdiki konumuna gelmiş."

"Öyle mi?" dedi Rubin. "Eğer o sıfırdan kendini yetiştirmiş birisi ise tek diyebileceğim kendisini yaratan kişiye tapıyor olmalı."

Rubin'in tezini savunmak için ne kadar ileri gideceği belli değildi ama o sırada Benjamin Manfred içeri girince bu konu kapandı ve Gonzalo herkesi birbirine tanıştırdı.

Manfred orta boylu, ince yapılı, güzel yüzlü bir insandı. Saçları seyrek ve beyaz olsa da giysileri eski moda ve tertemizdi. Ceketinin altına yelek giymişti, ama yeleğinin cebinde zincire bağlı bir köstekli saat olmaması insanı şaşırtıyordu. Yine de kolundaki saat o kadar eski modeldi ki, kocaman bir kurma yeri vardı.

Tanıştırıldığı kişileri nazikçe selamlıyor ve gülümsüyordu. Rubin ile el sıkışırken "Tanıştığımıza çok memnun oldum, Bay Rubin. Romanlarınızı zevkle okuyorum," dedi.

'Teşekkür ederim, efendim," dedi Rubin, mümkün olduğunca alçakgönüllü görünmeye çalışarak.

"Dükkânlarımda sizin kitaplarınız oldukça iyi satıyor. Neredeyse Asimov'a yetişeceksiniz."

Adam James Drake ile tanışmak için dönerken, Rubin'in yavaş yavaş kıpkırmızı kesildiğini ve diğer beş Karadul'un gülmemek için olağanüstü bir çaba sarfettiklerini fark edemedi.

Karadulların vazgeçilmez garsonu Henry geç gelen konuğa sert bir Martini hazırladıktan sonra yemeğini servise hazır olduğunu bildirdi.

Drake sigarasını söndürdükten sonra tabağında havyar görünce iyice keyiflendi. Henry'nin tabaklara koyduğu mezeleri büyük bir zevkle izlerken, bir taraftan ona daha fazla koyması için işaret ediyordu.

Eğilip Gonzalo'nun kulağına fısıldadı. "Havyar alacak parayı nereden buluyorsun, Mario?"

Mario yanıtladı. "Manfred yaptığım son portresi için bana çok para ödedi. Zaten bu sayede tanıştık. Ben de parasıyla nasıl keyifli bir yaşam sürebileceğimi ona göstermek istedim."

"İnsanların hâlâ yağlı boya resim yaptırdıklarını duymak çok güzel."

"Bazı insanlar zevk sahibidir," dedi Gonzalo.

Drake gülümsedi. "Bunu Manny'nin duyacağı bir sesle tekrar etmek ister misin?"

"Hayır sağol," dedi Gonzalo. "Ev sahibi olarak masada iyi bir ortam olmasını sağlamak zorundayım."

Masada çok güzel bir ortam oluşmuştu. Rubin iyice sessizliğe bürünmüş ve Manfred'e kitapçılık sektöründe nelerin yanlış yapıldığım ve birçok değerli genç yazarın nasıl süründüğünü vurgulayabileceği en az on iki fırsatı pas geçti.

Rubin'in bu tavrı yüzünden Karadullar biraz sessiz kalsa da hepsi oldukça keyifliydi ve gelen her yeni yemekle keyifleri daha bir artıyordu. Kaplumbağa çorbası, fırında ördek, patates ve kırmızı lahanalı soslar ve kızarmış ekmek somasında gelen inanılmaz derecede lezzetli pasta Gonzalo'nun bu yemek için ne kadar hazırlık yaptığını çok iyi anlatıyordu.

Gonzalo ortalığı neşelendirmek ve Rubin'in damarına biraz daha basabilmek için kaşığı ile kadehine vurarak söze girdi. "Manny, aramızda kitaplardan en iyi anlayan sensin. Hatta bu konuda otorite olduğunu düşünerek Bay Manfred'i sıkıştırma görevine başlar mısın lütfen?"

Rubin homurdandı ve her zamanki olumsuz tavırları ile cevapladı. "Öyle olsun. Zaten kültür seviyelerinizin buna yetmeyeceğini düşünüyorum. Manfred'e dönüp sordu. "Bay Manfred, varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz?"

Manfred bu soruya şaşırmamış gibi göründü. "Eğer varlığını açıklamak için hiç sorun yaşamayacak bir insan varsa o da işi kitap okumak olan insandır. Baylar, kitaplar insanlığın bütün bilgeliğini içinde barındırır. Dünyanın bütün filozoflarının

düşünceleri, muhteşem yazarların heyecan ve neşe yüklü bütün birikimleri kitaplar sayesinde paylaşılır. Kitaplarda espri, güzellik, zekâ, duygu, düşünce, yani kısaca hayat vardır. Kitapsız bir hayatın anlamı yoktur."

Halsted mırıldandı. "Günümüzde sinema ve televizyon da var."

Manfred onu duydu ve gülümsedi. "Ben de televizyon seyrederim. Bazen sinemaya da giderim. Sırf biraz önce yediğimiz yemek gibi yemekleri beğenmem arada sırada sosisli sandviç yemeyeceğim anlamını taşımaz. Ama ikisini birbirine karıştırmayalım. Televizyon ve sinema ne kadar harika görünürse görünsün, insanın ruhunu doyurmaz. Cahillerin neşe kaynağı olmak ve canı başka bir şey yapmak istemeyenler için geçici bir kaçıştan başka bir şey sağlamaz."

"Ne yazık ki para artık Hollywood'da," dedi Avalon hüzünlü bir ses tonuyla.

"Elbette," dedi Manfred. "Ama ne ifade eder ki? Bir hamburger dükkânları zinciri, dört yıldızlı restoranlardan çok daha fazla" para bırakır. Ama bu bir hamburgerin pekin ördeğinin yerini tuttuğu anlamına gelmez."

"Yine de," dedi Rubin. "Hazır konu paradan açılmışken, size bir soru sormak isterim. Kendinizi sıfırdan yetişmiş bir insan olarak görüyor musunuz?"

Manfred'in kaşları çatıldı. "Bu oldukça eski bir deyim, öyle değil mi?"

"Evet öyle," dedi Rubin. Nihayet keyfi yerine gelmiş gibiydi. "Ben de siz gelmeden önce bunu iddia ediyordum. Benim fikrime göre günümüzde artık bir insanın sıfırdan başlayıp çok zengin olduğunu iddia etmesi imkânsız gibi bir şey. Ortada çok fazla devlet desteği var."

Manfred ses çıkarmadan güldü. "Savaştan önce böyle değildi. O zamanki devlet ahlâki yönü ağır basan tarafsız bir hakemdi. Eğer büyük bir şirket küçük bir çalışanı ile anlaşamazsa, devletin görevi iki tarafında bütçelerine uygun yardım almalarını sağlamaktı. Bundan daha adil ne olabilir ki? Tabii her zaman zenginin kazanması bir tesadüf. Eğer fakir adam bunu anlamak istemezse devlet orduyu çağırır ve bunu fakir adama nazik bir dille anlatmasını söylerdi. Ne günlerdi onlar."

"Sonuçta küçükken çok fakir bir aileden geliyordunuz öyle değil mi?"

"Hem de çok. Ailem 1907 yılında, Almanya'dan Amerika'ya göç ettiğinde ben daha üç yaşındaymışım. Babam bir terzinin yanında iş bulmuş ve haftada beş dolar kazanmaya başlamış. O zamanlar ben tek çocuktum. Ama sonra peşpeşe üç tane kardeşim olunca ekonomik durumumuzun ne hale geldiğini tahmin edersiniz. Babam bir sosyalisti ve fikirlerini açıkça ifade etmekten hiç çekinmedi. Vatandaşlığa kabul edilince Eugene V. Debs için oy kullandı. Bu durum ifade özgürlüğünün sadece kendi fikirlerine ait olduğunu düşünen insanları rahatsız etti ve onun işten atılmasını sağladılar.

"Annem yarım gün çalışarak babama yardımcı olmaya çalıştı. Dokuz yaşıma bastıktan sonra sabah okula gitmeden önce gazete dağıtmaya ve okul çıkışında çeşitli işlerde çalışmaya başladım. Bir şekilde babam kendisine küçük bir terzi dükkânı açacak kadar parayı bir araya getirdi ve ben de okuldan soma onun yanında çalışmaya başladım. On altı yaşımı bitirince artık okumak zorunda olmadığım için eğitimimi yarıda bıraktım ve tam gün çalışmaya başladım. Sonuçta lise mezunu bile değilim."

"Cahil bir insan gibi konuşmuyorsunuz," dedi Rubin.

"Bu eğitimi nasıl tanımladığınıza bağlı. Eğer kitap okuyarak öğrendiklerinizi eğitimin bir parçası sayıyorsanız ben yaşlı Bay Lineweaver sayesinde çok iyi bir eğitim gördüm." .

"Bu Bay Lineweaver size bir sürü kitap mı verdi?"

"Aslında sadece bir tane. Ama kitaplara ilgi duymamı sağladı. Sonuçta neredeyse her şeyimi ona borçluyum. O olmadan şu anda bulunduğum konuma gelemezdim. O yüzden belki sıfırdan yetişmiş sayılmam. Ama sonuçta bana bir şey vermedi. Olayı kendi başıma çözmem gerektiği için belki de hiç yardım almadan tek başıma bugünlere geldim. Dürüst olmak gerekirse bundan emin değilim."

"Kafamı karıştırdınız, Bay Manfred," dedi Drake. "Tek başınıza çözmeniz gereken şey neydi? Bilmece gibi bir şey mi?"

"Öyle sayılır."

"Hayatınızın halka yansımış olan bir bölümü mü?"

"O zamanın gazetelerinde ufak bir haber olarak geçmişti. Ama üzerinden o kadar zaman geçti ki çoktan unutulup gitti. Bazen olayın ne kadar adil olduğu kafama takılıyor. Suiistimal etmiş miydim? Bana bu yönde suçlamalar yöneltilmişti, ama sonuçta ben kazandım."

Rubin'in kafası karışmıştı. "Korkarım sizden bu hikâyeyi detayı ile anlatmanızı rica edeceğim Bay Manfred. Söyleyeceğiniz her şey bu masada kalacaktır."

Manfred, "Bay Gonzalo bana bundan söz etmişti ve ben de bunu kabul ettiğim için buradayım," dedi, ama gözleri bir an için servis masasının yanında her zamanki saygılı tavırları ile konuşulanları ilgiyle dinleyen Henry'ye takıldı.

Trumbull bu bakışı kaçırmadı ve hemen atıldı. "Garsonumuz Henry de kulübümüzün bir üyesidir."

"Öyleyse size öykümü anlatacağım," dedi Manfred. "Eğer sıkıcı bulursanız lütfen suçu bana atmayın."

"Bir saniye," diye Gonzalo araya girdi. "Eğer bir çeşit bilmece ya da bulmaca söz konusu ise bunu çözmüş olmalısınız, değil mi?"

"Oh, evet. Ortada havada kalmış hiçbir soru yok." Sinek kovar gibi elini salladı. "Bilmece filan yok."

"Bu durumda," dedi Gonzalo, "Bay Lineweaver hakkındaki bu hikâyeyi anlatırken lütfen bilmecenin cevabını söylemeyin. Bırakın biz tahmin etmeye çalışalım."

Manfred kıkırdadı. "Asla tahmin edemezsiniz. Buna ihtimal vermiyorum."

"Çok iyi," dedi Rubin. "Lütfen hikâyenizi anlatmaya başlayın. Biz de elimizden geldiğince sözünüzü kesmemeye çalışacağız."

Manfred anlatmaya başladı. "Hikâye savaşın bittiği yılda başlıyor. Tabii Birinci Dünya Savaşı'ndan söz ediyorum. O zamanlar daha on beş yaşıma basmamıştım.

Günlerden Cumartesi olduğu için okul yoktu ama yine de sabahleyin gazete dağıtmak zorundaydım. En son gazete bıraktığım ev eski bir malikâneydi. Her sabah gazeteyi kapının yanındaki küçük çengele asardım ve haftada bir gün zili çalınca bir uşak kapıyı açar ve bana haftalık gazete parası ile çeyrek dolar bahşiş verirdi. Genelde bahşişler on sent olduğu için onların bu bonkörlüğü çok hoşuma giderdi.

"Cumartesi tahsilat günü olduğu için zili çaldım. Ve bu sefer ilk defa uşak yerine yaşlı Bay Lineweaver'in kendisi kapıyı açtı. Herhalde zili çaldığımda kapının yanından geçiyor olmalıydı. Yetmiş yaşlarındaydı ve ben onu başka bir uşak sandım... Onu daha önce hiç görmemiştim.

"1919'un Ocak ayında çok soğuk bir gündü... Ve ben... Oldukça ince giyinmiştim. Üzerimde sahip olduğum tek paltom vardı ve o da oldukça inceydi. Yüzüm ve ellerim soğuktan mosmor olmuştu ve ben tir tir titriyordum. Aslında ben kendi durumuma üzülüyor filan değildim, çünkü birçok soğuk kış günü gazete dağıtmış ve durumu artık kanıksamıştım. Yapabileceğim hiçbir şey yoktu."

"Ancak Bay Lineweaver bu haline çok üzülmüş olmalıydı. 'İçeri gel evlat. Paranı öderken biraz ısınırsın.' dediğinde ses tonu onun evin sahibi olduğunu belli etmişti. Ve bu da beni korkuttu. .

"Gazetelerin parasını ödedikten sonra bana bahşiş olarak bir dolar verdi. Bir gün bir dolar bahşiş alacağım kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi. Soma beni kütüphanesine götürdü... Bu büyük oda, yerden tavana kadar tıka basa kitap doluydu. Dört duvar yetmediği için bir ara kat yapılmış ve orası da kitaplarla doldurulmuştu. Hizmetkârına sıcak kakao getirmesini söyledikten sonra bir saat kadar bana sorular sordu."

"Bütün sorularına nazikçe cevap vermeye çalıştım. Ama sonunda ona ailemin beni merak etmeye başlayacağını söylemek zorunda kaldım. 1919'da her evde telefon olmadığı için onları arayıp merak etmemelerini söyleyemezdim."

"Eve döndüğümde ailem bir dolarlık bahşişten çok etkilendi. Babam onu hemen alıp cebine attı. Aslında bu haince bir davranış filan değildi. Çünkü o zamanlar herkesin kazancı aynı kumbaraya atılıyor ve o para da masraflarımızı ancak karşılıyordu. Babamdan harçlık filan aldığım yoktu."

"Bir hafta sonra kapıyı çaldığımda kapıyı tekrar Bay Lineweaver açtı. Geçen haftaki kadar soğuk bir gün olmamasına rağmen beni tekrar içeriye davet etti. Tekrar bir dolar bahşiş uzatınca babamın direktifleri doğrultusunda ona bu paranın çok fazla olduğunu ve çeyrek doların yeterli olacağını söyledim. Babam yaşadıkları sayesinde nedensiz bonkörlüğe güvenmemeyi öğrenmek zorunda kalmıştı. Bay Lineweaver güldü ve daha küçük parası olmadığı için doları almak zorunda olduğumu söyledi.

"Herhalde kitaplara merakla baktığımı farketmiş olmalı ki bana hiç kitabım olup olmadığım sordu. Babamın birkaç tane kitabı olduğunu ama onların da Almanca olduklarını söyledim. Okula gidip gitmediğimi sordu. Ben tabii ki evet dedim ancak on altı yaşıma basar basmaz bırakmak zorunda kalacağımı da açıkladım. Halk kütüphanesine hiç gittin mi dedi. Ben de arada sırada gittiğimi ama sabahlan gazete dağıtımı, sonra okul ve sonra da terzi dükkânı yüzünden pek sık gitme şansım olmadığını belirttim."

"'Bu kitapları incelemek ister misin?' diye sordu. Ve eliyle raflardaki kitapları işaret etti."

"'Onları kirletirim, Bay Lineweaver' dedim. Ve ona gazete mürekkebi ile kapkara olmuş ellerimi gösterdim."

"'Bak ne diyeceğim. Pazar günü okul yok, ve terzi de kapalı. Gazete dağıtımını bitirdikten sonra buraya gelir ve ellerini yıkadıktan sonra kütüphanede istediğin kadar kalıp, istediğin kitapları okursun. Bu hoşuna gider mi?' diye sordu."

"'Oh elbette,' dedim."

"'Çok iyi,' dedi. 'Öyleyse ailene Pazar günlerini burada geçireceğini söyleyebilirsin.'

"Dediğini yaptım ve on yıl, her Pazar hasta olmadığım sürece evine gittim. Zamanla vakit buldukça Cumartesi, öğleden sonraları ve hatta bazı hafta içi akşamları bile gitmeye başladım.

"Arasından seçim yapabileceğim çok zengin bir kütüphanesi vardı. En çok İngiliz basımı kitaplar vardı. Thackeray ve Trollope'u okudum ve Tristram Shandy üzerine kafa yordum. Warren'in Ten Thousand a Year (Yılda On bin) kitabı beni çok etkiledi. Gerici politika, mizahi dille kaleme alınmıştı. Kötü kahraman Tittlebat Titmouse idi ve Oily Gammon isminde çok zeki bir haydut vardı. O kitabı okuduktan sonra 'Gammon'un argoda dolandırıcı anlamına geldiği öğrendim.

"Pope, Byron, Shelley, Keats, Tennyson, Coleridge okudum... Wordsworth ve Browning nedense pek hoşuma gitmedi. Doğal olarak bol bol Shakespeare vardı. Bilimkurgu pek ilgimi çekmiyordu ama Darwin'in Türlerin Kökeni'ni okumaya çalışsam da bitirmem mümkün olmadı. İlgimi çeken yeni bir kitap bulmuştum. H.G. Wells'in Kısa Dünya Tarihi beni çok sarmıştı. Bazı Amerikan yazarlarını da okudum. Mark Twain ve Hawthorne iyiydi ama Moby Dick'i bitiremedim. Biraz Walter Scott da okudum. Tabii bunlar yıllar süren bir süreç içinde okundu."

Trumbull koltuğuna iyice yerleşti ve söze girdi. "Bay Manfred, Anladığım kadarıyla bu Lineweaver zengin bir adammış."

"Durumu hiç fena değildi. Evet."

"Hiç çocuğu var mıydı?"

"İki yetişkin oğlu ve bir yetişkin kızı."

"Ya torunu?"

"Üç, dört tane."

"Öyleyse niçin size evlatlık gibi davranıyordu?"

Manfred yanıt vermeden biraz düşündü. "Bilmiyorum.

Malikânede uşaklar dışında hiç kimse yoktu. Karısı vefat etmişti, çocukları ve torunları çok nadir ziyaretine gelirdi. Herhalde çok yalnızdı ve arada sırada genç bir surat görüp onunla sohbet etmek hoşuna gidiyor olmalıydı. Beni çok zeki buluyor ve kitaplara duyduğum ilgiyi takdir ediyordu. Zaman zaman benimle oturur ve onlar

hakkında konuşurdu. Bitirdiğim kitaplar hakkındaki düşüncelerimi sorar ve okumam için yeni kitaplar önerirdi."

"Size hiç para verdi mi?" diye sordu Trumbull.

"Haftada bir dolar bahşişten başka hiç vermedi. Zamanla gazete dağıtmayı bıraktım, ama onun bundan haberi olmadı. Her sabah gazetesini alır ve kapısına bırakırdım."

"Size ikramda bulunur muydu?"

"Sadece sıcak kakao ikram ederdi. Yemek vaktine kadar kalmışsam bir uşak bana salamlı sandviç ya da ona benzer bir şey getirirdi."

"Size hiç kitap verdi mi?"

Manfred başını salladı. "Hayatta iken hiç vermedi. Bir tane bile. Ne bir kitap hediye etti ne de ödünç verdi. Kütüphanede okuduğum sürece her istediğim kitabı inceleyebiliyordum. Kütüphaneye girmeden önce ellerimi yıkamam ve aldığım her kitabı aldığım yere geri koymam şartıyla kütüphanede istediğim kadar kalabiliyordum."

"Bence Bay Lineweaver'in çocukları sizden nefret etmiş olmalılar," dedi Avalon.

"Sanırım ediyorlardı," dedi Manfred. "Ama, adam hayatta iken onları hiç görmedim. Bir keresinde bana gülerek 'Oğullarımdan biri bana gözümü dört açmamı yoksa senin bazı kitapları çalabileceğim söyledi.' demişti. Aileme yapılan bu hakaret yüzünden çok öfkelenmiştim. Onlar böyle bir evlat mı yetiştirecekti? Güldü ve saçımı okşadıktan sonra, 'Ona sen neden söz ettiğini bilmiyorsun dedim.' dedi."

"Kitapları değerli miydi?" diye sordu Rubin.

"O zamanlar değerli olabilecekleri aklımın ucundan bile geçmedi. Kitapların kaç para ettiği ve bazılarının değerlerinden daha değerli olabileceği hakkında hiçbir fikrim yoktu. Gerçi bunu zamanla öğrendim. Onlarla gurur duyuyordu. Her bir tanesini kendi elleri ile aldığını bana söylemişti. Ona, 'Bazı kitaplarınız o kadar eski görünüyor ki, onları çok küçükken almış olmalısınız.' dediğimde, güldü ve, 'Hayır, birçoğunu ikinci el dükkanlarından aldım. Onları aldığımda eskiydiler. Eğer sahaflardan alışveriş edersen bazen çok değerli bir kitabı neredeyse bedavaya elde edebilirsin. Üçlü şeytan.' dedi. 'Üçlü şeytan.'

"Kendisinin o değerli kitapları bulmak için ne kadar akıllıca davrandığını anlatmaya çalıştığını sanmıştım. Tabii hangi kitapların değerli olduğu hakkında hiçbir bilgim yoktu.'"

"Yıllar geçtikçe içimde bir arzu belirdi. Bir kitapçı dükkânı açmak istiyordum. Etrafımın kitaplarla dolu olmasını istiyordum. Kendi kütüphanemi kuracak kadar para kazanıncaya kadar onları alıp satacaktım. Ancak kendi kütüphanemi oluşturduğum zaman ruhumu doyuracak kadar okuyabilirdim."

"Bir keresinde Bay Lineweaver'in sorusu üzerine bunu ona açtım. Ona terzilikte kazandığım her kuruşu biriktirip bir gün kitapçı dükkânı satın alacağımı ya da boş bir dükkân alıp, yavaş yavaş kitapla dolduracağımdan söz ettim."

"Lineweaver başını salladı. 'Bu çok uzun zaman alır Bennie. Ne yazık ki çok bencil de olsalar benim düşünmem gereken çocuklarım var. Yine de sana bir şekilde yardım etmeye çalışırım, ama bu öyle bir yardım olur ki çocuklarım bu konuda hiçbir itirazda bulunamaz. Sakın unutma, ben de çok değerli bir kitap var."

"Umarım iyi bir yere saklamışsınızdır, Bay Lineweaver' dedim.

"'Dünyanın en güvenli yerine sakladım,' dedi. 'Chesterton'u hatırlıyor musun? Bir çakıl taşını en iyi nereye saklarsın?'

"Gülümsedim. The Father Brown öyküleri o zamanlar çok yeniydi ve onlara bayılıyordum. 'Kumsalda.' dedim. 'Ve bir yaprak en iyi ormanda saklanır.'

"'Çok doğru.' dedi, Bay Lineweaver. 'Benim kitabımda kütüphanede gizli.'

"Merakla etrafıma baktım. 'Hangisi?' diye sorar sormaz sorduğuma pişman oldum. Belki onu gizlice almak isteyeceğimi düşünebilirdi.

"Başını salladı. 'Söylemeyeceğim. Üçlü Şeytan! Üçlü Şeytan.' Yine ne kadar kurnaz olduğunu ifade etmeye çalıştığını sanmıştım.

"1929'un başlarında onunla tanışmamın üzerinden neredeyse on yıl geçtiğinde vefat etti. Ve, avukatlarından mirasın okunacağı gün hazır bulunmam gerektiğine dair bir yazı aldım. Bu benim için büyük bir sürpriz olmuştu. Annem ise havalarda uçuyordu. Bana çok büyük bir servet kaldığını düşünüyordu. Babam ise somurtup o paranın adamın ailesine ait olduğunu öne sürüyor ve parayı kabul etmem halinde hırsız olacağımı söylüyordu. Babam öyle bir insandı.

"En iyi elbiselerimi giyip avukat bürosuna gittiğimde kendimi bir yabancı gibi hissettim. Daha önce hiç görmemiş olduğum çocuklar ve torunlarla aynı odayı paylaşıyorduk ve bana olan bakışları hiç de sevgi yüklü sayılmazdı. Sanırım onlar da çok para alacağımı düşünmüşlerdi.

"Ama miras okununca boşuna endişelendiklerini anladılar. Bana bir tane kitap bırakmıştı... Kütüphanesinden arzu ettiğim herhangi bir kitabı alabilecektim. Seçim bana kalmıştı. O değerli kitabı seçmemi istediğini biliyordum. Ama onun hangisi olduğundan hiç söz etmemişti.

"Bu talep bile ailenin hoşuna gitmedi. On bin kitaptan bir taneciğini bana verirler diye düşünseniz bile anlaşılan vasiyette adımın geçmesi bile onları çok rahatsız etmişti. Avukat bana vasiyet mahkeme tarafından onaylanır onaylanmaz seçim yapabileceğimi söyledi.

"Kütüphaneye gidip seçim yapmadan önce kitapları inceleyebilir miyim diye sordum. Avukat bunda bir sakınca görmese de aile hemen karşı çıktı ve vasiyette kitapları inceleyebileceğime dair hiçbir madde olmadığını öne sürdü.

"'Kütüphanede vaktinde bol bol vakit harcadın.' dedi büyük oğlan 'Seçimini yap ve miras onaylanınca onu al ve git.'

"Bu yanıt avukatı bile rahatsız ettiği için kütüphaneyi mühürleyeceğini ve vasiyet onaylanıncaya kadar hiç kimsenin kütüphaneye girmesine izin vermeyeceğini söyledi. Bu durum biraz moralini düzeltti çünkü aile belki değerli kitabın hangisi olduğunu biliyordu ve onu alıp başka bir yere saklayabilirdi.

"Formaliteler uzun sürdüğü için hemen bir seçim yapmayı kabul etmedim. Aile bu duruma karşı çıksa da avukat bu konuda benden yana tavır koydu. Hiç durmadan düşündüm. Acaba merhum Bay Lineweaver bana ipucu bile sayılabilecek en ufak bir imada bulunmuş muydu? Tek aklıma gelen şey ne kadar kurnaz olduğunu ifade etmek için kullandığı, 'Üçlü Şeytan' sözcüğü oldu. Bu deyimi sadece o değerli kitaptan söz ettiğinde kullanmıştı. Acaba deyim kendisini değil de kitabı mı kastediyordu.

"Yirmi dört yaşındaydım ve on yıl öncesinin saf ve masum çocuğu sayılmazdım. Okuduğum kitaplar sayesinde büyük bir bilgi birikimine sahiptim ve seçim yapma zamanı geldiğinde kütüphaneye girmek zorunda bile kalmadım. İstediğim kitabın ismini verdim. Hangi rafın, hangi sırasında olabileceğini tarif ettim. Sonuçta değerini bilmeden de olsa o kitabı önceden okumuştum.

"Avukat şahsen kütüphaneye girip onu bana getirdi. Doğru kitabı seçmiştim. Bir kitap uzmanı olarak onun niçin bu kadar değerli olduğunu artık biliyorum. Ama o ayrı bir konu. İyi bir insan olan avukatın yardımlarıyla kitabı elden geçirdikten sonra açık arttırmaya sundum. Tam yetmiş bin dolara alıcı buldu, ki bu para o zamanlar bir servet sayılırdı. Eğer şu anda o kitap satışa sunulsa rahatlıkla çeyrek milyon dolar eder. Ama benim o zamanlar paraya ihtiyacım vardı.

"Aile bu duruma çok içerlese de yapabilecekleri hiçbir şey yoktu. Dava açtılar ama benim kütüphaneye girip kitapları incelememe izin vermemiş oldukları için hâkim beni haklı buldu. Her neyse mahkemeler bittikten sonra bir kitapçı mağazası satın aldım. Büyük buhran dönemini atlattıktan sonra kitaplar ucuz bir eğlence yerine değerli bir bilgi kaynağı olarak görülmeye başlanınca bu günlere gelebildim... Peki şimdi ben sıfırdan zengin olmuş bir adam sayılır mıyım?"

Rubin dedi ki, "Bana sorarsanız bu şansla servet sahibi olma kategorisine girmiyor. Çok küçük bir ipucundan yola çıkarak on bin kitap arasından doğru kitabı seçmek zorundaydınız ve siz bunu başardınız. Zekânızı ve bilgi birikiminizi kullandığınıza göre bence o parayı hakettiniz. Merak ettiğim' için soruyorum, kitabın adı neydi?"

"Hey," dedi Gonzalo, öfkeli bir ses tonuyla.

"Bay Gonzalo yanıtı söylemememi rica etmişti. Bunu sizin tek başınıza bulmak isteyeceğinizi sanmıştım."

Drake'in sigarasının dumanı tavana doğru yükseliyordu. Yumuşak bir ses tonuyla söze girdi. "Üçlü Şeytan anahtarından yola çıkararak on bin kitap arasından seçim yapacağız. Biz o kütüphanede hiç bulunmadık ve orada hangi kitabın olup olmadığını bilmiyoruz. Bu pek adil bir durum sayılmaz."

"Bunu kabul ediyorum," dedi Manfred. "O yüzden isterseniz yanıtı söyleyebilirin."

"Olmaz," diye atıldı Gonzalo. "Bu kadar çabuk pes edemeyiz. Kitabın adında Şeytan kelimesi olmalı. Örneğin, 'Şeytan ve Daniel Webster' olabilir."

"O Stephen Vincent Benet tarafından yazılan bir öykü kitabı," dedi Manfred." 1937 yılında yayınlanmıştı."

Halsted dedi ki, "Şeytanın kuyruklu, boynuzlu ve toynaklı görüntüsü, aslında Mitolojide doğa tanrısı olan Pan'dan gelmektedir. Acaba kitap Pan hakkında mıydı? Ya da isminde Pan sözcüğü mü geçiyordu?"

"Aslında aklıma böyle bir kitap gelmiyor," dedi Manfred.

Avalon söze girdi. "Cadı tanrıçası Hecate hep üçlü olarak anılır. Eş, ana ve hükümdar. Aynı zamanda ay tanrıçası da olduğu için ilk çeyrek, dolunay ve son çeyrek olarak ayın üç halini temsil ediyordu. O yüzden cadı tanrıçası olarak Üçlü Şeytan olarak görülebilir. *Hecate Bölgesinin Anıları* doğru kitap olamaz, çünkü çok ileri bir tarihte basılmıştı. Peki ama isminde Hecate olan daha eski bir kitap yok mu?"

"Bildiğim kadarıyla yok," dedi Manfred.

Masaya sessizlik çökmüştü. Ve bunu Rubin bozdu. "Elimizde yeterince bilgi yok. Bence hikâye zaten yeterince ilginçti. Artık Bay Manfred bize çözümü de söyleyebilir."

Gonzalo atıldı. "Henry henüz bu konuda bir fikir bildirmedi. Henry ... Senin bu konuda herhangi bir fikrin var mı?

Henry gülümsedi. "Ufak bir varsayımım var."

Manfred gülümsedi. "Doğru olduğunu hiç sanmıyorum."

"Olmayabilir. Yine de insanlar genelde şeytanı çağıracakları korkusuyla ondan ismen söz etmez ve daha çok çeşitli lakaplar ya da benzetmeler kullanırlar. Sık sık erkeksi bir ismi dostane bir tavırla kullanarak şeytanı ima ettiklerini herkesin anlayacağı bir dilde gündeme getirebilirler. Örneğin, 'Bizim Nick.' Bu konuya iyi bir örnek."

Manfred koltuğundan hafifçe doğruldu. Henry buna aldırmadı ve konuşmasını sürdürdü.

"İnsan bunu anımsayınca aklına öncelikle Nicholas *Nickleby* geliyor. Yani, iki kere bizim Nick. Yani, Çifte Şeytan."

"Ama bize Üçlü Şeytan gerekiyor Henry," dedi Gonzalo.

"İsmi Richard olanlara yakın dostları genelde 'Dickens' der. Ve bu aynı zamanda şeytanın takma isimlerinden biridir. Nicholas Nickleby'nin yazarı da tabii bildiğiniz gibi, Charles Dickens 'dir ve bu da üçüncü şeytan olarak Üçlü Şeytanı oluşturuyor. Haksız mıyım, Bay Manfred?"

"Tamamen haklısın, Henry. Korkarım ben aslında son elli beş yıldır düşündüğüm kadar zeki değilmişim. Sen çözümü kütüphaneyi bile görmeden çok daha kısa sürede buldun."

"Hayır, Bay Manfred. Ben sizden çok daha avantajlıydım. Çünkü siz olayları anlatırken çözümü de gösterdiniz."

"Ne zaman?" diye somurttu Manfred. "En ufak bir ipucu bile vermemek için elimden geldiğince özenli davrandım."

"Haklısınız, efendim. Yalnız ipucu vermemek için o kadar çok yazardan söz etmenize rağmen ondokuzuncu yüzyılın, belki de tüm zamanların en büyük

yazarlarından biri olan kişiyi ağzınıza bile almadınız. Siz ondan söz etmeyince Charles Dickens'in bu öyküde önemli bir yer tutmuş olabileceği fikrine kapıldım ve o zaman Üçlü Şeytan'ın gizemini çözmek çok kolay oldu."

AÇIKLAMA

Bu öyküde Isaac Asimov'dan, Emmanuel Rubin'in arkadaşı olarak söz edildiğini farketmiş olmalısınız. Rubin zavallı Asimov'u yerin dibine batırmak için önüne uzatılan bu pası hemen gole çeviriyor.

Bunu her on öyküde bir yapıyorum, çünkü kendimle alay etmek hoşuma gidiyor. Ama tabii burada aslında kendime değil, Rubin'e haksızlık ediyorum.

Rubin'in gerçek hayattaki karşılığı olan, Lester del Rey benim elli yıllık çok yakın bir arkadaşımdır. Kamuoyu önünde bol bol tartışıyor olsa da, (O yüzden böyle bir şey yapmaya karar verdiğimde aracı olarak Rubin'i kullandım.) Ancak aslında gerektiği zamanlarda birbirimize sırtımızdaki gömleği bile verecek kadar yakın dostuz. Lester benim hayatta tanıdığım en doğru düzgün insanlardan biridir. Kesinlikle güvenilir ve dürüst bir insandır.... Gerçi ben bir şeyi çok vurgularsam zıt anlamını ima ettiğim anlamına gelir. Yorum size kalmış.

Lester kendisi ile Rubin arasında en ufak bir benzerlik olmadığını iddia etmesine rağmen sık sık hiç tanımadığım insanlar bana gelip, "Hey, öykülerinde şu Rubin denilen adam var ya, Lester del Rey'e ne kadar da benziyor." diyorlar.

Bu öykü ilk kez Ellery Queen'nin Gizemli Hikâyeler Dergisinin Ağustos 1985 sayısında yayınlanmıştır.

SUYUN ÜSTÜNDE GÜNBATIMI

Emmanuel Rubin'i kızdırmak için fazla bir şey yapmanıza gerek yoktu. En ufak bir olay bile onu öfkeden kıpkırmızı eder ve gözleri kalın gözlüklerinin arkasında çakmak çakmak olurdu.

Öfkeden kudurmuş bir halde, Karadulların aylık yemekli toplantısının yapıldığı yemek salonunda bağıra çağıra konuşuyordu.

"California'dan bir hayran mektubu aldım," dedi. "Ve, kitaplarımın ne kadar başarılı olduğu konusunda duymaya alıştığım safsatalardan sonra..."

"Safsata oldukları kesin," dedi Mario Gonzalo. Bir taraftan da o ayki konuğun karakalem resmini çizmekle meşguldü. Resim sanki iki kaştan ibaretti.

Rubin asabi yapısına hiç de uygun olmayan bir davranış sergileyerek bu yorumu duymazdan geldi. "... Eğer sahile gidersem ona uğramamı ve beni ağırlayacağını söylüyor."

"Nezaketten söylediğinden eminim," dedi Roger Halsted. Bir taraftan da Henry'nin her zamanki leziz aperatiflerinden biri olan sosisli böreği midesine indiriyordu.

"Hiç kimse aynı anda hem nazik hem de aptal olamaz." dedi ve anında yeni bir kainat yasası yarattı. "Ona cevap yazıp 'Ben zaten sahildeyim. Teşekkürler.' dedim."

"Aman Tanrım!" dedi Thomas Trumbull. Sanki çölden gelmiş gibi Henry'nin hazırladığı viski ve sodayı üç dakika önce gelmiş olmasına rağmen bitirmiş, ikincisini istiyordu.

"O yüzden mi öfkelendin? Californialılar tek sahil şeridinin kendi bölgelerinde olduğunu iddia etseler ne olur? Bu sadece bir konuşma tarzı."

"Aslına bakarsanız Batı Kıyısından olanlar, umarım bu ifademi mazur görürsünüz. Tek suçlu değiller. Doğu kıyısından gelen birisi bile California'da beş dakika geçirdikten sonra, 'Sahilde..." diye konuşmaya başlar. Aynı şekilde hayatı boyunca ülkesine Birleşik Devletler diyen Ohiolu bir çiftçi bile Avrupa'ya gidince beş dakika soma Amerika'dan söz etmeye başlar."

Bu ayki yemeğin ev sahibi olan Geoffrey Avalon her zamanki gibi sorunun iki yönüne de hitap eden bakış açısı ile devreye girdi. "Bölgecilik hiç kimsenin tekelinde değildir. Bir hikâyeye göre iki Bostonlu dilenci Ekim ayının başlarında kendilerini Los Angeles'te bulduklarında sıcaklığını otuz sekiz derece olduğunu hayretle görürler. Biri der ki, 'Aman Tanrım, burası ne kadar da sıcak Prudence," deyince diğeri cevap verir. 'Ne bekliyordun Hepzibah? Denizden beş bin kilometre uzaktayız.'"

Avalon her zamanki sakin tavrıyla içkisinden bir yudum alıp, Trumbull'a döndü. "Tom seni konuğum ile tanıştırma fırsatım olmadı. Chester Dunhill. Chester, bu da

Tom Trumbull. Devletin hassas birimlerinden birinde görev yapıyor. O konuda pek konuşmaz."

Trumbull söze girdi. "Tanıştığımıza memnun oldum, Bay Dunhill. Eğer masadaki konuşmalar sizi şaşırttıysa kusura bakmayın. Karadulların ufak detaylar üzerinde büyük tartışma yaratmaları artık bir gelenek olmuştur."

Dunhill uzun boylu bir adamdı, saçlarına ak düşmüş olmasına rağmen dikkat çekecek kadar gür olan kaşları simsiyahtı. Pes bir ses tonuyla konuştu. "Felaketlerden kurtulabiliriz. Asıl bizi öldüren şey detaylardır."

Gonzalo bu sözlere şaşırdı ve tam cevap vermek üzereydi ki, Henry'nin sözleri üzerine vazgeçti. "Baylar yemeğiniz servise hazır."

Rubin bezelye çorbası ve dil balığını sorun etmeden midesine indirirken, salatanın biraz fazla yavan olduğundan söz etti. Ancak tek tek börekler dağıtılmaya başlar başlamaz artık dayanamadı ve köpürdü.

"Henry, bu hamur işinin altında ne var olmakta?" diye sordu.

Henry cevap verdi. "Korkarım Bay Avalon geleneksel İngiliz yemekleri istedi Bay Rubin. O yüzden de biftek ve böbrekli börek hazırladım."

"Böbrek mi? Böbrek mi?" Rubin öfkeden patlayacak gibiydi. "Bu ciğerden de beter. Geoff, senin bu kadar zevksiz olduğunu bilmiyordum."

Avalon bu sözlere biraz alındı. "Biftek ve böbrekli börek iyi yapıldığında çok leziz bir yemek olur."

"Kimler için? Akbabalar için mi?"

"Bu masadaki herkes için. Niçin bir denemiyorsun, Manny?"

"Böbreklerin tadı çişe benzer," diye homurdandı Rubin.

"Senin en sevdiğin içki olan bira da öyle, Manny. Ama onu hiç sorun etmeden midene indiriyorsun," dedi Gonzalo.

"Tamı aşkına," dedi Trumbull. "Bu tip konuşmalar yemek masasına hiç yakışıyor mu? Manny, eğer tabağına konulan yiyecekleri yemeyeceksen eminim Henry sana bir iki yumurta kırabilir."

Rubin yüzünü buruşturdu ve, "Ben de sadece bifteklerini yerim," dedikten sonra yemeğin sonuna kadar hiç konuşmadan asık bir suratla oturdu. Yemek bu sayede huzura kavuşunca, tatlılara geçildiğinde Gonzalo, Rubin'in tabağındaki böreği tamamen bitirdiğini ve böbrekleri bile yemiş olduğunu vurgulamadan geçemedi.

Biraz sonra, Avalon kaşığı ile su kadehine vurup sessizliği sağladıktan sonra konuştu. "Baylar, yakın dostum ve şeref konuğumuz, Chester Dunhill'i sıkıştırma görevini Mario'ya veriyorum. Kendisine oyunumuzun kurallarını açıkladım. O yüzden her soruya dürüstçe yanıt vermesi gerektiğini biliyor."

"Bay Dunhill, varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz?"

Dunhill gözlerini kırpıştırdı. "Kamuoyu için geçmişi canlı tutmaya çalışıyorum. Geçmişten ders çıkarmadığımız sürece günümüzün düzenine katkıda bulunamayacağımız düşünülürse, dünyadaki yerimi hak ettiğime inanıyorum."

"Peki geçmişi nasıl canlı tutuyorsunuz?" diye sordu Gonzalo.

"Hakkında yazı yazarak. Sanırım kendimi cahillerin tarihçisi olarak adlandırabilirim."

"Bu şekilde para kazanabiliyor musunuz?" diye sordu Gonzalo.

Halsted bu tartışmayı kısa kesti. "Will Durant kazandı ve Barbara Tuchman hâlâ kazanıyor."

Dunhill mütevazi bir tavırla gülümsemeye çalıştı, ancak sahte olduğu belli oluyordu. "Kendimi onların sınıfına sokmasam da, yine de ay sonunu getirebiliyorum."

Avalon boğazını temizledi. "Bir şey söyleyebilir miyim? Arkadaşım Charles gereksiz yere mütevazi davranıyor. Tarihsel araştırmalarının yanısıra gençler için genelde Antik Yunan ya da Roma döneminde geçmiş tarihi romanlar yazıyor."

"Niçin özellikle o dönemleri seçtiniz Bay Dunhill?" diye sordu Gonzalo.

"İki dönemde de eşit güçte olan güçler arasında süregelen savaşlar yaşandı. İlkinde Atina ile Isparta arasında. Diğerinde de Roma ile Kartaca arasında yıllar süren savaşlar oldu. İki savaş hakkında bol belge var. Ve ikisinde de büyük savaşlar, dramatik zaferler ve felaketler, kimisi çok zeki, kimisi çok aptal generaller ve politikacılar bulunuyordu. O yüzden kısacası şu anda içinde yaşadığımız döneme çok uyuyor. Vurgulamak istediğim hataları bu şekilde daha iyi, anlıyor ve ders çıkartabiliyoruz. Ayrıca kesin bir sonuca varmamız da mümkün olmuyor, çünkü birinde, Roma, Kartaca karşısında zafere ulaşınca hayran olduğumuz medeniyet kazanırken, diğerinde aynı türde bir medeniyet olan Atina, Isparta karşısında bozguna uğradı. Tabii Kartacalı general Hannibal için kalbimde her zaman farklı bir yer oldu. O, tarihte savaş kaybetmesine rağmen itibarından hiçbir şey kaybetmeyen üç büyük generalden biridir."

"Napolyon bir diğeri olmalı. Peki üçüncüsü kim?" diye sordu Rubin.

"Tabii ki Robert E. Lee," dedi Dunhill, arkasına yaslanarak.

Rubin bu yanıttan biraz rahatsız olsa da hemen kendini topladı. "İsveç kralı Charles XII diyeceksiniz sanmıştım. Ama bu yanlış bir seçim olurdu."

"Haklısınız," dedi Dunhill. "Çok yanlış olurdu. Charles XII pek vizyon sahibi değildi."

"Peki ya hiç kaybetmemiş olan komutanlara ne demeli?" diye sordu Drake.

"Onlardan oldukça çok miktarda var," dedi Dunhill. "Cengiz Han, Cromwell, Büyük İskender, Sezar, Marlborough Dükü, vesaire, vesaire. Onların itibarları, kazandıkları savaşlar ve ordularının kalitesi ile bağlantılıydı. Çok savaş kaybetmelerine karşın, sahip oldukları koşullar altında çok başarılı oldukları

düşünülen en az iki general aklıma geliyor. Ayrıca, George Washington ve Kuzey Vietnamlı General Giap'ı saymadan geçenleyiz."

"Herhalde tarih kitap ve romanlarınızda insanların üstesinden gelmeyi başardığı felaketleri dile getiriyorsunuz. Peki insanı öldürebilen detaylar nelerdir?" dedi Gonzalo.

Herkes dönüp Gonzalo'ya bakınca, Gonzalo kendini savunma ihtiyacı hissetti. "Niçin öyle bakıyorsunuz? Bay Dunhill insanların felaketleri atlatabildiğim, asıl detayların onları öldürdüğünü söylemişti."

Dunhill'in kaşları çatıldı. "Söyledim mi?"

"Evet, söylediniz. Tom Trumbull'a.böyle bir yorumda bulundunuz." Elindeki içki bardağı ile oynayan Trumbull'a döndü. "Tom, sana öyle demedi mi?"

Trumbull başı ile onayladı. "Dediniz Bay Dunhill."

"Öyleyse hangi detayları kastediyordunuz?" diye sordu Gonzalo.

Avalon araya girdi. "Aslında iyi bir komutanın yaşadığı her yenilgi küçük bir detaya bağlanabilir. Tolstoy, Savaş ve Barış kitabında, generallerin savaşın sonucu hakkında en ufak bir kontrolü olmadığını ve sonucu küçük detayların belirlediği tezine dayanarak binlerce sayfa doldurmuştu.

"Yapma Geoff, konuğunu kurtarmaya çalışıyorsun. Bunu etik olarak yanlış buluyorum. Bay Dunhill'in büyük savaşları kastederek bunu söylediğini hiç sanmıyorum. Daha şahsi bir olaydan esinlenmiş olmalı, en azından bana öyle geldi. Ve o yüzden üsteliyorum," dedi Gonzalo.

Dunhill başını salladı. "Bu sadece bir yorumdu. Hepimiz arada sırada yorum yaparız."

"Yorumlar kendiliğinden ortaya çıkmaz. O sözleri söylerken bir şeyler düşünmüş olmalısınız."

Dunhill tekrar başını salladı.

Trumbull iç çekip söze girdi. "Ben de siz o yorumda bulunurken içinizde küçük bir fırtına koparttığını hissettim, Bay Dunhill. Geoff oyunumuzu size açıkladığını belirtmişti. Her soruya içtenlikle cevap vereceksiniz ve biz de karşılığında bu masada dile getirilenleri başka hiçbir yerde tekrar etmeyeceğiz. Eğer o yorumu yaparken herhangi bir şahsi düşünce olmadığınızı söylerseniz bizim bunu kabul etmemiz gerekecek. Ama bu doğru değilse, lütfen söylemeyin."

Avalon huzursuz bir ses tonuyla konuştu. "Bu masada konuşulanların sır olarak kalacağını sana söylemiştim, Chet."

Dunhill bu duruma biraz bozulmuş gibiydi. "Burada düşünmek bile istemediğim derin bir şahsi hayal kırıklığını dile getirmemi istiyorsunuz. Ancak bu olayın sadece benim için önemli olduğunu ve başkalarının buna gülüp geçeceğini belirtmeliyim. Olayda geçen çok küçük bir detay bütün suçu tamamen benim üzerime yıkıyor. Beni asıl öldüren şey de bu. Eğer bunu kadere, kainata, hükümete, ya da başka bir insana yükle-sem kendimi bu kadar..." Derin bir iç çekti.

"Bize anlatabilir misiniz?" diye üsteledi Gonzalo.

"Sizi uyarıyorum," dedi Dunhill. "Hikâye çok uzun ve benden başka kimsenin ilgi duyabileceği türden bir şey değil."

"O bizim sorunumuz," dedi Gonzalo.

"Pekâlâ, öyleyse günah benden gitti... İkinci Dünya Savaşında donanmada kimyager olarak çalıştığım için cephede savaşmadım. (En azından savaşın yoğun olduğu dönemde.) Görev yerim Philadelphia idi. O zamanlar fazla sosyal bir yaratık olmadığım için en büyük eğlence kaynağım halk kütüphanesine gidip ilgimi çeken her şeyi okumaktı. Ve, orada tanıdığım ansiklopedilerden biri yirmi dört ciltlik, Tarihçilerin Dünya Tarihi isminde 1902 yılında basılmış, ikinci baskısını 1907'de yapmış, Birinci Dünya Savaşı dönemini anlatan iki ek cilt ve bir de fihrist ekiyle toplam 27 ciltten oluşan bir eserdi. Onu hiç duydunuz mu?"

Kimse yanıt vermeyince, Dunhill devam etti. "Buna hiç şaşırmadım. Çok az insan onunla karşılaşabilmiştir. Onu okuduğum kırk yıl önce bile son baskısı yıllar öncesine dayanıyordu. Ve şimdi..."

Bir an için geçmişe daldıktan sonra kendini toplayıp hikâyesine devam etti. "Ciltler, tarihçilerin alıntılarından oluşmuştu. Antik Yunan ve Roma tarihçileri, on sekizinci, on dokuzuncu yüzyıl tarihçilerinin eserleri, kronolojik sıraya göre yer aldığı için çeşitli dönemlere ait bölümler mevcuttu. Üçüncü ve dördüncü cilt, Yunan Medeniyeti, beşinci ve altıncı cilt Roma Medeniyetini anlatıyordu. Doğal olarak aynı dönemde yaşanan medeniyetlerin tarihleri birbirleri ile ilintili olduğu için aynı olaylar birkaç bölümde tekrarlansa da, her biri farklı bir ulustan, tarihçilerin bakış açılarını yansıtıyordu.

"Ansiklopedinin editörü, Henry Smith Williams aradaki boşlukları kendi yapıtlarıyla doldurmuştu. Çok liberal görüşlü insancıl bir kişiydi. Ve ne zaman çok hoşuma gittiğini düşündüğüm bir yazının kime ait olduğuna baksam yazının ona ait olduğunu görüyordum. Eserin bütünü belirli bir süreklilik içersin diye özel olarak yayına hazırlanmıştı. Arada sırada alta düşülen bir dipnotu takip edip cildin sonuna baktığınızda, hangi tarihçinin eserlerinden faydalanıldığını öğrenebiliyordunuz.

"Kütüphanede ansiklopediden iki takım vardı ve ben de onları cilt cilt alarak okumaya başladım. Beni o kadar sarmıştı ki her boş dakikamı onu okumaya ayırmıştım. Onları yanımda laboratuvara götürür ve yemek molasında ya da yaptığım deneylerde sonuçların oluşmasını beklerken açar okurdum. O döneme ait anılarım sadece o ansiklopediyi içeriyor.

"Ben hep tarihe ilgi duyan bir insan oldum, ama bu ansiklopedi bendeki ilgiyi bir tutkuya dönüştürdü. Yirminci yüzyıldan önce yazıldığı için doğal olarak çok demode olan ansiklopedide tarih neredeyse tamamen savaşlardan ve saray entrikalarından oluşmuştu. Yine de benim asıl sevdiğim konular bunlar olduğu için benim kitaplarım da o kadar demode sayılabilir. Ekonomik ve toplumsal olayları çok az irdelerim."

Toplumsal ve ekonomik olaylar eserlerinizi daha değerli kılabilirdi," dedi Rubin.

"Aynı zamanda daha sıkıcı da olabilir." dedi, Dunhill. "Bu tip konulan tamamen pas geçmiyorum, ancak kitaplarımın akademisyenlere değil, halka hitap ettiğini hiç

aklımdan çıkarmıyorum. Her neyse 1950'lerin sonlarında o ansiklopediyi bitirmemin üzerinden on yıl kadar geçmişti ve ben kimyayı bırakmış bütün zamanımı tarihe ve tarihsel romanlara ayırmıştım."

Dunhill tekrar anılarına dalıp gitti.

Drake sigarasını söndürürken güldü. "Eğer sanat değeri olmayan bir hikâye anlatıyorsanız, ki bir yazarın böyle bir şey yapmayacağına inanıyorum, tarihçilerin tarihi bir yerde tekrar karşımıza çıkacak."

Dunhill başıyla onayladı. "Çok haklısınız. Birkaç yıl önce eşimle birlikte yeni tanışmış olduğum birisinin evine yemeğe gitmiştik. Bizden başka üç, dört çift daha vardı. Yemekten sonra eşimi çok sinir eden eski alışkanlığımla kütüphanesine geçtim ve ne kitapları var diye bir baktım.

"Ve orada bütün bir raf Tarihçilerin Tarihi tarafından doldurulmuştu. Yıllardır bu ansiklopediyi ne aklıma getirmiş, ne de görmüştüm. Onu birden karşımda görünce bütün anılarım canlandı. O ciltleri modern tarihimizin en kötü döneminde okumuş olmamın anıları, aradan geçen uzun yıllar sayesinde daha bir tatlı ve yoğun geldi.

"Artık ben savaş döneminin meteliksiz delikanlısı değildim. Durumum oldukça iyi sayıldığından tutkularımı tatmin edecek harcamalara para ayırabiliyorum. O yüzden hemen ev sahibine konuyu açtım ve onu satın almak istediğim söyledim. O ansiklopediye benden başka değer verecek biri olacağına ihtimal vermiyordum ve ona değerinin çok daha fazlasını ödemeye hazırdım. Ne yazık ki ev sahibi bilmediğim bir nedenden ötürü bu teklifimi kabul etmedi ve kesin bir dille böyle bir niyeti olmadığını belirtti.

"Sizi temin ederim ki eğer şu anda masada bir milyon dolar olsa ve ben onu alıp gidecek durumda olsam bile tek dolarına yan gözle bakmam. Ancak, arkadaşımın bana satmadığı o ansiklopediyi çalmayı bile düşündüm. Beni durduran tek şey eğer yakalanırsam duyacağım aşağılanma duygusu olmuştu. Bu baskı altında ahlâk anlayışım bir anda çöktü ve kendimi bir daha o durumda bulmamak için o arkadaşımla olan dostluğumu sona erdirdim.

"Civardaki bütün sahafları dolaştım ve daha uzaktakilere telefonla ulaşarak, ellerinde bu takımdan bulunup bulunmadığını ve yoksa bile nereden elde edebileceğimi soruşturdum. Hatta New York Times kitap tanıtımlarına, Tarih kurtlarının ilgisini çekebilecek olan bütün dergi ve süreli yayınlara ilan verdim. Aradan geçen süre uzadıkça ona daha fazla para ödemeye hazırdım... Ve böylece günümüze kadar geldik."

"Umarım çabalarınızın boşa gittiğini ve hikâyenin burada noktalandığını söylemeyeceksiniz," dedi Halsted.

Dunhill kaşlarını çattı. "Keşke hikâyenin sonu öyle bitseydi. Verdiğim ilanlarda posta kutu numaramı belirttim. Ve bütün kitapçılarda zaten ev adresim vardı. Ama, hiçbir yanıt gelmedi. Hiçbir şey. Sıfır. Koca bir hiç.

"Bir hafta önce yayımcımdan bana gelen bir mektup aldım. Haftada bir gün onlara uğrarım. Onlar da bana gönderilen mektupları saklar ve ben uğrayınca verirler. O mektuplar hiçbir zaman önemli olmaz, ve genelde kitaplarımda yazmış olduğum bir

olaya atıfta bulunan bir eleştiriyi içerir. Ben de eleştirilmekten hiç hoşlanmadığım için o tür mektuplar her zaman canımı sıkar.

"Yayımcımdan çıkıp caddede yürürken mektubu elimde tutuyordum. Gayri ihtiyari olarak zarfın üzerine göz attığımda, dolmakalemle ve el yazısıyla yazılmış olduğunu gördüm. Bu bana göre kötü bir işaretti. Yaşlı bir adamın yazdığım eserdeki bir yanlışı belirteceğini ve yazılarımı yazarken daha iyi araştırma yapmam konusunda beni uyaracağını düşündüm. O sinirle mektubu açıp içindeki dosya kağıdını çıkardım ve tam o sırada her iyi vatandaş gibi elimdeki zarfı yanından geçmekte olduğum çöp tenekesine attım. Sonra karşıdan karşıya geçmek zorunda olduğum için mektubu cebime attım ve bütün dikkatimi yanımdan hızla geçip giden arabalara vermek zorunda kaldım.

"Mektup ancak banliyö trenine bindiğim zaman aklıma geldi. Çıkarıp onu okurken içimi bir heyecan kapladı. ... İşte mektup burada. Size okuyayım."

Dunhill cebinden çıkardığı mektubu açtı ve sanki ezberden okuyormuş gibi kağıda bile bakmadan okudu.

Sayın Bay Dunhill,

Ben kitaplarınızın hayranıyım ve dergideki ilanınızı okuyunca size vermekten büyük bir haz alacağım bir takım Tarihçilerin Dünya Tarihi Ansiklopedisine sahip olduğumu size bildirmek istedim. Babam onu ben çocukken edinmişti. Ve ben de onu yıllarca okuyup keyfini çıkardım. Hâlâ çok iyi durumda. Ve eğer bana mütevazi bir bedel ve postalama giderlerini öderseniz size onu taahhütlü postalayabilirim.

O ansiklopediyi satmak aklıma bile gelmezdi. Ama, artık çok yaşlandım ve kızımın yanına taşınmak zorunda kalacağım için böyle bir ansiklopediyi koyacak yerim olmayacak. Eşim vefat etti ve ben de artık yalnız başıma yaşayamıyorum. Sert geçen kışlar beni çok zorluyor.

O yüzden büyükçe bir şehir yerine artık küçük bir kasabada yaşamak zorunda kalacağım ve kıyıdaki apartman dairemden sık sık izlediğim günbatımını bir süre soma artık göremeyeceğim. Güneş suya batarken bana hep tıs sesi çıkıyormuş gibi gelir.

Yine de eğer bu kitapları birisine vermem gerekiyorsa sizden başkasına vermeyi aklıma bile getirmem. Umarım ondan benim aldığım kadar keyif alırsınız. Yanıtınızı bekliyorum.

Saygılarımla.

Ludovic Broadbottom.

"Tebrik ederim, Bay Dunhill. Ansiklopediniz geliyor mu, yoksa ufak detaylar burada mı devreye girecek?" dedi Rubin. Dunhill acı acı gülümsedi. "Ne yazık ki ufak detaylar devreye giriyor. Alın şu mektuba bakın ve nereye yazmam gerektiğini bana söyleyin."

Rubin mektubu aldı ve baştan sona hızla gezdirdikten sonra boş olan arka yüzünü bile inceledi. "Üzerine adres yazılmamış-"

"Evet yok," dedi Dunhill. "Cevap bekleyen insanlar mektuplarına kendi adreslerini yazmayı unutacak kadar aptal olabilirler mi?"

Avalon söze girdi. "Dönüş adresini mektupta belirtmeyen insanlar onu genelde zarfın diğer yüzüne yazarlar. ... Oh. "Zarfın çöpe atıldığını anımsamıştı.

"Haklısınız," dedi Dunhill. "Kahrolası zarfı çöpe atmıştım. İşte ufak detaylar. Adamın biri okuyup anladığı bir" ilana yanıt vermek için orada belirtilen posta kutusuna yazmak yerine yayımcının adresini tercih ediyor. Böylece hem birkaç günlük gecikmeye neden olurken aynı zamanda mektubun önemini hemen kavramama engel oluyor.

"Sonra normalde hiç yapmayacağım bir şey yapıyor ve mektubu sokak ortasında açıyor, zarfını da hiç incelemeden çöpe atıyorum. Eğer hangi şehirden postalanmış olduğuna bakmış olsaydım, telefon rehberinden onu bulma şansına sahip olacaktım. Bir şehirde birden fazla Ludovic Broadbottom isminde insan olabileceğini hiç sanmıyorum. Ve bütün bunlar yetmezmiş gibi adresini mektubun içinde de belirtmemiş. Bütün bu detaylar neye maloluyor? Tarihçilerin Tarihini bana satmayı kabul eden biri var, ama ben uzanıp onu alamıyorum."

"Bu durum çok mu kötü, Bay Dunhill? Yazdığınız kitaplar için belki başka referanslar bulabilirsiniz," dedi Gonzalo.

Dunhill bir anda kendini kaybetti. "Başka kitaplar mı? Bende diğer bütün kitaplar mevcut. Evimde iki koca oda tıka basa tarihi referans malzemesi ile dolu. Buna New York Halk Kütüphanesi ve Colombia Üniversitesi'nin kaynaklarını da dahil edebilirsiniz. Anlamıyor musunuz, ben Tarihçilerin Talihini kendim için istiyorum. Benim için çok büyük bir manevi değer taşıyor. Onu buldum, ama bir türlü sahip olamıyorum."

Kendisi de şekeri elinden almış bir çocuk gibi sızlandığının faikına varınca sustu ve arkasına yaslanıp derin bir iç çek-, tikten sonra tekrar konuştu. "Özür dilerim baylar. Kendimi bir kader kurbanı gibi göstermek istemezdim."

"Neden olmasın?" dedi Avalon. "Hepimiz bunu zaman zaman yaparız. Şimdi beni dinleyin. Genelde düşündüğümüzden çok daha fazlasını görürüz. Zarfa baktığınızda mektubun size yazıldığını ve yazının yaşlı bir elden çıktığını farketmişsiniz "

"Evet," dedi Dunhill bezgince. "Bir detay daha. El yazısı bende mektubun önemsiz olduğu kanısını uyandırmıştı. Eğer adresimi zarfa daktilo etmiş olsaydı, o zaman herhalde bu kadar özensiz davranmazdım."

"Evet," dedi Avalon. "Varmak istediğim nokta siz zarfa baktığınızda dikkat etmemiş olsanız da gönderici adresini yine de görmüş olmalısınız. Eğer konsantre olursanız zarfta ne yazdığına dair bir şeyler hatırlayabilirsiniz."

"İşe yaramadı," dedi Dunhull umutsuzca. "Günlerdir bunu yapmama rağmen hiçbir şey anımsayamadım."

Trumbull söze girdi. "Niçin mektupta yazılanlardan yola çıkmaya çalışmıyoruz? Deniz kıyısında büyük bir şehirde yaşıyor ve okyanusta günbatımını izliyor. Yani, Batı Kıyı şeridinde ya da Manny'nin hayranının deyimiyle, 'Sahilde' yaşıyor olmalı. Biz New York'ta suyun üzerinde güneşin doğuşunu izleyebiliyoruz ama batışını izleyemeyiz. Bu bir başlangıç sayılmaz mı? "

Dunhill tekrar kendini toplamış gibiydi. Sessizce konuştu. "Beyler ben kimyagerlik yaptım ve bir tarihçiyim. Mantık yürütme konularında oldukça başarılı sayılırım. Lütfen mektubunda sert kışlara artık dayanamadığını ve o yüzden taşınacağını ifade etmiş olduğunu atlamayın. Ne. Los Angeles ne de San Francisco'da kışların sert geçtiğini söyleyemeyiz. Batı sahillerindeki hiçbir şehir sert bir kış yaşamıyor."

"Seattle'a çok yağmur yağar. Bir ara orada kalmıştım ve herkesi canından bezdirdiğini söyleyebilirim," dedi Gonzalo.

"Bu durumda yağmurdan söz ederdi. Herkes sert kış denince soğuk ve kar yağışını anlar. O yüzden de Batı Kıyı şeridi ve Hawaii gündemden kalkıyor, ama..."

"Bir saniye," dedi Rubin. "Amerika'dan gönderildiğini nereden biliyoruz? Mektup İngilizce yazılmış olabilir ancak belki de Kanada'dan, İskoçya'dan hatta Avustralya'dan bile postalanmış olabilir. Sonuçta günümüzde hemen hemen her ülkede İngilizce okuyup yazabilen kültürlü insanlar var."

Dunhill kızardı. "Şey, zarf hakkında dikkat ettiğim bir şey vardı. Üzerindeki pul Amerikan puluydu. Çok samimi bir arkadaşımın pul koleksiyonu olduğu için ben de her zaman yabancı pullara dikkat ederim. Eğer zarftaki pul yabancı bir ülkeye ait olsaydı, hiç düşünmeden pullu kısmını koparıp cüzdanıma yerleştirdikten sonra zarfın geri kalan kısmını çöpe atardım. Hatta yabancı bir damga bile insanın dikkatini çekecek bir ayrıntıdır. ... Dediğim gibi bu durumdan ötürü California, Oregon, Washington ve Hawaii eyaletlerini bertaraf edebiliriz. Bir tek Alaska kalıyor."

"Alaska benim aklıma bile gelmezdi," diye mırıldandı Gonzalo.

"Benim gelirdi." dedi Drake ve gülümsedi. "Orada doğmuşum."

"Her neyse," dedi Dunhill. "Alaskalılar için bile Alaska'da büyük sayılabilecek tek yerleşim yeri Anchorage'dir. O şehir sahilde ama açık denize bakmıyor. Önünde bir köy var ve koyun diğer yakası Anchorage'nin batısında kalıyor. Ancak belki bir ihtimal güneşin denize batışı görülebilir diye işimi şansa bırakmadım ve Anchorage telefon ve posta müdürlüğünü aradım. O şehirde Ludovic Broadbottom adında yaşayan kimse yokmuş.

Aslında sırf bir ihtimal diye Juneau ve Sitka'yı da aradım. Bu kasabaların ikisinde de nüfus on binin altında olmasına rağmen, bir ihtimal deyip aradım ama bir şey çıkmadı."

Halsted biraz düşündükten sonra dedi ki, "Eğer yarımadanın batısında bulunan şehirleri de sayacaksak, Doğu Kıyı şeridindekilere ne demeli? Okyanus doğuda olmasına karşın şehrin batısında deniz bulunamaz mı?

"Biliyorum," dedi Dunhill. "Florida'nın uzun bir Batı Kıyı şeridi var. Ve, Tampa'da ya da Key West'de yaşayan birisi güneş Meksika Körfezi'nde batarken gün batımım izleyebilir. Peki ama sert kışlar ne zaman yaşanacak?

"Chesapeake Körfezi'nin doğu sahilini oluşturan bir yarımada var. O yarımadanın bati sahilinde yer alan en büyük şehir on bir, on iki bin nüfuslu Cambridge'dir. Körfez oldukça geniş olduğu için güneş sanki denizden batıyormuş gibi görünebilir. O yüzden ben de kasabayı aradım, ama orada da kayıtlı değil.

"Ayrıca doğu kıyı şeridinde sert kışlar ancak Philadelphia'nın kuzeyinde yaşanır. Özellikle de New England'da. Ancak Kuzeydoğu sahilindeki bütün şehirler okyanusa doğudan ya da güneyden bakıyor. Hatta Cape Cod'un en ucundaki Provincetown bile batı yerine güneye bakıyor. Falmouth batıya bakıyor, ama orası da çok küçük. O yörede hiçbir büyük sayılacak kasaba batıya bakmıyor."

Gonzalo kendi kendine mırıldanır gibi konuştu. "Manhattan'dan güneşin Hudson Nehrine battığı görülebilir."

"Hayır, bu doğru değil," dedi Drake. "New Jersey üzerinden batıyor."

Halsted alnını ovuşturdu. "Mektubu yazan kişi yönleri karıştırmış olabilir mi? Bir süre önce Amerika'nın Birleşmiş Milletler daimi temsilcisi misafirperverliklerinden hoşnut olmayan ülkelerin isterlerse ayrılabileceğini söylerken, 'Bu ülkeler günbatımına doğru yelken açarken arkalarından seve seve el sallarız' demişti. Ancak New York'tan yelken açan birisinin günbatımına doğru nasıl gidebileceğini açıklamadı."

Dunhill homurdandı. "O olayı hatırlıyorum. Adam bir deyimi aptalca kullandı hepsi bu. Ayrıca biz burada bir hükümet yetkilisinden değil ortalama bir zekâya sahip olan sıradan bir Amerikan vatandaşından söz ediyoruz."

"Ayrıca, bir insan doğu ile batıyı karıştırabilir ama günbatımı ile gündoğumunu karıştırması düşünülemez. Hayır, bizim batısında deniz bulunan ve kışları sert geçen büyükçe bir şehir bulmamız gerekiyor. İtiraf etmeliyim ki benim aklıma bu koşullara sahip bir yer gelmiyor," dedi Avalon.

"Peki anakarada olmayan Amerikan adalarına ne demeli?" dedi Gonzalo. "Porto Riko ve Guam'da Amerikan pulları kullanılır öyle değil mi?"

Dunhill cevapladı. "Evet kullanırlar ama onların hepsi tropik adalardır... Beyler ben bir haftadır bu konuda kafa patlatıyorum ve hiçbir sonuca ulaşamadığım için artık pes etmek üzereyim."

"Bütün bu olay bir şaka olabilir mi?" diye sordu Halsted. "Belki de Ludovic Broadbottom diye birisi yoktur. Size şaka yapmak isteyen bir dostunuz bilinçli olarak bir adres belirtmemiş ve sizi yanlış yönlendirecek ipuçları bırakmış olabilir. Belki de attığınız zarfta da adres yoktu," dedi Halsted.

Dunhill başını, salladı. "Niçin birisi böyle bir şey yapsın ki? Ben zararsız bir talebi olan zararsız bir insanım. Bana böyle bir şaka yapmanın amacı ne olabilir?"

"Şaka yapmaya karar vermiş olan bir insan kurbanını seçerken amaç filan düşünmez," dedi Avalon.

"Şakalarıyla ünlü bir tanıdığınız var mı?" diye sordu Halsted.

"Bildiğim kadarıyla yok," dedi Dunhill. "Arkadaşlarımı seçerken oldukça seçici davranırım."

"Belki Henry'nin bir fikri vardır," dedi Gonzalo. Dönüp arkasına bakınca kimseyi göremedi. "Henry nerede? Daha bir dakika önce, servis masasının yanında bizi dinliyordu." Sesini yükseltti. "Henry!!"

Henry salonun kapısında belirdi ve her zamanki sakin ve saygılı tavırlarıyla konuştu. "Buradayım, efendim. Küçük bir araştırma yapmam gerekti de... Bay Dunhill, Bay Ludovic Broadbottom şu anda telefonda, sizinle konuşmak için sabırsızlıkla bekliyor."

Dunhill'in gözleri faltaşı gibi açıldı ve kekeledi. "B-B-Bay Ludovic mi?.. C-C-Ciddi misin?"

"Elbette," dedi Henry ve gülümsedi. "Onu bekletmeseniz iyi olur. Ayrıca iyi bir teklif vermenizi öneririm. Gelecek hafta taşınacağı için pazarlık yapma şansınız olmayabilir."

Dunhill bir ruh gibi yerinden kalkıp kapıya doğru yöneldi. Henry ona telefonun yerini gösterip salona geri döndüğünde, Karadullar Henry'yi birkaç dakika sessizce süzdü. Sessizliği Rubin bozdu. "Pekâlâ, Henry. Nasıl bir sihirbazlık yaptın?"

"Sihir filan yok beyler. Aslında Bay Rubin'in kıyı şeritlerindeki bölgeciliği tartışmaya açmış olması çok işime yaradı... Amerikalılar genelde kendi sahil şeritlerinin dışında bir kıyı yokmuş gibi davranır ve diğerlerini önemsemezler."

"Bana sorarsanız Pasifik, Atlantik ve Meksika Körfezi kıyılarında oturan Amerikalılar, aslında oldukça uzun olan dördüncü kıyı şeridini her zaman gözardı ediyorlar."

"Dördüncü kıyı şeridi mi?" diye sordu Avalon.

Rubin alnına bir tokat attı. "Elbette."

"Evet, Bay Rubin," dedi Henry. "Bir de göller bölgesindeki sahiller var. Biz onları genelde sahil olarak görmeyiz ama zaten Bay Broadbottom da sahil yerine kıyı kelimesini kullanmış ve herkes arada sırada 'göl kıyısında' tatil yapmayı sever. Ve büyük göllerden birisinin kıyısında yaşayan insanlar kendilerini deniz kıyısında yaşıyormuş gibi hissederler. O göller oldukça büyüktür beyler."

"Ancak bütün büyükçe şehirler göllerin batısında, kuzeyinde ya da güneyinde kalıyor. Hatta Kanada şehirleri bile. Superior gölü Duluth'un doğusunda kalıyor. Milwaukee ve Chicago ise Michigan gölünün batısında iken Gary ise güneyinde. Detroit'in doğusunda kalan ve bölgenin en küçük gölü olan St. Claire'de bile güneşin sudan doğduğundan hiç kuşkum yok. Erie gölü Toledo'nun doğusunda ve Cleveland ile Erie'nin kuzeyinde kalıyor. Ontario gölü de Hamilton'un doğusunda, Toronto'nun güney ve doğusunda, Rochester'in de kuzeyinde yer alıyor.

"Büyük göllerden birini batısına alan tek büyükçe şehir New York Eyaletindeki Buffalo. Şehrin batısı Erie gölüne bakıyor ve konumu güzel bir evden güneşin göle battığı rahatlıkla görülebilir... Ayrıca Buffalo'nun kışları da çok ünlü olduğu için ilk

önce orasını denedim ve Bay Broadbottom'un telefon numarasını elde edince hemen ona ulaşabildim. O da sabırsızlıkla Bay Dunhill'den haber bekliyormuş. Ansiklopedisini bir an önce satmak için..."

Tam bu noktada, Dunhill yüzünde gülücükler açmış bir şekilde salona girdi. "Her şey tamam. Beş yüz dolar artı postalama giderleri üzerinde anlaştık. Birkaç gün içinde elimde olacak."

Avalon'un dehşet dolu bakışları arasında cüzdanını cebinden çıkardı." Henry, sana da yüzde on Broadbottom'u bulma komisyonu vermek istiyorum. Bu işi nasıl becerdin?"

Henry sakin bir tavırla elini kaldırıp kabul edemeyeceğini belirtti.

"Bay Dunhill," dedi kararlı bir ses tonuyla. "Karadulların bir üyesi olarak, kulüp faaliyetlerim için ayrı bir ücret kabul etmem söz konusu olamaz."

Dunhill bir an için kararsız kaldıktan soma cüzdanını tekrar cebine soktu. "Peki ama nasıl buldunuz?"

"Büyük göllerin deniz gibi göründüğünü düşünmek yeterli oldu. Tartışmaya değmez; önemli olan istediğiniz ansiklopediye sonunda kavuşmanız."

AÇIKLAMA

Dunhill'in Tarihçilerin Dünya Tarihine olan tutkusunu farketmiş olmalısınız. Aslında onu tutkuyla arayan bendim. Onu ben gençliğimde halk kütüphanesinden cilt cilt alarak okumuş, ve uzun bir süre sonra bir dostumun kütüphanesinde aynı esere rastlamıştım. Ve o ansiklopediyi çalmayı düşünen de aslında bendim. Hayatımda çalmayı düşündüğüm tek şey o olmuştu.

Ancak benim hikâyem mutlu sonla bitti. Yasal yoldan alabileceğim bir takım arasam da bulamadım. Fakat arkadaşım ansiklopediden bir takım daha edinmeyi başarmış ve onu bana hediye etti. Onu ikna etmek için uzun süre dil döktükten sonra, çabalarının karşılığında ona küçük bir ücret ödeyebildim. Ansiklopedi hâlâ bende ve ona gözüm gibi bakıyorum.

Ancak vicdanımı rahatlatmak için bir itirafta bulunmak zorundayım. Arkadaşımın takımının bir cildi eksikti. Bana hediye ettiği takım ise tamdı. Bir süre eksik olan cildi ona hediye etmeyi düşündüysem de bir türlü elim varmadı ve bunu yapmadım. Bu yaptığım çok bencilce bir davranıştı öyle değil mi?

Bu hikâye ilk kez Ocak 1986'da Ellery Queen'in Gizemli Hikâyeler Dergisinde çıkmıştır.

ADAM NEREDE?

Roger Halsted, Karadulların geleneksel aylık yemeğine çağırdığı konuğunu tanıtınca salonu bir sessizlik kapladı.

Halsted bunu umursamadı ve odadaki üyeleri tek tek tanıştırmaya başladı.

"Dediğim gibi, bu bey W.Bradford Hume dostlarım.. Brad, seni Emmanuel Rubin ile tanıştırayım. Kendisi bir yazardır; Mario Gonzalo birazdan portreni çizmeye başlar; James Drake, baca gibi sigara içse de aslında emekli bir kimyager; Geofrey Avalon, bir patent avukatı. Gerçi ne iş yaptığını hâlâ anlayabilmiş değilim. Ve Thomas Trumbull, devletin hassas birimlerinden bir tanesinde görev yapıyor... Ve bu da, garsonumuz Henry. Kendisi de bir üyedir, sana içkini getirmiş bile."

Hume herkesi tek tek başıyla selamlayıp gülümsedikten soma martinisini aldı. "Teşekkür ederim, Henry" Bu arada Karadullar ilk şoku atlatmıştı.

Rubin, kalın gözlüklerinin ardından soran gözlerle bakıyordu. "Konuğumuzun yatırım danışmanı olduğunu mu söylüyorsun?"

"Evet, kendisi benim yatırım danışmanı," dedi Halsted.

"Yoksa maaşına zam mı yaptılar? Dört katına mı çıkardılar?"

"Ortaokulda matematik hocalığı yapıyorum diye ay sonunu zar zor getirdiğimi düşünme Manny," dedi Halsted. "Çok kıdemliyim, özel sigortam var ve maaşım da fena sayılmaz. Tamam zengin sayılmam, ama fakir de değilim. Ayrıca, Alice de çalışıyor ve benden, daha çok kazanıyor. Annemde, huzur içinde yatsın, vefat ettiğinde bana birkaç kuruş bıraktı... Sonuçta, Brad o birkaç kuruşumu değerlendiriyor, hem de çok iyi."

"Hume, bu iltifat karşısında gülümsedi. "Sakın kendime yeni müşteriler aradığımı düşünmeyin, baylar. Anladığım kadarıyla bu tamamen sosyal bir toplantıymış."

"Kesinlikle," diye homurdandı Trumbull.

Avalon, boğazını temizledi. "Bu gibi belirsiz dönemlerde yatırım danışmanı olmak çok stresli bir şey olmalı Bay Hume."

"Haklısınız, Bay Avalon, ama belirsizlik hiçbir zaman ortadan kalkmaz. Ve bu durum yatırım danışmanlarının işini zorlaştırır, çünkü herkes onların geleceği görmesini bekler... Yakın geleceği kesin olarak bildiklerini sanırlar."

"Hangi hisselerin çıkıp, hangilerinin ineceğini tahmin etmek gibi mi?" diye mırıldandı Gonzalo. Bir taraftan da, Hume'un karakalem resmini çizmeye başlamıştı bile. Çizdiği gür siyah saçların altına şişmanca suratı oturtmak üzereydi.

"Evet, o kesin," dedi Hume. "Ama hepsi o kadar değil. Vergi mevzuatındaki değişikliklerin, uzun vadeli yatırımların getirilerini nasıl etkileyeceğini de tahmin etmek zorundayız."

"Halsted, elini Hume'un omuzuna attı. "Bu konulara şimdilik girmesen de olur Brad. Nasıl olsa yemekten sonra seni sıkıştıracaklar. O zamana kadar biraz gevşe ve rahatla."

"Bence sakıncası yok," dedi Hume. "Bu akşam menüde ne var? Yoksa bunu sormamam mı gerekiyor?"

"Niçin sormayacaksın ki?" dedi Halsted. "Henry yemekte ne var?"

Henry 'nin altmış yaşlarındaki alnı bir parça kırıştı. "Bu akşam alabalık ızgarası sunacağım, Bay Halsted. Ve bence şefimizin özel tarifi olan ıstakoz sosunu çok değişik bulacaksınız."

"Bizi kobay olarak mı kullanıyor?" diye sordu Drake.

"Pişman olacağınızı sanmıyorum, Dr. Drake. Ancak önce Portekiz balık çorbasının tadına bakacaksınız. Belki o sizin için biraz fazla baharatlı olabilir."

"Bu beni rahatsız etmez," dedi Avalon. Gür kaşlarını çattığında yüzünde şeytani bir görünüm oluşuyordu.

Sonuçta, Henry haklı çıktı ve çorbadan, romlu çikolatalı pastaya kadar yemekte takdir belirten nidalar yükseldi. Hatta Rubin'in "Son zamanlarda moda olan fütürizm" hakkındaki yorumları bile midye dolmasının rekabeti altında silindi gitti.

"Tek yapmanız gereken, yarım yüzyıl önceki şarlatanların günümüz hakkında getirdikleri kehanetlere bir göz atmak," dedi Rubin. "Milyonlarca kehanetlerinin gerçekleşmediğini ve günümüzde yaşananların hemen hemen hiçbirini göremedikleri ortada."

Hume bu konudaki tartışmayı ilgiyle izlemesine rağmen herhangi bir yorumda bulunmadı.

Gonzalo gözlerinde muzır bir ifadeyle, Rubin'e yem attı. "Yakın dostun Asimov da bir Fütürist, öyle değil mi?

"O mu?" dedi Rubin, sanki saçları bile diken diken olmuştu. "Bilimkurgu dediği romanlarla geleceği tarif ediyor. Ama, tek doğru bildiği şeyler, herkesin rahatlıkla talimin edebileceği türden. Ayrıca o benim dostum filanda değil. Arada sırada takıldığında, yazdığı hikâyelere yardım ediyorum, hepsi bu."

Halsted keyifle karnını okşadıktan soma kaşığıyla su bardağına vurdu. "Baylar, Brad'in yediği mükemmel yemeğin bedelini ödeme zamanı geldi. Manny, mademki fütürizm hakkında bu kadar ters düşünüyorsun, sıkıştırma görevini sen üstlenebilirsin. Ama lütfen şeref konuğumuza karşı asgari de olsa bir saygı göster."

Rubin homurdandı. "Görgü dersine ihtiyaç duyarsam sana haber veririm, Roger... Bay Hume, varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz?"

"Eğer akılcı yatırımlarla insanları zengin etmek dememi bekliyorsanız yanılırsınız. Ben aslında varlığımı konuşmacı kimliğimle açıklıyorum."

"Öyle mi? Öyleyse bu konuda kendinizi başarılı bulduğunuzu söyleyebiliriz."

"Evet öyle. On beş yıldır bu işi yapıyorum ve ücretim bir saatlik konuşma karşılığı, yedi bin beş yüz dolara kadar yükseldi. Sanırım bu yeteneğimin bir göstergesi olabilir."

Rubin bu sözler karşısında saldıracak bir nokta bulamadı. "Öyleyse niçin başka işler yapma ihtiyacı duyuyorsunuz?"

Hume omuz silkti. "Seyahat etmek pek hoşuma gitmiyor, o yüzden ücreti ne olursa olsun, canım istemediği zaman bir teklifi geri çevirebilecek konumda olmak istiyorum. Bunu da ancak düzenli bir gelire arkamı yaslarsam başarabilirim. O yüzden de bir ajansa bağlı değilim. Üzerinizde baskı yaratıyor, üstüne üstlük bir de yüzde otuz alıyorlar."

"Eğer bir ajansa bağlı değilseniz, sizi toplantılara nasıl davet ediyorlar?" diye sordu Rubin.

"O sektörde belirli bir ün kazandım. Eğer iyi bir konuşmacıysanız sizi dünyanın öbür ucunda olsanız bile bulabilirler."

"Hangi konuda konuşuyorsunuz?"

"Sizin burun kıvırdığınız fütürizm hakkında, Bay Rubin. Sizin bu konudaki yorumlarınıza rağmen bugünlerde herkes geleceğin neler getireceği ile ilgili. Eğitimin geleceği, robotlar, uluslararası ilişkiler ya da uzay araştırmalarının geleceği. Konu ne olursa olsun herkes geleceği ile ilgileniyor."

"Bütün bu konular hakkında konuşuyor musunuz?"

"Evet."

"Kendinize kaç tane konuşma hazırladınız?"

"Hiç hazırlamadım. Eğer konuşmalarımı hazırlamak zorunda kalsaydım, asıl işimi ihmal etmem gerekirdi, ve ben bunu yapamam. İrticalen konuştuğum için herhangi bir ön hazırlık yapmama gerek kalmıyor. Bana bir konu verin, kalkıp o konu hakkında bir saat konuşayım... Ama ücretimi ödemeniz gerekir."

Halsted araya girdi. "Onun konuşmalarını dinledim. Gerçekten iyidir."

"Konuşmacı kariyerinizde başınızdan hiç komik olaylar geçti mi, Bay Hume?" diye sordu Gonzalo.

"Komik mi?" Hume arkasına yaslandı ve iyice gevşedi. "Bazı sahneye davet ediliş şekillerimi hiç unutamam. Bunlara başkaları gülse de, ben hiç komik bulmamıştım. Bir keresinde organizatörler ücretime itiraz edip diğer konuşmacılardan dört kat daha fazla olduğunu yazıp indirim rica ettiler. Ben de cevap olarak, bir mektup yazdım ve, "Demek ki ben diğerlerinden en az dört kat daha iyiyim." dedim. Beni profesyonel mühendisler birliği toplantısında kürsüye çağırırlarken, sunucu yazdıkları mektuptan ve aldıkları yanıttan söz etti. Bir anda izleyiciler burnu büyük bir salak tarafından dört kere kazıklandıktan hissine kapıldılar. Kürsüye yürürken içerdeki ortamın buz kestiğini hissedebiliyordum ve zamanımın yarısını onları kazanmaya ayırdım.

"Bir başka konuşmada kadın sunucu beni çok sıradan takdim etti. Ki, bu genelde böyle olur. Hafif bir alkış geldi. Ben de kalkıp insanları daha rahat etkilemek için

alkışlar dinmeden konuşmama başlamak istedim. Ancak beni takdim eden kadın... Umarım cehennemde ona iyi bir yer ayırmışlardır... Geç gelenlere salonun yanlarında boş koltuklar olduğunu ve isterlerse oraya geçebileceklerini söylemeye başladı. Ve, ancak alkışlar bittikten soma mikrofonu bana devretti. Karşımda tamamen sessiz bir grup oluşunca, onları bir türlü istediğim gibi canlandıramadım.

"Sonra bir keresinde de komik bir adam vardı. Beni tanıtmak için tam on beş dakika konuştu. Tamıtamına on beş dakika. Adam gerçekten komikti. İsterse rahatlıkla komedyen olabilirdi. Beş para bile almadan izleyicileri kahkahadan kırıp geçiriyordu.

Ondan sonra sahneye çıkacaktım ve izleyicilerin beni çok daha az komik ve pahalı bulacağından emindim. Tam parayı iade edip ayrılmayı düşünürken tanıtımcım sözünü bitirdi. 'Ama sakın söylediklerim yüzünden, Bay Hume'un herşeyi yapabileceğini düşünmeyin. Örneğin, Rigoletto Operasındaki dük rolünü hiç söylemediğini biliyorum.' dedi ve kahkahalar arasında yerine oturdu.

"Tabii bana altın değerinde bir fırsatı sunduğunun farkında değildi. Ayağa kalktım, kürsüye çıkıp alkışların tamamen dinmesini bekledikten sonra herkes nefesini tutmuş ne diyeceğimi beklerken en iyi tenor sesimle, 'Bella figilla deli' amore,' diye dükün aryasını söylemeye başladım ve izleyiciler bir anda kahkahaya boğuldular. Onları avucumun içine almıştım.

"Kalp krizi geçirmeden on iki saat önce bir konuşma yapmıştım ve sonra bir tane de on iki saat geçtikten sonra yaptım. Neyse ki arada geçirdiğim ağrıların kalp krizi olduğundan haberim yoktu. İkinci konuşmam bir kardiyolog grubuna hitaben yapılıyordu ve hiçbiri..."

Gonzalo söze girdi. "Bir dakika lütfen. Bir dakika."

Hume sustu ve şaşkın bir ifadeyle dönüp ona baktı. "Anlamadım?"

"Hazırlık yapmadan bir saat irticalen konuşabildiğinize inanıyorum, fakat sanırım sorumu doğru ifade edemedim."

"Konuşma yaparken hiç komik deneyimim oldu mu diye sormuştunuz, değil mi?"

"Evet, ama komik derken gülünecek şeyleri değil, garip ya da açıklanması zor şeyleri kastediyordum."

Hume burnunu sildi. "Ne demek istediğinizi biraz daha açar mısınız, Bay Gonzalo?"

"Bir bilmece ya da çözemediğiniz gizemli bir olayla karşılaştınız mı demek istemiştim."

Avalon eliyle masaya vurdu. "Mario, bence seni üyelikten ihraç etmeliyiz."

"Nedenmiş?" diye sordu Gonzalo. "Ne soracağımıza dair herhangi bir kısıtlama yok sanıyordum." Öfkeden kıpkırmızı olmuştu.

"Tanrı aşkına, sorulacak.soruların da bir kalitesi olması gerekir."

"Bilmeceye benzer bir durum yaşadınız mı diye sormanın neresi yanlış? Ben bilmeceleri çok severim. Eğer yaşamamışsa 'hayır, yaşamadım' der ve bu konu

kapanır." Kaşlarını çatmış bir şekilde Hume'a döndü ve üzerine basa basa tekrar sordu: "Bay Hume, bu paralı konuşmalarınız sırasında açıklanması zor, gizemli bir olayla karşılaştınız mı?" Ceketinin kollarını sıyırdı ve dirseklerini masaya koyup ellerini kavuşturarak sabırsızlıkla sorusunun yanıtını beklemeye başladı.

Hume'un yüzündeki gülümseme yayıldı. "Evet, aslına bakarsanız başımdan böyle bir olay geçti. Tabii bu olay yıllar önce oldu ama gerçek bir muammaydı. Adamın nerede olduğuna dair en ufak bir fikrimiz bile yoktu... Hikâyesini dinlemek ister misiniz?"

Gonzalo koltuğuna yaslandı. "Ben isterim ama önce bunu oylamaya sunmayı öneriyorum. Bu hikâyeyi dinlemek istemeyen kimse var mı?"

Kimseden çıt çıkmayınca Avalon konuşmak zorunda, kaldı. "Tamam, Mario, dinleyelim."

Gonzalo başıyla onaylayarak, Hume'a döndü. "Öyleyse anlatmaya başlayabilirsiniz, Bay Hume."

Hume gülümsedi. "Seve seve anlatırım ancak ikide bir sözümü kesecek misiniz, yoksa hikâyeyi rahatça anlatabilecek miyim?"

Avalon yanıt verdi, "İstediğiniz kadar rahat konuşabileceğinizden eminim, Bay Hume. Ev sahibi olan Roger bu konuda tam yetkili olacak ve eğer o 'konuş' derse biz konuşacak ve 'konuşma' derse sonsuza kadar susacağız... Tamam mı Roger?"

"Tamam," dedi Halsted.

"Öyleyse, şansımı deneyip başlıyorum," dedi Hume.

"Birkaç yıl önce Seattle'a bir konuşma için davet edilmiştim. Tabii bu uçağa binmem gerektiği anlamına geliyordu ve ben uçaklardan pek hoşlanmam. Özellikle de Ocak ayı gibi hava koşullarının her an değişebileceği bir zamanda. Bu yetmezmiş gibi önerdikleri ücret de, alıştığımdan çok daha düşüktü. Ben de bütün bu bahaneleri kullanıp kesin bir dille reddettim.

"Kabul etmemem çok iyi olmuştu, çünkü gitmem gereken gün ülkenin kuzeybatısına inanılmaz bir sis çöktü. Uçağım belki Seattle'a inebilirdi ama sonra bir hafta boyunca Seattle havaalanından hiçbir uçak kalkamadı. Yani gitmiş olsaydım bir hafta boyunca orada mahsur kalmış olacaktım tabii bu durum patronumun da hiç hoşuna gitmeyecekti. Çalıştığım firma konuşma yapmama ses çıkarmıyor, çünkü sonuçta ayda bir ya da bilemediniz iki kere bu yüzden izin almak zorunda kalıyorum ve gelecekle ilgili bir uzman çalıştırmak firmam için olumlu bir imaj yaratıyor. Yine de bir hafta uzak kalmam onların hoşgörüsünü biraz zorlardı.

"Gerçi bunların konumuzla bir ilgisi yok. Asıl önemli olan şey, hattın diğer ucundaki kişinin hayır cevabını kabul etmeme-siydi. Gelişen teknolojinin bütün avantajlarını kullanarak bana New York'tan hiç ayrılmadan yirmi dakikalık bir röportajı kameraya çekebileceklerini ve bunu Seattle'daki toplantıda yayınlamak istediklerini söylediler.

"Ücret hâlâ oldukça düşük sayılsa da ısrarları karşısında kendimi kabul etmeye mecbur hissettim. Ayrıca seyahat etmeme de gerek kalmıyordu. Röportaj şehrin

merkezinde evimden yürüyerek gidebileceğim kadar yakın bir yerde yapılacaktı. Aralık ayında yollar kardan kapanmadığı sürece gidip gelmemde bir sakınca olmayacaktı. Her neyse ben de kabul ettim.

"Beni davet eden kişinin adını unuttuğum için ona Smith diyeceğim. Çünkü sonuçta adının bir önemi yok. Bay Smith ses tonumdaki coşkusuzluğu sezmiş olmalı ki, her şeyin benim için özel olarak düzenleneceğini söyleyerek beni rahatlatmaya çalıştı. Saat dokuzu yirmi geçe gelip beni taksiyle alacağını ve sabah dokuz otuzda çekim yerinde olacağımızı belirtti. Kameraman sabah saat dokuzdan hemen sonra çekim yerine gelecek ve ben gelinceye kadar gerekli teknik hazırlıkları tamamlayacaktı.

"Bu nokta, benim için önemliydi. Daha önce otel odasında röportaj yapma gibi televizyon deneyimlerim olduğu için bunun insanı çılgına çevirecek bir ayrıntı olduğunu çok iyi biliyordum. Televizyon kırk yıldır kullanılıyor olsa da, kameramanlar hâlâ çekim yaptıkları kişinin iyi aydınlanmasını sağlayacak bir sistem bulmayı başaramamıştır.

"Ayrıca hepsi kendilerini sanatçı olarak görüyor ve sanatçıların yaptığı işlerden asla tatmin olmama gibi yazılmamış bir yasaları var. Her bir düzeltme başka bir yerde gölge bırakır. Saatlerce uğraştıktan sonra yine de tatmin olmasalar bile idare edebilecek bir konuma gelirler. Sonra siz oturunca gözlük taktığınızı ilk kez farkeder ve gözlüğünüzden ışık yansıdığı için her şeye en baştan başlamak zorunda kalırlar.

"Kameramanın hazır olacağından emin misiniz? Oraya gider gitmez çekime başlayabilecek miyiz?" diye sordum.

"Kesinlikle," dedi ve konu kapandı.

"Çekim günü gelince Smith tam vaktinde geldi ve taksiyle çekim yerine gittik. On dakika içinde oraya varmıştık. Yukarı çıkarken Smith bana döndü "kameraman yukarıda hazır olmalı."

"Kameramanların hiçbir zaman hiçbir şey için vaktinde hazır olmadığı inancına sahip olmama rağmen karamsarlığımı göstermek istemedim ve, "Çok iyi" dedim.

"Çekim Smith'in askerlik arkadaşı olan bir adamın büyük ortak olduğu bir hukuk firmasının toplantı salonunda yapılacaktı. Sabah saat tam dokuz otuzda firmanın kapısından içeri girdik. Smith'in askerlik arkadaşının adını anımsamadığım için ona da, Jones diyelim.

"Smith gülümseyerek resepsiyondaki görevliye yanaştı. "Merhaba. Ben Smith ve bu da Bay Hume. Buraya televizyon çekimi için gelmiştik. Herhalde kameraman gelmiş ve ön hazırlıklara başlamıştır."

"Resepsiyon görevlisi başını bile kaldırmadan konuştu. "Ben kameraman filan görmedim efendim."

"Ne? Görmediniz mi?"

"Hayır efendim."

Smith'in kaşları çatıldı ama hâlâ olumlu düşünmeye çalıştı. "Olamaz. Yukarda bizi bekliyordur."

Ama beklemiyordu. Toplantı odası bir Shakespeare sahnesi kadar çıplaktı.

"Adam nerede?" diye sordum.

"Bilmiyorum," dedi Smith.

Smith'in arkadaşı Jones'da bize katıldı ve benim elimi sıktıktan sonra Smith'e döndü. "Kameraman nerede?"

Smith tekrar, "Bilmiyorum" dedi.

"Bürosunu arasanız iyi olur," dedim.

"Bürosu Indianapolice'te," dedi Smith.

Bu yanıt hiç hoşuma gitmemişti. "New York'ta hiç kameraman kalmadı mı? Niçin İndianapolis'ten getirtiyorsunuz ki?"

"Her zaman çalıştığımız firmanın görevlisi," dedi Smith.

Jones köşedeki telefonu işaret etti. "Aşağıda ışığı yanmayan herhangi bir tuşa bas. Sonra sekize basıp farklı bir çevir tonu duyduktan sonra önce bire bas ve alan kodu ile numarayı çevir."

Smith telefon ederken sabırla bekledim. Bu duruma kendim bile inanamamıştım. Genelde beklemek zorunda kalmak beni çileden çıkaran bir şey olsa da şu anda her şey olabildiğince ters giderken ben olağanüstü sakindim. Herkes benim ne kadar tatlı bir insan olduğumu söyler. Ancak eğer birisi söz verilen saatte randevu yerine gelmezse hemen kaşlarım çatılır. Beş dakika geçtikten sonra ise burnumdan solumaya başlarım. Ama şu anda vakit hızla akıp gidiyordu ve röportajı bitirmeyi planladığımız süreyi tamamlamıştık. Kameraman hâlâ ortada yoktu ve ben de sakin sakin oturuyordum. Ortada gizemli bir durum vardı ve bu da ilgimi çekmişti.

Smith telefonu kapatıp bize döndü. "Dün yola çıkmış, müdür bana kameramanın doğru adresi aldığını ve onun mutlaka gelmiş olması gerektiğini söyledi. Ayrıca kameramanın en güvenilir elemanları olduğunu, dünyanın her yerinde çalışmasına karşın hiçbir randevusunu kaçırmadığını belirtti."

"Bu randevusunu kaçırdı. Eğer dün yola çıktı ise geceyi nerede geçirdi?" diye sordum.

"Otelde kalacaktı," dedi Smith.

"Peki oraya varmış mı?" diye sordum.

Tekrar telefon edildi ve Smith otelle konuştuktan sonra, "Dün akşam kayıt yaptırmış," dedi.

"Öyleyse taksiye bindi ve taksi şoförü de onun şehrin yabancısı olduğunu anlayıp tamamen ilgisiz bir yere götürdü. Bazı taksi şoförleri bu tip şeyler yapıyor," dedi Jones.

Smith bu olasılığı da reddetti. "New York Hilton Oteli'nde kalıyor. Orası buraya çok yakın değil mi?"

"New York Hilton mu?" diye sordu Jones. "Evet, çok yakın. Caddenin öbür yakasında. Tek yapması gereken elli dördüncü caddeyi geçmek."

"Evet. Yani taksiyle gelmeyi düşünmez değil mi?"

"Hiç sanmıyorum. Otel altıncı cadde 1335 numara ve biz de altıncı cadde 1345 numaradayız. Dünyanın en salak insanı bile iki adımlık yol için New York'ta taksi çevirmek için mücadele vermez. Özellikle de bütün dünyayı dolaşmış, güvenilir bir kameraman."

Karamsarlığım yavaş yavaş su üstüne çıkmaya başlamıştı. "Anlaşılan güvenilir kameramanımız büyük şehire gelince ufak bir kaçamak yapmak istemiş ve çekici genç bir bayanla birlikte olduğu için de sabah uyanamamış olmalı."

Smith başını salladı. "Müdür adamın kırk sekiz yaşında olduğunu söyledi. O taraklarda bezi olacağını sanmıyorum."

"Sonuçta adam bir rahip değil," dedim. "Ayrıca ben ondan daha yaşlı olsam bile böyle bir şeyi rahatlıkla yapabilirim. Yani yapmıyorum ama istersem yapabilirim."

"Ama sabah erkenden bir randevunuz varsa yapmazdınız. Sonuçta adam profesyonel."

"Bu durumda adamın dün gece kalp krizi geçirip geçirmediğini düşünmek zorundayız. Belki de şu anda otel odasında can çekişiyor. Hatta ölmüş bile olabilir."

Smith ve Jones birbirlerine baktılar. İkisi de çok huzursuz olmuştu. "Sence polise haber vermemiz gerekir mi?" diye sordu Smith.

"Önce odasını kontrol ettirsek daha iyi olur," dedi Jones.

Bu sefer Jones telefon etti. Birkaç dakika konuştuktan sonra ahizeyi yerine koydu. Üçümüzde sessiz bir endişe içersinde beklemeye başladık.

Sessizliği Smith bozdu. "Belki de sabah binaya geldi ama içeri giremedi. Bina güvenliğinin sıkı olduğunu tahmin ediyorum. O da şu anda kapının önünde bekliyor olabilir."

"Evet güvenliğimiz çok sıkıdır, ama otele onun için bir giriş kartı bırakılmıştı," dedi Jones. "Hiçbir sorun yaşamadan içeri girmiş olması, gerekirdi."

"Belki de otelden ona kartı vermeyi unuttular. Ve o yüzden de binaya giremedi," dedim, o her zamanki karamsar tavrımla.

"Aşağı telefon edip resepsiyon ile bir konuşayım."

Ancak telefon çaldı ve Jones ahizeyi kaldırıp biraz konuştuktan sonra bize döndü. "Otelden aradılar. Güvenlik odasına girip bakmış. Çantaları orada ancak ne kendisi ne de kameraları oradaymış. Anlaşılan sabah kameralarını alıp çıkmış."

"Peki öyleyse nerede?" diye sordum.

Tabii soruma yanıt alamadım. Jones biraz düşündü ve, "Herhalde banyoya da bakmışlardır," dedi.

"Güvenliğin böyle bir şeyi atlayacağına ihtimal vermiyorum," dedi Smith.

Artık biz geleli neredeyse bir saat olmuştu ve kapının önünde dolaşan bir kameraman olmadığı haberini de almıştık. Elinde kamerayla dolaşan birisi hemen ilgi

çekeceğinden onu görmemiş olmaları imkânsızdı. Ayrıca aşağıdaki güvenlik elemanı, kartlı ya da kartsız herhangi bir kameramanın gelmediğini de belirtti.

"Girişte imza atmış mı diye bakmışlar mı?" diye sordum.

Jones başını salladı. "Eğer giriş kartı varsa imza atmasına gerek kalmazdı. Karta bakıp hemen içeri alırlardı."

"Asansörden yanlış katta inmiş olmasın? Belki de başka bir katta bizi bekliyordur," dedi Smith.

Jones saatine baktı. "Tam bir buçuk saat önce gelmiş olması gerekiyordu. Bir insan yanlış katta bir buçuk saat dolanabilir mi? Ayrıca her katta bir güvenlik elemanımız var. Hiç kimse katlarda izinsiz dolaşamaz. Hem zaten kameraman da boş boş dolaşacağına birisine sorardı. Sonuçta adresi biliyordu. Bu durumda çekimin hangi katta yapılacağını da biliyor olması gerekir."

Oda tekrar sessizliğe büründü. Ve hepimiz saatlerimize baktık. Sonunda Jones bizden izin isteyip dışarı çıktı ve iki üç dakika sonra geri geldi. "Biraz önce Josie ile konuştum...."

"O kim?" diye sordum.

"Resepsiyon görevlimiz. Hiçbir kameramanın gelmediğine dair yemin ediyor. Üstüne üstlük, Smith ve sizin dışınızda firmada görevli olmayan hiç kimse de gelmemiş."

"Yani, hiç masasından ayrılmamış mı?" diye sordu Smith.

"Ayrılmadığını söylüyor."

"Yani, iki dakikalığına makyajını tazelemek için bile mi ayrılmamış?"

"Ayrılmadığını söylüyor. Sabah işe başladıktan sonra haberi olmadan hiç kimsenin binaya giriş yapmadığını üzerine basa basa vurguladı."

"Sözüne güvenebilir miyiz?" diye sordum.

Jones'un kaşları çatıldı. "Elbette. Beş yıldır firmamızda çalışıyor ve eğer kimse içeri girmedi diyorsa girmemiştir."

"Peki öyleyse nerede? Herhalde karşıdan karşıya geçerken kaybolmuş olamaz," dedi Smith.

"Karşıdan karşıya geçerken kaza geçirmiş olma olasılığını gözardı ediyoruz," dedim.

"Yani ona bir araba çarpmış olabilir mi?" diye sordu Smith.

"Olmayacak bir şey değil," dedim.

"Ciddi bir kaza olması gerekir," dedi Jones. "Aksi halde ya bizi ya da bağlı bulunduğu büroyu arardı. Kendisi hareket edemeyecek durumda olsa bile doktorlardan telefon etmelerini isterdi."

"Eğer bilinci yerinde ise. Eğer yaşıyorsa," dedim.

"Eğer hemen yanıbaşımızda bu kadar ciddi bir kaza olmuş olsaydı kapıdakilerin bundan haberi olurdu," dedi Jones.

"Kimse onlara böyle bir şey sormadı," dedim.

Jones birkaç saniye kararsız kaldıktan sonra kapıya telefon etti. Yanıt alması uzun sürmedi. "Kapıdakilerin hiçbiri dışarda öyle bir kaza olduğunu görmemiş."

"Polisi arayalım. Böyle bir kaza varsa kayıtlarına geçmiştir," dedi Smith.

Jones biraz isteksizce polisi aradı. Bu görüşme biraz daha uzun sürse de sonuç değişmedi. "Polis kayıtlarına göre bu sabah elli dördüncü cadde ve altıncı cadde ve herhangi bir kaza rapor edilmemişti."

"Peki öyleyse nerede?" diye sordu Smith.

Ayağa kalktım. "Beyler, kameramanın nerede olduğunu bilmiyorum ama daha fazla bekleyemem. Daha önceden vermiş olduğum başka randevularım var. Çok üzgünüm, ama artık gitmek zorundayım. Yine de adamın basma ne geldiğini çok merak ediyorum. Eğer öğrenirseniz lütfen bana telefon edin. Ben de uygun olan başka bir zamanda tekrar gelip çekime katılırım."

Ve gittim... Bir saat kadar sonra Smith beni aradı ve durumu açıkladı. Bir hafta sonra yanı yerde çekimi yaptık. İşte gizemli olayınız bu..

Karadullar konuklarını soran gözlerle süzüyordu. Sonunda Halsted hepsi adına konuştu. "Bu gerçekten oldu mu Brad? Yoksa bizimle biraz eğleniyor musun?"

"Hayır, hayır," dedi Hume. "Her kelimesi doğru. Bu konuda yemin bile edebilirim. Her şey kelimesi kelimesine anlattığım gibi oldu."

"Öyleyse kameramana ne olduğunu söylesene." Hume başını sallayarak gülümsedi. "Siz bir gizemli olay istediniz ben de anlattım. Şimdi olayı çözme sırası sizde. Gerekli bütün bilgileri verdim. Ayrıca iki ipucu da vereceğim. Hiç kimse yalan söylemiyordu, ortada düzmece bir durum yoktu. Ve sonra, herhangi bir üzücü durumda söz konusu değildi. Kameramanın başı dertte değildi. Peki ama öyleyse neredeydi?"

"Yoksa geçici bir hafıza kaybına uğrayıp yanlış adrese mi gitmiş?" diye sordu Gonzalo.

"Hayır. Herhangi bir fiziksel ya da psikolojik rahatsızlık söz konusu değilmiş," dedi Hume.

"Şimdi bakın," dedi Avalon. "Adamın otelde, hatta New York'ta olup olmadığından bile emin değiliz. O sabah onu kimse görmemiş. Ona gönderilen giriş kartı resepsiyona bırakılmış olmalı. O odada kimin kaldığını bilemeyiz ki."

"Kameramanın adını kullanarak giriş yapan birisiydi."

"İsmini bilen herhangi biri bunu yapmış olabilir," dedi Avalon. "Kameramanın otelde bir rezervasyon yaptırdığını birisi öğrendi. Bir şekilde kameramanı yanlış yönlendirdikten sonra onun adını kullanarak bedavadan çok lüks bir otelde bir gece geçirdi. Güvenlik sabah adamın bagajını görmüş. Ancak ne kamera ne de bir teknik

malzemeye rastlamışlar. Belki de adamımız o sırada kahvaltı yapıyordu. Hem odada zaten en baştan beri hiç kamera yoktu."

"Niçin birisi böyle bir şey yapsın ki?" diye sordu Hume.

"Bilmiyorum. Yüzlerce neden bulabilirim, ama hiçbirini ispatlama imkânım yok," dedi Avalon.

Trumbull söze girdi. "Bir kaçağın sahte bir isme ve gece kalabileceği güvenli bir yere ihtiyacı olmuş olabilir... bir casus."

Drake alaycı bir ses tonuyla söze girdi. "Hayır hayır, bir bombacı adamın bomba yerleştirmek için bir odaya ihtiyacı vardı."

"Beyler," dedi Hume ve saçlarını eliyle arkaya doğru taradı. "Siz hayal kuruyorsunuz. Aslına bakarsanız, adamın eşyalarını odaya çıkaran komiyi aramak bizim aklımıza gelmemişti, ancak eğer gelmiş olsaydı komi bize adamın eşyaları arasında kamera ve çekim ekipmanı olduğunu söylerdi. Asıl adamın otele giriş yaptığına kesinlikle eminiz."

"Öyleyse adamın kendisi iş peşindeydi," dedi Rubin. "Ziyaret etmesi gereken biri, herhangi bir para sorunu, ya da büyük şehirde halletmesi gereken başka bir işi daha vardı. Kameralarını otelin lobisine indirdikten sonra, belki de bir taksi çevirip oraya gitti. Belki de yarım saatte dönmeyi ve sizlerin de birkaç dakikalık bir gecikmeyi sorun etmeyeceğinizi düşünmüştü. Ama New York trafiğini hesaba katmadığı için iki saatte ancak dönebildi. Ya da ufak bir tartışma yüzünden gecikti."

"Böyle bir şey yapacağını sanmıyorum. Güvenilir bir eleman için şahsi işlerin ikinci planda olması gerekir," dedi Hume.

Masaya derin bir sessizlik çöktü ve herkes çatık kaşlarla bir çözüm yolu bulmak için kafa patlatıyordu. Ancak birisinin keyifli görünümü Hume'un gözünden kaçmadı.

"Sadece Henry gülümsüyor... Henry, niçin gülümsüyorsun?"

"Özür dilerim, efendim. Amacım saygısızlık etmek değildi. Ama bir kötü durum söz konusu olmadığım belirttiğiniz için bana ortada bir yanlış anlaşılma olması gerekirmiş gibi geldi. Ve bunu çok komik bulduğum içinde için için gülüyordum." dedi, Henry.

"Yoksa bir çözüm buldun mu Henry?" diye sordu, Avalon. "Eğer öyleyse bize de anlat."

"Bu konu üzerinde biraz daha düşünmek istemez misiniz?"

Herkes aynı anda buna karşı çıktı.

Henry dedi ki, "Bay Hume kameramanın dünyanın her bir köşesinde çalışmış aklı selim güvenilir biri olduğunu üzerine basa basa vurguladı. Durum böyle olunca daha önce hiç sorun yaratmadığını düşünebiliriz. Odada ölü bulunmadığına ve polis kayıtlarında bir kaza rapor edilmediğine göre adamın sabah vakitlice kalkıp caddeyi geçip binaya girdikten sonra aldığı talimata göre ekipmanını kurup doğru yerde beklediğini varsayabiliriz."

"Hayır," dedi Avalon. "Resepsiyon görevlisi onu görmediğine yemin ediyor. Bay Hume da bize kimsenin yalan söylemediğini belirtmişti. Bu durumda ... Bay Hume, lütfen böyle bir soru sorduğum için alınmayın, ancak çözüme ulaşmak için bunu sormak zorundayım. Resepsiyon görevlisinin yalan söylemediğini belirtirken siz yalan söylemiyordunuz, değil mi?"

"Yalan söylemedim," dedi Hume.

"Bu durumda varsayımın yanlış Henry."

"Olmayabilir, Bay Avalon," dedi Henry. "Bay Hume sabah saat dokuz buçukta gelecekti ve kameramanda saat dokuz gibi orada olup ön hazırlıkları yapacaktı, öyle değil mi, Bay Hume?"

"Evet öyle."

"Resepsiyon görevlisi çalışma saati başlangıcı olan, saat dokuzdan çok daha önce gelmiş olamaz. Ancak kameramanımız çok güvenilir ve işinin ehli bir profesyonel olduğu için her ihtimale karşı saat sekiz buçukta gelmiş olabilir. Bu resepsiyon görevlisinin onu niçin görmemiş olduğunu da açıklayabilir. Ayrıca sabah saat dokuzda yeni vardiya işe başladığı için o saatte işi devralanların kameramanı görmemiş olması da çok normal."

"O zaman kapının kilitli olması gerekirdi," dedi Avalon. "Adam da görevliler gelinceye kadar beklemek zorunda kalırdı."

"Hiç sanmıyorum. Anladığım kadarıyla orası büyük bir hukuk firması imiş. Bu durumda bir sürü avukat çalışıyordun En azından biri sabah işe erken gelmiş olmalı. Kapıyı açınca kameraman ona giriş kartını gösterir, avukat da onu içeri aldıktan sonra kendi işinin başına geçer ve belki de sonra bir dava yüzünden adliyeye giderdi."

"Peki kameramana daha sonra ne oldu? Yoksa bir delikten içeri düşüp ortadan kayboldu mu? Adam neredeydi? Kimse onu görmemiş," dedi Avalon.

"Bay Hume size bir soru daha sorabilir miyim?" dedi Henry.

"Elbette, Henry."

"Oranın büyük bir hukuk firması olduğunu düşünürsek, birden fazla toplantı odası olabileceğini varsayabilir miyiz?"

"Hume başım geriye atıp keyifli bir kahkaha patlattı." İki tane. İki toplantı odası varmış, Henry."

"Ben de öyle düşünmüştüm," dedi Henry. "Onu içeri alan avukat yanlış toplantı odasını göstermiş olmalı. Kameraman bir tanesinde hazırlıklarını yapıp sizi beklerken, siz de bir diğerinde onu bekliyor olmalıydınız."

"Bu mümkün değil," dedi Avalon. "Kameraman odadan dışarı çıkıp niçin kimse gelmedi diye soruşturmaz mı?"

"Aslında soruşturmuş," dedi Hume. Hâlâ kıkır kıkır gülüyordu. "Odadaki telefondan Jones'u aramış Jones'un sekreteri telefonu açıp Jones'un odasında olmadığını söylemiş... Sonuçta o da bizimle birlikte diğer toplantı odasında kameramanı bekliyordu. Kameraman sekretere çekim için birilerini beklediğini

anlatınca, sekreter Jones gelir gelmez kendisine haber vereceğini söyler. Ancak Jones ben binadan ayrıldıktan sonra odasına döner... Nasıl çözdün, Henry?"

"Her zamanki gibi," dedi Henry. "Siz, toplantı odasındaki diğer iki bey ve karadullar bütün imkânsız ihtimalleri bir bir ortaya döküp onları bertaraf edince, geride kalan tek mantıklı çözümü belirtmek de bana kaldı."

AÇIKLAMA

Yazdığım bütün Karadul hikâyeleri arasında beynimi en az kullanmam gereken hikâye bu oldu. Bu olay gerçekten tam hikâyede tarif edildiği gibi oldu. Olay başıma geldiğinde hiçbir çözüm getiremediğimi düşününce, Henry'nin aslında benden daha zeki olduğunu farketmiş oldum.

Bu hikâyemin diğer Karadul hikâyelerime oranla çok daha fazla okur tepkisi çekmesi bana çok ilginç geldi. Şaşırtıcı derecede çok sayıda okur mektup yazıp hikâyenin şu ya da bu noktasının imkânsız olduğunu belirterek itirazda bulunmuştu. Hatta kimisi verdiğim cadde ve kapı numaralarını bile eleştirdi. Ancak ben gerçek hayattaki adres ve numaraları kullanmıştım.

Bundan çıkardığım sonuç, hayal ürünü hikâyelerimde her şeyi daha ince eleyip sık dokuyarak bir açık kapı bırakmamak için çabalarken, gerçek hayatta bu özeni göstermiyormuşum.

Bu hikâyecik kez Ekim 1986'da Ellery Queen'in Gizemli Hikâyeler Dergisinde yayınlanmıştır.

ESKİ ÇANTA

"William Teller!" dedi Thomas Trumbull ve Karadulların geleneksel yemeğinin şeref konuğunu tanıttı. Bunu yaparken her zamanki aksi tavırlarıyla çatık kaşlarını özellikle Mario Gonzalo'ya yöneltmişti.

Bu sefer kahverengi kadife bir ceket giymiş olan Gonzalo, bu bakışlardan hiç etkilenmeden neşeyle konuştu. "William Teller mi? Yoksa, William Tell'in soyundan mı geliyorsunuz?"

"Ne yazık ki hayır," dedi Teller. Esmer tenli, gür siyah saçlı ve gür bıyıklı, uzun boylu bir adamdı. "Aslında William Tell bir efsaneden ibaret. Öyle bir insanın yaşadığını sanmıyorum. Benim atalarım İsveç'ten gelmiş ve ismim aileden geliyor. Anımsadığım kadarıyla büyükbabamın adı da William'mış. Teller ise sıradan bir Almanca kelimedir. Tabak anlamına gelir."

Bir doksanlık boyu ile Geoffrey Avalon herkese tepeden bakıyordu. Aileler genelde çocuklarına isim verirken bunun onları nasıl etkileyeceğini hiç düşünmezler. Ben ucuz kurtulduğum için kendimi çok şanslı sayıyorum. Çünkü bizim ailede erkek çocuklara sırasıyla bir Geoffrey, bir de Broderick ismi verilir. Ben Geoff ismini kullanırken, oğlum Broderick ile boğuşup duruyor. Neyse ki iri yapılı bir çocuk olduğundan arkadaşları onunla pek dalga geçemiyorlar."

"İsimler insana ilham da verebilir," dedi Teller. "Küçükken büyük bir okçu olmayı arzu ederdim. İnsanların 'William Tell iyiydi, ama William Teller daha iyi' demelerini istiyordum. O yüzden yaz kampında elimden ok ve yayı eksik etmedim."

"Peki başarılı oldunuz mu?" diye sorarken, James Drake kaçınılmaz sigarasını yaktı.

"Hayır bu konuda olağanüstü yeteneksiz çıktım. Bırakın hedefi on ikiden vurmayı, hedefi bile bir kere o da başka bir şeye nişan aldığımda vurdum. Bu hayal de böylece bitti. Eğer ulusal okçuluk şampiyonasını kazanmış olsaydım, ismim sayesinde dünyadaki bütün gazetelerde haber olacağım kesindi."

"Eğer isminiz Robin Hood olsaydı daha meşhur olurdunuz," dedi Emmanuel Rubin.

Roger Halsted söze girdi. "Birçok tesadüfün aslında böyle ortaya çıktığına inanıyorum. Robin Hood adını taşıyan birisinin eline mutlaka bir ok alıp şansını deneyeceğinden eminim. Eğer yetenekli çıkarsa bunu tesadüf sayabilir miyiz? O ismi taşıyan biri, doğal olarak okçuluğa ilgi duyacaktır! Aslında insanların başına gelen garip olayların gizemli bir tesadüf olmadığına ve doğal sayılması gerektiğine inanıyorum. Örneğin..."

Henry her zamanki sakin ama kararlı ses tonuyla yemeği hazır olduğunu ilan edince, hiç kimse Halsted'in vermek üzere olduğu örneği duyamadı.

Bugün menüde, levrek buğulama, arkasından, kiraz şarabı soslu fırında ördek ve pilav vardı. Tatlı servis edilinceye kadar hiç kimse sohbet etmeyi aklına bile getirmedi. Bu yüzden Rubin'in takdir belirten yorumları bile sadece hımlamalarla desteklendi. Trumbull kahve servisi yapılırken kaşığını kadehine vurarak, Avalon'u baş sıkıştırmacı ilan etti/

"Bay Teller," dedi Avalon, "varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz?"

Teller bu soru karşısında hiç rahatsız olmuş gibi görünmüyordu."

"İnsanları düşünmeye zorluyorum."

"Peki bunu nasıl yapıyorsunuz?"

"Gazetelerde aksi düşünce isminde bir sütunum var. New York gazetelerinde çıkmasa da ülke çapında yayınlanan 102 orta boy gazetede yayınlanıyor. Sütunumda herhangi bir tartışmanın popüler olmayan yönünü savunmaya çalışıyorum. Tabii bunu o fikirleri desteklediğim için değil, karşı tarafın düşüncelerinin kamuoyuna yeterince yansıtılmadığını düşündüğüm için yapıyorum. Kamuoyuna bir tartışma hakkında tek yönlü bilgi verilirse halk yanlış yönlendirilebilinir. Ve hatta bazen bu tehlikeli bile olabilir. Sadece tek bakış açısını duyan insanlar başka bir bakış açısının varlığından bile haberdar olmayabilirler."

"Bize bir örnek verebilir misiniz?" diye sordu Avalon.

"Elbette. En son yazılarımdan birinde kendilerine terörist denen insanların bu konudaki düşüncelerini yansıttım."

"Biraz daha açar mısınız?" dedi Drake.

"Elbette. Onlar kendilerini terörist olarak görmüyor. Bizler de bizim tarafımızda olan teröristlere, terörist demeyiz. Amaçlarını onayladığımız zaman onlara, Özgürlük Savaşları adını takar ve hatta George Washington ile bile kıyaslarız."

"Öyleyse terörizmi savunuyor musunuz?" diye sordu Avalon.

"Hayır, şahsen savunmasam da bakış açılarının ardındaki mantığı irdelemeye çalışıyorum. Örneğin Amerika, bütün çatışmaların füzeler, uçaklar, tanklarla ya da oylama, tartışma, açıkoturum gibi politika malzemeleri ile yapılmasından yana. Peki ama haklı bir davaları olduğunu düşünen insanlara politika yapmalarına olanak vermezseniz ve onların elinde güçlü savaş malzemeleri yoksa ne yapacaklar? Elbette ellerinde olan silahlarla savaşacaklar. Biz de onları korkak ilan edip, masum insanları öldüren caniler olarak nitelendiriyoruz. Peki ama bizimkinden çok çok küçük bir orduya karşı adil savaşınca biz çok mu cesur oluyoruz?"

"Sizi anlıyorum," dedi Rubin. "Ancak, terörizm bırakın yüksek ahlâki değerleri, pragmatik açıdan bile tartışılacak bir konu. Hiçbir sonuca ulaşmıyor. Çeşitli bombalamalar manşetlere çıkıp birçok insana acı verip kamuoyu tepkisi toplasa da, sonuçta bir netice elde edemiyorlar."

"Bazen olabiliyor," dedi Teller. "İranlıların, Amerikan Büyük Elçiliğini işgal edişleri, Amerika'yı diğer ülkelerin gözünde küçük düşürdü. Humeyni radikal İslamcılar arasında bir kahraman olarak yükseldi ve kimseyi öldürmemelerine rağmen Carter'in başkanlıktan düşmesine neden oldu."

"Evet, ama bu onların zararına oldu," dedi Rubin. "Çünkü onun yerine başkan seçilen Reagan teröristlere karşı çok daha sert bir çizgi izleyip, terörizme destek olduğu için Libya'nın bombalanmasına bile izin verdi."

"Evet, ama bunun karşı tarafta ne gibi etkiler yaratacağını ileride göreceğiz. Tartışma konumuza dönecek olursak, savaş zamanında teröristlere gerilla, direniş güçleri ya da komando gibi terörist dışında her türlü tanımı yapıyoruz. İkinci Dünya Savaşı zamanında bu gibi düzensiz güçler istila edilmiş her ülkede ve özellikle de Yugoslavya'da Nazilere karşı çok büyük basanlar elde ettiler. Aynı şekilde İspanyol gerillaları da Napolyon'un çöküşüne katkıda bulundu."

"Eğer bir terörist saldırıya maruz kalsaydınız, bu konuda böylesine soğukkanlı kalacağınıza ihtimal vermiyorum," dedi Avalon.

"Haklı olabilirsiniz. Ancak şalisi bazı nedenlerden dolayı ben gündeme getirmeye çalışmasam bile bu bakış açısı varlığını koruyacak."

Drake gülümsedi. "Baksana Tom, onu konuk olarak çağırdığına göre Bay Teller senin arkadaşın olmalı. Devletteki görevin gözönüne alınınca, bu görüşleri ile biraz tehlikeli bir dost olmuyor mu?"

"Yanılıyorsun," dedi Trumbull. "O sadece şeytanın avukatlığını yaparak para kazanıyor. Ayrıca popüler olmayan durumlarda devletin görüşlerini savunduğunu da gözardı edemeyiz."

Teller "Çok doğru," dedikten sonra, aklına bir şey gelmiş gibi kaşlarını çattı. "Biliyor musunuz, eğer yemekten önce garip tesadüfler hakkında sohbet etmiş olmasaydık bu durum hiç aklıma gelmezdi. Ancak burada terörizmle ilgili bir tesadüf de var."

"Aklınızda ne gibi bağlantı kurduğunuzu öğrenebilir miyim?" diye sordu Avalon.

"Bay Rubin bana, eğer bir terörist saldırıya maruz kalmış olsaydım görüşlerimin farklı olacağını söyledi. Benim başıma bir olay gelmedi, ama terörizm hakkındaki yazımın çıktığı gün eşimin başına böyle bir olay geldi. Bana sorarsanız bu da yeterince garip bir tesadüf. Eşimin çantasını çaldılar, tabii bu tamamen bir tesadüftü, ancak..."

"Evet, Bay Teller?" dedi Avalon.

"Önemli bir şey değil. Olayın hem komik hem de biraz gizemli bir yanı vardı ondan söz edecektim, ama konumuz dağılıyor. Şimdi tekrar varlığımı nasıl açıkladığım konusuna geri dönelim. Lübnan'da Amerika'nın başına gelenler..."

"Bir saniye," dedi Gonzalo ve kaşığını su bardağına vurdu. "Bir saniye, Bay Teller. Eşinizin çantasının çalınmasının ardındaki komik ve gizemli olayı merak ettim."

Teller şaşkınlıkla dönüp Trumbull'a baktı. "Tom..."

"Gizemli olayı anlatsan iyi olur. Aksi takdirde Mario bu geceyi bize zehir eder."

"Durun," dedi Gonzalo. "Bir saniye. Henry burada değil."

"Henry mi?" diye sordu Teller.

"Garsonumuz," Gonzalo sesini yükseltti. "Henry!"

Henry yemek salonuna girdi. "Buyrun Bay Gonzalo."

"Öyle ortadan kaybolma," dedi Gonzalo. "Nereye gittin?"

"Tabakları mutfağa götürüyordum Bay Gonzalo, ancak şu anda hizmetinizdeyim."

"Güzel. Bu hikâyeyi dinlemeni istiyorum. Bay Teller, lütfen hikâyenize en baştan başlayın."

Teller şaşkın şaşkın etrafına bakındı. "Anlatacak pek bir şey yok. Eşim büyük bir metro istasyonunda, kalabalık bir asansörün içindeyken çantası yok oldu. Onu sol omuzuna atmış ve iki eliyle bir kutu taşıdığı için de, tahminimizce arkasında duran birisi dikkatlice çantanın kayışım kesip asansör aşağı inene kadar çantanın omzundan aşağı kaymasını önlemiş. Eşim hiçbir şey görmemiş hiçbir şey hissetmemiş. Asansöre binerken çantanın omuzunda asılı olduğunu hatırlıyor, çünkü kayışı kaydığı için tekrar omuzuna atmış. Sonra asansörden çıkarken çantanın yok olduğunu farketmiş. Hikâyenin hepsi bu. Kendisi tehdit edilmemiş, tartaklanmamış ve en ufak bir zarar görmemiş. Çok profesyonelce bir iş yapılmış."

"Bu sizi fazla sinirlendirmemiş," dedi Gonzalo.

"Şey, "tabii sinirlendim. Tabii eşim de öyle. Böyle bir kayıp her zaman sorun yaratır. Gerçi içinde pek fazla para yokmuş, birkaç kredi kartı, ehliyet, araba ruhsatı, bazı şahsi kağıtlar ve fotoğraflar varmış ve onlar da gidince, mecburen kredi kartlarının kaybolduğunu rapor edip yenilerinin çıkmasını beklemek zorunda kaldı. Trafik şubesi ile irtibata geçip yeni bir ruhsat ve ehliyet için dilekçe verdi. Çantasının içindeki bütün ıvır zıvırlara da veda etmek zorunda kaldı.

"Ama en çok gururu zedelendi. Çanta son günlerini yaşayan eski püskü bir şeydi. Onu özellikle kullanıyordu, bir yere gitmemiz gerektiği zaman kullandığı bir sürü yeni çantası vardı, ancak alışverişe çıktığı zamanlar ya da kalabalık yerlere gittiğinde bu eski çantayı özellikle tercih ediyor, hiçbir hırsızın böyle eski püskü bir çantayı çalmayı düşünecek kadar azalmayacağını iddia ediyordu. Ama onu çaldılar ve ben o sözlerine kesinlikle hiçbir atıfta bulunmadım, ancak eşim yine de bu fikrinden dolayı kendisini çok takdir ettiği için beni dikkatle izledi ve herhalde ne düşündüğümü anladı."

"Peki olayın gizemli yönü neydi?" diye sordu, Gonzalo.

"Dün, çantanın çalınmasından iki gün sonra, çöpü öğütücüye götürmek dairemin kapısını açtığımda, üzerinde eşimin adının yazılı olduğu bir paketle karşılaştım. Önce postacının bıraktığı bir paket olduğunu düşündüm, ancak postacımız mektup bırakırken bile zili çalan bir insandı. Ayrıca onu elime aldığımda üzerinde herhangi bir adres ya da pul olmadığını gördüm. Yani paketi birisi şahsen getirip oraya bırakmış olmalıydı. Bu durum beni biraz öfkelendirdi."

"Sonuçta, evimiz kapısında güvenlik bulunan bir apartmandı ve bütün ziyaretçiler kapıda durdurulup kiminle görüşeceği sorulur, sonra ancak onay alınınca içeri sokulurdu. Doğal olarak bu her zaman uygulanan bir şey değil. Güvenlik görevlisi başka bir işle meşgulken gelmiş olabilir ya da apartmanda yaşayan birinin arkasından

sanki onun ziyaretçisiymiş gibi yürüyerek girmiş de olabilir. Yine de bu durum beni öfkelendirdi.

"O kadar sinirlenmiştim ki, çok aptalca bir şey yapıp bütün katı, altımızdaki iki katı ve çöp öğütücüsü odasını aramama rağmen kimseyi göremedim. Eşimi çağırıp paketi gösterdim ve ne olabileceğini sordum.

"Kararlı bir ses tonuyla, 'Bir bomba olmalı' dedi. Doğal olarak buna güldüm. Hepimiz teröristlerden giderek daha fazla çekinir olmuştuk. Paket bana içinde bomba olmayacak kadar küçük görünse de, açmaya cesaret edemedim. Bir süre kararsız kalıp tik tak ediyor mu diye kulak kesildikten sonra... tabii günümüzde saatli bombalar hâlâ tik tak ediyor mu bilmiyorum...polisi aramaya karar verdik. Bize paketi evdeki en büyük odanın ortasına koyduktan sonra daireyi terk etmemizi söylediler. Kısa süre sonra bir bomba imha ekibi geldi ve taşınabilir röntgen cihazı ile bomba olmadığını gördüler."

"Onu bizim için açtıktan sonra eşim ve beni içeri çağırıp içinden çıkanları gösterdiler. İçindekiler iki gün önce eşimin çalınan çantasında bulunan malzemelerdi. Hem de hepsi. Pakette bütün ıvır zıvırlar, evraklar, kredi kartları ve hatta içindeki nakit para bile son kuruşuna kadar duruyordu. Eşimle şaşkın şaşkın birbirimize baktık. Hiçbir şey almamışlardı. Hayatınızda hiç böyle bir şey duydunuz mu? Bence çok gizemli bir olay. Tahminimce hırsız aniden bir vicdan muhasebesi yaptı ve dürüst bir insan olarak yaşamaya karar verdi."

Teller'ı büyük bir ilgiyle dinleyen Gonzalo sükûtu hayale uğramıştı. "Hepsi bu kadar mı?"

"Evet, hepsi bu," dedi Teller. "Ben aslında anlatmayı bile düşünmüyordum, ancak siz çok ısrar ettiniz, o yüzden de bana kızmaya hakkınız yok."

Gonzalo, mantıklı bir açıklama düşünürken başını salladı.

Henry her zamanki nezaketi ile sessizce sordu, "Afedersiniz, Bay Teller eğer sakıncası yoksa size bir soru sorabilir miyim?"

"Elbette. Bunun için izin istemeye gerek yok. Ancak bu hikâyede soru sormayı gerektirebilecek ne var ki?"

"Çantanın içindeki her şeyin iade edildiğini söylerken çantadan hiç söz etmediniz, efendim. Acaba çantanın kendisi de paketten çıktı mı?"

Teller, bu soru karşısında şaşırdı. "Hayır yoktu. Bunu sormana sevindim. Geri gelmemiş olan tek şey çantanın kendisiydi. Eşim de bu duruma sinirlendi ve çantanın manevi bir değeri olduğunu, ve onu da iade etmeleri gerekirdi dedi. Tahminimce, çanta düzgün bir pakete sığmayacak kadar büyük ve kabaydı. Tabii ona eski çanta taşıma fikrinin bir işe yaramadığını belirtip, bunun o kadar da büyük bir kayıp olmadığını belirtince, eşlerin kocaları düz mantık yürütmeye başlayınca fırlattıkları o bakıştan payıma düşeni aldım. Her neyse bütün olan biten bu. Çantanın dışındaki her şey bize iade edildi."

"Bu gerçekten gizemli bir durum," dedi Halsted. "Rahatlıkla daha büyük bir paket yapabilirlerdi. Eğer hırsız bir anda vicdan muhasebesi yapıp her şeyi son kuruşuna kadar geri iade ettiyse, mutlaka çantayı da iade etmeyi düşünmüş olmalıydı."

"Belki de parçalandı, hırsız da o parça parça haliyle onu geri vermek istemedi," dedi Rubin.

"Hayır olamaz," diye atıldı Teller. "O eski dayanıklı deri çantalardandı. Çok eski püskü bir görüntüsü olsa da, kesinlikle parçalanacağına ihtimal vermiyorum."

Trumbull söze girdi. "Peki, çantayı iade etmemesinin belirli bir nedeni olabilir mi? Belki de en baştan beri çantanın peşindeydi ve o yüzden içindeki her şeyi geri verdi."

"Saçmalama," dedi Rubin. "Eğer çantayı isteselerdi, içindekileri çöp tenekesine atar geçerlerdi. En azından kullanamayacakları şeyleri atarlardı."

Drake elinden düşürmediği sigarasını kül tablasına bastırdı ve yenisini yakarken söze girdi. "İkisi birden olamaz Manny, ya hırsız vicdan muhasebesi yaptı ve asıl ihtiyacı olan şey dışındaki her şeyi iade etti ya da başka bir ihtimal söz konusu. Bana sorarsanız adam çok arzu ettiği bir şeyi istemeye istemeye çaldı ve geri kalan her şeyi iade etmek istedi."

"Yani sence hırsız aslında dürüst bir adamdı ve asıl ihtiyacı olan şey dışındaki hiçbir şeye elini bile sürmek istemedi mi?" diye sordu Avalon.

"Evet öyle," dedi Drake. "Şimdi, bu ihtimal üzerinde biraz kafa yoralım. Adam çantanın içinde olan bir nesnenin peşinde. Ancak sadece çantayı görebiliyor ve içine ulaşamıyor, eğer bir çantanın içindeki bir nesneyi çalmak istiyordu ise, belki de o nesnenin hangi çantada olduğunu kesin olarak bilmiyordu. Altı yedi tane çanta çalıp, içindekilere göz attıktan sonra aradığı şeyi buldu ve o şey dışındaki her şeyi iade etti."

"Bence çaldığı şeyleri bir paket yapıp şahsen kapının önüne bırakma riskini göze alacak kadar dürüst bir adam bu şekilde toptan hırsızlık yapmazdı. Eğer böyle bir ihtimal..."

"Bir saniye," dedi Rubin. "Böyle bir şeye gerek yoktu. Hırsız herhangi bir çantanın içinde bulunabilecek bir şeyin peşinde olabilir. Kimlik, kredi kartı para..."

"Ya da, Bayan Teller çantasını açtığında içinde çok arzu ettiği bir şey görmüş olabilir. Ve sonra onu takip etmiş ve uygun bir anda çantayı almış olabilir," dedi Trumbull.

"Ya da bir nedenden ötürü sadece kimliğini istiyordu. Adını ve adresini öğrenmek istemiş olabilir," diye atıldı Gonzalo.

Drake bu varsayımları bir süre düşündükten sonra, söze girdi. "Hiç sanmıyorum. Eğer hırsız para veya kredi kartının peşinde olsaydı, onları iade etmezdi. Eğer çantanın içinde maddi değeri olmayan herhangi bir şey görmüş olsaydı bile bu sefer onu iade etmezdi. Ama her şeyi iade etmiş."

"Bir saniye," dedi Gonzalo. "Her şeyi iade ettiğinden nasıl bu kadar emin olabiliyoruz ki? Bayan Teller'in farkına varmadığı küçük ve önemsiz bir nesne geri dönmemiş olabilir. Belki de çantanın içinde Bayan Teller'in bile farkında olmadığı ya da orada unuttuğu bir şey vardı."

"Hiç sanmıyorum," dedi Teller. "Bunu sadece eşimi savunmak için söylemiyorum, ancak o çok derli toplu ve titiz bir insandır. Eğer çantanın içindeki her şey geri döndü diyorsa, bütün servetimi bu iddiayı yatırmaya hazırım."

Avalon boğazını temizledikten sonra söze girdi. "Burada sadece bir oyun oynadığımızın farkındasınız değil mi, Bay Teller? Bu garip olaya doğru ya da yanlış mantıklı bir açıklama getirmeye çalışıyoruz. O yüzden lütfen sözlerimden alınmayın. Acaba karınızın çantasında hiç kimsenin görmesini arzu etmediği bir mektup vardı ise ve o mektup şu anda hırsızın elinde olmasına rağmen eşiniz onun yokolduğunu söylemiyorsa..."

"Şimdi de hırsızın eşime şantaj yapmayı düşündüğünü mü söylüyorsunuz? Baylar, herhalde eşimi yeterince tanıdığımı kabul edersiniz, eşim bir şantajcıya para ödemektense onunla birlikte sonsuza kadar cehennemde yanmaya bile razı olur. Şantaj gibi bir şey söz konusu bile olamaz."

"Kredi kartlarını iade etmiş olsa da, numaralarını kaydedip daha sonra bir dolandırıcılık olayında kullanabilir. Aynı şey araba ruhsatı için de geçerli," dedi Halsted.

"İşe yaramaz. Eşim çoktan hepsini iptal ettirdi ve birkaç hafta sonra yenilerini alacak. Dolandırıcı o numaraları kullanamaz."

"Peki ya kimlikleri?" diye üsteledi Gonzalo. "Adını ve adresini öğrendikten sonra o bilgilerini edindiği nesnelere artık ihtiyacı kalmaz."

"Böyle bir şey için neden çanta çalmak gibi riskli bir işe girişsin ki?" dedi Trumbull. "Evine kadar takip etmesi yeterli olurdu. Ya da bir şekilde onunla arkadaşlık kurup bu bilgileri edinebilirdi. Hem ayrıca, tanımadığı bir kadının ismini ve adresini ne yapacaktı ki? Bili, eğer eşinin büyüleyici bir güzelliğe sahip olmadığını söylersem bana çok kızmazsın, değil mi?"

Teller gülümsedi. "Bana çok güzel geliyor, yine de dışardan birisi için orta yaşlı sıradan bir kadına benzediğini söyleyebilirim."

Drake herkesi sırayla süzerken sonunda söze girdi. "Eğer bir çanta çalıp, içindekileri iade etme konusundaki bütün ihtimaller üzerinde durduysak, artık yarıda kalan sözümü bitirebilir miyim?"

"Elbette, Jim," dedi Avalon.

"Pekâlâ. Olabilecek her türlü karmaşık ihtimallere parmak bastınız. Ama ben Henry gibi daha basit açıklamalara yöneleceğim. Hırsız, çanta dışındaki her şeyi iade etti. Ayrıca çantayı çalmaya karar verdiği anda hırsızın tek görebildiği şey de çantanın içindekiler değil, çantanın kendisiydi. Bu da demek oluyor ki, hırsızın amacı çantanın kendisini çalmaktı."

"Ama, Jim, bu bir sorunu çözerken bir diğerini yaratıyor. Hırsız o çantayı niçin çalmak istesin ki? ... Bay Teller, çantanın değersiz olduğundan emin misiniz?" dedi Rubin.

"Eminim."

"Bir şekilde antika sınıfına girme ihtimali var mı?"

Teller, biraz düşündü. "Bir antika uzmanı değilim. Eşim de çantayı en az yirmi yıl önce satın almıştı. Fakat hatırladığım kadarıyla onu bir süpermarketten almıştı. Ve oralarda satılan malların daha sonra antika sınıfına gireceğini hiç sanmıyorum."

Gonzalo atıldı. "İlk piyasaya sürüldüğünde tanesi bir dolardan satılan Micky Mouse saatleri artık değerli birer antika sayılıyor."

"Evet," dedi Avalon. "Ancak, eğer adam bir antikacı ise ve o çantayı tanıyıp değerinin on bin dolar civarında olduğunu farketmişse, 'Afedersiniz bayan, çantanız bana yıllar önce vefat eden eşimin çantasını hatırlatıyor. Benim için manevi değeri çok yüksek olan böyle bir çantayı bana on dolara satar mısınız, acaba?' demez miydi? Sonuçta hırsızlığa yeltense bile ilk önce kanuni yollardan elde etmeyi denerdi."

Drake söze girdi. "Bütün bunlardan tek bir sonuç çıkıyor, o da hırsızın eski ve yıpranmış bir çanta istediği."

"Ama neden?" dedi Avalon.

"Çünkü piyasadan bulamıyordu. Mağazalarda sadece yeni çantalar satılıyor. İkinci el mağazaları dolaşsa bile oradaki malzemeler mümkün olduğunca yeni gösterilmeye çalışılıyor. Fakat hırsızın eski ve yıpranmış bir çantaya ihtiyacı vardı."

"Yine de önce satın almaya çalışmaz mıydı?" 'Hey bayan, o eski püskü çantayı bana on dolara satmazsınız, değil mi?'" dedi Gonzalo.

"Ayrıca birisi niçin eski ve yıpranmış bir çanta istesin ki?" diye ekledi, Trumbull..

"Alaaddin'in hikâyesinde kötü büyücü, Alaaddin'in eski lambasını ele geçirebilmek için onların karşılığında yeni lamba veriyordu," dedi Halsted.

Avalon, Halsted'i buz gibi bakışlarla süzdü. "Sanırım Bayan Teller'in çantasında cin olma ihtimalini gözardı edebiliriz."

"Sadece bir şakaydı," dedi Halsted.

"Belki hırsız sahnelediği temsilde eski çantaya ihtiyaç duyan bir tiyatro yönetmeniydi," diye atıldı Gonzalo.

"Saçmalama," dedi Rubin. "Yeni bir çanta satın alıp ona eski süsü verebilirdi."

"Sanırım eski püskü bir çantaya duyulan ihtiyaç hakkındaki olası bütün ihtimalleri gözden geçirdik. Birisi nedeni ne olursa olsun eski bir çanta satın almak yerine, yeni bir çanta ya da ikinci bir el çanta alıp ona eski süsü verebilirdi. Yani onu çalma riskine girmeye değer mi?" dedi Trumbull.

Masaya derin bir sessizlik çöktü. Uzun süren sessizliği Avalon bozdu. "Sanırım bu konuya bir açıklama getiremedik. Ortada mantıklı hiçbir açıklama yok. O yüzden insanların bazen mantıksız işler yaptığını kabul edip bu konuyu kapatalım."

"Hayır olmaz," dedi Gonzalo. "Önce, Henry'nin bu konudaki düşüncesini öğrenelim... Henry, bu durumu nasıl yorumluyorsun?"

Henry her zamanki nazik edasıyla söze girdi. "Ben de, Bay Avalon gibi insanların bazen mantıksız şeyler yaptığını düşünüyorum. Ancak eğer oyuna devam etmek istiyorsak yeni bir çanta alıp onu eskitmek yerine eski bir çanta çalmanın daha mantıklı olacağı bir zaman var."

"Açıklasana, Henry," dedi Teller.

"Eğer hırsız kimliğinin ortaya çıkmasını istemiyorsa, eğer çantayı satın alırsa bunu bir ipucu olarak kullanacak polis çantayı satan mağazayı bulabilir, ve sonra satıcı onu satın alan kişiyi teşhis etme şansına sahip olabilir. Çantayı çaldığında onu teşhis etmenin hiçbir ihtimali kalmıyor. Bir şekilde çantanın izini, Bayan Teller'e kadar sürseler bile, eşiniz hırsızı hiç görmemiş. Adam çok dürüst birisi olduğu için içindeki eşyaları iade etme riskini göze almış olabilir. Ama, eğer sıradan bir kutu ve paket kağıdı kullanıp paketlerken eldiven giyerse sonuçta onu teşhis etmek hâlâ imkansız olur."

"Ama bu durumda çantayı yasadışı bir işte kullanmak amacıyla çalmış olmalı," dedi Teller.

"Neden olmasın," dedi, Henry.

"Peki ama neden eski bir çanta?"

"Hâlâ oyunu sürdürüyorsak bir mantıklı bir neden de getirebilirim," dedi Henry. "Biraz uçuk olabilir ama ancak bu şekilde mantıklı bir açıklama yapabilirim. Çanta büyük bir metro istasyonunda çalınmıştı. Ve o istasyonlarda genelde toplum tarafından dışlanan, hiç kimsenin yardım elini uzatmadığı evsiz insanlar geceler. Genelde onlara böyle bir yerde geceleme lüksünü bile çok görürüz.

"Hiç kimse bu evsiz insanlarla pek ilgilenmez. Hatta insanlar genelde onları görünce bakışlarını kaçırır. Çok pis ve derbeder göründükleri için ya vicdan azabına boğulur ya da çok rahatsız olurlar. Bu yüzden eski püskü giysiler edinen birisi biraz da pisliğe bulanınca evsiz bir insan gibi görünebilir ve hiç kimsenin ilgisini çekmeden dolaşabilir. Şimdi farzedelim ki bohçacı diye adlandıracağımız bir kadın ilgi çekmeden bir çanta taşımak istiyor..."

Gonzalo, Henry'nin sözünü kesti. "Bir saniye. Onlar eşyalarını çantalarda değil, bohçalarda taşıdıkları için bu ismi almışlar."

"Sözcüğün bu kökenden geldiğinden hiç kuşkum yok, Bay Gonzalo," dedi Henry. "Ama, evsiz insanları tanımlamak için kullanılan bir sözcüğe dönüşmüş durumda. Çanta taşıyan evsiz bir kadın da hâlâ bohçacı olarak tanımlanabilir. Ancak bu durumda çantanın yeni olma ihtimali çok düşük. Yeni bir çanta taşıyan bohçacı mutlaka insanların ilgisini çeker. O yüzden ilgi çekmeyecek ve kostümünün geri kalanını tamamlayacak bir çantaya ihtiyacı var."

Teller güldü. "Çok akıllıca, Henry. Ancak eşimin çantasının bohçacılara uygun bir çanta olduğunu duymaktan hoşlanacağını sanmıyorum. Peki bu kılık değiştirmiş bohçacı çantayı niçin istiyordu? Bohça neyine yetmiyor ki?"

"Belki de taşımak istediği şey dikkat çekmeden bir bohçada taşınamayacak türden bir şeydi, ve onu içine koymak için eski ama çok sağlam bir çantaya ihtiyacı vardı. Daha önce terörizm konusu tartışıldığı için o konuyla ilgili bir örnek aklıma geldi... bu kılık değiştirmiş bohçacı kadın çantayı istasyona yerleştireceği bir bombayı taşımak için kullanmış olabilir. Metroda patlayacak bir bomba oldukça ses getirirdi. Bay Teller'in daha önce ifade ettiği gibi teröristler kendilerini bir amaç uğruna savaşan asil ve şövalye ruhlu insanlar olarak görür. İhtiyaçlarına uygun bir çantayı

çalmayı düşünseler bile içindekilerle ilgilenmezler. Hatta ilk fırsatta sahibine geri vermeyi düşünürler, çünkü onlar idi birer hırsız değil, özgürlük savaşçılarıdır. En azından kendilerini öyle görürler."

"Aman Tanrım. Bütün parçalar ne güzel de yerli yerine oturdu, Henry," dedi Gonzalo, hayran bir ifadeyle.

"Sadece bir oyun, efendim. Asıl parçaları Doktor Drake birleştirdi."

Trumbull kaşlarını çatmış, dalgalı beyaz saçlarını karıştırırken homurdandı. "Her şey tam yerli yerine oturuyor, Henry. Böyle bir şeyin gerçekten olmuş olma ihtimali var mı?"

"Buna pek ihtimal vermiyorum Bay Trumbull," dedi Henry. "Metroda bir bomba patlamış olsaydı bunu mutlaka duyardık."

"Çanta çalınalı daha üç gün olmuş," dedi Trumbull ve Teller'e döndü. "Eşin bu hırsızlığı rapor etmedi, öyle değil mi?"

"Hayır, tabii ki etmedi. Rapor edeceği herhangi bir detay bile yoktu. Çantanın bir sihirli değnek tarafından yok edilmiş gibi kaybolduğuna kimse inanmazdı."

"Rapor etmiş olsa bile polis bu konuda ne yapabilirdi ki, Tom?" dedi Avalon. "Hangi polis, Henry'nin aklına gelen bu sonuca ulaşabilir? Hem zaten olayın sıradışı olması da dün çantanın içindekilerin iade edilmesiyle ortaya çıktı."

"Ve sanırım bu durumu da rapor etmediniz, değil mi, Bili?" dedi Trumbull.

"Hayır, tabii ki etmedik."

"Hım," dedi. Trumbull ve yavaşça ayağa kalktı. "Size çılgınca gelebilir, ama bir tanıdığımı arayıp bu konuyu soruşturmasını isteyeceğim. Eğer ..." Saatine göz attı, "... Yatmak üzere ise, ya da televizyon seyrediyorsa şansına küssün."

"Belki evde değildir, Tom?" dedi Avalon.

"Birinden birini bulurum," dedi Trumbull.

Telefon etmek için yan odaya geçerken, Henry haricinde diğer Karadullar ve konukları huzursuz bir sessizliğe hüründüler.

Sonunda, Gonzalo dayanamadı. "Sence aklına gelen ihtimalin gerçek olması söz konusu olabilir mi, Henry?"

"Bay Trumbull dönünce bu sorunuza sağlıklı bir yanıt verebilir."

Trumbull dönüp koltuğuna çöktü ve belki de on beş saniye hiç konuşmadan, Henry'yi süzdü.

"Ee, Tom?" dedi Avalon.

"Eğer bu olay bir duyulursa, Henry'yi büyücü diye yakmaya çalışırlar."

Henry'nin kaşları hafifçe yükseldi. "Eğer bu sözlerinizle bir bombanın gerçekten varolduğunu kastediyorsanız, bence bunu ortaya çıkaran irade Karadulların birbirlerini destekleyerek vardıkları sonuçtur."

"Senin vardığın sonuç," dedi Trumbull. "Gerçekten de bir bomba varmış. Yerleştirildiği noktada insanlara pek zararı dokunmasa da, metro hizmetlerini haftalarca aksatabilirmiş.... ayrıca, onu eski bir deri çanta içinde bulmuşlar."

"Ama, herhangi bir patlama haberi almadık," dedi Henry.

"Evet, çünkü çanta tesadüfen bir görevlinin ilgisini çekmiş ve görevli onun çok ağır olmasından kuşkulanıp çok hassas bir dönemden geçtiğimiz için doğru olanı yapmış ve tıpkı Bill gibi polise haber vermiş. Bomba ekibi de onu etkisiz hale getirmiş."

"Ne şans," dedi Gonzalo. "Eğer bulunmamış olsaydı, Henry'nin teşhisi çok geç gelmiş olacaktı."

"O kadar da geç sayılmaz. Korkarım hikâyeyi anlatırken biraz detaya girdiğim için eşimin merkeze gidip çantasını teşhis etmesi gerekiyor. Eğer çanta ona aitse, ki ben bunun üzerine bir yıllık maaşımı ortaya sürebilirim, o zaman polisin elinde teröristlerin bilmediği bir bilgi olacak. Metrolardaki bohçacıları çaktırmadan izleyerek, belki de büyük bir örgütü ortaya çıkaracaklar. Teşekkürler Henry."

Teller huzursuz olmuşa benziyordu. "Jenny'nin bu işe bulaşmaktan hoşlanacağım sanmıyorum."

"Başka seçeneği yok. Hoşuna gitmek zorunda," dedi Trumbull.

"Evet, senin için söylemesi kolay," dedi Teller.

"Rahat olun, Bay Teller," dedi Henry. "Bu konuda popüler olmayan bakış açılarını ikna edici bir tarzda ortaya sunma yeteneğiniz size çok yardımcı olacaktır."

AÇIKLAMA

İnsanlar bana yazı konularımı nereden elde ettiğimi sorduğunda cevabım hep aynıdır: Bulabildiğim her yerden.

Genelde aklıma bir şey gelinceye kadar düşünmek zorunda kalırım, ve işin en zor kısmı da budur. (Eğer bana inanmıyorsanız bir deneyin.) O yüzden, beyin humması geçirmeden, hikâyeye dönüştürebileceğim bir nokta yakaladığımda hemen üzerine atlarım.

Bir bayan bana çantasının çalındığını ve daha sonra hikâyedekine benzer bir şekilde içindekilerinin iade edildiğini anlatmıştı. Ona niçin eşyaların iade edildiğini sorduğumda, "Bilmiyorum." demişti.

Bu, "Bilmiyorum." sözcüğü bir anda antenlerimin dikilmesine neden oldu. Sonuçta, Henry bilirdi. Bana da sadece hikâyenin gelişimini kaleme almak kaldı. Ben de bu fırsatı kaçırmak istemedim.

Bu hikâye ilk kez Mart 1987'de Ellery Queen'in Gizemli Hikâyeler Dergisinde yayınlanmıştır.

SESSİZ YER

O akşamki, Karadullar yemeğinin ev sahibi olan, Emmanuel Rubin her zamankinden çok daha geçimsiz ve gürültücü bir görüntü çiziyordu.

Ortaokulda matematik hocası olan, Roger Halsted'e cebire gereğinden fazla değer verildiğini söylemiş; Patent avukatı olan, Geoffrey Avalon'a patent sistemini yerden yere vurmuş; Kimyager James Drake'e, kuantum teorisinin aslında bir safsatadan ibaret olduğunu iddia etmiş; modem çağda istihbaratın önemini yitirdiğini öne sürerek, Thomas Trumbull'a da saldırdıktan ve o akşamki konuğun karakalem resmini çizdikten sonra, bu konuda hiçbir eğitim almadığını belirtip, Mario Gonzalo'ya taş atarak daha önce yaptıklarının üzerine bir de tüy dikmişti.

Trumbull, doğal olarak Karadullar içinde Rubin'in bu tavırlarından en az hoşlanacak kişiydi ve sonunda dayanamadı. "Bugün senin neyin var, Manny? Tamam senin savunması imkânsız fikirlerin peşinden koşup, arada sırada birimizden birine taş atmana alışığız, ama bu sefer çizmeyi aştın."

Bunu, Rubin'in konuğu yanıtladı. O akşam neredeyse ilk kez söze girerek, alçak bir ses tonuyla konuştu. Otuz yaşlarında, sarı saçlı mavi gözlü ve geniş alınlı genç bir adamdı. Rahatça gülümsemesine rağmen tebessümünde aynı zamanda bir hüzün saklıydı. İsmi, Theodore Jarvik'ti.

"Korkarım bu benden kaynaklandı beyler. Eğer profesyonel prosedürü izlemek bir hata ise o hata bana ait. Ben bir süre önce Manny'nin editörlüğünü üstlendim ve son yazdığı kitabı düzeltme yapması için geri çevirmek zorunda kaldım."

"Neredeyse tekrar yazmamı istiyor," diye mırıldandı Rubin.

"Bu akşamki toplantıya gelmemeyi kendisine önermiştim," dedi Jarvik, yüzünde yine o hüzünlü tebessüm belirmişti. "Manny'nin sakinleşmeden benimle aynı ortamı paylaşmasının çok zor olacağını biliyordum."

Gonzalo kaşlarını kaldırdı. "Manny böyle şeyleri sorun etmez. Gerçek bir profesyonel yazarın düzeltmeleri ve hatta geri çevirmeleri doğal karşılamasını gerektiğini binlerce kez onun kendi ağzından duyduk. Dediğine göre, amatörler yazdıkları her kelimenin kutsal olduğunu düşündükleri için..."

"Oh, kapa çeneni, Mario," dedi Rubin. Kendi sözlerinin yüzüne vurulması hiç hoşuna gitmemişti. "Olayın detaylarını bilmiyorsun."

"Aslında, Manny ve ben bu işi aramızda çözeceğiz," dedi Jarvik.

Bir doksan boyundaki, Avalon bariton ses tonuyla söze girdi. "Merak ettim de Manny, acaba Bay Jarvik'e genç serseri sıfatım yakıştırdın mı?"

"Oh Tanrı aşkına," dedi Rubin, suratı kıpkırmızı olmuştu.

"Hayır yakıştırmadı, Bay Avalon," dedi Jarvik. "Ama bunu çok yüksek sesle düşündü."

"Bu doğru değil," diye bağırdı Rubin.

"Bu geceyi kısa keselim," dedi Drake, pes etmiş bir ses tonuyla. "O kadar sinirlisin ki bu geceyi berbat edeceğinden en ufak..."

"Ben hiçbir zaman sinirlenip..." Tam o sırada pırlanta değerindeki garson Henry içeri girdi.

"Beyler, lütfen yemek salonuna geçelim. Yemek hazır."

Rubin'e hakkını vermek gerekirdi. Yemek boyunca kendini kontrol etmek için elinden geleni yaptı. Kalın gözlüklerinin ardındaki gözleri çakmak çakmak olsa da, yemek boyunca çok az konuşarak sohbeti diğerlerine bırakmayı başardı.

Jarvik'in yanında oturan Gonzalo, onun kulağına eğildi. "Afedersiniz, ama mırıldanıyorsunuz."

Jarvik hemen kıpkırmızı oldu. Beyaz tenli olduğu için kızardığı hemen belli oluyordu. "Özür dilerim. Sizi rahatsız etmek istemedim."

"Aslında rahatsız olmadım, fakat mırıldandığınız şarkıyı da çıkaramadım."

"Bilmiyorum, öylesine doğaçlama bir şeyler mırıldanıyordum."

"Öyle mi?" Ve, Gonzalo kaşık su bardağına vurulup konuğun sorgulama vakti gelene kadar bir daha hiç ağzını açmadı.

"Sıkıştırma görevini ben üstlenebilir miyim?" dedi Gonzalo.

"Bence bir sakıncası yok," diye homurdandı, Rubin. Ev sahibi olarak konuğu kimin sıkıştıracağını onun belirlemesi gerekiyordu. "Sadece varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz diye sorma. Bunu açıklayabilecek bir editör daha dünyaya gelmedi."

"Çok yanlış düşünüyorsun. Sana kitabını iade etmiş bir editör varlığını çoktan ispatlamış demektir," dedi Gonzalo.

"Birbirimizi iğnelemek yerine konuğumuzu sıkıştırmaya başlayabilir miyiz, lütfen?" dedi Halsted.

Gonzalo, kareli ceketinin kollarını sıyırdıktan sonra söze girdi. "Çok doğru. Bay Jarvik, yemek sırasında size hangi melodiyi mırıldandığınızı sordum ve siz doğaçlama yaptığınızı söylediniz. Ben bunun doğru olduğunu sanmıyorum. Daha soma bir iki kere daha şarkı mırıldandınız ve melodi hiç değişmedi. Şimdi sıkıştırma başladığına göre sorular dürüst ve net cevap vermek zorundasınız. Herhalde Manny size bundan söz etmiştir.

Şimdi sorumu tekrarlıyorum. Hangi melodiyi mırıldanıyordunuz?

Trumbull araya girdi. "Bu ne biçim bir soru böyle?"

Gonzalo kaşlarını çatarak Trumbull'a döndü. "Sıkıştırmacı olarak insan onuruna yakışır her soruyu sorabilirim. Kararı ev sahibi verir."

"Devam et, Mario" dedi Rubin. Tabii bu onu rahat bırak, istediğini sorsun, Tom anlamına geliyordu.

Gonzalo, Jarvik'e döndü. "Soruma cevap verin Bay Jarvik." Jarvik kararsız kalınca üsteledi. "Size yardımcı olayım, melodi şöyleydi," dedi ve şarkıyı mırıldandı.

Avalon atıldı. "Ben o şarkıyı biliyorum. Adı, 'Kayıp Akort'. Onu Gilbert ve Sullivan operasından Arthur Sullivan yazmış. O operalar haricinde Sullivan'ın tanınmış iki de müzikal eseri var. Birisi, 'İleri, Hristiyan Askerler.' ve diğeri de, sözü geçen 'Kayıp Akort."

"O melodiyi mırıldanıyordun, Jarvik."

"Herhalde. Bilirsiniz bazen bir şarkı insanın beynine işler ve onu bir türlü oradan çıkartamazsınız."

Masadaki herkes bu sözleri onayladı ve Avalon hepsine tercüman oldu. "Bu evrensel bir şikâyet konusu."

"Şey, ne zaman kendimi gürültülü bir ortamda bulsam o şarkı birden dilime dolanır," dedi Jarvik.

Drake güldü. "Eğer, Manny ile cebelleşeceksen bu şarkıyı ikinizden biri göçene kadar mırıldanmak zorunda kalacaksın."

"Acaba o şarkının bu tür bir duyguyla bir bağı var mı? Sözlerini biliyor musunuz?"

"Sadece birkaç kelimesini biliyorum," dedi Avalon.

"Sakın söyleme," diye bağırdı panikleyen Trumbull.

Şarkı söylediği zaman kızışmış bir timsahın çıkardığı sesleri çıkaran Avalon, istifini bile bozmadı. "Sözleri ezberimde; Adelaide Anne Procter isminde bir bayan tarafından yazılmış. O bayan hakkında başka hiçbir şey bilmiyorum." Boğazını temizledi.

"Bir gün orgun başında bezgin bezgin otururken,

Parmaklarım gürültülü tuşlar üzerinde öylesine dolandı.

Ne çaldığımı ya da ne hayal ettiğimi bilmesem de,

Çaldığım son akort içimi bir an huzurla kapladı.

Sanki günbatımının bütün ihtişamı bir melek tarafından içime akıtıldı.

Huzursuz ruhum bir anda sonsuz huzura kavuştu

İçimdeki sancılar ve acılar birden yok olurken,

Başka bir boyuttan gelen uyumlu yankılar beynimi sardı.

Ve bütün karmaşık anlamları tek bir mükemmel huzura dönüştürürken,

Kaçınılmaz olarak sessizliğe büründü ve kayboldu.

O kayıp akortu tüm varlığımla tekrar aradım.

Orgun ruhundan çıkagelip, ruhumu esir alan o son akort,

Belki de ölüm meleğinin ağzından çıkacak bir şarkının akortuydu.

Ve belki de onu tekrar ancak cennete gidince duyacaktım.

Kısa süren sessizliği Halsted bozdu. "Biliyor musunuz, ben de bunu merak etmişimdir. Büyük .bir org ile acaba kaç tane farklı akort çalınabilir? Ayak pedalları ve bütün düğmeler aklıma geldikçe, bunun çok büyük bir rakam olması gerektiğini düşünüyorum. Ve bu durumda tek bir akortu deneme yanılma yöntemi ile bulmak imkânsız gibi bir şey."

Rubin söze girdi. "Bunu senin matematik dehana bırakabiliriz, Roger. Sana gelince Ted Jarvik, en azından etraf çok gürültülü olduğu zaman niçin bu şarkıyı mırıldandığını anlayabiliriz. Sonsuz huzur, mükemmel huzur, ve sessizliğe gömülmek gibi sözler, doğal olarak sana o şarkıyı anımsatıyor."

"Hayır," dedi Jarvik ve başım salladı. "Neden bu değil."

Gonzalo zafer kazanmış bir komutan edasıyla bağırdı. "Biliyordum biliyordum, altıncı hissim çok güçlüdür. Bu şarkı sizin için ne anlam ifade ediyor?"

"Kısa kes, Mario," dedi Avalon. "Şimdi, Bay Jarvik, eğer Mario hassas olduğunuz bir noktaya parmak bastıysa, ve bu konuda konuşmak istemiyorsanız, lütfen yine de anlatın. Bu masada konuşulan her şeyin burada kalacağından emin olabilirsiniz."

Jarvik şaşkın şaşkın konuşmasını bekleyen Karadullara baktı. "Bu konu nasıl ortaya çıktı? Benim için hassas bir konu olsa bile konuşmaktan çekindiğim filan yok. Sadece bu konunun benden başka kimsenin ilgisini çekeceğini sanmıyorum."

"Bunu bilemezsiniz," dedi Gonzalo gülümseyerek.

Henry boşalan bardakları doldururken, Jarvik derin bir iç çekip söze girdi.

"Benim sessiz biri olduğumu herhalde siz de görebiliyorsunuz. Gerçi Manhattan'da yaşamam bir tezat gibi görünüyor olsa da sonuçta para kazanmam gerekiyor.

"Ben bekâr bir insanım, bakmam gereken bir eş ve çocuğa sahip değilim. O yüzden kendime yılda iki üç kez Hudson nehrinde bir tatil lüksünü fazla görmüyorum. Kaldığım pansiyon Victoria döneminden kalma büyük bir malikâne, orada kalanlar genelde orta yaş ve üstü insanlar olduğu için bu hava kendisini daha bir gösteriyor. Bundan etkilenen genç insanlar bile o ortamda kendilerini daha düzgün davranmaya zorluyor.

"Yani, oldukça sessiz bir yer, ve bu sessizlik özellikle geceleri çok daha belirginleşiyor. O sessizliğe bayıldığım için doğal olarak en ufak gürültüden bile kaçıyorum. Sonuçta insanlar konuşuyor ve orada yüzlerce kişi olduğu için sessiz konuşmalar bile bir araya gelince insanı rahatsız edebiliyor. Ayrıca kamyonetler, çim biçme makineleri filanda çalışıyor.

"Ancak, malikâne binlerce dönümlük bir koruluğun içinde yer aldığı için, sessizliği dinleyebileceğim tepelere çıkan küçük patikalar çok hoşuma gidiyor. Tepelere serpiştirilmiş banklarda oturup kuşların cıvıltısını ve yaprakların hışırtısını

dinliyorum. Bunlar sessizliği vurgulayan doğal sesler olduğu için, bırakın rahatsız etmeyi insanın içini huzurla dolduruyor.

"Ama nereye gidersem gideyim, nerede otururum oturayım, er ya da geç kulaklarıma insan sesi geliyor. İnsanlar gruplar halinde yakınlardaki patikalarda dolaşırken, gülüyor ve bol bol konuşuyor. Bundan rahatsız oluşum çok saçma olsa da malikânede kalan yüzlerce kişiden biri olarak tamamen huzur bulabileceğim gerçekten sessiz bir yer arıyor, ama asla bulamıyorum.

"Bir keresinde en sevdiğim banklardan birinde otururken, yakındaki patikadan geçmekte olan bir adam bana baktı ve bir an için kararsız kaldıktan sonra, 'Size katılabilir miyim?' diye fısıldadı.

"Anında ondan nefret etmiş olsam bile ne hayır diyebildim, ne de hemen kalkıp kendime başka bir yer aradım."

"Beş dakika hiç konuşmadan sessizlik içinde otururken patikadan kaçınılmaz olarak insan sesleri duyuldu. Bazı kızlar kahkahalarla gülüyordu. Beş dakikalık arkadaşım yüzünü buruşturdu ve bana döndü. 'Ne kadar rahatsız edici, değil mi?'

"Kalbim bir anda ona ısındı. Hararetle başımı sallayıp, 'Onlardan kurtulunamıyor,' dedim.

"Aslında bir yer var," dedi ve sanki ağzından çok şey kaçırmış gibi sessizliğe büründü. Soran gözlerle ısrarla yüzüne baktığım için devam etmek zorunda kaldı. Üç dört yıl önce keşfetmiş olduğum bir yer var... Görmek ister misin?'

"Sessiz mi?"

"Oh, evet"

"Ne güzel."

"Beni takip et." Ayağa kalkıp yönünü tayin etmek için şöyle bir sağına soluna baktıktan sonra yürümeye başladı. Gökyüzü masmavi olmasına rağmen hava çok sıcak değildi ve ben de keyifle peşine takıldım.

"Konuşmak hoşuma gitmese de birkaç dakika sonra, 'Seninle daha önce pek karşılaşmadık,' dedim.

"Genelde patikalarda yürüyüş yaparım."

"Ben de öyle," dedim. Kalbim ona iyice ısınmıştı. "Adını, Ted Jarvik" dedim ve elimi uzattım.

Elimi içtenlikle sıktı. "Bana Sürpriz At diyebilirsin," dedi.

Tam o sırada patikadan ayrılıp çalılıkların içinden yürümeye başladı. Neyse ki ben de kot pantalon giymiştim. Eğer hava daha sıcak olsaydı kaçınılmaz olarak giyeceğim şortla bacaklarım çizilir ve böcekler beni sıkıntıya boğardı. Israrla onu takip etmeyi sürdürdüm.

Nereye gittiğini çıkaramamıştım, ortada patika bile kalmadığı için birer dağcı gibi kayalıkları aşıyorduk. Havanın serinliğine rağmen bir süre sonra terden sırılsıklam oldum. Sonunda büyükçe bir ağacın dibinde durduk ve arkadaşım, 'Genelde burada biraz mola verip soluklanırım. Artık eskisi kadar antrenmanlı değilim," dedi.

Soluğum normale döndükten sonra ona döndüm. "Burada nasıl kaybolmuyorsun?"

"Bir ağacın dallan, ya da bir kayanın şekli ile üzerindeki yosunlar hiçbir zaman birbirine benzemez. Bu detayları farkettiğim için hiç kafamı yormadan gittiğim yere bir daha gidebiliyorum."

"Ne kadar şanslısın. Yönler konusunda yetenekli olduğumu söyleyemem. Ben otel koridorlarında bile kaybolur, görevlilerin elimden tutup beni odama götürmelerini beklerim."

Arkadaşım güldü. "Senin bir sürü yeteneğin olduğundan eminim. Benim tek yeteneğim ise kaybolmayı başaramamak."

"İsminin Sürpriz At olduğunu söylemiştin, sen yoksa yerli misin? Kızılderili misini?" Onu dikkatle süzdüm. Sonuçta o da ancak benim kadar yerliye benziyordu.

"Hayır değilim. Zaten o da gerçek adım değil. Sadece bana öyle hitap edebileceğini söyledim. Bence tatil yapıp gerçek hayata bir süre ara vermek istiyorsan, o hayatta kullandığın her şeyi geride bırakmalısın. Gerçi rezervasyon yaptırmak için kredi kartında yazan gerçek adımı kullanmak zorunda kalıyorum, ama burada kaldığım sürece kimse bana ismimle hitap edemez. İş hayatım hakkında da konuşmam. Manhattan'daki gerçek hayatımın en ufak bir parçasını bile buraya taşımak istemiyorum."

Bu düşünce beni çok etkilemişti. "Çok ilginç. Ben de aynı şeyi yapmalıyım. Gerçi tatilde pek öyle sosyal bir insan olduğum söylenemez."

"Soluklandıysan artık yola koyulalım. Zaten birazdan orada olacağız."

Hangi yönü takip ettiğini kestirmeye çalışıp civardaki belirgin işaretleri algılamaya çalışsam da pek başarılı olamadım. Sonuçta benim için ağaç bir ağaçtı, kaya da bir kaya... Bir yerden önümüzdeki çukura doğru yavaş yavaş kaydık ve Sürpriz At fısıldadı. "İşte burası."

Etrafıma bakındım. Neredeyse her bir yanımız kayalarla çevriliydi. Kayaların arasında tek tük ağaçlar vardı. Gölgede kaldığı için çukur insanı dirilten bir serinliğe sahipti.

Bütün bunlar bir yana gerçekten de sessizdi. En ufak bir çıt bile çıkmıyordu. Arada bir yaprak hışırtı ya da bir böcek sesi duyuluyor olsa bile kocaman bir gürültü yumağı olan dünyanın bu köşesi bana bir sığınak gibi gelmişti.

Büyükçe bir kaya tam kalça hizasındaydı. Ve arkadaşım sessizce oturmamı işaret etti. Oturdum ve sessizliğin beni sarmasına izin verdim. Şiirde ne diyordu? "Huzursuz ruhum bir anda sonsuz huzura kavuştu."

Orada yarım saat boyunca hiç konuşmadan oturduk. En ufak bir insan sesi yoktu. Ne uzaklardan gelen bir kahkaha sesi ne de anlaşılmayan insan sesleri. Motor sesi bile duyulmuyordu. Daha önce hiç böyle bir şey yaşamamıştım.

Sonunda arkadaşım ayağa kalktı ve tek kelime bile söylemeden gidelim mi diye işaret etti. Aslında büyülenmiş gibi olmama rağmen başımla onu onayladım.

Tekrar yola koyulup, bir kilometre kadar yol aldıktan sonra konuşmaya cesaret edebildim. "O sessiz yeri nasıl keşfettin?"

"Tesadüfen keşfettim. Ancak,, ne zaman buraya gelsem hemen hemen her gün oraya giderim. Muhteşem bir yer. Koruluktaki bütün patikaların çok uzağına düşüyor. Ve bildiğim kadarıyla hiçbir otelin haritasında da belirtilmemiş. Yerini sadece benim bildiğim gizli bir sığınak. Tabii şimdi artık bir de sen biliyorsun."

"Benimle paylaştığın için çok sağol," dedim. "Böyle bir yerde insan ayağı değmemiş bir yerin olabileceği hiç aklıma gelmezdi."

"Neden? Bence çok kalabalık bölgelerin yakınlarında bile bazı el değmemiş bölgeler olabilir. Tabii bunların sayısı gün geçtikçe azalıyor ve bir gün hiç kalmayacak. Fakat o zaman daha gelmedi."

Yönünü hiç karıştırmadan beni büyük patikalardan birine çıkardı. Kayaların üzerinde, çalılıkların arasından geçerken bana sanki hem gidişte hem de dönüşte yokuş yukarı çıkıyormuşuz gibi geldi... Ama geri dönebildik. Tekrar elini sıkıp teşekkür ettikten sona odama çıktım ve duş aldıktan sonra akşam yemeği için hazırlandım.

Onu yemekte göremedim. Gözlerimle onu aramama rağmen tatilim bitinceye kadar onu bir daha göremedim. Kısaca söylemek gerekirse o günden beri onu bir daha görmedim.

Ertesi gün tek başıma o sessiz yere gitmeye karar verdim. Yanıma bir kitap ve mutfaktan bin bir rica ile hazırlattığım sandviçleri alıp sabah erkenden yola koyuldum. Eğer hava iyi olursa bütün günümü orada geçirmeyi düşünüyordum. Ama tabii ki o sessiz yeri bulamadım. Yakınından bile geçtiğimi sanmıyorum. Herhalde en baştan yanlış yöne gitmiş olmalıyım.

Ancak bu beni pes ettirmedi. Şehre döndükten sonra bile o sessiz yer rüyalarıma girmeye başladığı için ilk fırsatta o tatil beldesine geri dönüp haritasını inceledim ve sessiz yerin olması gereken bölgeyi işaretledim. Sürpriz Atla ilk karşılaştığım bankı zorlanmadan bulabiliyordum. Oradan sistemli bir şekilde aramaya başladım.

Ancak hiçbir şey elde edemedim. Ağaçların dallarını ya da kayaların şekillerini hatırlamak için ne kadar çabalarsam çaba-layım, sonuçta tek elime geçen birkaç çizik, morluk ve böcek ısırığı oldu. Sessiz yeri bir türlü bulamadım.

Sanırım bu bende bir tutkuya dönüştü. "Son Akort'un" birkaç dizesini bildiğim için o anda bu sözler beynime takıldı. "Sanki günbatımının bütün ihtişamı bir melek tarafından içime akıtıldı. Huzursuz ruhum bir anda sonsuz huzura kavuştu."

Sanırım ne zaman gürültü çekilmez olsa, o şarkıyı mırıldanıyorum.

Jarvik sözlerini bitirdiğinde ortalığı derin bir sessizlik kapladı.

Sonunda Halsted sessizliği bozdu. "Herhalde sizi oraya götüren o adamı bulup sizi tekrar o yere götürmesini istemek zorundasın. Bu sefer yolu haritada dikkatlice işaretlerseniz sorununuz halledilmiş olur."

"Bu adam gerçekten var mıydı, onu hayal etmediniz değil mi?" diye sordu Gonzalo.

Jarvik'in kaşları çatıldı. "Sizi temin ederim ki hayal filan görmedim. O da beni rüyalar ülkesine götüren bir peri filan değildi. Her şey size anlattığım şekilde oldu. Onun çok gelişmiş bir yön duygusu vardı, ama benim ne yazık ki yok."

"Öyleyse onu bulmalısınız," dedi Rubin. "Eğer bu sizde bir tutkuya dönüştüyse o duyguyu aşmak zorundasınız."

"Evet, size katılıyorum," dedi Jarvik. "Bu takıntıdan kurtulmak için onu bulmalıyım. Şimdi onu nasıl bulacağımı da söyleyin. Oda numarasını bilmiyordum. İsmini bile bilmiyordum. Hemen o akşam ya da ertesi gün resepsiyondan onun kim olduğunu öğrenmek de aklıma gelmemişti."

Başını sallayıp bir süre devam edip etmemekte kararsız kaldı. "Size bu konuya ne kadar taktığımı anlatayım. Oraya son gidişimde vaktimin yarısını çeşitli resepsiyon görevlileri ile arkadaşlık kurarak, sessiz yere götürüldüğüm gün otelde kalanların listesini öğrenmeye çalışmakla geçirdim.

"Bunun için bol bol dil döküp, kayıt dosyalarını çıkarmalarını sağladıktan soma nihayet iki yüz kırk dokuz isimden oluşan bir liste çıkartıp bana sundular. Herhalde bu yardımlarında adam başı ödediğim elli doların da bir katkısı olmuştur."

"Ancak otel politikasına aykırı olduğu için kişilerin adreslerini vermediler. Çünkü eğer böyle bir şey ortaya çıkacak olursa işten atılma ve kara listeye alınma riski varmış. İsimlerle yetinmek zorundaydım. Ertesi gün son kez o yeri bulmak için koruluğa gittim, ama başaramadım. Tatilimin geri kalanını da otelde oturup elimdeki listeyi incelemekle geçirdim."

"Sonunda bütün listeyi ezberledim. Tabii bunu bilinçli olarak yapmadım, ama hepsi aklımda. Benim beynimde öyle bir yeteneğe sahip."

Bir an için daldı. "Eğer yön duygum lüzumsuz detayları hatırlamak kadar gelişmiş olsaydı çoktan o yeri bulmuş olurdum."

Drake sigarasından bir nefes çektikten sonra başım kaldırdı. "Bir isim listesi ne işinize yarar ki?"

Jarvik dedi ki, "İlk önce kullandığı takma ismin bir nedeni olması gerektiğini düşündüm. Niçin birisi kendisine Sürpriz At takma adını versin? Baş harflerinin gerçek ismi ile aynı olabileceğini düşündüm ve listeye göz attığımda sadece bir tane S-A olduğunu gördüm. Ancak isim Sara Atkinson adlı bir kadına aitti. Ve arkadaşımın kadın olmadığı kesindi. O yüzden bu ihtimal söz konusu olamazdı."

Sonra belki baş harfleri ters çevrilmiştir diye düşündüm ve bir, A-S aradım. Ancak hiç yoktu.

Sonra tek başına gelmiş erkekleri taradım. Birçok insan, İra ve Hortense Abel gibi, birlikte yazılmıştı. Bu isimleri ve özellikle çocuklu olanları çizmem gerektiğini düşündüm. Böylece on yedi yalnız gelmiş erkek adı kalınca büyük bir gelişme kaydettiğime karar verdim.

"Ama Sürpriz At bana yalnız geldiğine dair en ufak bir imada bile bulunmamıştı. Belki de eşi ve çocukları odalarında dinlenirken ya da bahçede spor yaparken arkadaşım tek başına yürüyüşlere çıkıyordu."

Trumbull söze girdi. "Düz mantıklı bir sonuca ulaşmayı deneyebilirsiniz. Listedeki her erkek ismini takip edip, hangisinin Sürpriz At olduğunu bulabilirsiniz. Kimbilir belki şansınız yaver gider ve ilk aradığınız kişi o çıkar. Manhattan'da yaşadığını bildiğinize göre işe niçin telefon rehberinden başlamıyorsunuz?"

"Listedeki isimlerden bir tanesi S. Smith idi. Bir telefon rehberinde kaç tane S. Smith olabileceğini düşünmek bile istemiyorum. Ayrıca, eğer yanlış hatırlamıyorsam, Manhattan'dan söz ederken işinden söz ettiği intihasına kapılmıştım. Orada çalıştığı, aynı yerde yaşadığı anlamına gelmez. Manhattan'a komşu olan beş semtten birinde ya da New Jersey, Connecticut veya Westchester gibi komşu şehirlerden birinde bile olabilir.

"Bakın, bütün düz mantık ihtimallerini gözden geçirdim. Hatta yakınlardaki bir havaalanından küçük bir uçak kiralayıp bölgeyi yukardan taramayı ve aradığım yeri haritada işaretlemeyi bile düşündüm. Ancak orayı tanıyacağıma ihtimal vermiyordum. Haydi diyelim ki bir ihtimal o yeri tanısam bile havaalanına indikten sonra tekrar kara yolunu takip ederek haritada işaretlediğim bölge içinde aradığım yeri bulabileceğimi de sanmıyordum. Sonra helikopter kiralamayı düşündüm, eğer o sessiz yeri görürsem bir ip merdivenle helikopterden aşağıya inme ihtimaline sahip olurdum, fakat sonra bu bana çok saçma geldi. Metrelerce yükseklikteki bir helikopterden sarkıtılmış bir ip merdivenle aşağıya inebilecek kadar cesur bir insan değildim.

Sonra bu yolla sessiz yere ulaşsam bile otele geri döndükten sonra aynı yeri bulabileceğim şüpheliydi. Her canım istediğinde kendime bir helikopter kiralayamazdım, öyle değil mi?"

"Sürpriz At! Bu bir at yarışı terimi değil mi?" diye sordu, Gonzalo.

"Evet öyle," dedi Avalon. "Bir yarışı kazanma ihtimali düşük olan atlara verilen bir isimdir. Özellikle de eğer atın kapasitesi bilinmezken yarıştığı diğer atların güçlü olduğu biliniyorsa."

"Peki ama neden Sürpriz At?" dedi Halsted.

"Bana sorarsanız adam sadece gizemli görünmek için aklına gelen ilk ismi söylemiş olabilir," dedi Avalon.

"Belki de adamın at yarışları ile bir ilgisi vardır." dedi, Gonzalo.

Jarvik yüzünü buruşturdu. "Olabilir. Farzedelim var. Peki bu onu bulmamı nasıl sağlayacak?"

Trumbull söze girdi. "Bana sorarsanız Sürpriz At" sadece at yarışlarında değil, her türden yarışmada kapasitesinden emin olunamayanlar için kullanılan bir deyim. Boksta, teniste hatta politikada bile kullanılıyor."

"Peki bu bilgi bana nasıl yardımcı olacak?" dedi Jarvik.

Avalon derin bir iç çekti. "Bay Jarvik, niçin Son Akort'a başka bir açıdan bakmayı denemiyoruz? Roger Halsted, büyükçe bir kilise orgunda çok sayıda farklı akort türetilebileceğini ve bu sayılar içinde bir akortun rahatlıkla kaybolabileceğini belirtti. Ve bu tamamen bilimsel bir bakış açısına dayanan bir varsayım."

"Her duyu objektif bir duyu kaynağına sahip olsa da, onu algılayan insanın duyuları sübjektiftir. Yani dalga yapısını analiz ettiğimizde aynı olan iki akort, onu dinleyen insanların ruh hali ve ortamına göre çok farklı algılanabilir."

"Şarkı sözlerinde org çalan o kişi, bu arada çok bezgin ve durgundur. Bu nedenden ötürü de akort onda bir etki yaratmış, içindeki sancıları hafifletmiştir. Ancak aynı akortu tekrar yakalamak istediğinde kendisini tamamen o işe vermiş beklentilerle dolu bir ruh haline bürününce, aynı akortu tekrar çalsa bile daha önce hissettiği duyguları yaşayamayacağı için aynı akort olduğunu aklına bile getirmez. Tüm varlığı ile aramasına hiç şaşırmadım. Çünkü sadece akortu değil, o akortu ilk çaldığı andaki duygularını da arıyordu."

"Nereye varmaya çalışıyorsunuz?" diye sordu, Jarvik.

"Varmak istediğim nokta, Bay Jarvik," dedi Avalon. "O yere bu kadar önem vermemeniz gerektiği. Orayı mükemmel bir günde buldunuz. Önünüzde peşinden gittiğiniz bir rehber olduğu için biraz umarsız bir ruh hali içerisindeydiniz. Eğer o yeri tekrar bulacak olsanız bile, daha sıcak, soğuk, ya da bulutlu bir günde bulabilirsiniz. Endişeyle orasını aradığınız için kendinizi ilk sefer olduğu gibi rahat hissetmeyeceksiniz. Sonuçta orası hatırladığınız yer olmayacak, ve hüsrana uğrayacaksınız. O yerin güzelliğini anılarınızda yaşatıp işin peşini bıraksanız daha iyi olmaz mı?"

Jarvik başını öne eğip birkaç dakika için düşüncelere boğuldu. "Sağolun, Bay Avalon. Haklısınız. Eğer o yeri bulmayı başaramazsam bu sözlerinizi anımsayıp yaşadığım hayalkırıklığını hafifletmeye çalışacağım, ancak... sırf emin olmak için orayı bir kez daha arayıp bulma isterim. Sonuçta Sürpriz At birkaç defa orada bulunmuş ve her seferinde keyfini çıkarmış."

"Sürpriz At, oraya nasıl ulaşacağını biliyordu," dedi Avalon. "Her zaman benzer bir havada ve aynı duyguları yaşarken oraya gitmiş olma olasılığı var."

"Öyle olsa bile ben de bir kere daha gitmek isterim. Ancak orayı bulabileceğimi sanmıyorum."

"Bir çözüm yolu olduğunu sanmıyorum," dedi Avalon. "Bunu kabullenmeniz lazım."

"Bilemiyorum," dedi Mario. "Daha kimse Henry'nin fikrini almadı."

"Böyle bir durumda Henry bile bir sonuca varamaz. Ortada değerlendirilecek bir bilgi yok ki," dedi Avalon.

"Ne kaybederiz ki?" diye üsteledi Mario. "Henry, sen ne diyorsun?"

Jarvik onları şaşkın şaşkın dinledi ve Rubin'e dönüp başparmağı ile omuzunun üzerinden arkasını işaret ederken sessizce fısıldadı. "Garson mu?"

Rubin işaret parmağını dudaklarına götürüp gözleri ile onu onayladı.

Sohbeti en baştan beri ilgiyle dinleyen Henry söze girdi. "Bir yorumda bulunmadan önce Bay Avalon'un o yerin sübjektif doğası hakkındaki düşüncelerine aynen katıldığımı belirtmeliyim. Bay Jarvik'in böyle bir muhteşem anısını mahfetmesini istemem. Ancak..."

"Aha," dedi Gonzalo. "Devam et, Henry."

Henry her zamanki mütevazi tavrıyla gülümsedi. "Ancak ben de herkes gibi Sürpriz At ismine takıldım. Size bir soru sorabilir miyim, Bay Jarvik? Acaba o listede pek sık rastlanılmayan Polk isminde biri var mıydı?... Belki bir James Polk olabilir."

Jarvik'in gözleri faltaşı gibi açıldı. "Ciddi misiniz?"

"Elbette. Acaba böyle bir isme rastladınız mı?"

"Bir tane, J. Polk vardı. Tabii, James olabilir."

"Öyleyse adamınızın o olma ihtimali oldukça yüksek."

"Peki ama neden o?"

"Bay Trumbull, Sürpriz At deyiminin politikada kullanıldığını belirtmişti. Günümüzde en çok büyük bir partide kazanma şansı büyük olan iki adayın uzlaşmak amacı için çekildiği zaman hiç ihtimal verilmiyor olmasına rağmen seçilen aday için bu deyim kullanılır. Günümüzde artık adaylarda ön seçimle belirlendiği için bu duruma pek rastlanılmasa da, örneğin 1940'ta Wendell Willkie Cumhuriyetçi Partinin Sürpriz Atı olmuştu.

Yalnız bu terim daha çok Amerikan tarihindeki ilk Sürpriz Ata atfen ortaya atılmıştı. 1844'te Demokratlar eski başkan, Martin Van Buren'i aday göstermeye niyetliydiler. Ama onun üçte ikilik bir çoğunluğa ihtiyacı vardı ve Güneyli muhalefet bu çoğunluğa ulaşmasını engelliyordu. Kongrede herhangi bir uzlaşma sağlanamayınca, Senatör James Knox Polk ismi ortaya atıldı ve en başta hiç kimsenin buna ihtimal vermemesine rağmen ilk sürpriz at adayı olarak ortaya çıktı ve seçimleri kazanarak oldukça iyi bir tek dönemlik başkan oldu."

"Çok doğru," dedi Rubin. "Sen de her şeyi biliyorsun, Henry."

"Hayır, Bay Rubin," dedi Henry. "Bu konuda çok az bir bilgiye sahiptim, ancak siz tartışırken bir ara kütüphanedeki ansiklopedilerden bilgilerimi tazeleme olanağına kavuştum. Bay Jarvik'in listesinde yer alan, J. Polk, James Polk'un soyundan bir kişi olarak kendisini Sürpriz At takma adı vermiş olabilir."

"İnanamıyorum," diye mırıldandı Jarvik.

"Yine de onu bulmak pek kolay olmayabilir, Bay Jarvik," dedi Henry. "Onu bulsanız bile hâlâ yanlış kişi olabilir ve bir ihtimal doğru kişi olsa bile, sessiz yere tekrar ulaştığınızda hayalkırıklığı yaşayabilirsiniz. Yine de size iyi şanslar diliyorum."

AÇIKLAMA

Sevgili eşim, Janet ve benim Mohonk dağlarında çok sevdiğimiz bir tatil beldemiz var. New York, New Paltz'daki evimizden doksan iki mil uzakta olan bu beldede, ormanda dolaşabileceğimiz uzun patikalar var. Janet, doğayla başbaşa kalmayı sevdiği için o patikalarda dolaşmaktan çok hoşlanıyor. Ben de, Janet'le olmayı çok sevdiğim için ona eşlik ediyorum.

Bir keresinde sanki hiç insan eli değmemiş bir yer keşfetmiştik. Ve bir kaç dakikalığına kendimizi bu büyülü yere teslim ettik.

Ancak, Janet ile benim aramda bir fark var. Janet, o yeri ve o dakikaları içten ve katışıksız bir sevgiyle anarken, ben "Bundan bir Karadul Hikâyesi çıkartabilir miyim acaba?" diye düşünüyordum.... Çıkardım ve siz de onu biraz önce okudunuz.

Bu hikaye ilk kez, Ellery Queen'nin Gizemli Hikâyeler Dergisinin Mart 1988 sayısında yayınlandı.

DÖRT YAPRAKLI YONCA

Karadulların o ay verdikleri yemeğin ana konusunun gündemde olan İran-Kontra ilişkisi duruşmaları olmasını doğal karşılamak gerekirdi. Her Karadulun konu hakkında söyleyeceği bir şeyler vardı. Birisi Oliver North'un incinmiş küçük oğlan çocuğu bakışları ve orta yaşlı kadınlara çekici gelmesini gündeme getirirken, bir diğeri John Poindexter'in inanılmaz hafızasını övüyordu. O ay verilen yemeğin ev sahibi olan, James Drake, North ve Poindexter'in bütün Demokratların bir türlü beceremediği şeyi yaparak Reagan dönemine gölge düşürmeyi başarmışlardı. Bu yüzden niçin Cumhuriyetçilerin bu Laurel Hardy ekibini kahraman gibi göstermeye çalıştığını bilmek istiyordu.

"Konuyu prensiplere ve rehinelere getiren beklenildiği gibi, Emmanuel Rubin olmuştu."

"İşin özü can kaybıyla ya da potansiyel can kaybıyla, hatta rehine almaya karşı nasıl tavır takınacağımızdır," dedi. "Rehineleri kurtarmak için ulusal çıkarları ikinci plana atmamız mı gerekiyor? Eğer durum bu ise, silahlı bir saldırı yapmaya nasıl cüret ederiz? Sonuçta Granada'ya çıkarma yapmak ya da Libya'ya hava saldırısında bulunmak gibi nispeten basit ve güvenli saldırılarda bile can kaybı ve bazı askerlerin esir düşme olasılığı vardır."

Bir doksan boyundaki, Geoffrey Avalon, bir altmış beşlik, Rubin'e tepeden bakıyordu. "Ama sen askeri harekâtlardan söz ediyorsun. Rehineler ise hiçbir işe bulaşmamış huzurlu bir hayat sürmeye çalışan sivillerden oluşuyor. Sevdiğin birisini kurtarmak için bütün prensiplerden vazgeçip, büyük bir bedel ödemeye razı olmaz mısın? Eğer birileri eşini kaçırsa onu öldürmemeleri için fidye ödemeyi kabul etmez misin?"

"Evet, elbette öderim," dedi Rubin. Kalın gözlüklerinin ardından bakan gözleri çakmak çakmaktı. "Bir birey olarak öderim. Ama sırf benim çektiğim acı hafiflesin diye iki yüz otuz milyon Amerikalı'nın ulusal çıkarlarını zayıflatmaya hakkım var mı? Bir insanın, Amerika Başkanı olsa bile, bunu yapmaya hakkı yok. Ve, Reagan'ın hatası da bu. Ayrıca rehine almayı, barışa gölge düşüren bir olay olarak görmeyin. Terörizmle savaşıyorsak, rehineler de savaş esiri sayılır. Bir savaşta düşmana esirleri geri almak karşılığında silah vermeyi düşünmeyiz bile. Diğer savaş durumlarında bunu yapmak vatana ihanetle eş değerde görülür."

"Terörizm diğer savaşlara benzemez," diye homurdandı, Thomas Trumbull. "Hem ayrıca hiçbir durum bir diğerine benzemez."

"Aslında bütün bu ulusal çıkar sözlerinin konumuzla bir ilgisi yok," dedi Roger Halsted. "Terörizm küresel bir sorun olduğuna göre ancak küresel bir tepkiyle sonuç alabiliriz."

Mario Gonzalo söze girdi. "Oh tabii, küresel çözüm! Bütün ülkeler bana dokunmayan yılan bin yaşasın mantığı ile teröristlerle anlaşma yapmaya hazırken küresel çözümü nasıl elde edeceğiz?"

"Zaten en büyük sorun da bu," diye cevap verdi Halsted. "Teröristlerle anlaşma yapıp para vermeye kalkışmak bunu kârlı bir iş kolu haline getiriyor. Eğer rehineler iyi para ediyorsa, ne zaman para sıkıntısına düşseler birkaç rehine almaya kalkışacaklardır."

"Tabii ki herhangi bir rehine alma durumunda asıl yapılması gereken bunu teröristlere pahalıya ödetmektir. Bu da onlara zayiat verme anlamına gelir," dedi Gonzalo.

"Bunun için düşmanın kim olduğunu bilmemiz gerekiyor," diye karşı çıktı Avalon. "Rastgele insan öldüremezsin."

"Neden olmasın? Her savaşta bunu yapmıyor muyuz? İkinci Dünya Savaşı'nda, Alman ve Japon şehirlerini bombalarken oralarda binlerce masum insan ve hatta küçük bebekler olduğunu bilmiyor muyduk, yoksa attığımız bombaların sadece askerleri öldürdüğünü mü sanıyorduk?"

"Ancak biz Almanya ve Japonya ile topyekün savaş halindeydik. Bu durumda Alman ve Japon hükümetlerine pasif destek bile düşman sayılmalarına neden oluyordu," dedi Avalon.

"Yani size göre, terörizm içinde filizlendiği toplumdan pasif de olsa bir destek almadan ayakta kalabilir mi?" diye sordu Rubin.

Bu noktada sohbeti en baştan beri sıkıntıyla dinleyen, James Drake söze girdi. "Baylar, konuğum merdivenlerden yukarı çıkıyor. Lütfen bu konuyu kapatıp bu akşam bir daha açmayalım. Lütfen!" Henry'ye doğru döndü. "Henry, konuğum alkol kullanmıyor, onun için büyük bir diyet kola hazırlar mısın lütfen? Buzu az olsun."

Karadulların vazgeçilmez garsonu Henry, konuk tam yemek salonuna girmek üzereyken başıyla Drake'i onayladı.

Uzun boylu, esmer tenli, kemerli buruna sahip, mavi gözlü konuk içeri girince herkes onu selamladı. Gür saçlarına aklar düşmeye başlamıştı ve elli yaşlarında görünüyordu.

"Geciktiğim için üzgünüm, Jim," dedi ve Drake'in elini sıktı. "Trenlerin canı vaktinde kalkmak istemedi de."

"O kadar da geç kalmadın, Sandy" dedi Drake. "Seni Karadullarla tanıştırayım. Baylar, bu arkadaşım Alexander Mountjoy."

Karadullar birer birer öne çıkıp el sıkıştılar. En son gelen Henry elinde büyük bir bardak taşıyordu. Mountjoy bardağı alıp kokladıktan sonra gülümsedi, "Anlaşılan garsonu uyarmışsın."

Drake başıyla onayladı. "Garsonumuz Henry'nin kulübümüzün en değerli üyesi olduğunu eklemeliyim."

Yemek insanın içini açan türdendi. İştah açıcı kavunla başlayan yemek, koyu bir sebze çorbası, ızgara pirzola, fırında patates, brokoli ile devam edip, elmalı turta ile sona erdi.

Rubin her zamanki gibi iddialarına kaynak göstermeden Charles Dickens'in modern polisiye hikâyelerin gelişimine yaptığı katkıdan söz edip, sadece kendisinin okumuş olduğu Bleak House'u buna örnek olarak gösterdi. Sohbetin farklı bir konuya yönelmiş olmasından hoşnut kalan Drake, Dickens'in dedektifinin Edgar Allan Poe'dan bir nesil sonra ortaya çıktığını ve eğer Rubin'in varsayımı doğru ise Dickens'ın, Poe'un hiçbir kitabını okumamış olması gerektiğini vurguladı. Bundan hoşnut kalmayan Rubin homurdanarak konuya Wilkie Collins ve Emile Gaboriau'yu kattı. Kritik bir noktada Drake, Arthur Conan Doyle'dan söz edince Mountjoy'da sohbete katıldı ve samimi bir ortam oluştu. Kahveler içilirken Drake artık gelenekselleşmiş olan su kadehine kaşık ile vurma ayinini başlatıp söze girdi. "Manny bu akşam yeterince konuştu. O yüzden eğer sakıncası yoksa konuğumuzu sen sıkıştırabilir misin, Mario? Manny'nin sessiz kalmasını sağlayacağına inanıyorum."

Gonzalo yeşil çizgili ceketinin yakalarını düzeltip, kravatını kontrol ettikten sonra arkasına yaslandı. "Varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz, Bay Mountjoy?"

Mountjoy, Henry'nin Karadullara brendi servisi yapmasını ilgiyle izlerken yanıtladı. "Ben bir Sherlock Holmes hayranıyım ve Baker Street kulübünün bir üyesiyim. Sanırım bu özelliklerim böyle bir grup için yeterli olur."

Gonzalo söze girdi. "Bilemiyorum, aslında aramızda polisiye romanlarla ilgilenen bir tek Manny var. O da yazar olduğu için ilgileniyor. Gerçi yazdıklarının ona nasıl para kazandırdığını hâlâ anlayabilmiş değilim." Elini kaldırıp gayri ihtiyari Rubin'i işaret ederken, Rubin koltuğunda huzursuzca kıpırdandı ve cevap vermeye hazırlandı. "Başka bir şey deneyin," diye ekledi, Gonzalo.

"Öyleyse bir üniversite rektörü olduğumdan söz edeyim," dedi Mountjoy. "Gerçi nüfusun kaçta kaçının bunu varlığımı haklı çıkaracak bir, neden olarak göreceğini bilemiyorum."

"Biz de öyle ya da böyle akademisyen sayılırız," dedi Avalon. "Ve biz bile bunun varlığınızı haklı çıkartacağını sanmıyoruz."

Mountjoy gülümsedi. "Eğer akademisyen olarak sizler böyle düşünüyorsanız bu akşam işim oldukça zor demektir."

Gonzalo hayalkırıklığına uğradığını gizlemeden konuştu. "Bir üniversite rektörü. Hepsi bu kadar mı?"

Mountjoy kaşlarını kaldırdı. "Bu konum varlığımı haklı göstermeye yetmeyebilir, ancak küçümsenecek bir şey olduğunu da sanmıyorum. Öğrencilerle, hocalarla, diğer yöneticilerle ve bağışta bulunanlarla uğraşırken bir de kamuoyuna sevimli görünmeye çalışmak hiç de küçümsenecek bir şey değildir. Hepsi bu kadar mı demekte ne oluyor?"

"Yani, ayrıca hükümet ya da devlet adına çalışıp çalışmadığınızı merak ettim," dedi Gonzalo.

"Hayır, devletle bir ilişkim yok."

"Hakkınızda herhangi bir devlet soruşturması açılmadı, değil mi?"

"Tabii ki hayır."

"Öyleyse niçin Drake bizden sizin bulunduğunuz ortamda rehineler konusunu açmamamızı istedi ki?" diye sordu Gonzalo.

"Oh, Tanrı aşkına," diye söze girdi Drake. "Eğer sizden böyle bir şey istediysem niçin bunu gündeme getiriyorsun?"

Esmer tenli, Mountjoy'un sararması imkânsız olsa bile, beti benzi attı ve Drake'e döndü. "Jim!"

Drake başını salladı. "Özür dilerim, Sandy. Sen gelmeden önce rehineler krizini tartışıyorduk. Ülkenin şu anda içinde bulunduğu durumu göze alırsak, zaten bu konunun gündeme gelmesi kaçınılmazdı. Ancak onlardan bu konuya girmemelerini özellikle istedim."

"Ve bende bunun nedenini, öğrenmek istiyorum," dedi Gonzalo.

"Nedenini söyleyemem," dedi Drake. "Ama bu konunun hemen kapatılmasını istiyorum. Ev sahibi olarak..."

"Ev sahibi olarak bile bunu yapmaya hakkın yok," dedi Gonzalo. "Kulüp yemeklerinin tek varlık nedeni sıkıştırma anında hiçbir kısıtlama getirilmemesi. Ev sahibi bile tartışılacak konularda bir kısıtlama getiremez. Bu, bu ... kurallara aykırı."

Avalon elindeki içki kadehim incelerken söze girdi. "Mario doğru söylüyor... Bay Mountjoy, bu masada konuşulan hiçbir şey bu masanın dışına taşınmaz. Hepimiz insanların sırlarına saygı gösteririz, ve buna mükemmel garsonumuz Henry de dahildir. Bu size yardımcı oldu mu?"

"Hayır, olmadı," dedi Mountjoy. "Benim saklayacak herhangi bir sırrım yok. Ancak devletin var. Ben bu odadaki herkesin şerefli ve dürüst olduğuna eminim. Ancak devlet benim kadar kolay tatmin olmaz."

"Devlet için çalışmadığınızı söylemiştiniz," dedi Gonzalo.

"Haklısınız, çalışmıyorum. Ancak ne yazık ki kendi arzum dışında onlarla ilgili bir meselede bir anda kendimi taraf buldum."

Thomas Trumbull sakin bir ses tonuyla söze girdi. "Ben devlet için çalışıyorum ve arada sırada devlet sırlarını taşımak zorunda kaldım. Ben de bu odadaki herkes için kefil olabilirim. Bu konuya hiç girmemiş olsaydık herkes için çok daha iyi olurdu. Ancak hiçbir kısıtlama getirilmeyen bir sıkıştırmada er ya da geç bu konu gündeme gelecekti. Keşke, Jim sizi daha uygun bir zamanda konuk olarak çağırsaydı. Ancak buradasınız ve Mario'nun yönelttiği soru bizi zor bir duruma sokuyor. Eğer yanıt vermek istemiyorsanız o zaman kulübün kurallarına göre yemek burada biter ve hepimiz evlerimize dağılırız. Tabii bunu hiçbirimiz arzu etmiyoruz. Bize söyleyebileceğiniz herhangi bir şey var mı? Eğer soruya tatmin edici bir yanıt verdiğinize kanaat getirirsek bu konuyu kapatır, sohbetimizi başka bir yöne çevirirriz."

"Sorumu tekrar edeyim," dedi Gonzalo. "Niçin rehineler konusunu sizin bulunduğunuz bir ortamda tartışamıyoruz?"

Mountjoy bir süre başını öne eğip düşündükten soma yanıt vermek için kafasını kaldırdığında gözlerinde herhangi bir düşmanlık sezilmiyordu.

"Eğer bana isimler, yerler ve detayları sormayacağına dair söz verirseniz, bir kısmını dile getirebilirim. Zaten daha detaylı konuşmam imkânsız. Size bir üniversite rektörü olduğumu söylemiştim. Birkaç ay önce üniversite hocalarından bazıları teröristler tarafından kaçırıldı."

"Ama bu bir sır değil ki?" diye araya girdi Rubin. "Bunu bütün gazeteler yazdı. Anlaşılan sizin rektörlüğünü yaptığınız üniversite..."

"Lütfen!" dedi Mountjoy. "Belki konunun detaylarını bildiğinizden emin olabilirsiniz. Ancak konunun bütün yönlerini bildiğinizi sanmayın. Ve bende söyleyeceğiniz hiçbir şeyi inkar ya da teyit edemem. Sadece anlatacaklarımı dinleyin. Bazı hocalarımız kaçırılmış ve rehine olarak tutuluyordu. Rehinelerden bir tanesi, onun hoca olup olmadığını özellikle belirtmiyorum, öldürüldü. Öldürülmeden önce işkence görmüştü.

"O yüzden rehineler konusu beni şahsen rahatsız ediyor. Çünkü tanıdığım bazı insanlar bu durumu yaşadı, ve olayın çeşitli yönleri hakkında çok detaylı devlet soruşturmalarına maruz kaldığım için bu rahatsızlığım iki katına çıktı. Bu sizi tatmin ediyor mu, baylar? Artık konuyu değiştirebilir miyiz?"

"Hayır," dedi Gonzalo. "Niçin sizi sorgulama gereğini duydular? Konuyla ne ilginiz vardı?"

"Rehine alma olayı hakkında mı? Kesinlikle hiçbir şey."

"Olayın çeşitli yönleri hakkında sorgulandığınızı söylediniz. Hangi yönleri sizin böyle sorgulanmanıza yol açtı?"

"Ne demek istediğinizi anlamadım."

"Bunda anlamayacak bir şey yok ki. Niçin, sizi sorguladıklarını sordum. Eğer rehine alma olayı ile bir ilginiz yoksa buna niçin gerek duydular?"

"Bu soruya cevap veremem."

"Öyleyse ben tatmin olmadım."

Drake söze girdi. "Oh, yapma Mario, niçin bu kadar dik kafalısın?"

"Ben dik kafalı filan değilim. Bana sorarsanız bu konunun rehine alma olayından farklı bir boyutu var. Mountjoy olayın çeşitli yönleri hakkında hiçbir ilgisi olmamasına rağmen sorgulandığını söyledi. Yani olayın tek yönü rehine alma değil. Bence bu konu içinde daha çözülmemiş olan bir olay var. Yoksa bu kadar gizli tutulmazdı. Bahse girerim burada bir bulmaca hatta gizemli bir olay var. Ne dersiniz, Bay Mountjoy?"

"Bu konuda herhangi bir yorumda bulunamam," dedi Mountjoy.

"Bu kulüp geçmişte çeşitli bulmacaları çözmeyi başarmıştı," dedi Gonzalo. "Size de yardımcı olabiliriz."

Mountjoy ısrarlı gözlerle, Drake'e baktı.

Drake elindeki sigarayı kül tablasına bastırdıktan sonra konuştu. "Evet, doğru. Ama her bulmacayı çözeceğimize dair bir garanti de veremeyiz."

"Keşke bunu da çözebilseydiniz," diye mırıldandı Mountjoy.

"Aha! Demek yanılmamışım," dedi Gonzalo. "Hey Tom, ona yardım edebileceğimizi ve bize mezara kadar güvenebileceğini söylesene."

"Bize güvenebileceğini daha önce belirttim," dedi Trumbull. "Eğer bir sorun varsa ve onu çözmekte zorlanıyorsanız, Mario doğru söylüyor. Belki yardımcı olabiliriz, Bay Mountjoy"

"Şey, ne kadarını aktarabileceğimi bir düşüneyim," dedi Mountjoy.

Karadulları tek tek süzerken bir yandan da düşüncelere boğuldu. Karadullar ise nefeslerini tutmuş bekliyordu.

Sonunda Mountjoy konuştu. "Öldürülen rehine aslında teröristlerin gözünde masum sayılacak bir insan değildi. Genelde rehineler teröristlerin piyon olarak kullanabileceği, gazeteci, işadamı ya da profesör gibi insanlar arasından seçilir. Amerikan hükümeti ve kamuoyu bu tip insanlara çok değer verdiği için iyi bir pazarlık konusu olur.

"Hakkında size hiçbir detay veremeyeceğim öldürülen rehine ise, devlet adına çalışıyordu ve teröristlerin gözünde bir gizli ajan ya da casus sayılabilirdi. Ya onlara karşı çalıştığı için bir ceza olarak ya da ondan bilgi almak amacıyla işkence yaparken biraz ileri gidip onu öldürdüler."

"Burada asıl soru şu; Onun işkence yapmaya değecek biri olduğunu nasıl öğrenmişlerdi? Genelde rehinelere bırakın işkence yapmayı, onlara ellerinden geldiğince iyi bakmaya çalışırlar. Sonuçta ölü bir rehine kimsenin işine yaramaz. Hatta kötü muamele görmüş bir rehinenin varlığı bile Amerikan kamuoyunun büyük tepkisi ile.hükümetin daha katı önlemler almasına zemin hazırlar. Bu da teröristlerin işine gelmez."

"Birisinin onu ispiyonladığını düşünüyoruz. Kısaca söylemek gerekirse ortada bir hain var. Öldürülen rehine bir nedenden ötürü gerçek görevini birisine açıklamış ya da kazara ağzından kaçırmıştı. Ve o kişide ona ihanet etmişti. Tabii, sorulması gereken soru bu hainin kim olduğu? Hükümet doğal olarak onun kimliğini ortaya çıkarmak istiyor. Hem bir görevlinin ölümüne neden olduğu için yargılanmalı, hem de başka ajanları da ispiyonlayarak ulusal güvenliği baltalamasının önüne geçmek için. Anlıyorsunuz, değil mi? "

"Üniversite hocalarının kaçırılma şekli biraz garip olduğu için ben de sorguya çekildim. Kaçırılan kişilerin özellikle seçilmesi hainin üniversitedeki hocalardan biri olma olasılığını ön plana çıkardı. Bunu kesin olarak görebiliriz, ancak neden öyle olduğunu size açıklayamam. Tek söyleyebileceğim, vardığımız sonuç bu olmuştu... Üniversite hocaları arasında bir hain vardı.

"Bu konu hakkında çok detaylı bir soruşturma açıldı ve ben de bu soruşturma kapsamında uzun uzun sorguya çekildim. Varılan sonuca göre, aranan hain üniversitedeki dört hocadan birisi olmalıydı. Ama hangisi? ... ah, bunu bir çözebilsek."

Rubin söze girdi. "Yapılacak en güvenli şey, dördünü de pasif görevlere atayıp, kimseye zarar veremeyecekleri bölümlere göndererek soruşturma devam ederken bir taraftan da hepsini izlemek."

"Söylediklerinizin hepsi yapıldı," dedi Mountjoy." Ama üç masum insana hiç de hak etmedikleri bir ceza verildiğini düşünmüyor musunuz? O dört insandan üçü böyle bir muameleyi hak etmeyen vatansever Amerikan vatandaşı."

"Savaş zayiatı!" dedi, Rubin.

Halsted araya girdi. "Bugün ne kadar katısın, Manny? Yoksa son romanında yine takılıp kaldın mı?"

"Bunu da nereden çıkardın?" dedi Rubin. "Ben ne düşünüyorsam onu söylüyorum."

"Benim değer yargılarıma göre, üç masum insanın sıkıntı çekmemesi bir hainin yakalanmasından daha önemli." dedi Mountjoy. "Yeterince akıllı olabilseydik bunu çözecek bir yol vardı. Ölü rehinenin hainin kim olduğunu bildiğini varsayıyoruz. Sonuçta gizli ajan olduğunu kime söylediğini ya da kazara ağzından kaçırdığını biliyor olmalıydı. Teröristler onu bir mektup yazmaya zorladılar."

Halsted söze girdi. "Ne tür bir mektup olduğunu tahmin edebiliyorum. Rehin bir CIA ajanı olduğunu ve onları kaçıran zavallı baskı altındaki grubun aleyhinde casusluk yaptığını itiraf eder. Hayatı boyunca adını bile duymadığı bir sürü olayın faili olduğunu kabul eder ve Amerikan hükümetinin kendisine sahip çıkmadığını, serbest kalması için özgürlük savaşçıları ile görüşmeye bile yanaşmadığını ifade ederek onları lanetler."

"Çok doğru. Neredeyse kelimesi kelimesine aynı ifadeyi kullandınız. Herhalde o zamana kadar bayağı işkence gördüğü için diğer olaylarda olduğu gibi bir fotoğrafını yollamadılar. İsterse mektubu imzalamayı kabul etmeyebilirdi. Ama sanırım rehine mektup sayesinde bize bilgi vermeyi düşündü ve imzaladı. İmzanın kendisine ait olduğu tespit edildi. Mektubun sonunda, eğer şansı yaver giderse belki hükümet serbest kalması için girişimde bulunabileceğinden söz etmiş ve dört yapraklı bir yonca çizmişti. Bir süre soma da öldüğünün haberini aldık."

"Sizce dört yapraklı yoncanın bu işle bir ilgisi var mıydı. Bay Mountjoy?" diye sordu Avalon.

"Hükümet öyle düşünüyor. Esir bulunduğu insanların gözünden kaçacak, ancak haini işaret edecek bir yol bulmak zorundaydı. Ne yazık ki, biz de işaretin ne anlama geldiğini çözemedik. Devlet görevlileri gece gündüz düşünmelerine rağmen dört yapraklı yoncanın ne anlam taşıdığını çözemedi. Ancak hain mektubu televizyonda ya da gazetede gördüğünde dört yapraklı yoncanın kendisini işaret ettiğini anlamış olmalı ki, onu kaçıran gruba mesaj iletip onun ortadan kaldırılmasını sağlamış olmalı."

"Dört yapraklı yonca bir iyi şans sembolüdür," dedi Avalon. "Rehine son yazdığı cümlesinde gerçekten samimi davranıp uğur getirsin diye bir resim çizmiş olamaz mı?"

"Olabilir," dedi Mountjoy. "Herşey mümkün, ancak devlet görevlileri buna ihtimal vermiyor. Rehinenin tam bir rasyonalist olduğunu ve mistik ya da batıl inanç sayılacak hiçbir inanca sahip olmadığını vurguluyor. Onu çok iyi tanıyan insanlar uğur getirmesi için dört yapraklı bir yonca resmi çizmesinin söz konusu bile olamayacağını söylüyor."

"Denize düşen yılana sarılır," diye mırıldandı Avalon.

Trumbull söze girdi. "O bir İrlanda sembolüdür. Dört şüpheliden herhangi biri İrlandalı ya da İrlanda kökenli olabilir mi? Hain IRA'nın bir üyesi olduğu için, diğer yeraltı gruplarına sempati duyuyor olabilir."

Mountjoy başını salladı. "Öncelikle, İrlanda sembolü olan yonca dört yapraklı değil üç yapraklıdır. Efsaneye göre Aziz Patrick, İrlanda kralına Hıristiyanlık alemindeki üç tanrı figürünün nasıl tek bir tanrı sayılabileceğini açıklamak için yerden bir yonca koparıp onu örnek gösterdiğini anlatır. İrlanda kralı Hıristiyan olur ve üç yapraklı yonca da İrlanda'nın sembolü olarak kalır. Her neyse dört şüpheliden hiçbirinin İrlanda ile bir ilgisi yoktu."

"Dört şüpheli hakkında bize ne söyleyebilirsiniz? Eğer onlar hakkında hiçbir şey bilmiyorsak, dört yapraklı yoncanın hangisini işaret ettiğini nasıl ortaya çıkaracağız?" dedi Trumbull.

"Size onların isimlerini ya da kim olduklarını söyleyemem," dedi Mountjoy.

"En azından uzmanlık alanlarını söyleyemez misiniz?" diye sordu Avalon.

"Bilmiyorum... Belki söylememde bir sakınca yoktur." Mountjoy sayarken bir taraftan da teker teker parmaklarını kaldırdı. "Biri tarihçi, biri entomolog, biri astronom ve biri de matematikçi. Bir işinize yaradı mı? Bizim yaramamıştı da."

Halsted söze girdi. "Çizdiğinin dört yapraklı yonca olduğundan emin misiniz?"

"Başka ne olabilir ki?"

Halsted omuz silkti. "Bilmiyorum. Resmi görmedim, ama sonuçta bir noktadan çizilmiş dört ayrı şey olmalı, değil mi?"

"Evet."

"Belki çaktırmadan bir yıldız çizmeye çalışmıştır. Bir noktadan yayılan ışınlar olamaz mı? Belki astronomu işaret etmeye çalışıyordu."

Mountjoy başını salladı. "Astronom olabilir. Ancak bunun farklı bir açıklaması olmalı. O, bir noktadan çıkan ışınlar değil, dört adet yonca yaprağı her halinden belli olan yaprak çizmiş. Ayrıca sapını da eklemişti. Yıldızların sapları olmaz."

"Matematikçinin uzmanlık alanı neydi?" diye sordu Drake.

"Bilemiyorum. Ben halkla ilişkiler bölümünden geldim ve matematik hakkında sahip olduğum tüm bilgi banka hesabımı kontrol etmekten öteye geçmiyor."

"Olasılıklar hakkında tez hazırlamış olabilir mi?"

"Sanırım araştırırsam bunu öğrenebilirim, ancak kesin bilmiyorum."

"Dört yapraklı yoncaların en önemli özelliği çok nadir bulunmalarıdır. Bir yonca tarlasında bir tane dört yapraklı yonca bulma olasılığının kaçta kaç olduğunu bilmiyorum, ama çok düşük olmalı. Küçükken yoncaların arasına yatıp saatlerce dört yapraklı yonca aradığımı hatırlarım. Fakat hiç dört yapraklı yonca bulamadım. Yani, bir tane bulmak gerçekten çok düşük bir ihtimal ve uzmanlık dalı olasılık olan bir matematikçi bu konuyla ilgilenebilir," dedi Drake.

Bir matematikçi olan Halsted, araya girdi. "Bu bana hiç mantıklı gelmedi. Acaba tarihçinin uzmanlık dalı neydi?"

"Ah," dedi Mountjoy. "Onun uzmanlık daimi biliyorum. Yazdığı tanınmış kitaplardan bir tanesinin adı... Yo, hayır, kitabın adını açıklayamam. Kim olduğu ortaya çıkar. Ortaçağ konusunda uzman diyebiliriz."

"Ortaçağ tarihi üzerinde mi uzmanlaşmış?"

"Evet. Bizans İmparatorluğu, Haçlı Seferleri gibi şeyler."

"Dört yapraklı yoncayla ilgili herhangi bir şey var mı?"

"Bildiğim kadarıyla yok."

"Peki böcekleri inceleyen entomologun ana dalı nedir?"

"Şey."

"Ne tip böcekleri araştırıyor? Arıları mı?"

Gonzalo araya girdi. "Niçin arı mı diye sordun, Roger?"

"Neden olmasın? Arılar yonca çiçekleri arasında dolaşırken, nektar toplar ve polen dağıtır. Emily Dickenson'ın dörtlüğünü bilmiyor musun? 'Balın kaynağı - Arıyı ilgilendirmez. -Onun için bir yonca bile -Çiçeklerin kralıdır.' O yüzden dört yapraklı yonca arıyı işaret ediyor olabilir. Bu da entomologu işaret eder."

"Niçin dört yapraklı yonca çizsin ki?" diye sordu Avalon. "Üç yapraklı yonca da aynı işi görür ve daha az dikkat çekerdi."

Mountjoy söze girdi. Üç ya da dört yapraklı olması önemli değil. Entomolog arılar üzerinde çalışmıyordu. Adını bile telaffuz edemediğim küçük bir haşere türü üzerinde çalışma yapıyordu. Ve bana o haşerenin adını söylediğinde sanki Shakespeare'in *Hatalar Komedisi*'nden bir isim söylüyormuş gibi geldi, ama ben telaffuz edemiyorum."

"Şey, öyleyse hiçbir ilerleme kaydedemedik," dedi Rubin. "Dört yapraklı yonca, kimseyi işaret etmiyor. Açıkça söylemek gerekirse, ben de Geoff'e hak vermeye başlıyorum. Yonca bir iyi şans sembolünden başka bir şey ifade etmiyor. Zavallı adamcağızın şansa ihtiyacı vardı."

"Zavallı adamcağız mı?" dedi, Halsted. "Sadece bir savaş zayiatı, Manny."

Rubin bu söze biraz bozuldu. "Ben sadece teorik olarak konuşuyordum. Olayı bireylere indirgediğimiz zaman, benim de sizler kadar yufka yürekli olduğumu çok iyi bilirsiniz."

"Sandy'i aslında anlatmaması gereken şeyleri bize anlatmaya zorlayarak, ileride devletle başının derde girme ihtimaline yol açtık. Ona yaptığımız bu kötülüğe rağmen, ne yazık ki yardımcı olamadık.... çok üzgünüm, Sandy," dedi Drake.

"Bir saniye," diyen Gonzalo, arkasına iyice yaslandı. "Daha konu kapanmadı. Henry'nin ansiklopedi karıştırdığını fark ettim."

"Oh, sahi mi?" dedi Trumbull. "Öyleyse geri döner dönmez onun da fikrini alalım."

"Kimden söz ediyorsunuz?" Mountjoy kaşlarını çattı. "Garsondan mı?"

"Henry'den söz ediyoruz. Karadulların en iyisinden."

"Ee, Henry, sen ne diyorsun?" dedi Gonzalo.

"Dört yapraklı yonca hakkında benim de bir fikrim var, Bay Gonzalo."

"Söylesene."

"Yoncalar hemen hemen her zaman üç yapraklı olur. Bazen normal bir tohumdan çıkan bir yonca, dördüncü yaprağa sahip olabiliyor. Ana bitki ile tohum arasında bu kadar fark olmasına mutasyon denir," dedi Henry.

"Evet öyle," dedi Halsted.

"Mutasyonlar her türde görülen bir doğa olayıdır. Bazen beyaz bir karga, iki başlı dana ya da altı parmaklı bir bebek doğabilir. Listeyi sonsuza kadar uzatabiliriz."

"Haklısın," diye mırıldandı Avalon.

"Genelde mutasyonlar tepki görür ve daha çok canavarımsı yaratıklar olarak görülür. Ancak dört yapraklı yonca da bir mutasyon olmasına rağmen insanlar tarafından çok değer verilen ve herkesin sahip olmak isteyeceği bir şeydir. Daha önce sözünü ettiğimiz gibi, bir uğur olarak kabul edilir. Bu onu mutasyonlar arasında eşsiz kılar ve sonuçta insanların tepkisini çekmeden çizilebilecek bir mutasyondur. Bu yüzden mutasyon vurgusunu yapmak için kullanılabilirken, aynı zamanda belirli bir eğitim düzeyinin altındaki insanların denetiminden kaçabilir. Ancak, rehinenin rasyonel kişiliğini iyi bilenler uğur sembolünü bir kenara bırakıp, mutasyon özelliğini ön plana çıkarmalıdır."

"Bu bizi nereye götürüyor, Henry?" diye sordu Trumbull.

"Konuyu biraz değiştirecek olursak, Bay Mountjoy biraz önce Shakespeare'nin *Hatalar Komedisi*'nden söz etmişti. Orada Antipholus adında iki karakter vardır. İkiz kardeşlerden birisi Sicilya'da Syracuse'de yaşarken, diğeri Anadolu'daki, Efes'te yaşar. Antipholus ismi size herhangi bir şey çağrıştırıyor mu, Bay Mountjoy?"

"Evet," dedi Mountjoy. "Entomolog'un çalıştığı sinekleri anımsatıyor. Yinede tam olarak adını hatırlamıyorum."

"Acaba Drosophill mıydı?"

"Evet! Tanrım, evet."

"Bilinen adıyla meyve sineği olan bu haşere mutasyonları incelemek için kullanılan geleneksel bir böcektir. Bana sorarsanız dört yapraklı yonca mutasyonları

vurgulamak amacıyla çizilip, hainin Entomolog olduğunu işaret ediyor. En azından ben böyle yorumluyorum."

"Tanrım," dedi Mountjoy. "Bana da çok mantıklı geldi. Sabah ilk işim ... Washington'daki bazı kişileri arayıp bunu söylemek olacak. Drosophila. Drosophila, bu ismi hatırlamalıyım."

"Meyve sineği demeniz yeterli olur, efendim," dedi Henry. "Ve eğer önerinizi dikkate alırlarsa bunu bir akşam otururken birden aklınıza geldiğini söylerseniz daha iyi olur. Konuyu Karadullara açtığınızı söylemenin hiç kimseye bir faydası olmaz."

AÇIKLAMA

Bazen, kendimi çok tembel hissettiğimde aklıma gelen bir şey üzerine hikâye yaratmaya çalışırım. O yüzden Mohonk'ta (bir önceki açıklamaya bakınız,) çayırda dolaşırken, etrafta bol miktarda üç yapraklı yonca olduğunu gördüm. Alışkanlığım olduğu için acaba aralarında hiç dört yapraklı olan var mı diye baktım ve iki buçuk saniye kadar sonra olmadığına kanaat getirdim. (Hayatımda hiç dört yapraklı yonca bulamasam da, şansımın yaver gittiğini söylemeliyim.)

Ben de düşündüm ki: Dört yapraklı yonca hakkında bir hikâye yazayım. Ve oturup yazdım.

Ancak bu sefer Eleanor Sullivan, Ellery Queen'nin Gizemli Hikâyeler Dergisinin, güzel editörü, hikâyeyi geri çevirdi. Bulmaca konusunun okurlara haksızlık edecek kadar havada kaldığını düşünüyordu. Bunu kabul etmedim. (Zaten hiçbir iadeyi kabullenemem.) Ancak, editörün ağzından çıkan laf kanundur, ve o yüzden bu hikâyeyi kitabımda kullanarak ilk kez okurlarımla buluşturuyorum.

ZARF

Emmanuel Rubin Karadulların yemeğine geldiğinde çok sinirliydi. Tabii bu diğerlerinin artık kanıksadığı bir davranış olsa da bu sefer kaim gözlük camlarının ardında çakmak çakmak olan gözleri öfkesinin yoğunluğunu ortaya koyuyordu.

"Eyvah!" dedi, o ayki yemeğe ev sahipliği yapan, Gonzalo. "Galiba birisinin kitabını yine geri çevirmişler."

"Kimse kitabımı geri filan çevirmedi," diye homurdandı Rubin. "Çok daha kötü bir şey oldu."

Geoffrey Avalon, bir metre doksan santimlik boyuyla, bir altmışlık Rubin'e tepeden bakarak, tok sesiyle söze girdi. "Kitap iadesinden daha kötü bir şey mi? Senin için böyle bir şey olabilir mi, Manny? Oh, Yapma!"

Rubin öfke dolu sesiyle konuşmaya başladı. "Sabah mahalledeki postaneye gidip bir sayfa, yirmi beş sentlik pul istedim. Zaten sinirim en başta bu olaya bozuldu. Bir mektup yollamanın iki sent olduğu zamanlar hâlâ hatırımda. Ancak, mektup göndermenin fiyatı sürekli artarken, nedense bütçe açığı da sürekli artıyor."

"En azından yaptıkları zamları dengelemek için hizmeti daha da kötüleştiriyorlar."

"Bunu komiklik olsun diye söylediğini biliyorum, Roger. Ama gerçekten de doğru söylüyorsun... sağol, Henry."

Karadulların vazgeçilmez garsonu Henry, Rubin'in öfkesini yatıştırmak için üç saniyede boşalttığı kadehini tekrar doldurmuştu.

James Drake, elinden düşürmediği sigarasını söndürdü ve konuştu. "Ben de pulların iki sent olduğu dönemi hatırlıyorum. Gazetelerde iki sentti ve bir paket sigara da o zamanlar on üç sentti... Ben de haftada on beş dolar kazanıyordum, ne olmuş yani?"

"Daha bitirmedim," dedi Rubin. "Gişedeki salak görevliye bir sayfa yirmi beş sentlik pul istediğimi söyledim ve adam gözlerimin içine bakıp, 'Kalmadı.' dedi. Şok olmuştum. Sonuçta ben bir postanedeydim. 'Niçin kalmadı?' diye sordum. Adam omuz silkti ve 'sıradaki' diye bağırdı. Yani,'ne bir pişmanlık ne de bir utanma belirtisi göstermedi. Ellerinde pul kalmadığına dair küçük bir yazı yazıp asabilirlerdi. Tam yarım saat sırada bekledikten sonra bir de terslendim."

Gonzalo söze girdi. "Biraz sakinleşip her zamanki yarı akıllı haline dön de seni bu akşamki konuğumuz, Francis Mac Shannon ile tanıştırayım. Çok yakın bir arkadaşımdır."

Rubin çekinerek elini uzattı. "Kusura bakmayın ama Mario'nun yakın arkadaşım dediği kişilere biraz kuşkuyla bakarım."

"Zaten yirmi beş sentlik bir pul yüzünden kendi kendine eziyet eden bir insandan başka şey beklenmez" dedi Gonzalo "Merak etme sana birkaç tane gönderirim, Manny hem de bedava."

"Hayır, sağol," dedi Rubin. "Pullarımı öğleden sonra başka yerden aldım. Benim kızdığım konu prensipler."

"Manny'nin garip prensipleri yüzünden senden özür dilerim, Frank" dedi Gonzalo. Ne zaman istediğini elde edemese bir tane yaratır."

Francis Mac Shannon güldü. Altmış yaşlarında, yuvarlak ve neşeli bir yüzü olan kısa boylu şişmanca.bir adamdı. Gri sakalı ile birlikte sanki sakallarını kısa kestirmiş bir Noel Baba imajı çiziyordu.

"Ben de sizin tarafınızdayım, Bay Rubin" derken, oldukça tiz olan sesi Noel Baba imajına ters düşüyordu. "Ben de posta hizmetlerinden çok şikâyetçiyim."

"Kim değil ki?" diye homurdanan, Thomas Trumbull içeri girer girmez Henry'nin kendisi için hazırladığı viski ve sodayı alıp bir dikişte bitirdi.

"MacShannon, yeni gelen Karadulla tanıtılırken, ufak bir sessizlik oldu, ancak daha sonra sohbetlerine geri döndüler." Benim şikâyetim zarfların üzerindeki damgalar. Küçükken zarfların üzerindeki damgalar çok okunaklı ve güzelken, günümüzde artık mürekkep lekesi gibi duruyor. Onlar birer coğrafya dersiydi. O zamanlar büyük bir damga koleksiyonum olmuştu."

Avalon gür kaşlarını kaldırdı. "Bunu nasıl başardınız, Bay MacShannon?"

"En başta ailem postadan çıkan mektupların zarflarını bana veriyordu. Ciddi olarak damga toplamaya başladığımı öğrenince komşularda aynı şeyi yapmaya başladılar. En güzeli de sokaklarda, bahçelerde ya da parklarda yere atılmış zarfları toplamaktı. Ne kadar çok zarf bulduğumu tahmin bile edemezsiniz. Daha önce görmediğim bir damga bulduğum zaman hazine bulmuş gibi olur ve atlastan nerede olduğuna bakar öğrenirdim. Onları eyaletlere ve ülkelere göre ayırır, ve defterlere düzenli bir şekilde yerleştirirdim. Tahmin edemeyeceğiniz kadar aşırı bir zarf düşkünlüğüm oluştu. Aslında zarflara olan bu ilgim yüzünden daha sonra bir..."

Tam bu noktada Henry'nin saygılı ancak otoriter sesi duyuldu. "Beyler, yemek servisimiz başlıyor."

Hep birlikte oturup kavun aperatifinden sonra, kremalı kuşkonmaz çorbası ve karışık salata servis edildi. Sohbet konusu ise Mars'ın uydusu olan, Phobos'a Rusların gönderdiği ve göndermeyi planladığı yeni uydu üzerineydi. Ortak bir Sovyet-Amerikan Mars Araştırması üzerinde çeşitli tartışmalar yaşandı. Postaneler ve kalitesiz hizmetleri bu yeni tartışma konusu sayesinde ikinci plana atıldı. Bu arada bademli, kakaolu pastalar ve kahveler tüketildi. Brendi servisi yapılırken de, Gonzalo sıkıştırma çağrısını atlamadı."

"Manny, seni sıkıştırmacı tayin ediyorum," dedi. "Ve, konuğumun ruh sağlığını korumak için postane konuları hakkında soru yöneltmeni yasaklıyorum."

Rubin, yüzünü buruşturup Francis'e döndü. "Bay MacShannon, varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz?"

MacShannon, umarsızca konuştu. "Ben bir bilgisayar tasarımcısı ve programcısıyım. Herhalde günümüzde bu yeterli bir neden sayılır."

"Olabilir," dedi Rubin. "O konuya daha sonra dönebiliriz. Anlaşılan şu andaki işlerinizin çocukluğunuzdaki aktivitelerle bir ilgisi yok.... Tabii, damga koleksiyonunuzdan söz ediyorum. Yemekten önce..."

"Manny!" diye araya girdi Gonzalo. "Postanelerden söz etmeyeceksin demiştim."

"Oh, saçmalama," diye patladı Rubin. "Postaneden söz eden kim? Ben damga koleksiyonundan söz ediyorum. Arada ne gibi bir bağlantı var anlayamadım."

"Tamam, tamam. Devam.et," dedi Gonzalo.

"Şimdi, nerede kalmıştık?" dedi Rubin Gonzalo'ya gereksiz bir bakış fırlattıktan sonra konuğa döndü. "Zarflara olan ilginiz yüzünden daha sonra bir şeyler olduğunu söylemek üzereydiniz ki, araya yemek girdiği için cümleniz yarım kalmıştı. Şimdi, acaba o cümlenizi tamamlayabilir misiniz? Zarflara duyduğunuz ilgi yüzünden ne oldu?"

MacShannon kaşlarını çattı. "Öyle bir şey dedim mi?" Sonra yüzünde bir tebessüm oluştu. "Oh, evet, elbette. 1953'te zarflara duyduğum ilgi yüzünden bir casus yakalatmıştım. Kanıyla, canıyla gerçek bir casus."

"1953'de mi?" dedi Avalon. Birden suratı asılmıştı. "Sakın bize Senatör Joseph McCarthy için çalışan gençlerden birisi olduğunuzu söylemeyin."

. "Kim? Ben mi?" McShannon bu yoruma çok şaşırmıştı. "Asla! Kesinlikle böyle bir şey yapmadım. Tabii... onun bütün ülkeyi casuslara ve hainlere karşı bilinçlendirme politikası, doğal olarak beni de biraz etkilemiş olabilir. Benim gibi, McCarthy'nin fikirlerine katılmıyor olsanız bile, çabalarının herkes üzerinde etkili olduğunu kabul edersiniz."

"Ben buna Ulusal Paranoya diyorum," dedi Rubin.

"Olabilir," dedi McShannon." Her neyse, adını ne koyarsanız koyun o ortamın bir dönem beni de etkilemiş olduğunu söyleyebiliriz. Daha sessiz ve gündemi farklı olan bir dönemde, o zarfı görmüş olsaydım belki üzerinde kafa bile yormazdım."

"Ne olduğunu anlatır mısınız?" dedi Rubin.

"Elbette. Nasıl isterseniz. Üzerinden otuz altı yıl geçtikten sonra herhalde Ulusal Güvenliği etkilemez. Ayrıca olayın detayları hakkında herhangi bir bilgim de yok zaten. Hayata yeni atılmıştım. Mühendislik diplomamı cebime koymuş küçük bir iş bulup tek başıma yaşamaya başlamıştım. Yirmi dört yaşındaydım ve kendime olan güvenim hâlâ tam oturmamıştı.

"Aynı kattaki diğer bir dairede Benham adında başka birisi ikamet ediyordu. İlk adının, ne olduğunu hatırlamıyorum. Otuz yaşlarında olmalıydı, ve arada sırada onunla kapı önünde karşılaşırdık. Somurtkan tiplerden biriydi. Hiçbir zaman ne selam verir ne de konuşurdu. Birkaç kez karşılaştığımızda ona merhaba dedim, ancak yüzündeki donuk ifadeyi bozmadan sadece başıyla beni selamlayınca ona karşı ben de soğuk durdum. O zamanlar polisiye romanlar çok hoşuma gittiği için onun kanun

dışı işler çevirdiğini hayal etmeye başladım. Bir kanun kaçağı, kiralık katil ya da bir casus olabileceğini düşledim.

"Sonra bir gün sekizinci kattaki dairelerimize çıkmak için aşağıda asansör beklerken elinde tuttuğu mektubu açtı. Herhalde içeriye girdikten sonra onu posta kutusundan almış olmalıydı. O zamanlar, annemin arada sırada bana yazdığı mektuplar olmasa benim posta kutum sürekli boş kalacaktı. Komşumu gözucuyla izliyordum. Doğal olarak gizemli bir haydut olduğunu düşlediğim birisini,izleyecektim. Bir de mektup alan herkesi kıskandığım için ilgilenmiş ve zarflara olan düşkünlüğüm nedeniyle mektup alması hemen ilgimi çekmişti.

"Mektubu açtıktan sonra içindeki dosya kağıdını çıkardı ve hiç tepki vermeden okuduktan sonra, buruşturup asansör kapısının yanındaki çöp sepetine attı. Sonra ifadesini değiştirmeden boş zarfı ceketinin iç cebine dikkatlice yerleştirdi ve ceketinin üzerinden kontrol etti."

Trumbull söze girdi. "Zarfın boş olduğunu nereden biliyordunuz? Zarfın içinde mektubun dışında başka bir şey daha olabilirdi. Örneğin bir çek."

McShannon başını salladı. "Zarflar konusunda artık uzman sayılabileceğimi kabul edersiniz herhalde. Neredeyse içi görülen ucuz zarflardandı. Mektubu okurken zarf bana yakın olan elinde duruyordu ve boş olduğunu görebiliyordum. Bu konuda hata olduğunu sanmıyorum. Hatta bundan eminim bile diyebilirim."

"Çok garip," dedi Halsted.

"İşin asıl garip tarafı en başta bunun garip olduğunu bile düşünmemiştim," dedi McShannon. "Sonuçta insanlar genelde zarfları atıp mektupları saklar. Ben de daha önce mektubu atıp zarfını saklayan birisi görmemiş olmama rağmen, bunun garip olduğunu düşünmedim. Kendi kendime; 'hey, adam posta damgası topluyormuş,' diye düşündüm ve bir anda tekrar on yaşımdaki çocuk olup zarf peşinde koştuğum o günlere geri döndüm. Hatta bu Benham denen adamın da damga topladığını düşünerek ona biraz ısındım."

"Belki de çocukluğumda zarf toplamamış olsaydım, zarfı saklaması ilgimi bile çekmezdi. Ancak sekizinci kata ulaşana kadar beynimde farklı düşünceler oluşmuştu. Komşum her zamanki gibi bana selam bile vermediği için ona karşı eski soğukluğum geri geldi. O damga topluyor olamazdı. Çünkü zarflardaki damgalar çoktan çekiciliğini yitirmiş ve birer mürekkep lekesine dönüşmüştü. Ancak özel olarak çıkartılan anma amaçlı zarflar dışında temiz bir damga görmek imkansızlaşmıştı.

"Öyleyse niçin zarfı saklamıştı? Olayı bir casusluk hikâyesine dönüştürmem sadece on saniyemi aldı. Herkesin görüp umursamayacağı bir mektup almıştı, ama asıl mesaj mektupta değil, zarfın kendisinde olmalıydı. Ve o da mesajı daha sonra incelemek için zarfı saklamıştı."

"Bu sonuca vardığımda çoktan daireme girmiştim bile. Bir dakika kadar bekleyip, sessizce koridora göz atıp komşumun evine girdiğinden emin olduktan sonra tekrar asansöre atlayıp giriş katma indim ve çöp kutusuna attığı mektubu aldım."

"Herhalde tamamen ilgisiz bir şey çıktı," dedi Rubin.

"Şey, en azından Benham'ın daha farklı bir yönünü görmemi sağladı," dedi, McShannon. "Mektup, bir bayan tarafından yazılmışa benziyordu, ancak çok eğitimli olduğunu söyleyemem... kargacık burgacık bir yazısı vardı."

Avalon derin bir iç çekti. "Günümüzde her şey dejenere olduğu için bu kadarına bile şükretmek gerekir."

McShannon gülümsedi. "Haklısınız. Her neyse, sonraki birkaç gün mektubu o kadar yoğun bir şekilde inceledim ki onu otuz altı yıl sonra bile hâlâ hatırlıyorum... zaten hatırlanacak pek fazla bir şey yoktu. Üzerinde tarih yoktu ve sadece; Sevgili Bay Benham, çok güzel vakit geçirdim ve iş olanağı konusunda bana yardımcı olmaya söz verdiğiniz için size teşekkür ederim. Lütfen beni haberdar edin, ve tekrar teşekkür ederim.' yazıyordu."

"Ne demek istediğinizi anlıyorum," dedi Halsted. "Bu komşu size göre bir buzdolabı görünse de bu bayan onun nazik bir insan olduğunu düşünüyormuş."

"Birçok aşağılık erkek, emellerine ulaşmak için genç bayanların önünde takla atmaya bile razı olur," dedi Trumbull.

McShannon konuştu, "Hiç öyle bir şey düşünmedim. Bana göre mektup, tıpkı tahmin ettiğim gibi tamamen ilgisiz konulan içeriyordu. Güzel vakit geçirmeler, iş olanakları gibi şeyler, öylesine yazılmış şeyler olmalıydı. Bence asıl önemli mesaj zarfın üzerinde gelmişti. Ancak ben bu konuda ne yapacaktım? Birkaç gün düşündükten sonra, harekete geçtim... lütfen o zamanlar genç ve saf bir insan olduğumu unutmayın. Çünkü sonunda FBI'ın bölge merkezine gittim."

Drake gülümsedi ve sigarasını kül tablasına bıraktı. "Sizinle alay edilmesi riskini göze almışsınız."

"O kadarını biliyordum," dedi McShannon. "Aslında gittiğimde hikâyemi bir formaliteymiş gibi pek umursamadan anlattığımı hatırlıyorum. İkna edici olmadığımı fark ettiğim için kendimi her geçen dakika daha kötü hissediyordum. Gerçi, bana destek olacak bazı şeyler de vardı, Senatör McCarthy sayesinde herhangi bir memurun casus ihbarını gözardı etmesi söz konusu olamazdı. Sonuçta bir ihtimal arkasından bir şey çıkarsa vatan haini damgası yemek de vardı."

"Çok haklısınız," dedi Halsted. "O dönemde memurluk yapan biri yanlış bir tercihte bulunduğu an casus olmakla ya da gizli komünizm hayranı olmakla suçlanırdı."

"Evet," dedi McShannon. "FBI her dönemde gelen bütün ihbarları değerlendirmek zorunda. Ama, McCarthy çılgınlığının en yoğun olduğu dönemde... ve ayrıca, bu Benham denen komşumun yeni yeni gelişmeye başlayan bilgisayar endüstrisinde Pentagon'un gizli kalmasını isteyeceği bazı bilgilere ulaşabilecek konumda olduğu ortaya çıktı. Aslına bakarsanız, bilgisayarlara ilgi duymam bunu öğrendikten sonra başladı. Yani, mesleğimi Benham'a borçlu olduğumu söyleyebilirim. Her neyse hikâyemi dinlediler ve mektubu zabıt tutup aldılar. Benim mektubum olmamasına rağmen karşılığında bir alındı makbuzu bile verdiler."

"Mektup artık sizin sayılırdı," dedi Rubin. "Bir önceki sahibi onu çöpe attığına göre artık o çöpten çıkarıp alan kişiye ait olur."

"FBI ile mesafeli bir işbirliğine giriştim," dedi McShannon. "Komşumu göz hapsine almamı ve şüpheli görebileceğim her hareketi rapor etmemi söylediler. Yani sonuçta bir muhbir olmuştum. Şimdi dönüp o günlere geri baktığımda, bu durum beni rahatsız etse de, o zamanlar komşumun bir casus olduğuna içtenlikle inanıyordum. Tabii işin içinde gençliğin verdiği saflığın rolü de vardı."

"Tabii o dönemden etkilenmiş de olabilirsiniz," dedi Avalon.

"Bu mümkün," dedi McShannon. "Tabii o zamanlar FBI'ın bu konuda ne yaptığını tam olarak bilmiyordum, ancak zamanla olayı ilk aktardığım görevli ile samimi oldum. Ve Benham'ın gerçekten de göründüğünden daha farklı biri olduğu ortaya çıktıkça adamın gözündeki itibarım giderek arttı."

"Öyleyse sakladığı zarf gerçekten de önemli bir şeymiş," dedi Rubin.

"Size olan biteni sırası ile anlatayım," dedi McShannon. "Onlara verdiğim mektupta şifreli bir mesaj olup olmadığını araştırdılar. Bana ilgisiz görünen kelimelerin gizli birer anlamı olabileceğini söylediler, ancak böyle bir şeye rastlamadılar. Ne gizli bir yazı, ne de farklı bir teknikle işlenmiş bir mesaja rastladılar. Ancak bu durum benim hikâyemi daha bir geçerli kıldı. Çünkü ben en baştan beri zarfın önemini vurguluyordum.

"Benham'a gelen mektupları gizlice alıp açıp okuduktan sonra tekrar kapatıp posta kutusuna koyuyorlardı. Bir keresinde bu işi nasıl yaptıklarını izlediğimde tüylerim diken diken oldu. Hiç Amerikanvari değildi. Hiçbir şekilde mektubun açıldığını ya da oynandığını anlamak mümkün değildi. O zamandan beri bana gelen mektuplara bile kuşkuyla bakar oldum. Benim bilgim olmadan herhangi biri onları okuyor, inceliyor olabilirdi."

Rubin söze girdi. "Aslına bakarsanız, telefon görüşmeleri dinlenebilir, odalara alıcı yerleştirilebilir, hatta parkın ortasında yapılan sohbetler bile uzaktan özel cihazlarla dinlenebilir. Özel hayat diye bir şeyin kalmadığı bir dünyada yaşıyoruz."

"Haklı olduğunuzdan eminim," dedi McShannon. "Her neyse, görevliler en çok ilgimi çeken mektubu yazan bayandan gelen mektuplarla ilgileniyorlardı. Ayrıca dedikoducular için de bu mektupların özel bir önemi vardı, çünkü dost olduğum görevli bana aralarında bir gönülbağı olduğunu söylemişti. Mektuplar giderek daha tutkulu ve samimi olmaya başlamıştı. Ancak kadının mektupları her zaman çok kısaydı ve herhangi bir entellektüel birikim göstermiyordu."

Drake gülümsedi. "Sonuçta adamın amacı entellektüel bir tartışma yapmak olmayabilir."

Halsted sordu, "Bu araştırma ne kadar sürdü?"

"Aylar sürdü," dedi McShannon. "Sürekli gözlem altındaydılar."

"Bakın," dedi Gonzalo. "Eğer burada bir ilişki söz konusu ise mektubun herhangi bir önemi olmayabilir. Yani iki casus bilgi toplayıp birbirlerine aktarıyorsa, tutup birbirlerine âşık olmayacaklardır."

"Neden olmasın?" dedi Avalon. "Aşkın gözü kördür derler. Bazen en umulmadık durumlarda birbirine âşık olabilir."

"Ben onu kastetmedim," dedi Gonzalo. "Tabii ki âşık olabilirler, ancak iş için kullandıkları iletişim kanallarını kullanmazlar. Kendilerine ayırdıkları zamanlarda birlikte olur ve önemli mesajlar ilettikleri kanallardan aynı zamanda şahsi haberleşme yapmazlar."

McShannon buna yanıt verdi. "Eğer gerçek mesajlar zarfın üzerinde ise, mektupta yazılanlar ne kadar ilgisiz olursa o kadar iyi olur. Önemli bilgileri zarfla aktarırken, içindeki mektupta neden bir aşk yaşanmasın ki? Hatta bu ilişki çok samimi bile olabilir. Mektubun kendisinin gönderilen ve gönderen açısından çok önemli olduğu düşünülürse, kim zarfı incelemeyi aklına getirir ki? Yani, o ilk zarfı sakladığını görmemiş olsaydım..."

Trumbull sabırsız bir ses tonuyla söze girdi. "Anlatmaya devam edin. Benim de istihbarat örgütleriyle ilişkim var. Zarfları da incelediklerinden eminim."

"Elbette incelediler," dedi McShannon. "Gelen her mektup ister genç bayandan olsun ya da olmasın çok yakından inceleniyordu. En azından arkadaş olduğum görevli incelendiğini söylüyordu ve bu konuda yalan söylediğini sanmıyorum. Tabii o zamanlar bu yaptıklarının yasal olup olmadığını düşünüyordum. Daha önce dediğim gibi bana hiç Amerikanvari gelmiyordu."

"Yasal olmadığı kesin," dedi Trumbull. "Ortada herhangi bir delil ya da mahkeme karan yok. Boş bir zarfı saklamak kuşku verici olabilir, ama bir suç teşkil etmez. Yine de ulusal güvenlik bazı yasadışı işleri ve günahları haklı çıkartabilecek bir öneme sahip."

'Teorik olarak olmaması gerekir," diye homurdandı Rubin. "Yasaların önüne geçmek ne kadar haklı nedenlere dayanırsa dayansın, sonuçta bu bir alışkanlığa dönüşür ve dozunu arttırır. O zaman bir de bakarız ki, gestapo gibi olmuşuz."

"Daha o seviyede değiliz,".dedi Trumbull. "Hem o tip görevlerde olan kişiler oldukça sıkı denetleniyor."

"Evet, ama anca yakalandıktan sonra denetleniyorlar," dedi Rubin.

"Ve genelde yakalanıyorlar. Haydi, Manny bırakalım da Bay McShannon hikâyesine devam etsin. Zarfları incelediklerini söylüyordunuz."

"Evet, inceliyorlardı. Pulu çıkartıp altında herhangi bir mesaj var mı diye bakıyorlar, zarftaki her yazıyı en ince detayına kadar araştırıp, zarfa bilinen her türlü testi uyguluyorlardı. Hatta zarfları yenileri ile değiştirip üzerinde belirsiz bazı oynamalar bile yapıyorlardı. Böylece bir mesaj varsa bile casusun kafasını karıştırıp işini hakkıyla yapmasını engellemeye çalışıyorlardı."

"Bu kadar zayıf iddiaya dayanan bir olay için oldukça büyük hassasiyet göstermişler," dedi Drake.

"Bunun için McCarthy'e teşekkür edebilirsiniz," dedi McShannon. "Ancak ne mektuplarda ne da zarflarda herhangi bir mesaja rastlamadılar."

"Bir saniye, Bay McShannon!" dedi Rubin. "Hikâyeyi anlatmaya başladığınızda zarflara olan ilginiz sayesinde gerçek bir casus yakalattığınızı söylemiştiniz. Yakalattınız mı, yakalatmadınız mı?"

"Yakalattım," dedi McShannon. "Yakalattım."

"Yoksa bu araştırma sonucunda bambaşka bir insan mı casus olarak yakalandı?"

"Hayır, casus Benham'dı. Benham yakalandı."

"Ama, mektuplarda ve zarflarda hiçbir şey olmadığını söylediniz. Böyle söylediniz, değil mi?"

"Hiçbir şey yoktu demedim, ancak FBI'ın ilgili herhangi bir şey bulamadığını söyledim. Tabii, bu arada başka yönlerden de araştırma yapıyorlardı. İşinde de gözlem altına alınmıştı. Geçmişini araştırdılar ve çalıştığı bölüme onu izlemesi için adam bile yerleştirdiler. Zamanla kiminle ne gibi bir iş peşinde oldukları ortaya çıktı. Bu sayede oldukça büyük bir casusluk şebekesi ortaya çıkartıldı ve bana birçok iltifatta bulundular. Tabii resmi herhangi bir şey olmadı. Ancak hayatımın en heyecanlı dönemlerinden birini yaşadım. Ve bunu da çocukken posta damgası toplamaya borçlu olduğumu söyleyebilirim."

"Karadulların yüzlerindeki ifadeye bakılırsa bu hikâyenin onları pek tatmin etmediği belliydi."

"Peki ya genç bayana ne oldu?" diye sordu Avalon. "Ben-ham'ın biricik aşkı da yakalandı mı?"

Bir an için McShannon kararsız göründü. "Pek emin değilim. Bu konuda bana bilgi verilmedi. Anladığım kadarıyla mektuplarda ve zarflarda herhangi bir kanıt bulamadıkları için delil yetersizliğinden onu bırakmak zorunda kaldılar... Beni rahatsız eden konulardan biri de bu. Benham'ı o zarfı sakladığı için mimlemiştim. Peki ama niçin zarflarda hiçbir şey bulunmamıştı? Eğer, Benham ve arkadaşları arasında FBI'ın çözemediği gizli bir iletişim sistemi varsa, kimbilir bu sistemle daha ne gibi bilgiler transfer edilmiştir."

Halsted söze girdi. "Belki de FBI zarfta hiçbir şey bulamadı, çünkü bulunacak hiçbir şey yoktu. Casuslar bile günün her saatinde casusluk yapmaz. Belki de aşk ilişkisi normal bir aşk ilişkisiydi."

McShannon'nın neşeli görünümü yavaş yavaş kayboldu. "Peki ama öyleyse zarfı niçin sakladı? Asıl çözülmesi gereken soru bu. Burada sıradan bir insandan değil, gerçek bir casustan söz ediyoruz. Niçin bir casus elindeki mektubu herkesin daha sonra oradan alabileceği bir şekilde çöpe atarken, zarfını saklasın ki? Bunun bir nedeni olmalı. Eğer bu davranışının mesleği ile hiçbir ilgisi olmayan masum bir açıklaması varsa o nedir?"

"Anladığım kadarıyla siz buna geçerli bir açıklama getirememişsiniz, Bay McShannon," dedi Avalon.

"Tek aklıma gelen zarfta bir mesaj olması gerektiği."

"Bana sorarsanız siz masum bir açıklama üzerinde yeterince kafa yormamışsınız, Bay McShannon," dedi Rubin. "Belki de kendinizi zarfta bir mesaj olması gerektiği konusunda çok şartlandırdınız."

"Öyleyse siz geçerli bir neden bulun, Bay Rubin," dedi McShannon.

"Bir dakika!" dedi Halsted "Bay McShannon'nın ilk aklına gelen seçenek casusluk olmamıştı. En başta Benham'ın damga koleksiyonu yaptığını düşünmüştü... Hatta pul koleksiyonu bile olabilirdi. Belki de ilk düşüncesi doğruydu."

McShannon söze girdi. "FBI'ı küçük görmeyin. Onlara en başta bu durumun niçin ilgimi çektiğini anlatmıştım, ve bir gün adam işteyken dairesine girip evini aradılar. Herhangi bir koleksiyona filan rastlamamışlar. Tabii ortada zarf koleksiyonu diye bir şey de yoktu. Olmadığını bana söylediler."

"Bunu bize söyleyebilirdiniz," dedi Rubin.

"İşte şimdi söyledim," dedi McShannon. "Hem zaten bunun bir önemi yok. Zarfı damga koleksiyonu yaptığı için saklama olasılığı üzerinde düşünmeye değmeyecek kadar küçük bir olasılıktı. ... Ee, zarfı saklaması için aklınıza mantıklı başka bir neden geldi mi, Bay Rubin?"

"Düşünmeden yapılmış bir hareket olabilir," dedi Drake. "İnsanlar arada sırada saçma sapan şeyler yapabilir. Sizin, Bay Benham'ınızda mektubu saklayıp, zarfı atmaya niyetliyken kazara tersini yapmış olabilir."

"Buna inanamam," dedi McShannon.

"Neden? Buna dalgınlık denir," dedi Drake. "Mektubu attığını farkedince aşağıya inip onu almak istemiş olabilir, ancak onu siz daha önce oradan aldığınız için bulamamış olabilir."

McShannon, Drake'e yanıt verdi. "Mesleği casusluk olan birisinin dalgın olmasını bekleyemezsiniz. Aksi halde bu işte uzun süre tutunamazdı. Ayrıca ne yaptığını çok iyi biliyordu. Mektubu okur okumaz buruşturup attı ve sonra zarfı yakından inceleyip cebine yerleştirdi. Ne yaptığını çok iyi biliyordu."

"Emin misiniz?" diye sordu Drake. "Olay otuz altı yıl önce olmuş. Belki de siz içtenlikle hatırlamak istediğiniz şeyi hatırlıyorsunuz."

"Böyle bir şey söz konusu değil," dedi McShannon. "Hayatımın en heyecan verici olayı ve ben bu konu üzerinde uzun uzun kafa yordum. Yanlış hatırlamadığıma eminim."

Drake omuz silkti. "Eğer bu konuda ısrarlıysanız, aksini iddia etmenin bir anlamı yok."

McShannon masada oturanları süzdü, "Peki kimin alternatif bir açıklaması var? Adam koleksiyon yapmıyor, dalgın değil ve mektubu yazan kişiye karşı herhangi bir özel duygusu beslemiyor. Daha sonra aralarında bir aşk ilişkisi oluşmuş olabilir, ancak Benham'ın çöpe attığı o mektup ondan aldığı ilk mektup olmalıydı. Daha yeni tanışmış olmalıydılar. İlk bakışta âşık olsa bile, ki öyle bir şey olduğunu hiç sanmıyorum. O durumda mektubu saklardı, zarfı değil."

Masaya sessizlik çökmüştü. Ve bunu tekrar, McShannon bozdu. "Hepsi bu kadar. Bu soru yıllardır kafamı kurcalıyor. Zarfta FBI'ın gözünden kaçan ne olabilirdi? Herhalde bu soruya bir yanıt bulamadan göçüp gideceğim."

"Bir saniye! Bu iletişim belki de sadece ilk zarfta kullanılmıştı," dedi Avalon. "Sakladığı o ilk zarfı FBI'ın ele geçirdiğini sanmıyorum. Belki de sadece o zarfta bir mesaj vardı, diğer zarflarda herhangi bir mesaj yoktu."

McShannon bu ihtimal üzerinde biraz düşündü. "Bunun yorumunu Bay Trumbull'a bırakıyorum," dedi. "Kendisinin de istihbaratta çalıştığını söyledi. Bir casus, başarılı bir iletişim metodunu sadece bir kez kullanıp ondan vazgeçer mi?"

Trumbull yanıt verdi. "Bu bir kainat yasası değil. Ancak başarılı metotlar genelde daha sık kullanılır. Fakat kullandıkları metot belki de o kadar başarılı değildi. Ve artık çok riskli olduğu için o gelen son zarftan sonra başka bir metotla iletişim kurmaya başlamış olabilirler."

"Genelde, belki de, olabilir! Bunların hepsi bir .varsayım," dedi McShannon. "Elimizde iki kesin bilgi var. Adam bir casustu ve o adam boş zarfı sakladı. Bir casusun niçin boş bir zarfı saklama gereği duyacağını açıklamaya çalışın. Varsayımlara dayanmayan bir açıklama bekliyorum."

Masa tekrar sessizliğe gömüldü, ve sonunda McShannon gülümsedi ve sessizliği bozdu. "Tek bir mantıklı açıklama var. Bu da zarfın üzerinde bir mesajın olduğu."

Bu noktada, servis masasının yanındaki yerinde duran, Henry her zamanki nazik üslûbu ile söze girdi. "Bir öneride bulunabilir miyim?"

McShannon dışardan gelen bu beklenmedik müdahaleye biraz sinirlendi. "Önerin nedir, garson?"

Gonzalo hemen elini kaldırarak müdahale etti. "Henry'de kulübümüzün bir üyesidir, Frank. Onun da bizim kadar fikir yürütme hakkı var."

"Anlıyorum," dedi McShannon. Ancak tavrında herhangi bir değişiklik görünmüyordu. "Ne gibi bir öneride bulunacaksın arkadaşım?"

"Sadece boş bir zarfı saklamanın çok mantıklı bir davranış biçimi olduğunu ve hepimizin bir ara böyle bir şey yapmış olabileceğimizi belirtmek istemiştim, efendim."

"Hiç sanmıyorum," dedi McShannon.

"Bir düşünün, efendim. Sizin de belirttiğiniz gibi çöp kutusundan aldığınız mektup, bayanın adama yazdığı ilk mektup olabilir. Belki birlikte çıktılar ya da bir yerde tanıştılar. Sohbet ederlerken bayan kendisine uygun bir iş bulmakta zorlandığından söz etti ve komşunuzda ona yardımcı olmayı önerdi. Sizin tarifinize göre komşunuz genelde sosyal olmayan bir insan olduğu için, herhalde o bayanı bir şekilde çekici bulmuş ve ona karşı genel yapısının aksine nazik davranmıştı. Bayanın genç ve güzel olup olmadığını bilmiyoruz, ama öyle olduğunu varsayabiliriz. Bayan da onu çekici bulmuş olmalı. Mektubunda ona minnettar olduğunu ve ilişkilerinin devam etmesini arzu ettiğini açıkça vurguluyor. 'Lütfen bana haber verin.' diye yazmıştı. Ve sonuçta mektuplaşma sürüyor ve bir süre soma bir aşk ilişkisi oluşuyor. Şu ana kadar söylediklerimle hem fikir misiniz?"

"Evet," dedi McShannon. "Peki ama bu size ne fayda sağlar ki?"

"Bay Benham bu genç ve güzel bayanla yazışmayı arzu etmiş olmalıydı. Şimdi, siz bize mektubun içeriğinden söz ettiniz ve onu kelimesi kelimesine hatırladığınızı belirttiniz, Bay McShannon. Sonuçta uzun bir mektup değildi ve hafızanıza güveniyorum. Mektup, genç bir bayan tarafından yazılmıştı, ancak çok düzenli bir mektup değildi. Mektupta tarih olmadığını belirtmiştiniz, düzenli bir insan mutlaka yazdığı mektuba tarih düşerdi."

"Evet," dedi McShannon. "Mektuba tarih atılmamıştı, ama ben hâlâ nereye varmak istediğini anlamış değilim."

"Mektuba tarih atmayacak kadar özensiz olan birinin başka şeyleri de atlama olasılığı var. Mektubun; Sevgili Bay Ben-ham' diye başladığını söylemiştiniz. Bu durumda mektubun içinde kendi adresini belirtmediğini de varsayabilir miyiz acaba?"

McShannon'nın çatık kaşları indi ve yüzünde bir şaşkınlık ifadesi oluştu. "Evet, yoktu."

"Sonuçta mektup bir aşk mektubu değildi ve Bay Benham'da bir aşk mektubunu kalbinin üzerinde saklayacak türde bir insan sayılmazdı. O yüzden mektubu buruşturup atmıştır. Ancak bu ilişkinin sonunda cinsel açıdan tatmin edici bir ilişkiye dönüşebileceğini düşünerek bayana cevap yazmak istemiş olabilir. Mektuplarına adreslerini yazmayan kişiler genelde bunu zarfın üzerine dönüş adresi olarak belirtirler. O yüzden Bay Benham da zarfa bakıp üzerinde bayanın adresini görünce daha soma ona cevap yazmak için zarfı saklamış olabilir. Bunun geçerli bir açıklama olduğuna inanıyorum."

Masadakiler Henry'yi kısa. bir alkış yağmuruna tutunca, Henry kızararak teşekkür etmek zorunda kaldı.

McShannon hâlâ şaşkındı. "Ama bu durumda zarfın Benham'ın casus olması ile herhangi bir ilintisi yoktu."

"Bay Halsted'in de daha önce belirttiği gibi, bir casus günün her saatinde casus olamaz." dedi Henry. "Onların da normal insanlar gibi yaşadıkları anlar olmak zorunda. Ancak, mesleğinin olmazsa olmaz kurallarından birini çiğnediğini düşünüyorum."

"Neymiş o, Henry?" diye sordu Trumbull.

"İstihbarat gibi zor bir meslekte çalışan bir insanın dikkat çekmemek için çok özenli davranması gerekir. Bir tanığın önünde mektup atılıp, zarf saklanmamalıydı... Tabii, Bay Benham'ın kapı komşusunun bir zamanlar posta damgası koleksiyonu yaptığını ve o yüzden zarflara karşı özel bir ilgi duyduğunu asla tahmin edemezdi."

AÇIKLAMA

Karadul hikâyelerini en çok tatile çıktığımda yazmayı seviyorum. Arada sırada Janet ve ben Bermuda'ya gideriz. Orada bir hafta boyunca daktilomdan, bilgisayarımdan ve kütüphanemden uzak kalırım. Bu çekilmez durumu biraz hafifletmek için bavulunun bir köşesine birkaç tükenmez-kalem ve defter sıkıştırır, ve aklıma geldikçe yazarım. Bu ve sıradaki hikâye Temmuz 1988'de böyle bir Bermuda tatilinde kaleme alınmıştı. Aynı tatil şuasında bir de Karadul hikâyesi olmayan üçüncü bir hikâye de yazdığıma göre, o tatilimin oldukça verimli geçtiğini söyleyebilirim.

Bu kitap için hikâyeleri bir araya getirirken, bu hikâyenin can damarı ile "Su Üzerinde Günbatımı" hikâyesinin vurgu noktalarından bir tanesinin aynı olduğunu farkettim. Bu tip şeyler arada sırada olur. Özellikle de benim gibi çok yazan birisinin başına daha sık gelir. Yine de bu iki hikâyenin aynı kitapta yer alması beni biraz rahatsız etti.

Bu hikaye ilk kez, Ellery Quenn'in Gizemli Hikâyeler Delgisinin, Nisan 1989 sayısında yayınlandı.

TANIK

Emmanuel Rubin, normalin aksine oldukça sakin ve düşünceli görünse de, her zamanki gibi eleştiriye hazırdı. Geleneksel Karadullar yemeğinden önceki kokteyl sırasında, Geoffrey Avalon ile konuşurken sesi odanın her köşesinden rahatlıkla duyulabiliyordu. "Kaç tane polisiye hikâye, ya da günümüzde adlandırıldığı gibi gerilim romanı yazıldığını bilmiyorum, ama hikâyelerin sayısı astronomik düzeylere ulaşıyor ve ben hepsini okuduğumu söyleyemem.

"Gerçi ben arada sırada yazıyor olsam da eski tip bulmaca içeren hikâyeler artık yazılmıyor. Bazen yazılan modern polisiyelerde suçlunun psikolojik yapısı binlerce kelimeyle tarif edilerek en başta sözü edilen suçun kaynağını bir bulmaca gibi gösterebilen hikâyeler hâlâ yazılıyor."

"Kısaca özetlemek gerekirse, bir suçlunun gösterdiği tanığın yalancı tanık olduğunu ortaya çıkartan yaratıcı bir hikâye düşünmeye çalışıyorum ve daha önce hiç kullanılmamış olan bir yöntem bulma olasılığımın ne olduğunu düşünüyorum. Ne kadar yaratıcı olursam olayım, yıllar önce kıyıda köşede kalmış bir kitapta başka bir yazarın aynı yaratıcılığı kullanmadığından nasıl emin olabilirim? Bu mesleğe yıllar önce başlayanlara gıpta ediyorum. Onların yazdığı her şey daha önce kullanılmamış oluyor."

Avalon söze girdi. "Ne fark eder ki, Manny? Eğer sen yazılmış bütün gerilim hikâyelerini okumamışsan, okurlar da okumamıştır. Sen ne yazmak istiyorsan yaz, eğer elli iki yıl önce yazılmış bir romanın ana konusuna çok benziyorsa bunu kim nereden bilecek?"

Rubin bu yanıtla tatmin olmadı. "Herhangi bir şehirde oturan herhangi bir okur mutlaka o eski hikâyeyi okumuş olur ve alaycı bir üslûp ile benim bir kopyacı olduğumu vurgulayacak bir mektup gönderir."

Odanın öbür ucunda olan, Mario Gonzalo seslendi. "Senin durumunda bu neyi değiştirir ki, Manny? Hikâyelerinde eleştirilecek o kadar çok nokta var ki. Hiç kimse zahmete girip hikâyenin alıntı olduğunu vurgulamakla uğraşmaz."

"Bunu söyleyen de ressam diye geçinip, hayatı boyunca karikatür çizmekten öteye gidememiş birisi," dedi Ruhin.

"Eğer sanat hakkında azıcık bilgin olsaydı karikatürün ne denli zor bir sanat olduğunu bilirdin," dedi Gonzalo.

Gonzalo, o akşamki konuğun karakalem resmini yapmakla meşguldü. Bu resim de, diğer yemeklerin yer aldığı, Milano Restoranı'nın özel yemek salonundaki duvarlara asılı olan diğer konuk resimlerinin arasına katılacaktı.

Bu sefer görevi nispeten kolay görünüyordu. Çünkü, Avalon'un davetlisi olan konuğun oldukça gür ve dalgalı bembeyaz saçları vardı. Yakışıklı yüz hatları ve gülerken inci gibi parlayan dişleri ile yaşlandıkça daha çekicilik kazanan erkeklerden

biri olduğunu belli ediyordu. Avalon onu arkadaşım, Leonard Koenig olarak tanıtmıştı,

Koenig, söze girdi. "Beni bir film yıldızına benzetmeye çalışıyorsunuz galiba, Bay Gonzalo."

"Bir sanatçıyı aldatamazsınız, Bay Koenig," dedi Gonzalo. "Acaba gerçekten öyle misiniz?"

"Hayır," dedi Koenig ve Rubin gülmeye başladı.

"Mario haklı, Bay Koenig" dedi Rubin. "Gerçek bir sanatçıyı aldatamazsınız."

Böylece sohbet giderek dağıldı ve genel konular üzerinde yoğunlaştı. Bir süre sonra Karadulların vazgeçilmez garsonu, Henry'nin sesi duyuldu. "Lütfen masaya buyrun, beyler. Yemek servisimiz başlıyor."

Kaplumbağa çorbası ile başlayan yemekte, kulübün çeşnici basısı olan Roger Halsted çorbadan bir kaşık aldıktan soma, yüzünde beliren memnuniyet ifadesi üzerine diğerleri de yemeğe başladı.

Brendiler içilirken, beyaz dalgalı saçları konuğun saçları yanında sönük kalan Thomas Trumbull sıkıştırmacı olarak atandı.

"Bay Koenig, varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz?" diye sordu Trumbull.

Koenig gülümsedi. "Bay Rubin'in tanık gösterme konusundaki yaratıcılık sorununu gözönüne alırsak, sanırım zamanında yalan yere tanıklık edenleri ortaya çıkararak varlığımı haklı çıkartabilirim."

"Geoff bize mesleğinizden söz, etmedi," dedi Trumbull. "Bu durumda emniyet görevlisi olduğunuzu varsayabilir miyiz?"

"Pek sayılmaz, normal bir emniyet görevlisi değilim. Karşı istihbarat birimindeyim. Ya da, bölümündeydim desem daha doğru olur. Ancak erken emekliye ayrılıp-avukatlığa başladım. Geoff ile de zaten orada tanıştım."

Trumbull'un kaşları çatıldı. "Karşı istihbarat mı?"

Koenig tekrar gülümsedi. "Ne düşündüğünüzü biliyorum, Bay Trumbull, sizin devletteki konumunuzu biliyorum ve şu anda siz niçin beni tanımadığınızı merak ediyorsunuz. Sizi temin ederim ki, ben önemli sayılacak bir görevli değildim ve bir olay dışında kayda değer bir başarı sağlayamadım. Ayrıca, bildiğiniz gibi bölüm ve birimimiz elemanlarını pek deşifre etmez. Bizler görevimizi büyük bir gizlilik içinde daha iyi yaparız. Ve dediğim gibi, erkenden emekli oldum ve herhalde artık bölümde unutulmuşumdur."

Gonzalo hemen atıldı. "Şu yalanını ortaya çıkardığınız suçlu, o işi nasıl başardınız?"

"Bu uzun bir hikâye," dedi Koenig. "Bu detayları üzerinde konuşmamam gereken bir konu."

"Bize güvenebilirsiniz," dedi Gonzalo. "Karadul yemeklerinde söylenen hiçbir söz daha sonra dışarıda tekrar edilmez. Garsonumuz Henry de kulübün bir üyesi olduğu için bu kurala sadıktır. Tom, söylesene."

"Şey, bu doğru," dedi Trumbull." Hepimiz son derece güvenilir insanlarız. Yine de, sîzi konuşmamanız gereken konular hakkında konuşmaya zorlayamayız.

Avalon dudak kıvırdı. "Bence yemeğimizi yanlış tanımladın, Tom. Gecenin kurallarına göre konuk sorulan her soruya samimi ve doğru yanıt vermeli ve biz de sırlarını mezara götürmeliyiz."

Gonzalo söze girdi. "Bakın, Bay Koenig, konunun hassas detaylarını üstü kapalı geçebilirsiniz. Sadece olayı anlatın ve bize nasıl çözdüğünüzü söylemeyin. Onu sizin için biz çözeriz."

James Drake güldü. "Boş sözler verme, Mario."

"En azından deneyebiliriz," dedi Gonzalo.

Koeing biraz düşündü. "Yine de bunu bir oyuna çevirmek istiyorsunuz."

"Neden olmasın, Bay Koeing," dedi Gonzalo ve eğer Tom Trumbull olayı anımsarsa onu diskalifiye ederiz."

"Bildiğini sanmıyorum. Olay tamamen bir bilgi üzerine kurulmuştu ve o organizasyonun benim bulunduğum biriminde değildi."

Koeing birkaç saniye düşündükten sonra devam etti. "Sanırım bunu bir oyuna çevirebiliriz. Fakat olay otuz yıl kadar önce gerçekleştiği için, umarım tüm detayları anımsayabilirim."

Boğazını temizledikten sonra anlatmaya başladı.

"Bay Rubin'in suçluların psikolojisinden söz etmesi bana çok ilginç geldi. Çünkü eski işim tamamen casusların psikolojisi üzerine oturtulmuştu. Bazı insanlar, para ya da cinsel tatmin veya nefret besledikleri için ülkelerine ihanet eder. Bunlarla uğraşmak kolay sayılır, çünkü bu yaptıklarının yanlış olduğunu bildikleri için yakalandıkları zaman onları itiraf ettirmek kolay oluyor."

"İşin temelinde açgözlülük yatıyor," dedi Halsted. "Ve bunun için casus olmanız da gerekmiyor. Namussuz politikacı, vergi kaçıran işadamı, kaliteli üretim yapmayıp insanları dolandıran sanayici ve rüşvet yiyen bürokratlar bir ülkeye casuslardan daha fazla zarar verebilirler."

"Evet," dedi Rubin. "Ama o adamlar her yerde vatansever geçinirler, devletin parasını çalar, insanların gözünü boyarlar. Ancak özgürlük günü büyük bir bayrak asıp yabancılar hakkında ileri geri konuştukları sürece onlardan iyisi yoktur."

"O yüzden Samuel Johnson, vatanseverliğin namussuzların sığınacağı en son kale olduğunu belirtmişti."

"Bundan hiç kuşkum yok, ama konumuz dağılıyor," dedi Avalon. "Ben bazı casusların çok güçlü ideolojik duygular yüzünden bu mesleği seçtiklerini de belirtmek isterim. Kimisi başka bir ülkenin ideallerine hayranlık duyduğu için, kimisi dünya barışma hizmet ettiğini düşünerek, ya da kendi gözlerinde asil sayılacak başka bir nedenden ötürü bu işe yeltenirler. Aslında bu konuda şikâyetçi olamayız. Sonuçta benzer nedenlerden ötürü yabancı ülkelerde de bizim için çalışan insanlar var. Hatta, bizimkilerin sayısının düşman ülkelerin sayısından çok daha fazla olduğunu

söyleyebilirim. Her neyse, asıl tehlike teşkil eden casuslar bunlardır. Çünkü, daha dikkatli plan yapar, gönüllü olarak daha fazla risk alır ve yakalandıkları zaman da çok fazla direnirler. Stephan da böyle bir casustu. Sadece ilk adını kullanıyorum ve aslında gerçek ismi de Stephan değildi."

"Stephan sessiz bir yaşam sürüyordu. İlgi çekmemek için özel çaba gösteriyor ve abartılı bir vatanseverlik sergilemeyerek gerçek emellerini gizleme hatasında bulunmuyordu. Ancak, şartlar gereği mesleği yüzünden düşmanın eline geçmesini hiç arzu etmediğimiz bazı bilgilere ulaşma şansına sahipti. Yine de aslında gizli olması gereken konuları birçok kişi bilir ve onların büyük bir çoğunluğu tamamen güvenilir insanlardır. Stephan'ın da onlar kadar güvenilir olmadığını varsaymak için herhangi bir neden de yoktu.

"Ancak düşmanın elde etmek istediği bazı çok özel bilgilere Stephan ulaşabilecek konumdaydı. Bunları rahatlıkla düşmana iletebilirdi. Ancak öyle bir durum oluşmuştu ki, bu durumda en büyük şüphelinin o olacağı kesindi. Hatta onun yaptığını ispat edemesek bile suçlu olduğuna kanaat getirecek durumdaydık. Fakat bilgi o kadar önemliydi ki onu mutlaka iletmek durumundaydı.

"Sizlere, iletmek zorunda olduğu bilgi, o bilgiyi nasıl elde ettiği ve onu nasıl ileteceği hakkında herhangi bir şey söyleyemem. Sonuçta zaten bunların oynayacağımız küçük oyunla en ufak bir ilgisi yok. Şimdi kendimi, Stephan'ın yerine koyuyorum...

"Bu bilgiyi aktarmak zorundaydı, ancak bütün şüphelerin üzerine toplanacağından da emindi. Kendisini bir şekilde korumak zorunda olduğunu hissediyordu. Aslında hapse düşmekten korktuğu söylenemezdi, çünkü sonuçta yandaş bir casusla nasılsa değiş tokuş edilirdi. Ölümden korktuğunu da sanmıyorum, çünkü zaten görevi icabı her gün. ölümle burun buruna yaşayan bir insan sayılırdı.

"Ancak idealleri uğruna bu konuma gelmişken yakalanmasının ileride bazı sıkıntılar yaratabileceğini düşünmüş olabilir. Sonuçta yerine başka bir casus yerleştirmek hiç kolay olmazdı. Ayrıca, üzerindeki şüpheleri başka tarafa çevirebilirse, bölüm casusu başka yerlerde arayacağı için hem birçok masum insan şüphe altına girecek hem de enerjimizi boşa harcamış olacaktık. Tabii bunların hepsi bizim aleyhimize olurdu.

"Peki, ama en büyük şüpheli kendisi iken bu işi nasıl yapacaktı? Açıkçası aynı anda iki ayrı yerde bulunması gerekiyordu... Arzu ettiği belgeyi almak için şehirde bulunurken, aynı zamanda çok uzak bir yerde bulunduğunu ispat ederek şüpheleri başka yöne çekmeliydi. Bunu yapmanın tek yolu da iki kişi olmaktan geçiyordu.

"Bunu nasıl yaptığını zamanla öğrendik. Stephan'ın çalıştığı ülke ona çok benzeyen bir kişi buldu. Ona Stephan 2 diyebiliriz. Tahminime göre, eğer Stephan ve Stephan 2, aynı odada bulunuyor olsalardı ikisini rahatlıkla ayırt edebilirdik. Ama eğer birisi Stephan 2'yi gördükten birkaç gün sonra Stephan'ın kendisi ile karşılaşsa, aynı kişi olduğuna yemin edebilirdi.

"Ayrıca, Stephan 2'nin, Stephan'a olan benzerliğini makyajla daha da belirginleştirdiklerini düşünebiliriz. Stephan'ın saç stilini uygulamış, tıpkı onun gibi ince bir bıyık bırakmış, onun gibi konuşmayı ve vurgulamayı öğrenmiş ve hatta

çalışarak imzasını bile taklit etmiş olmalıydı. Doğal olarak İngilizce konuşabilen ve Stephan'ın kültürüne yakın olan birisi olmalıydı.

Bütün bunların zaman aldığını ve çok çaba sarfettikleri düşünülebilir, ancak peşinde oldukları bilgi düşman için o kadar önemliydi ki, bütün bu çabalarına değecekti.

Zamanla Stephan'ın yaptıklarını öğrendik ve bu anlattıklarımın doğru olduğunu teyit etme fırsatı buldum. Vakit yaklaşınca, Stephan çok fazla vurgulamadan bir haftalık tatile çıkacağını ve bir gemiyle Bermuda turuna katılacağını herkese çıtlattı. Tatil vakti gelince bir eve kapandı ve görünümünü hafifçe değiştirerek, belgeyi çalarken ve gönderirken her ihtimale karşı tanınmamayı amaçladı. Tabii gemiyle Bermuda'ya giden kişi ise, Stephan 2 idi.

Stephan daha önce hiç Bermuda'ya gitmemişti ve bunu bir avantaj olarak görüyordu. Sadece bir kere görmüş olduğu yerler hakkında hiç kimse ondan ayrıntılı bilgi isteyemezdi. Fakat adada bulunduğu süre içinde neler yaptığını bilmek zorundaydı ve bu yüzden de Stephan 2 ona her gün güvenli bir adrese mektup yollayarak, o gün neler yaptığını ve neler gördüğünü bütün detayları ile aktarıyordu. Stephan 2 daha sonra bütün detayları ile aktarabileceği önemsiz şeyler yapmak zorundaydı, böylece Stephan bunları Bermuda'da bulunduğuna dair delil olarak kullanabilecekti. Önemsiz olayları ayrıntıları ile anlatmak insanlara ikna edici bir delil olarak görünebilirdi.

Anladığımız kadarıyla, Stephan, Stephan 2'ye gemide çekici bir bayanla arkadaşlık kurmasını ve bayanın onu hatırlamasına yetecek kadar samimi olmasını öğütlemiş olmalıydı... Ancak bu samimiyetin iki Stephan arasındaki farkı ayırt edebilecek kadar ileri gitmemesi gerekiyordu.

Stephan 2'nin, o bayanla bir aşk yaşamaması gerektiğini özellikle tembihlemişti. Herhalde Stephan bir bayanın tatilde aşk yaşadıklarını iddia etmesini inkâr edememe gibi rahatsız bir duruma düşmek istemiyordu. O yüzden de, Stephan 2 o konuda kesin talimat almıştı.

Stephan 2'nin, Bermuda'da bulunduğu hafta süresince, Stephan çok gergin dakikalar geçirmiş olmalıydı. Kendi görevini yerine getirmişti, ancak ya gemi batarsa, ya da Stephan 2, denize düşer veya Bermuda'da bir kaza geçirip sakat kalsa, hatta ölse ne olacaktı? Ya da, Stephan 2, bir nedenden ötürü tutuklanır ve parmak izi alınırsa ne olurdu? Tabii bir de onun saf değiştirip bizi bu plandan haberdar etme riski de vardı. Bu gibi durumlarda Stephan'ın planı bir işe yaramayacak ve hapsi boylaması kaçınılmaz olacaktı.

Aslında bunlardan hiç birisi olmadı ve Stephan 2, her gün numaralandırdığı mektupları göndererek Stephan'ı kaybolabilecek bir mektuba karşı hazırlıklı olmasını sağladı. Stephan her mektubu tek tek ezberleyerek tatili hakkında detaylı bir bilgiye sahip oldu.

Sonunda Stephan 2, Bermuda'dan döndü. Önceden planlanmış bir mizansenle Stephan onun yerini aldı ve Stephan 2, ülkesine geri döndü.

Bermuda yolculuğundan iki hafta kadar sonra Stephan'ın peşinde olduğu belgenin düşmanın eline geçtiğinden şüphelenmeye başladık. Hızlı bir soruşturma bunun doğruluğunu ortaya koyunca, bütün şüpheler bir anda Stephan'ın üzerinde odaklandı.

Birim olarak onu sorguya çekmeye başladık.

Aslında çok iyi rol yapıyordu. Bilginin kaybına üzülmesi oldukça içten görünüyordu ve en mantıklı şüphelinin kendisi olduğunu ve kendisinden başka bir şüpheli olamayacağını da açıkça ifade etti.

"Ama, dokuzu ile on altısı arasında, ben Düşes Adası Gemisindeydim ve on biri ile on dördü arasında da, Bermuda'daydım, eğer belge o zaman düşmana sızdırıldıysa benim yapmış olmam mümkün değil," dedi.

"Bize yolculuğu ile ilgili tüm detayları verdi ve tabii ki bilet satın aldığına, gemiye bindiğine, indiğine, ödediği bar faturalarına kadar bir sürü kayıt gösterebiliyordu. Hepsi doğrulanacak türden şeylerdi. Hatta bu kadar belge toplamış olmasını şüpheli bulup ona sorduğumda, bana cevap olarak, yolculuğumun bir bölümünü iş gezisi olarak gösterip, masraf olarak vergiden düşürmeyi düşünüyordum diyerek oldukça mantıklı bir açıklama bile getirdi.

Meslektaşlarım arasında anlaşmazlık çıktı ve bazıları öne sürülen savları kabul ederek olayın başka yönlerini ve muhtemel başka şüphelileri soruşturmamız gerektiğini vurguladı. Ben kabul etmedim. Diğerleri olayın başka yönlerini incelemeye başladı, ancak ben Stephan'ı sorgulamakta ısrarlı oldum. Çünkü her soruya olağanüstü mantıklı açıklama getiriyor olması midemi bulandırmıştı. Meslek hayatını boyunca elde ettiğim en büyük başarı bu oldu. Eğer bir iki tane daha benzer olayı çözmüş olsaydım, emekli olmayı istediğim zaman bunu reddetmeyi düşünebilirlerdi. Ama böyle bir şey olmadı, bu benim tek başarım.

"İkinci soruşturmada ona sordum, 'Tatile çıktığım andan döndüğün ana kadar sürekli gemide ya da Bermuda'da mı kaldın.'"

"Evet, elbette," dedi. "Sonuçta gemiden ayrılmam mümkün değildi."

"Aslında mümkün."

"Kaşlarımı çatıp, ne demek istediğimi anlamaya çalıştıktan sonra yanıtladı. "Yani, gemiden buraya uçup, burada belgeleri çaldıktan sonra tekrar gemiye mi döndüm demek istiyorsunuz?"

"Onun gibi bir şey," dedim.

"Kimliğimi göstermeden uçağa binmem mümkün değil."

"Sahte kimlik denen bir olay olduğunu herhalde biliyorsunuzdur."

"Elbette biliyorum," dedi. "Ama herhalde yolculuk boyunca gemiye herhangi bir helikopterin inip inmediğini ve hatta Bermuda ile burası arasında gidip gelen uçaklara binen kişileri rahatlıkla teşhis edebilirsiniz. Kayıtlardan birisinin giriş yapmadan çıkış yaptığını herhalde rahatlıkla tespit edebilirsiniz."

Tabii Stephan'a bu araştırmaların çoktan yapıldığını ve bundan bir şey çıkmadığını söylemedim.

Tabii ki sorgumuz Stephan'ın izniyle banda kaydediliyordu. Ona haklarını okumuştuk ve kendisi avukata ihtiyacı olmadığını ve her sorumuzu yanıtlamaya hazır olduğunu belirtmişti. Her hareketi ile masumiyetinden emin olan bir vatandaş portresi çiziyordu ve bu durum beni iyice şüphelendirmişti. Kendine olan güveni bana gerçek olamayacak kadar fazla geliyordu. Bu yüzden ikiz kardeşi olabileceği ihtimalini gözönüne aldım, ancak bu konuyu araştırdığımızda onun tek çocuk olduğunu öğrendik... Ama, bir benzeri olma ihtimali kafamda yer etti.

Daha sonraki bir sorguda ona sordum. "Bermuda'da bir otelde mi kaldın, yoksa gemide mi?"

"Gemide."

"Daha önce hiç Bermuda'ya gittin mi? Orada tanınan bir insan olduğunu söyleyebilir misin?"

"Hayatımda ilk kez oraya gittim."

"Her gün gemide olduğuna dair sana tanıklık edecek birisi var mı?"

"Tatile yalnız çıkmıştım. Herhangi bir arkadaşımla gitmedim. Sonuçta her gün orada bulunduğumu ispat etmemi gerektirecek bir durum olabileceğini nereden bilecektim ki?"

Hafifçe gülümsedim, bu bana biraz fazla zekice gelmişti.

"Bütün yolculuk boyunca bir köşede hiç kimseyle konuşmadan tek basma oturduğunu iddia etmeyeceksin herhalde."

"Hayır," dedi. Biraz rahatsız olmuşa benziyordu. "Aslına bakarsanız, oldukça dost canlısı sayılırım. Ancak, oturup önemsiz sohbetler ettiğim kişilerin beni hatırlayacağına dair garanti veremem. Yalnız..."

"Devam et. Yalnız, ne?"

"Yolculuğun başından itibaren arkadaş olduğum genç bir bayan vardı. Gemideki yemeklerde hep aynı masayı paylaştık. Ve, Bermuda'yı da birlikte dolaştık... Beni yanlış anlamayın, Bay Koeing, ilişkimiz cinsellik içermiyordu. Gerçi ben bekâr bir erkeğim, ama yine de atamızda öyle bir yakınlaşma olmadı. Sanırım o beni hatırlayabilir. Gemide iken birlikte dans ettik ve Bermuda'da birlikte tura çıkıp deniz parkını birlikte gezdik. Prenses Otel'de birlikte yemek yiyip, çeşitli turlara katıldık. Yalnız o kumsala yalnız gidiyordu, çünkü ben güneşten pek hoşlanmam."

"Onunla her gün görüştün mü?"

Biraz düşündü. "Evet, her gün görüştük. Tabii bütün günü birlikte geçirmedik, ve geceleri ikimizde kendi odalarımıza çekildik."

"Ahlâki değer yargılarınız bizi ilgilendirmiyor."

"Bundan eminim, ama onun değer yargılarını yanlış aksettirecek herhangi bir şey söylemek istemem."

"Ne kadar düşüncelisin? Peki bu bayanın adı neydi?"

"Artemis."

"Artemis mi?"

"Bana adının Artemis olduğunu söyledi, ve başkaları da ona öyle hitap ediyordu. Otuz yaşlarında oldukça güzel bir bayandı. Bir yetmiş boylarında, koyu sarı saçlı ve mavi gözlüydü."

"Soyadı neydi?"

"Hatırlamıyorum. Belki de bana hiç söylememiştir. Sonuçta ikimizde tatile çıkmıştık ve herkes birbirine samimi davranıyordu. O da bana Stephen diye hitap ediyordu, herhalde o da benim soyadımı bilmiyordur."

"Adresi?"

"Bilmiyorum. New York aksanı ile konuşuyordu, ama adresini bilmiyorum. Gerçi bu bilgileri geminin kayıtlarından elde edebilirsiniz. Aynı turda iki tane Artemis adlı kadın olacağına ihtimal vermiyorum. Oradan soyadını ve adresini öğrenebilirsiniz."

Kayıt cihazını durdurup sorgu süresince evinden dışarı çıkmaması gerektiği konusunda onu uyardım. İhtiyacı olan her şey kendisine getirtilecek ve dışarıda yapması gereken banka, fatura yatırma gibi işlemler tarafımızdan yapılacaktı.

Bermuda'da olan kişinin gerçek Stephan olmadığını ispatlamaya kararlıydım. Ancak bunun için o kadına ihtiyacım vardı.

Kadını bulup getirmemiz üç günümüzü aldı ve her geçen gün benim üzerimde daha büyük bir baskı oluşturuyordu. Step-han'ı sonsuza kadar ev hapsinde tutmam imkânsızdı, ve yüksek sesle şikâyet etmeye başladığı zaman ya elle tutulur bir delil sunmalı ya da onu serbest bırakmak zorundaydım.

Ama, en ufak bir şikâyette bulunmadı. Örnek bir vatandaş gibi davranmayı sürdürüyordu, ve Artemis'i bulduktan sonra Stephan'ın farkında olmadığı bir zaman gizlice onu görmesini sağladım. "Gerçekten Stephan'a çok benziyor," dedi.

"Haydi yanına gidelim. Mümkün olduğunca doğal davranmaya çalışın. Fakat lütfen gözlerinizi dört açın ve herhangi bir nedenden ötürü bu adamın tanıştığınız adam olamayacağını düşündüğünüz an bana haber verin."

Onu odaya getirince, Stephan başını kaldırıp gülümsedi ve hemen, "Merhaba Artemis," dedi.

Artemis biraz mesafeli davranıyordu. "Merhaba Stephan"

Artemis bir aktris değildi. Dikkatle Stephan'a bakıyordu. Stephan da onun kendisinin aynı adam olup olmadığını anlamak için baktığını anlamayacak kadar saf değildi.

Sonunda kadın dedi ki; "Stephan'a çok benziyor. Yalnız Stephan'ın parmaklarındaki kıllar daha yoğundu. Bu hemen ilgimi çekmişti. Halbuki şimdi öyle yoğun görünmüyor."

Stephan kendisinden sanki üçüncü bir şahısmış gibi söz edilmesinden ya da kadının kendisini dikkatlice incelemesinden alınmışa benzemiyordu. Gülümseyip elini uzattı. "Kıllar duruyor."

"Daha koyu olmalıydı," diye ısrar etse de, Artemis eskisi kadar kararlı değildi.

Stephan konuştu. "Hatırlıyor musun, bir keresinde dans ederken kendi ayağıma takılmıştım ve elim elinden kayınca bunun ellerimin çok bakımlı olmasına bağlamıştın. O zaman konuşurken hiç parmaklarımdaki kıllardan rahatsız olmuşa benzemiyordun."

Artemis'in yüzü bir anda ışıldadı. Hemen bana dönüp, "Evet, bu olmuştu," dedi.

"Ben de sakar bir dansçı olduğum için senden özür dilerken, sen çok iyi dans ettiğim konusunda ısrarcı oldun. Gerçi ben bunu sadece nezaket icabı söylediğini biliyordum, ama yine de beni rahatlattın. Hatırladın mı, Artemis?"

Artemis gülümsedi. "Evet, hatırlıyorum. Merhaba Stephan, sen olduğuna sevindim."

"Beni teşhis ettiğin için sağol, Artemis, aksi halde başım çok büyük belaya girecekti."

Ben bu duruma biraz bozulmuştum. "Bir saniye, Bayan Cataldo! Hemen sonuca varmayın."

"Soyadın bu mu, Artemis? Bana sormuşlardı, ama bilmiyordum. Çünkü bana hiç söylememiştin."

Ona susmasını işaret edip, kadına döndüm. "Ona birkaç soru sormanızı istiyorum, Bayan Cataldo. Başkasının bilmesinin mümkün olamayacağı ufak tefek şeyler sorun.

Artemis kızardı. "Beni hiç öptün mü, Stephan?"

Stephan da hafifçe kızardı. "Bir kere öptüm... Sadece bir kez. Taksiye binmiştik, Artemis, hatırladın mı?"

Kadına yanıt verme şansı tanımadan araya girdim. "Detaylar Stephan. Detayları istiyorum."

Omuz silkti. "Taksiye binmiş bir kuş parkı olan, Spittal Pond'a gidiyorduk. Artemis orasını çok merak ettiğini söylemişti. Ona gece kulüpleri yerine kuş parkları görmek isteyen bir genç bayanla dolaşmanın çok güzel bir şey olduğunu söylediğimde, Artemis biraz bozuldu ve tatilden sonra onu unutacağımı ve hatta adını bile anımsamayacağımı söyledi. Ben de şövalyevari şekilde atıldım. 'Ne? Artemis gibi bir ismi mi unutacağım?.' dedim. Elimi uzatıp arabanın soldaki penceresine adını yazdım. Hava çok nemli olduğu için camlar buğulanmıştı.

"Peki öpüşme ne zaman gerçekleşti?" diye sordum.

"Şey, ben onun sağında oturuyordum," dedi Stephan. "Ve, sağ elimi adım cama yazmak için göğsünün üzerinden uzattım. Sol kolumu da omuzuna atmıştım. "Hayali bir bayanın omuzuna sol kolunu atmış gibi elini tuttu ve sağ kolunu üzerinden uzatarak ellerini kavuşturumuş gibi yaptı. "Adını tam pencereye yazmayı bitirmiştim ki, taksi ani bir fren yaptı ve dirseğim az kalsın şoförün ensesine vuracaktı, ben de istem dışı, Artemis'in omuzuna tutunup dengemi korudum... O anda ona sarılmış oldum." Hâlâ hayali arkadaşı üzerinde durumu izah etmeye çalışıyordu. "O anda dayanamadım, ve onu öptüm. Ama sadece yanağından."

Kadına dönüp baktım. "Ne diyorsunuz?"

Kadının gözleri ışıl ısıldı. "Olay tamamen böyle oldu, Bay Koeing. Evet, bu Stephan. Bundan hiç kuşkum yok." Dramatik bir ses tonuyla devam etti. "Bu adamın gemideki ve Bermudadaki adam olduğuna tanıklık ediyorum."

Stephan gülümsedi. Bana sorarsanız, bu zafer kazanmış bir komutanın gülümsemesine benziyordu. "Pekâlâ, artık gidebilirsiniz, Bayan Cataldo" dedim..

Hepsi bu kadar.

Koeing sözünü bitirip, sessizce kendisini dinleyen Karadulları süzdü.

Gonzalo söze girdi. "Hepsi bu kadar mı? Adamı yakalattığınızı sanıyordum."

"Evet, yakalattım, ama siz sadece olayı anlatmamı ve çözümü size bırakmamı istemiştiniz."

"Herhangi bir şey atladınız mı?"

"Gerekli her şeyi anlattım," dedi Koeing.

Avalon boğazını temizledi. "Belki de Stephan 2'yi buldunuz. Bu olayı çözerdi."

"Evet, çözerdi," dedi Koeing. "Ancak ne yazık ki, Stephan 2'yi hiç göremedik."

Halsted söze girdi. "Tanıklık yapan o bayana para verilmiş olabilir mi? Belki de yalan söylüyordu."

"O konuda herhangi bir delil bulunmadı. Her neyse olayın çözümü kadının söylediği ya da söylemediği bir şey yüzünden olmadı... Aranızda daha önce, Bermuda'ya gideniniz var mı?"

Masaya sessizlik çöktü. Ancak bu sessizliği Gonzalo bozdu.

"Dört yaşında ailemle bir kere gitmiştim, ama hiçbir şey hatırlamıyorum."

Trumbull dedi ki; "Stephan'ın Bermuda'daki bir yeri yanlış tarif ettiğini mi ima ediyorsunuz? Acaba orada söz ettiği gibi bir kuş parkı ya da Prenses Oteli yok muydu?"

"Bütün yerleri doğru tarif etmişti. Coğrafya ya da gidip gördüğünü söylediği yerler konusunda bir sorun yoktu."

Masaya çöken sessizliği bu sefer, Drake bozdu.

"Henry, sana mantıklı gelen herhangi bir açıklama var mı?"

Raftan aldığı bir ansiklopediyi karıştırmakla meşgul olan Henry, onu yerine koyduktan sonra masaya yaklaştı. "Ben de hiç Bermuda'da bulunmadığım için bu bilgiyi şahsen teyit edemiyorum, ancak Bay Stephan'ın söylediği bir şey kendisinin aslında Bermuda'ya hiç gitmemiş olduğunu ortaya çıkarmış olabilir."

Drake şaşkın bir ifadeyle sordu. "Neden? Ne dedi ki?"

"Bay Koeing, hikâyesini tamamlarken, taksideki öpüşme sahnesini anlatırken çok fazla detaya girdi. Ben de bunu, olayı çözen bilginin o bölümde olduğuna bağladım. Şimdi, Bermuda eski bir İngiliz sömürgesi olduğu için trafik akışı yönünden İngiliz geleneğini sürdürüyor olabilir diye düşündüm. Biraz önce ansiklopediyi karıştırırken

bunu teyit etmeye çalıştım, ancak ne yazık ki öyle bir bilgiye rastlamadım. Fakat bu ihtimali gözardı edemeyiz."

"Eğer Bermuda'da trafik İngiltere'de olduğu gibi soldan akıyorsa, otomobillerin direksiyonu ve doğal olarak şoför yeri sağ ön koltukta olmalı. Amerika'da ise trafik sağdan aktığı için, şoförler ve direksiyon solda yer alır. Eğer, Bay Stephan genç bayanın sağında oturuyor ve adını soldaki pencereye yazıyorsa, araba ani fren yaptığında, dirseğinin şoföre çarpma ihtimali olamazdı. Çünkü şoför diğer tarafta oturuyor olmalıydı.

"Tahminime göre, Stephan 2, Bay Stephan'a öpüşme olayından söz etmiş, ama trafiğin ters aktığı yönünde herhangi bir bilgi vermemişti. Belki de bunu Bay Stephan'ın bildiğini düşünmüştü. Bay Stephan, bu şoföre çarpma konusunu detayları vurgulama için eklemiş olabilir, ve Bay Koeing'in hemen bu hatayı bulduğunu ve bu sayede olayı çözdüğünü sanıyorum."

Koeing koltuğuna yaslandı ve hayran hayran gülümsedi.

"Harikaydın, Henry."

"Hiç de değil. Olayı asıl çözen sizsiniz, Bay Koeing." dedi Henry. "Ben sizin olayı çözdüğünüzü biliyordum; Bunu mantık yürüterek başarmıştınız ve gerekli bilgilerin bize anlattığınız bölümlerde saklı olması gerektiğinin farkındaydım. Siz olayı çözerken böyle bir avantaja sahip değildiniz."

AÇIKLAMA

Bermuda tatilinde hikâye yazmanın avantajları kendisini bu hikâyede açıkça belli ediyor, (bkz. Bir önceki açıklama.) Bu hikâye ilk kez, Ellery Quenn'in Gizemli Hikâyeler Dergisinin Eylül 1989 sayısında yayınlandı.

YEMEK TARİFİ

Roger Halsted, Geoffrey Avalon'un kulağına fısıldadı. "O benim su tesisatçım."

Avalon birkaç dakika şaşkın bir halde onu sözdü. "Su tesisatçın mı?"

"Yani, eskiden öyleydi. Artık emekli oldu ve şehir dışına taşındı. Çok iyi bir insandır. Eğer onu Amerikan başarı kriterlerine göre değerlendirmek istiyorsan, her zaman benden çok daha fazla para kazandığını söyleyebilirim."

"Bu beni şaşırtmadı," dedi Avalon. "İyi bir tesisatçı..."

"Ve o, gerçekten iyiydi. Ben ise basit bir ortaokul cebir öğretmeniyim. Kıyas bile edilemez. Ama, bu Karadul yemeklerine konuk olarak her zaman beynini kullanarak para kazanan kesimden insanlardan çağırıyorduk. Bir kerede elleri ile para kazanan birisini çağırmanın hoş bir şey olabileceğini düşündüm."

Avalon cevap verdi. "Ben doğal olarak sosyal açıdan öyle kibirli biri sayılmam, Roger, ama o bizden biraz rahatsız olabilir."

"Bu hiç belli olmaz... Hem bu arada su tesisatları konusunda biraz bilgi sahibi olabiliriz."

Odanın başka bir köşesinde, Thomas Trumbull viski sodasını yudumlarken konuşuyordu." Birkaç gün önce John Dickson Carr'ın *Üçüncü Kurşun*'unu okudum, Jim."

James Drake, Trumbull'a bakıp gözlerini kırpıştırdı. "Bayağı eski bir yapıt."

"İçindeki telif hakkı yazısına göre elli yıl kadar önce yazılmış. Onu küçükken okumuştum, ama onu tekrar okurken aynı keyfi aldım. Biliyorsun konusu, Kilitli Oda, polisiye vakalarından birisini anlatıyordu."

"Biliyorum. Carr'ın en sevdiği hikâyeler bunlardı ve hiç kimse o tür hikâyeleri onun kadar iyi yazamazdı."

"Ama, yine de..." Trumbull başını salladı. "Bir şey beni rahatsız etti."

Emmanuel Rubin, polisiye hikâye lafını duyar duymaz ilgisini o yöne çevirmişti. "Seni neyin rahatsız ettiğini tahmin edeyim Tom. Carr çok iyidir, ama onun da hataları var. Örneğin, tarzı o kadar dramatik ki, okuyucu her zaman bir hikâye okuduğunun farkındadır. Sonra, Carr nihayet olayın çözümüne geldiğinde, çözümü anlatması bile en az yirmi sayfayı buluyor. Ayrıca, olayın ipuçları o kadar belirsiz oluyor ki, okuyucu hikâyeyi tam anlamıyla çözmek için birkaç kere okumak zorunda kalıyor. Tabii kimse de böyle bir şey yapmaz. Yani kısaca söylemek gerekirse, hikâyeleri inandırıcılıktan çok uzak."

"Evet, haklısın" dedi Trumbull. "Bence de inandırıcı değiller. Kilitli Oda hikâyeleri genelde yapımında ve çözümünde şartları o kadar zorluyor ki, insan kabullenemiyor. Yani, gerçek hayatta acaba hiç kilitli oda türünde bir olay yaşanmış mıdır? Hiç sanmıyorum."

"Bunu gerçekçi polisiye romanları yazan birisine sormalıyız Manny?" diye seslendi Drake.

"Bana bakmayın. Ben hayali polisiye romanları tercih ediyorum. Hiçbir zaman kilitli oda bulmacası denemedim, çünkü açıkça söylemek gerekirse, bence Carr, o pazarı öldürdü. O konuda yazabileceğim yeni bir varyasyon olduğunu sanmıyorum. Bu yüzden de hiç kafa yormadım."

Mario Gonzalo'da gruba katıldı. "Bu bana eskiden oynadığım bir oyunu anımsatıyor. Adı, Yapılmamış en iyi şey nedir?"

"Bu da ne demek oluyor?" dedi Rubin. "Herhalde ne dediğini biliyorsundur."

"Elbette. Örneğin, Orta Çağ döneminde Shakespeare tarafından yazılmamış en iyi trajedi nedir gibi bir soru?"

"Genelde buna Webster'in Malfi Düşesi diye cevap verirler. Ama ben onu hiçbir zaman sevmedim," dedi Rubin.

"Pekâlâ, Johann Strauss tarafından yazılmamış en iyi vals nedir?"

"Frans Lehâr'ın Şen Dullar Valsi derim," dedi Rubin.

"Peki ya Skater'in Valsine ne demeli?" diye sordu Gonzalo.

"Zevk meselesi," dedi Rubin.

"Peki, Gilbert ve Sullivan tarafından yazılmamış en iyi komedi opera hangisidir?"

"*Strauss'un Die Fledermaus*'u olabilir," dedi Rubin.

"Ya da Offenbach'ın yazdığı herhangi bir şey," diye önerdi Drake.

"Ve şimdi soruyorum," dedi Gonzalo. "John Dickson Carr tarafından yazılmamış en iyi kilitli oda hikâyesi hangisidir?"

Odaya çözen sessizliği, üç kişinin aynı anda söze girmesi bozdu. Onlara diğerleri de katılınca, sesler birbirine karıştı. Tam o sırada Henry gelip, o her zamanki sakin tavrıyla yemeğin servise hazır olduğunu bildirdi.

Halsted'in konuğu olan su tesisatçısı Myron Dynast, yaşına göre bayağı çökmüştü. Saçları dökülmüş, gözlerinin altında torbalar oluşmuş, gıdığı sarkmış ve ağzı hafif yamulmuştu. Ancak, bakışları hâlâ keskindi, sesi kulağa hoş geliyor ve kelimeleri doğru telaffuz ediyordu. Avalon, Halsted'in kulağına eğilip fısıldadı. "Bir su tesisatçısı gibi konuşmuyor."

"Yani, onun senin kafandaki su tesisatçısı imajına uymadığını mı söylemek istiyorsun?" dedi Halsted.

"Avalon koltuğuna yaslanıp kaşlarını çattı ve Halsted'e alıngan bir bakış fırlattı. Ancak tekrar düşününce yaptığının yanlış olduğunu farketti. "Aslında haklısın, Roger."

Dynast yemek boyunca pek konuşmadı. Belki entellektüel kapasitesine güvenemiyordu, ya da belki de yemek sırasında konuşulan konular ilgisini çektiği için sessizce dinlemeyi yeğledi. Yemek boyunca gözleri konuşanları takip etti.

Sonunda brendiler içilirken, Halsted kaşığı ile su bardağına vurdu, "Jeff, konuğumuzla ilgilenme şerefini sana veriyorum."

"Seve seve," dedi Avalon. Biraz abartılı tavırlar içersinde, Dynast'a döndü. "Bu yemeklerimizde konuğumuza varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz sormak bir geleneğe dönüştü, varlığınızın amacını nasıl açıklıyorsunuz. Bay Dynast? Ya da, soruyu başka türlü sorayım..."

"Başka türlü sormanıza gerek yok, Bay Avalon," dedi Dynast. "İyi bir tesisatçı olmam sanırım bunu açıklamaya yeter. Gecenin bir yarısı uyanıp da bir nükleer fizikçiye ihtiyaç duyan birisini gördünüz mü? Evinizde acil bir durum olduğunda kapı komşunuzun bir profesör yerine su tesisatçısı olması sizi mutlu etmez mi?"

Avalon boğazını temizledi. "Haklısınız, Bay Dynast. Yanıtınızı kabul ediyorum. Söyler misiniz, ne zamandan beri bu işi yapıyorsunuz?"

Dynast biraz bozuldu. "Hepsi bu kadar mı? Bütün gece bana tesisatçılık hakkında sorular mı yönelteceksiniz?"

"Olabilir, Bay Dynast, sorabiliriz."

Halsted araya girdi. "Sana daha önce sözünü ettiğim gibi, yemeğin kurallarına göre bütün soruları yanıtlaman gerekiyor."

"Yanıtlayacağım, Roger, ama eğer izin verirseniz anlatmak istediğim daha ilginç bir şey var."

Avalon bir an için duraksadı, "Bu yemek bir sorgu değil, Bay Dynast. Anlatmak istediğiniz şeyi elbette anlatabilirsiniz, ancak eğer konu dönüp dolaşıp mesleğinize geri dönerse, o zaman cevap vermeniz zaruri olacaktır. Yani..."

"Ne demek istediğinizi anladım, Bay Avalon. Açıklamanıza gerek yok," dedi Dynast. "Yemekten önce kilitli oda hikâyeleri hakkında konuştuğunuzu ve bu tür .hikâyelerin gerçek hayatta olamayacağını söylediğinize kulak misafiri oldum. Ancak, ben bir tane biliyorum."

Bu sözler masaya bomba gibi düştü. Masanın üzerindeki son tabaklan sessizce toplamakla meşgul olan, Henry bile şaşkınlıkla konuğa bakakaldı. Sonunda, Trumbull güçbela konuşabildi. "Yani, bir tane duydunuz mu, yoksa yaşadınız mı? Böyle bir olaya tanık olduğunuzu mu ima ediyorsunuz?"

"Ben değil, eşim tanık oldu."

Masanın öbür ucunda oturan, Mario Gonzalo koltuğunda doğrulmuş hortlak görmüş gibi bakıyordu. "Bir saniye, Bay Dynast. Bize kilitli bir odada birisinin öldüğünü ve bunun intihar olmadığını, ancak katilinde içerde olmadığını ve karınızın da bütün bunlara şahit olduğunu mu söylüyorsunuz?"

Bu sefer Dynast dehşete düştü. "Cinayet mi? Ben cinayetten söz etmiyorum. Tanrıya şükür böyle bir şey olmadı."

Gonzalo'nun hayalkırıklığı yüzünden okunuyordu. "Öyleyse neden söz ediyorsunuz?"

"Kilitli olan bir oda vardı ve olamayacak bir şey oldu, hepsi bu. Konu eşimle ilgili, ancak kilitli oda hikâyesi olması için bir cinayet işlenmesi gerekmez, öyle değil mi?"

Avalon kolunu kaldırdı ve diğerlerini susturdu. "Burada sıkıştırmacı benim, baylar. O yüzden lütfen sessiz olalım. Bu konu gerçekten ilginç olabilir, o yüzden en azından şimdilik su tesisatçılığı mesleğinin inceliklerini geri plana atabiliriz. Fakat, bunu lütfen organize bir şekilde gerçekleştirelim."

Kaşlarını çatıp herkesin susmasını bekledi. "Bay Dynast, kilitli odada olamayacak ama olan şey neydi?"

"Bir şey çalındı."

"Değerli bir şey mi?"

"Eşim için çok değerli olan bir şeydi. Açıklayabilir miyim? Olayı anlatmadan sorulara cevap vermem daha zor oluyor."

Avalon masadakilere döndü. "Bay Dynast'i dinlemeye itirazı olan var mı?"

"Asıl benim sürekli onun sözünü kesmene itirazım var," dedi Gonzalo.

"Evet, Mario, bunu tahmin edebiliyorum. Pekâlâ, Bay Dynast, fakat siz hikâyenizi anlatırken bazen sözünüzü kesebileceğimizi unutmayın."

"Elbette. Hiç sorun değil." Dynast her zamanki yerine geçmiş olan Henry'ye döndü. "Garson, biraz daha kahve alabilir miyim, lütfen?"

Henry başıyla onayladı ve Dynast anlatmaya başladı. "Beyler, eşim küçük bir kasabada doğmuştu. O otuz üç yaşında iken evlendik ve ne yazık ki hiç çocuğumuz olmadı. Yirmi küsur yıl şehirde yaşamamıza rağmen, o her zaman bir kasaba kızı olarak kaldı. Biraz eski kafalı sayılır. Beni anlıyor musunuz?"

"Tam olarak anladığımızı söyleyemem," dedi Avalon. "biraz açar mısınız?"

"Yani, kilisenin düzenlediği etkinliklere, pikniklere katılır ve semtimizdeki hiçbir etkinliği kaçırmazdı. Şehirde bu tip şeyler artık fazla yapılmıyor. Ve ben emekli olup şehir dışına yerleşince eşim bir anda sanki tekrar doğdu. Yeniden çocukluğuna dönmüş gibiydi. Herhangi bir para sorunumuz ve bakmak zorunda olduğumuz bir çocuk olmadığı için vaktinin büyük bir bölümünü bu tip şeylere ayırabiliyordu. Sonuçta, beni yanında sürüklemediği sürece bence de bir sorun yoktu."

"Öyleyse siz kasaba çocuğu sayılmazsınız," dedi Rubin.

"Kesinlikle değilim. Ben beton duvarlar arasında büyüdüm."

"Köy yaşamını biraz sıkıcı bulmuyor musunuz?"

"Oh, elbette. Ancak şehirden o kadar da uzakta olmadığım için canım istedikçe şehre gelip akciğerlerimi şehrin pis havası ile doldurabiliyorum. Ginny ... eşim ... buna ses çıkarmıyor. Sonra tamamen emekliye ayrılmış da sayılmam. İhtiyaç duyulduğunda yine su tesisatı işlerine gidiyorum ve zamanım böylece doluyor. Her tesisat sorunu farklıdır. Ve eğer işinizi iyi yapmak istiyorsanız, her işi bağımsız olarak ele almanız gerekir. Ve, kasabadaki tesisatlar, şehirdekilerden biraz farklı olduğu için ilgimi çekiyor. Hem zaten..."

Bir an için duraksayıp kızardı. "Ginny çok iyi bir eş oldu. Durumumuz bu kadar iyi değilken şehirde en ufak bir şikâyette bulunmadan yaşadı. Şimdi sıra ona geldi ve çok mutlu... En azından mutluydu... Ve ben de bu mutluluğu bozmak istemiyorum.

"Kendisine uğraşacak şeyler buluyor. Çocuğumuz olmadığı için bunun eksikliğini hissetmesin diye sık sık başkalarının çocuklarına bakıcılık yapar. İki üç günde bir ev çocuklarla dolar ve koşturup dururlar. Bu tip şeylere bayılıyor."

"Peki siz seviyor musunuz?" diye sordu Trumbull.

"Hayır, sevmiyorum, ama bu onun işi. Benden yardım filan da istemiyor. Zaten ben çocuklar hakkında hiçbir şey bilmem."

"Eğer hiç çocuğunuz yoksa eşiniz nereden biliyor?" diye sordu Avalon.

"Oh, Tanrım, .bizim hiç çocuğumuz olmadı, ancak eşim altı kardeşin en büyüğüydü. Benimle evleninceye kadar bütün vaktini kardeşlerine bakmakla geçiriyordu. Benim ise hiçbir zaman anlaşamadığım bir ağabeyim vardı. Çocuklar benim için kapalı birer kutu, ancak onları özlediğimi de söyleyemem. Bir keresinde evlat edinmekten söz ettik. Ben biraz karşı çıkınca eşim o konuyu bir daha açmadı."

Gonzalo sabırsız bir ses tonuyla araya girdi. "Kilitli odaya ne zaman geçeceğiz?"

"Açıklamam gereken bir nokta daha var. Eşimin bu kilise etkinliklerinde popüler olmasının bir nedeni daha var. O çok müthiş bir ahçıdır. Nasıl olduğunu açıklayamam. Ben yemeğin sadece yeme kısmıyla ilgilendiğim için yemeklerinin neden özel olduğunu bilemem. Ancak onun yemekleri gerçekten çok özel ve o yüzden şişmanlamamak için sürekli hareket etmek zorunda kalıyorum," dedi ve aslında hiç de küçük sayılmayacak göbeğine vurdu.

"Ne kadar iyi bir ahçı olduğunu isterseniz şöyle açıklayayım. Eğer o kötü bir eş olsaydı sırf alıcılığı yüzünden ona katlanırdım. Ama, çok iyi bir eş oldu. Pek öyle şatafatlı yemekler yapmaz. O daha çok sade yemekleri tercih eder, ancak hepsi insanın ağzında erir. Bir örnek vermek gerekirse, spesiyalitesi böğürtlenli turtadır. Bunu her yerde rahatlıkla bulabileceğiniz için o kadar önemseyebilirsiniz, ama bir kez onun turtasının tadına bakarsanız, bir daha başkasını yiyemezsiniz. Eşiminkinin yanında hepsi çok yavan kalır.

"Buna benzer onlarca yemeği vardır. Herkesten daha iyi yapmayı nasıl başardığını bilmiyorum. Belki içine kattığı baharatlar ya da karıştırma sırası veya pişirme süresi ile ilgili olabilir, bilmiyorum. O bu konuda bir dâhi sayılır. Kilise etkinliklerine ya da pikniklere yemeklerinden birini götürdüğü zaman herkes başına üşüşür ve eşimde bu ilgiye bayılır. Ancak onun en çok sevdiği ve gurur duyduğu yemeği böğürtlen turtasıdır.

"Kimse ondan yemek tarifi alamaz. Onları sadece kendisine saklar. Hatta bunların onun gözünde kraliyet mücevherleri kadar değerli olduğunu söyleyebilirim. Yemek pişirirken benim dışımda kimsenin mutfağına girmesine izin vermez. Zaten benim de ne yaptığını anlamam olanaksız."

"Annem de aynı şekilde davranırdı," dedi Drake. "Kadınlar pişirdikleri yemekler çok beğenildiği zaman tarifini hiç kimseye vermek istemezler."

"Evet, öyle" dedi Dynast. "İnsanlar ona sürekli yemek tariflerini kağıda döküp bir kitap yapmasını öneriyordu. Kasabadaki kadınlardan biri bir yayınevinde çalışan arkadaşını getirdi ve yayıncı Ginny ile konuşurken yemek kitaplarının iyi para getirdiğini ve sade yemekleri içeren bir yemek kitabının altın madeni gibi olacağını söyledi. Ayrıca, Ginny'nin bir gün bu dünyadan göçeceğini ve sırlarım yanında götürmesinin büyük bir kayıp olacağını belirtince, Ginny oldukça etkilendi ve yavaş yavaş buna olumlu bakmaya başladı.

"Doğruyu söylemek gerekirse ben de bu işe olumlu bakıyordum. Alıcılığının daha geniş bir kesim tarafından bilinmesi beni gururlandırdı. Ben de onu zorlayınca iyice ikna oldu.

"Tabii bu anlattığım kadar kolay olmadı. 'Ben sadece pişiriyorum ve yaptığım şeyleri düşünmüyorum bile. Tarifler aslında beynimde değil, parmak uçlarımda. Eğer tariflerini yazmam gerekirse herhalde oturup pişirdiğim her yemeği tek tek not etmem gerekirdi." diyordu.

"Yine de yapabilirsin, diye onu zorladım. 'Kitap yazmak hiç de kolay bir iş değildir, yemek kitaplarının da farklı olacağını sanmıyorum.' diyerek onu ikna ettim.

"Zaman zaman mutfakta çalışıp, tariflerini kağıda dökmeye başladı. Notlarını her zaman kilitli tuttuğu küçük bir kutuda saklıyor ve hep aynı şeyi söylüyordu. 'Böğürtlen turtamın tarifini ekleyemem. O benim sırrım.' Ben de yanıt verir, 'Yapma, Ginny, sırlarını mezara götürme.' derdim, ama neler hissettiğini çok iyi anlıyorum.

"O böğürtlen turtaları yüzünden diğer kadınlar Ginny'i çekemiyorlardı. O kadar nefis oluyorlardı ki, bütün kocalar turtadan bir dilim almak için eşlerinin gözleri önünde birbirleri ile yarışırlardı. Diğer yemekleri neredeyse Ginny kadar iyi pişiriyorlardı, ancak Ginny'nin turtaları sanki başka bir dünyadan geliyordu. Hatta tarifini kilisenin panosuna asması gerektiği konusunda baskı yapmaya bile başladılar. Onu bu şekilde kendisine saklamanın, Hıristiyanlık ruhuna ters düştüğünü iddia ediyorlardı. Ancak, Ginny buna yanaşmadı.

"Her neyse, artık konuya geliyorum. Bir gün kilisede yapılacak toplantıya Ginny katılmak istemedi. Evde kalıp tarifleri üzerinde çalışmak istediğini belirtip toplantıya katılacakların çocuklarına bakarak üzerine düşeni yapacağını söyledi. Üç saat kadar evde beş çocukla yalnız kaldı. O üç saat boyunca evin kapıları ve hatta pencereleri bile kilitliydi. Evde Ginny ve beş küçük çocuk dışında hiç kimse yoktu."

"Siz neredeydiniz, Bay Dynast?" diye sordu Avalon.

"Ben şehre gitmiştim. Aslını isterseniz evde çok çocuk olunca hemen bir yerlere gitme ihtiyacı duyarım. Ginny'de herhalde ayak altında dolaşmadığım için böyle olmasını tercih ediyor."

"Sözünü ettiğiniz kilitli oda burası mı, Bay Dynast?" diye sordu Gonzalo. "İçinde eşiniz ve beş çocuk bulunan' eviniz mi kilitliydi?"

"Evet, öyle."

"Beş çocukla ilgilenmek zorunda iken, Bayan Dynast'ın pek fazla iş çıkaracağına ihtimal vermiyorum."

"Düşündüğünüz kadar kötü değildi," dedi Dynast. "Çocuklardan dördü daha önce de bizim eve gelip gittikleri için Ginny onları, onlar da Ginny'i tanıyordu. Üç dört yaşlarındaki bu çocuklar biraz bisküvi, süt, oyuncak ve oyunla çok rahat idare ediliyordu. Çocuklardan bir tanesi ilk kez geliyordu, ama en usluları da oydu. Çocuk komşumuzu ziyarete gelen kuzenine aitti. Kuzen ve kocası da toplantıya katılacaktı ve Ginny seve seve ona da bakabileceğini belirtmişti. Adı Harold olan bu çocuk en fazla beş yaşında olabilirdi ve Ginny'e göre çok uslu ve iyi huylu bir çocuktu. Diğer çocukları oyalayıp, onlara bir nevi ağabeylik yapmıştı.

"Böylece Ginny tarifleri üzerinde çalışırken ilk defa böğürtlen turtasının tarifini kağıda döktü. Bunu yapmayı hiç arzu etmediği için sadece bir kurşun kalemle bastırmadan yazdığını söyledi. Sanki böyle yapınca yarım yazmış gibi hissetmiş olmalı. Yine de çocuklar aileleri tarafından alınmadan önce karar değiştirip, tarifi minik parçalara ayırarak çöpe atmış.

"Şimdi açıklaması mümkün olmayan olaya geliyoruz. Tarifi çocuklara bakmaya başladıktan hemen sonra yazmış ve çocuklar alınmadan önce yırtıp atmıştı. Tarif o kapalı evde sadece iki buçuk saat kadar kağıt üstünde kalmıştı. Ve içeride beş küçük çocuk dışında hiç kimse olmamasına rağmen o iki buçuk saat sürecinde tarif çalınmıştı... Şimdi, siz buna kilitli oda bulmacası demez misiniz?"

"Tarif çalındı mı? Onu yırtıp attığını söylediniz," dedi Trumbull.

"Ben kağıt parçasının çalındığını ima etmedim, üzerinde yazan tarif çalınmıştı. Ertesi gün o tarif kelimesi kelimesine kilisenin panosunda asılı duruyordu. Zavallı, Ginny mahvoldu. O günden beri bir daha kendine gelemedi. Yemek kitabını yazmaktan vazgeçti ve artık pazar günleri bile kiliseye gitmiyor."

"Peki, onu kim çalmış?" diye sordu Gonzalo.

"Hiç kimse bilmiyor. Ne kimin çaldığını, ne de nasıl çaldığını bir türlü çözemedik. Eğer bunu bilseydik belki öfkesi o zaman tek bir kişi üzerinde yoğunlaşacağı için çok daha iyi üstesinden gelebilirdi. Ve hatta bunu kendi dikkatsizliği olarak görebilirdi. Fakat şimdiki durumda..." Başını salladı. "O yüzden birisi gerçek hayatta hiç kilitli oda bulmacası olamayacağını iddia edince bunu anlatma ihtiyacı hissettim. Siz bu işe ne diyorsunuz?"

Masaya çöken sessizliği, Rubin bozdu. "Siz olay süresince dışarda mıydınız? Hiçbir şey görmediniz mi?"

"Neredeyse üç saat kadar dışardaydım, Bay Rubin. Eve geldiğimde, Kilisedeki toplantı yeni bitmişti. Aileler çocuklarını alıyor ve Ginny'e teşekkür ediyorlardı. Harold'un anne ve babası da oradaydı. İkisi de oldukça kısa boylu olmalarına rağmen, bir elli civarında, çok neşeli ve dost canlısı insanlardı. Çocuklarını da o zaman gördüm. Bana tanıştırdıklarında küçük bir adam gibi elimi sıktı. Çok hoş bir ortam vardı, ancak o zamana kadar Ginny çoktan tarifi yırtıp atmıştı, fakat tarif çoktan başkasının eline geçmiş olmalıydı."

Halsted koltuğuna yaslanıp ellerini göğsünde kavuşturdu. "Evin sürekli kilitli kaldığından nasıl emin olabiliyorsun, Mike? Belki sen yokken eşin başka odadaki bir pencereyi açtı."

Dynast başım salladı. "Böyle bir şeye ihtimal vermiyorum. Ginny, çok dikkatli bir kadındır ve evde beş tane küçük çocuk varken kesinlikle kapıları ve pencereleri açık bırakmaz. Bir çocukla ilgilenirken, bir başkasının pencereden düşmesine ya da kapıdan dışarı çıkmasına neden olacak bir davranışta bulunmaz. Hem bunun bir önemi de yok. Tarif, mutfaktan dışarı çıkmadı ve Ginny de bütün bu süre içersinde mutfaktaydı. O fark etmeden birisinin eve girmesine imkân yoktu."

"Tariflerinin içinde kaybolmuş olsa bile mi?" diye üsteledi, Rubin.

"Kendisini tariflere o kadar kaptıramazdı. Evde beş tane çocuk olduğunu unutuyorsunuz. Bir gözü hep onların üstünde olmak zorundaydı."

"Peki, hiç mutfaktan dışarı çıkmamış mı? Lavaboya bile mi gitmemiş?" diye sordu Gonzalo.

"Biz bu konuyu çok tartıştık. Ben de ona bu soruyu sordum," dedi Dynast. "Hayır, lavaboya bile gitmemiş. Ancak, bir ara hem mutfaktan hem de evden dışarı çıkmış."

"Aha!" dedi Gonzalo. "Neden?"

"Karşı komşuya iade etmesi gereken bir şey varmış ve eğer hemen geri vermezse unutabileceğinden çekinmiş. Karşı komşu bize sadece on beş metre uzakta olduğu için gidip gelmesi bir dakika bile sürmemiştir. O yüzden, koşa koşa karşıya geçip zili çalmış, kadın kilisede olduğu için kapıyı açan kocasına o şeyi verip teşekkür ettikten sonra tekrar koşa koşa eve dönmüş. Bütün olay iki dakika içersinde olup bitmiş."

"Siz orada değildiniz, Bay Dynast," dedi Gonzalo. "Bir kadın iki dakika konuştum diyorsa bu yirmi dakika anlamına gelir."

"Asla!" dedi Dynast. "Evde onu bekleyen bir ev dolusu çocuk varken iki dakikadan fazla dışarda kalacağına inanamam. Hem zaten daha uzun sürmesi için bir neden de yoktu."

"Evden çıktığında kapıyı kilitlemiş mi?" diye sordu Gonzalo.

"Hayır, özellikle kilitlememiş. Dışardayken başına bir şey gelirse çocukların içeride kilitli kalmasını istememiş. Ama, bu bir şeyi değiştirmiyor. Gözucu ile çocuklar dışarı çıkmasın diye sürekli ön kapıyı gözlüyormuş, o sırada sokaktan bile geçen olmamış. Geri dönüp kapıyı tekrar kilitledikten sonra küçük Harold'a kendisi yokken evde bir şey oldu mu diye sorduğunda, hiçbir şey olmadı demiş. Zaten çocuklar da hiçbir şey olmamış gibi neşe içinde oyun oynuyorlarmış."

Gonzalo söze girdi. "Hiç farketmez. Eğer bir ara kapı açık kaldıysa, onu kilitli oda olarak göremeyiz."

"Bu kadar kuralcı olma, Mario," dedi Avalon. "Eğer hikâye eksik değilse o zaman evi kilitli oda olarak görebiliriz. Yine de hikâyeyi ikinci ağızdan dinlediğimizi kabul ediyorum. Keşke, Bayan Dynast de aramızda olsaydı."

"Ama değil," dedi Rubin.

Trumbull söze girdi. "Bir saniye! Eğer, çalınan bir nesneden söz ediyor olsaydık, evi kilitli oda olarak görebilirdik. Ancak, çalınan hiçbir nesne yok. Üzerine tarif yazılı olan kağıt, Bayan Dynast tarafından imha edilmişti. Çalman tek şey kağıdın üzerinde

yazılı olan bilgi. Ve bu olayı değiştiriyor... Bay Dynast, anladığım kadarıyla, Bayan Dynast'ın arkadaşları onun yemek kitabı hazırladığını biliyordu."

"Oh, evet. Herkes bundan söz ediyordu."

"Ve, herkes kilisedeki toplantıya giderken onun tarifleri üzerinde çalışacağını biliyordu, öyle değil mi?"

"Evet. Toplantıya katılmamak için bunu bahane etmişti."

"Ve, tariflerini kâğıda dökerken hepsinin üzerine adlarını da yazıyordu, öyle değil mi?"

"Elbette. Hatta, böğürtlen turtası tarifi, 'Büyükannemin böğürtlen turtası' diye adlandırılmış olmalı. Çünkü, her zaman onu öyle adlandırırdı. Vaktiyle büyükannesi ona öğretmiş ve sonra kendisi tarifi daha da geliştirmişti."

"Ve, herhalde mutfağın penceresi vardı, öyle değil mi?"

"Evet, elbette."

"Bu durumda evi kilitli bir oda olarak göremeyiz," dedi Trumbull. "Hırsızın evin içine girmesine gerek yoktu. Pencereden baksa bile bir kağıtta yazılı olan tarifi okumuş olabilir."

"Hayır, hiç sanmıyorum, Bay Trumbull. Evimizin ön cephesi sokakla aynı seviyede olmasına rağmen, arazi meyilli olduğu için arka cephesinde garaj ve bodrum girişleri var. O yüzden mutfak ikinci katta kalıyor. Pencereden içeri bakmak için, ya hırsızın üç dört metre boyunda olması ya da pencereye bir merdiven dayamış olması gerekir. Böyle bir şey de herhalde Ginny'nin gözünden kaçmazdı."

Trumbull ısrar etti. "Belki adam bir ağaca tırmanmıştı."

"Olabilir, gerçi hırsız belki de bir kadındı. Fakat pencereye en yakın ağaç bile en az on metre uzakta. Ayrıca, Ginny'nin tarifi kurşun kalemle yazdığını söylemiştim. Bence birisi burnunu pencereye dayasa bile onu okuyamazdı. Ayrıca, Ginny yazdığı tarifi bir kitabın altına koymuş ve yırtmaya karar verdiği zaman da kitabın altından çıkarıp yırtmıştı."

"Tarifin kağıda döküldüğü tek zaman bu muydu?" diye sordu Drake.

"Evet öyle."

"Ve, kelimesi kelimesine mi kiliseye asılmıştı? Bir başkasının yapmış olduğu çok benzer bir tarif olamaz mı? En büyük bilimsel keşifler bazen birbirinden habersiz iki bilim adamı tarafından aynı zamanlarda keşfedilebiliyor. Bu tip şeylere sık sık rastlanır."

"Aynı kelimeler," dedi Dynast. "Ginny öyle olduğuna yemin ediyor ve inanıyorum. Tarifin bir yerinde, 'Eliniz kopacakmış gibi oluncaya kadar hızla çırpın, sonra on nefes alma süresi içinde..." diye bir not düşmüş ve hepsi asılan tarifte de vardı. Eşim yemek yapmaktan söz ederken bu tip terimler kullanır. Ve bir başkasının aynı terimleri kullanacağını sanmıyorum."

Masaya derin bir sessizlik çöktü. Sessizliği Avalon bozdu. "Korkarım böyle bir olayın mümkün olabileceğine inanmıyorum, Bay Dynast.Bize şaka yapmıyorsunuz, öyle değil mi?"

Dynast başını salladı. "Keşke öyle olsaydı, Bay Avalon. Fakat bu Ginny için çok ciddi bir olay. Eğer tarifin nasıl çalındığını ortaya çıkaramazsak korkarım sonunda evimizi satıp taşınmak zorunda kalacağız. Ginny, kendisine böyle bir şey yapabilmiş insanlar arasında yaşama düşüncesine dayanamıyor."

"Eşinizin size doğruyu söylediğinden, emin olabilir miyiz?" diye sordu Drake.

"Bundan kuşkunuz olmasın."

"Bir kadın ve beş küçük çocuğun bulunduğu bir odada eğer bir şey çalmıyorsa bunun tek sorumlusu kadının kendisi olabilir. Acaba bütün bunlar Bayan Dynast'in oradan taşınmak için düzenlediği bir mizansen olamaz mı?"

"Eğer taşınmak isteseydi bunu söylemesi yeterli olurdu." dedi Dynast. Böyle bir mizansene hiç gerek yoktu. Ve, eğer Ginny'i tanıyor olsaydınız böyle bir mizanseni aklından geçirmiş olsa bile böğürtlen turtasını asla bu iş için malzeme yapamayacağını da bilirdiniz. Onun için ne anlam taşıdığını tahmin bile edemezsiniz."

"Bu hayatımda duyduğum en inanılmaz kilitli oda bilmecesi. En ufak bir çözümü bile yok," dedi Rubin.

Tam o sırada, Henry söze girdi. "Afedersiniz, beyler." Rubin başını kaldırdı. "Yapma, Henry, yoksa bir çözüm olduğunu mu söyleyeceksin?"

"Bunu garanti edemem, ancak Bay Dynast'a bir sorum olacak."

"Sizce bir sakıncası var mı, Bay Dynast? Henry kulübümüzün en değerli üyesidir," dedi Avalon.

"Tabii ki yok. Sizi dinliyorum," dedi Dynast.

"En büyük çocuk, adı Harold muydu?..."

"Evet."

"Harold için kaç yaşında demiştiniz?"

"En fazla beş."

"Nereden biliyorsunuz, Bay Dynast?"

"Ginny söyledi."

"O nereden biliyordu, Bay Dynast?"

"Herhalde sormuştur."

"Peki sorduğunu size söyledi mi?"

"Hayır... Ama, eve döndüğümde onu ben de gördüm. En fazla beş yaşında olabilirdi."

"Fakat, Harold'ın anne ve babasını da gördüğünüzden söz ettiniz, Bay Dynast ve bize onların bir elli civarında olduklarını söylemiştiniz. Herhalde genç oldukları için o boyda olduklarını iddia edemezsiniz."

"Hayır, sadece boyları kısaydı."

"Kesinlikle! Ve, kısa boylu anne ve babamın kısa boylu çocukları olabilir. Harold'un boyuna ve. cüssesine bakarak beş yaşında göründüğünü söyleyebiliriz, ama o sekiz yaşında bile olabilirdi. Bilmiyoruz, ama çok zeki bir sekiz yaş çocuğu bile olabilir."

"Aman Tanrım!" dedi Avalon. "Gerçekten böyle bir şeye ihtimal veriyor musun, Henry?"

"Bir an için öyle olduğunu kabul edelim, Bay Avalon. Mahalledeki kadınlardan bir tanesi tarifi elde etmeyi aklına koymuş. Kısa boylu bir adamla evlenmiş, kısa boylu bir kardeşi var. Ve ikisinin normalden çok daha kısa boylu çocukları oluyor. Hatta, cüce olma olasılığı bile var. Aslında çok zeki bir sekiz yaş çocuğu olan bu çocuğun dış görünüşü en fazla beş gösteriyor. Bu zeki çocuk evinize bırakılıyor ve kendisinden belirli bir şey isteniyor.

"Bayan Dynast bu küçük çocuğun kendisini izlemesinde ya da yazdıklarına dikkatle bakmasında bir sakınca görmez. Sonuçta görünüşüne göre okuma yazma bilemeyecek kadar küçük bir çocuktu. 'Büyükannenin böğürtlen turtası' tarifinin yazıldığını ve kitabın altına konulduğunu görmüş olabilir. Sonra, eşiniz karşı komşuya gittiğinde, çocuk tarifi kitabın altından çıkarıp yanında getirdiği bir kağıda yazmış ve sonra tekrar kitabın altına koymuş olabilir. O yaştaki çocuklar için böyle bir şey yapmak iki dakikadan fazla sürmez."

Gonzalo keyifle bağırdı. "Elbette. Böyle olmuş olmalı. Başka hiçbir mantıklı açıklaması yok."

Henry devam etti. "Bu yalnızca bir olasılık. Ancak, kuzenin ve kocasının adını öğrenirseniz çocuğun gerçek yaşını, hangi okula gittiğini öğrenmeniz zor olmaz. Eğer komşunuz kuzeni ve yeğeni hakkında size herhangi bir bilgi vermekten kaçınırsa o zaman teorimizin haklılığı ortaya çıkar."

"Kimin aklına gelirdi ki?" dedi Dynast.

Henry mırıldandı. "Herşeyin mantıklı bir açıklamasının olması gerekir, bayım. Karadullar her zamanki gibi bütün olası açıklamaları çürütünce bana sadece geriye kalan tek mantıklı açıklamayı ifade etmek kaldı."

AÇIKLAMA

Aslında ben, hikâyedeki Trumbull gibi John Dickson Carr'ın "Üçüncü Kurşun"unu okumuş ve hiç kilitli oda Karadul hikâyesi yazmamış olduğumu farketmiştim.

Doğal olarak hemen canım bir kilitli oda hikâyesi yazmak istemiş ancak John Dickson Carr bütün mizansenleri bitirmiş ve geri kalanlar da onun atladıklarını yazmış olduğu için yeni bir şey bulmakta çok zorlanmıştım.

Ancak kişiliğim pes etmeye elverişli olmadığı için, bu konuya takılıp kaldım ve sonunda daha önce hiç işlenmemiş bir yöntem buldum.

O heyecanla, oturup birkaç saat içinde "Tarifi yazdım. Hiç bu kadar zevkle bir hikâye yazdığımı anımsamıyorum.

Kitabımın sonuna geldiğime göre, bir kere daha sağlığımın yerinde olduğunu ve kendimde üretecek güç bulduğum sürece Karadul hikâyelerine devam edeceğimi hatırlatmak istiyorum.

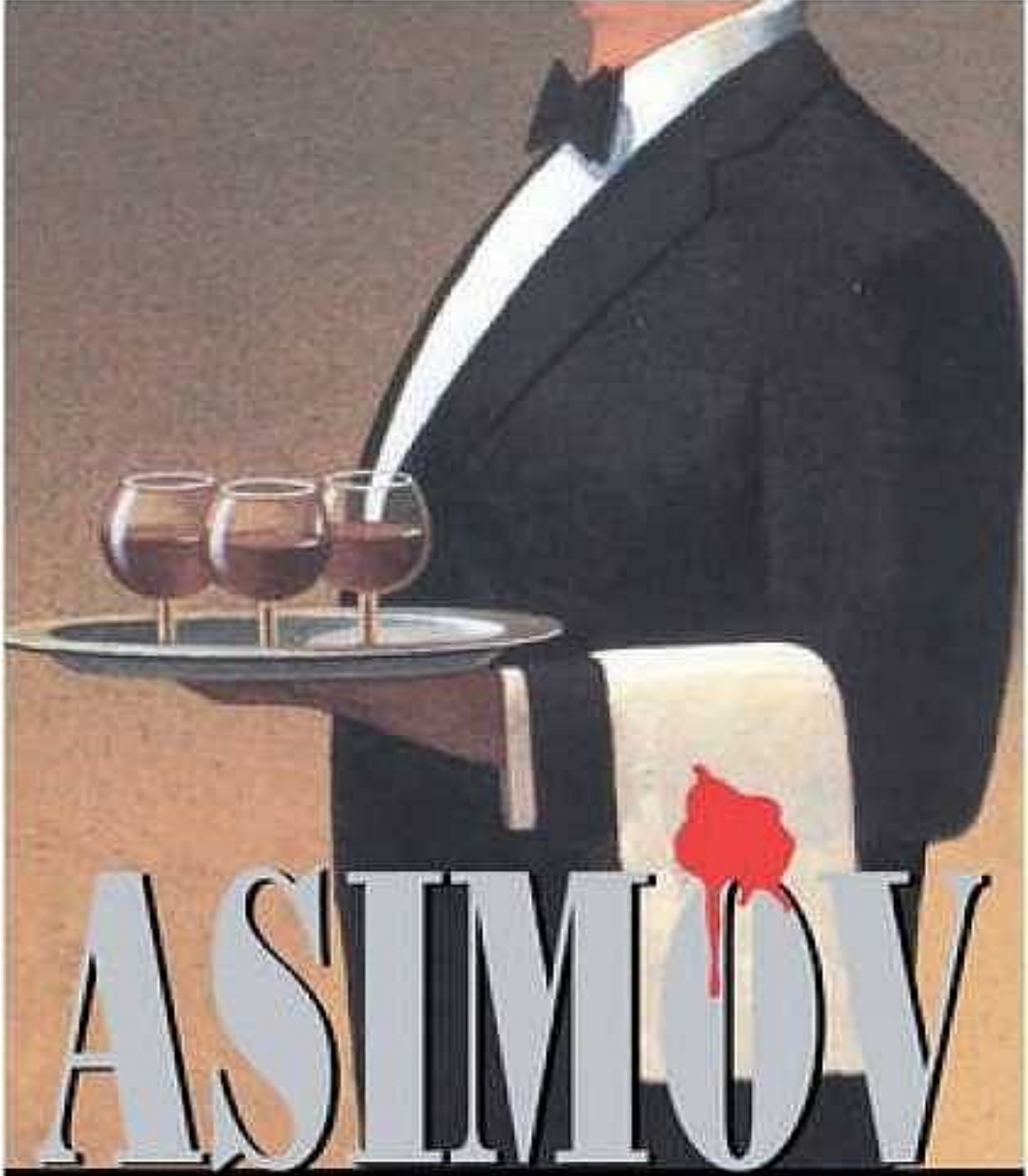

KARADUL BULMACALARI

Puzzles of the Black Widowers